

A painting of a vase of red roses and white daisies. The vase is a simple, greyish-blue, flared shape. The roses are vibrant red with detailed petals, and the daisies are small and white with yellow centers. The background is a soft, light pink. In the foreground, two glasses of beer are on a light grey surface. The glass on the right has the number '60' written on it in red. The overall style is a soft, painterly aesthetic.

jožičine STOPINJE

SLAVNOSTNA ŠTEVILKA

6. MAREC 2021

[LETNIK 10]

Ciril Stamenik 2021

jožičineSTOPINJE®

SLAVNOSTNA ŠTEVILKA

UREDNIŠKI ODBOR:

Ciril Kacin
Darjan Kacin
Vesna Kranjc
Marija Stanonik

JEZIKOVNI PREGLED

Milka Bokal

I/ZBIRANJE GRADIVA, OBLIKOVANJE IN RAČUNALNIŠKI PRELOM

Darjan Kacin

UREDNIČA

Marija Stanonik

TISK

Medium, d. o. o., Žirovnica

TA ČASOPIS NI NAPRODAJ.

ZA INTERNO RABO.

Ponatisnjeno gradivo želi na enem mest strniti celotno zgodbo in vizualno podobo Žirovskih stopinj.

V zbirki Jubileji doslej izšlo:

2010: **Breda Karner**, Doživetja in spomini tovarniške delavke, Ljubljana-Žiri

2011: **Joži Kacin**, Rožica, Ljubljana-Žiri

2011: **Ciril Stanonik**, Čopič pod čevljem, Ljubljana-Žiri.

2012-2013: **Milka Bokal**, Milkini ljubi kraji, ljudje in materni jezik, ujeti v njene besede, Ljubljana-Žiri

2014: **Janez Stanonik**, Zlati časi, kam hitite ..., Ljubljana-Žiri

2021: **Jožičine stopinje**, slavnostna številka, Ljubljana-Žiri

SLIKA NA NASLOVNICI

Ciril Stanonik

Cirilu Stanoniku se je že pri šolskem risanju videlo, da je likovno nadarjen. Še zdaj imam v spominu njegovega povodnega moža. Že takrat so bili nekaj posebnega njegovi "gajtraži", vrtnice.

Kot čevljarji vajenec je poleg obveznega tehničnega risanja za veselje prerinjal portrete slovenskih pisateljev, a popolnoma ga je prevzela fotografija. Za prvi fotoaparati je dal dve svoji plači. Po petdesetih letih mirovanja je za 70-letnico (2010) sestri Bredi poklonil Zvončke, svoje bližnje pa odtlej razveseljuje z unikatnimi božičnimi voščilnicami.

Prve njegove slike, ki jih opremi tudi z lastnimi okvirji, so reproducirane v katalogu *Čopič pod čevljem* (2011).

Društvo ŠmaR mu je za njegovo 75-letnico v Galeriji v zvoniku žirovske cerkve sv. Martina priredilo razstavo *Spomini na otroštvo* (2016).

Marija Stanonik

MARIJA STANONIK

JOŽI ZA 60 POLNIH LET

Pri premišljevanju, česa bi bila mogoče vesela ob letošnjem jubileju, mi nikakor ni šel iz glave deseti letnik *Žirovskih stopinj*. Tako se je porodila misel za jubilejno izdajo posebne številke. Njena zasnova se je od začetka do končnega izdelka precej spreminjala in prilagajala danostim, tudi prvotno ime se je izgubilo.

Saj te *Stopinje* ne morejo biti več žirovske, če jih je njihov oče (beri: župan) pokopal, še preden so doživele prvo dekada. Kot da mu za tega iskrivega otroka ni bilo nič mar. Ostale pa so »stopinje«, da spominjajo na znamenito žirovsko tradicijo in naše očete, ki so si s čevljarstvom služili kruh, tudi Tvoji in vaš atik Lojze, ki mu z novimi znanji sledi vnuk Aleš.

Pri pripravi te izredne številke so nam bile samoumevno na ustih le: *Jožičine stopinje*. V osrednjem delu njenih *Stopinj* so Jožičini uvodniki iz vseh štiriinštiridesetih (44) števil in spotoma pravcata galerija šolanin in nešolanin, a zmeraj žirovskih, slikarjev z naslovnice *Žirovskih stopinj* pod njenim uredništvom. Sledi peticija, ki dokazuje, da Žirovcem ni bilo vseeno, da se uničuje nekaj, kar je bilo z velikim prizadevanjem in številnimi sodelavci lepo utečeno in v čast žirovski občini. Nato pa zaključni račun, ki je sicer kronan z občinskim priznanjem. Toda zakaj jih na naših tleh dajemo le takrat, ko je že jasno, da se bliža takšen ali drugačen konec! Namesto da bi z njimi dali ognja tistim, ki delajo dobro, da bi lahko dali še več od sebe – v dobro vseh!

Ta najpomembnejši del, ki prikazuje Jožičino delo za Žiri in njegov neslavni konec, je obdan z naklonjenostjo njenih domačih. Najprej s tistimi, ki smo jo spremljali od

Marija in Joži, april 1962. © Arhiv Jožice Kacin

njenega rojstva naprej. To se vidi v naših zapisih in fotografijah.

Zelo sem vesela, da se je odzval vabilu (še posebno Bredin) brat, stric *Ciril*, saj smo tako izvedeli, kakšna lepa priložnost je botrovala odločitvi, da kupi fotografski aparat, v naši mladosti prav gotovo višek tehnične novinarske opreme na terenu. Kot namig, kakšne darove je Stvarnik položil v Joži in njene potomce. Vse tukajšnje starejše črno bele fotografije so posnete z njegovim fotoaparatom in najbrž vse njegove.

Milka se spominja njunega otroštva in domačega okolja z nam vsem ljubimi zvončki, predvsem pa skupnega pohoda na Triglav. S fotografij se vidi, da je bilo tam Joži precej hudo. A je prestala in zmogla. Na koncu pa še njena pesem, ki do danes ni izgubila cene.

Janez z njemu lastno sposobnostjo stresa iz peharja orehe s številnih potovanj, na katerih so bili prijateljska družina on z ženo Ivanko in Joži z možem Cirilom. Obema paroma so bila za razvedrilo in zdravje.

Na drugem kraju osrednjega bloka so vsi Tvoji bližnji. Do danes nisem vedela, da tako dobro pišeta tvoji sestri. *Lili* nam je zaupala, kako je, tudi kot predsednica *Gasilskega društva Žiri*, neomajno verjela starejši sestri, čeprav ne taji, kako sta si po značaju različni. *Vesna* je agoniji *Žirovskih stopinj* dodala osebne izkušnje, ki jih lahko podpre tudi z ustrežno dokumentacijo, o Jožičinem uredniškem delu, ki so mu bili priče le njeni bližnji. Dobro, da so kljub vsiljenim preizkušnjam v zadnjem obdobju ostale same in njihove družine med seboj povezane.

Njim se na fotografijah pridružuje njihov brat Matjaž, ki raje, kot da bi pisal, ozdravlja avtomobile in na tekmovanjih spremlja starodobnike.

Poleg Joži sta bila pri nastajanju *Žirovskih stopinj* najbolj udeležena njena sinova Darjan in Aleš. Zato je prav, da je tudi o tem in celo o predzgodovini publicistične dejavnosti pri Kacinovih izrečenih nekaj besed. Tudi pri tokratni izdaji *Jožičinih stopinj* sodelujeta kot šolana strokovnjaka, Darjan kot medijski komunikolog z zahtevnim oblikovanjem, mag. arh. Aleš pa z imenitno karikaturo. Njuna sestra, Jožičina hčerka Lucija, pa je z očetovo pomočjo orisala začetek in razvoj podjetja *Metalika Kacin*, za katero je Joži odgovorna že od ustanovitve naprej, vseskozi pa ga je z njeno podporo vodil njen mož Ciril Kacin. Brez njegove naklonjenosti bi si Joži namreč ne mogla privoščiti dela za *Stopinje* za simbolično plačilo. V vseh devetih letih urejanja nikoli ni izbrala *Žirovskih stopinj* za promocijo lastne firme, raje jim je kaj dala iz svojega.

Draga Joži, ob *Tvojih Stopinjah* smo zbrani tisti, ki smo Te od blizu spremljali in cenili Tvoje prizadevanje za dober žirovski časopis, v katerem je našel prostor vsak, ki je bil pripravljen sodelovati. *Žirovske stopinje* (2011–2019) bodo za prihodnje raziskovalce žirovske preteklosti izjemno dobrodošel vir. Vsakič znova smo jih nestrpnost pričakovali tudi tisti, ki smo že dolgo od doma. Bile so časopis z dušo!

Jaz pa se Ti na tem mestu še posebej zahvaljujem, da si v *Žirovskih stopinjah* zgledno skrbela za lepo slovenščino; tako zelo, da Ti ni bilo odveč že po lektoriranju preverjati primernost kakšnega izraza ali formulacije, osebno pa, da si imela rada našo mamo (M. S.).

Atik, oče Lojze, 2003. Darjan Kacin

CIRIL STANONIK

KRST IN FOTOAPARAT

Bili smo mladi, razposajeni, polni življenja in energije. Na Dobračevi smo ustanovili mladinski aktiv. Poleg drugih dejavnosti smo ob nedeljah popoldne organizirali tudi mladinske plesne v Gasilskem domu. Naprosili smo kakega harmonikarja, da nam je igral na harmoniko pa smo tudi zaplesali.

Ob takem plesu in druženju smo spoznavali nove prijatelje, prijateljice.

V tem času je *Alpina* potrebovala nove delavce. Mladi fantje so prišli v Žiri iz drugih krajev Slovenije. Med njimi tudi Alojz Karner. Na te mladinske plesne sta prihajala tudi Alojz in Breda. Tu sta se začela srečevati, se pogovarjati in izmenjavati misli.

Lojze se je kmalu oglasil na našem domu. Z Bredo sta začela načrtovati skupno življenje. Pri nas doma sta si uredila stanovanje. Sledila je poroka in svatba (ohcet).

Kmalu po poroki se je začela priprava za novo rojstvo za novo življenje. Zopet je bilo nekaj skrbi in priprav. Za Bredin rojstni dan v marcu 1961 se je rodila hčerka Joži.

Po rojstvu Bredine hčerke Joži sem se odločil in kupil fotoaparat, da si izpolnim svojo skrito željo. Prve posnetke z aparatom smo naredili na dan sv. krsta hčerke Joži.

Od tistih dni nas spremljajo aparati in beležimo razne lepe in nepozabne dogodke. Ohranjamo spomine na ljudi, ki smo jih imeli radi in so z nami živeli ter delali. Ker življenje brez spominov je prazno in puščeno, slike pa nam približajo človeka in spomin nanj.

Breda s hčerko Joži na Cirilovem motorju, 1966. Arhiv Jožice Kacin

KAZALO

- 02 MARIJA STANONIK: JOŽI ZA 60 POLNIH LET.
- 03 CIRIL STANONIK: KRST IN FOTOAPARAT
- 04 MILKA BOKAL: PUNČI
- 06 JANEZ STANONIK: KAM BOVA VANDRALA, VANDROVČEK MOJ ...? (6. MAREC 2021)
- 08 DARJAN KACIN: UREJANJE GLASIL KOT DRUŽINSKA TRADICIJA
- 09 ALEŠ KACIN: OBIČAJEN DAN, MALO ČEZ ŠESTO
- 10 JOŽICA KACIN: UVODNIKI ŽIROVSKIH STOPINJ IN PESMICE OB IZIDIH
- 54 PODPIS ZA ŽIROVSKE STOPINJE
- 56 JOŽICA KACIN: ŽIROVSKE STOPINJE (2011–2019)
- 66 PRIZNANJE OBČINE ŽIRI ZA JOŽI
- 68 DAMJAN LIKAR: PRI ŽIROVSKIH STOPINJAH JE PUSTILA TRAJNO SLED
- 70 VESNA KRANJC: ŽIROVSKE STOPINJE – POT USPEHA
- 72 LILI MLINAR: V ZAVETJU LINTVERNA
- 73 MATJAŽ KARNER
- 74 LUCIJA KACIN: METALIKA KACIN SKOZI ČAS
- 76 SODELAVKE IN SODELAVCI V METALIKI
- 78 VOŠČILA DOBAVITELJEV ZA JOŽIČINI 60 LET
- 79 ZOJA BOGATAJ
- 80 KATJA, SIMON, SANDI, LOTI, LEON, LOVRO, LEJA, INES, FRANCI, SANJA, SAMO, SAŠO IN POLONA
- 82 CIRIL KACIN: JOŽI IN CIRIL PO SVETU
- 84 ŽIROVSKE STOPINJE V SLIKAH

MILKA BOKAL

PUNČI

Ne moremo živeti le od spominov,
a vendar lepi trenutki ostanejo v nas
in nam dajo novih moči.

Joži Kacin, ROŽICA, »Del mojega življenja
...«, izdano 6. 3. 2011, stran 7.

Začela sem z Jožičino pesmico, s spomini. Tudi ta zapis bo slonel na njih. Ti res dajo moč in čedalje bolj bomo črpali iz njih.

Bilo je nekaj dni, mogoče kak teden pred 6. marcem 1961 pri mojem nekdanjem domu na takratni Dobračevi 61, sedaj Selo 72, v lepem pomladnem jutru. Ata in mama sta bila »pred štal«, kot smo rekli tistemu delu dvorišča, ki je bil najbližji štali. Ta je bila takrat še pod isto streho kot stanovanjski prostori. Meni še ni bilo devet let. Nekaj sem brkljala okrog in me nista videla, da sem v bližini in to taki, da sem dobro slišala njun pogovor. »Zdej bo pa hmal. Da bi se le daber iztekl.« Ne spomnim se, kdo od njiju je to govoril. Bila sem pa že toliko poučena o življenjskih rečeh, da sem vedela, da besede veljajo Bredi, ki je bila v pričakovanju in da Breda in Lojze, ki sta takrat živela pri nas, pričakujeta dojenčka.

A misel naj teče še nekoliko nazaj, na tisto soboto, ko sta se jeseni Breda in Lojze poročila. Spomnim se običaja, ki je potekal pred hišo. Preden je šla Breda kot nevesta od domače hiše, jo je ženin Lojze iskal, prosil domače zanj. A iz hiše ni takoj prišla »ta prava nevesta«, najprej, zdi se mi, da dvakrat, je prišla neka druga ženska. Katera je bila, se ne spomnim dobro. Šele tretjič je prišla Breda. Pa še neki drug običaj je bil. Ko so šli od hiše, je od soseda Frenca šel nek otrok in temu so morali v »škrniceljnu« dati neko darilo, mogoče kruh, potico ali kak denar. Še najbolj pa mi je bilo všeč, ker mi na dan poroke ni bilo treba v šolo. Vem, da sem bila tega zelo vesela in sem ponosno učiteljci povedala, da me zato ni bilo, ker se je sestra »ženila«. Pa še nečesa se spomnim, kar me je takrat zaznamovalo tudi za pozneje. Eden od Lojzetovih bratov mi je takrat dal cigareto, češ da naj kadim. Bilo je v tistem prostoru, kjer imata sedaj kuhinjo Janez in Ivanka. Kot zvedav otrok sem seveda z veseljem potegnila. A nato se me je polotil tak kašelj, da me je zaznamoval z odklanjanjem kajenja še za dolgo pozneje. Tudi ti spomini o ohceti so na nek način povezani z Bredino in Lojzetovo prvo hčerko Joži.

Ekipa z Joži (levo) na vrhu Triglava, avgust 1972. © Arhiv Jožice Kacin

No, in na pomlad se je rodila Joži. Tudi ob njenem rojstvu sem bila deležna posebne pozornosti. Breda mi je že prej obljubila, da bom prišla k njej v porodnišnico, ko bo »kupila« otročka. Lojze je organiziral, da smo šli z avtom. Takrat jih v Žireh še ni bilo veliko. A ponosen očka je prosil nekoga, ki je živel blizu šole in je imel zelen avto, podoben volkswagenu, da smo se peljali. Mene je v porodnišnico še posebej vleklo zato, ker mi je Breda rekla, da notri ne bom smela. Le kaj imajo notri, da se ne sme videti! Kako je vse natančno potem potekalo, se ne spomnim, a občutek radovednosti, me še danes spremlja. Vem pa, da »notri« res nisem šla. Breda pa je prišla po stopnicah z zelo zavito štručko in mi jo brž pokazala. Začela jo je klicati Punči. Punči je rasla, veliko sva bili skupaj in bili veliki prijateljski. Na Lojzetove brate, na Jančeta in Toneta je bila velikokrat huda, ker so ob obiskih govorili, da me bodo vzeli s seboj ali nekaj podobnega, mogoče celo, da se bodo poročili z menoj. Spomnim se, da se jim je zdelo zelo zabavno, ker se je Joži tako resno potegovala za svojo teto. Mogoče je iz tega časa še en spomin na Lojzeta. Lojze je zelo okusno pripravil polnjenega

zajca. Še zdaj vidim lepo oblikovano rezino mesa, vmes pa pikice peteršilja. Mogoče je bil zajec Janezov. On jih je gojil.

Počasi dekletce ni bilo več Punči, ampak Joži. Veliko sva hodili okoli Zavodó, peli narodne pesmi, nabirali rože, še posebej sem pa bila vesela, kadar je pri meni v podstražnici prespala. Takrat so že bili v Novi vasi. Zvončke »v dolini«, kakor smo imenovali tisti ravnico pod bregom s položnim, nekoliko zamočvirjenim koščkom zemlje, sva imeli zelo radi. Za neki rojstni dan sem ji jih nabrala in podarila. A zagotovo jih nisem natrgala tam, tam so bili tako rekoč sveti in jih nismo nikoli trgali. Mogoče sem jih nabrala Na travnkjih, tam je bilo vse belo od njih. Zelo jih je bila vesela. Prav iz teh spominov sem ji šopek zvončkov, kdo bi rekel kronic, nabrala za njeno 50-letnico.

In zdaj Jožičin Triglav. To je bil gotovo enkrat, do sedaj neponovljiv dosežek Jožičinega življenja. Odločitev za vzpon na Triglav je prišla od zunaj. 29. julija 1972 sta se poročila Janez in Ivanka. K poroki seveda spada poročno potovanje. Kot ljubitelja narave sta se odločila, da gresta na poročno potovanje

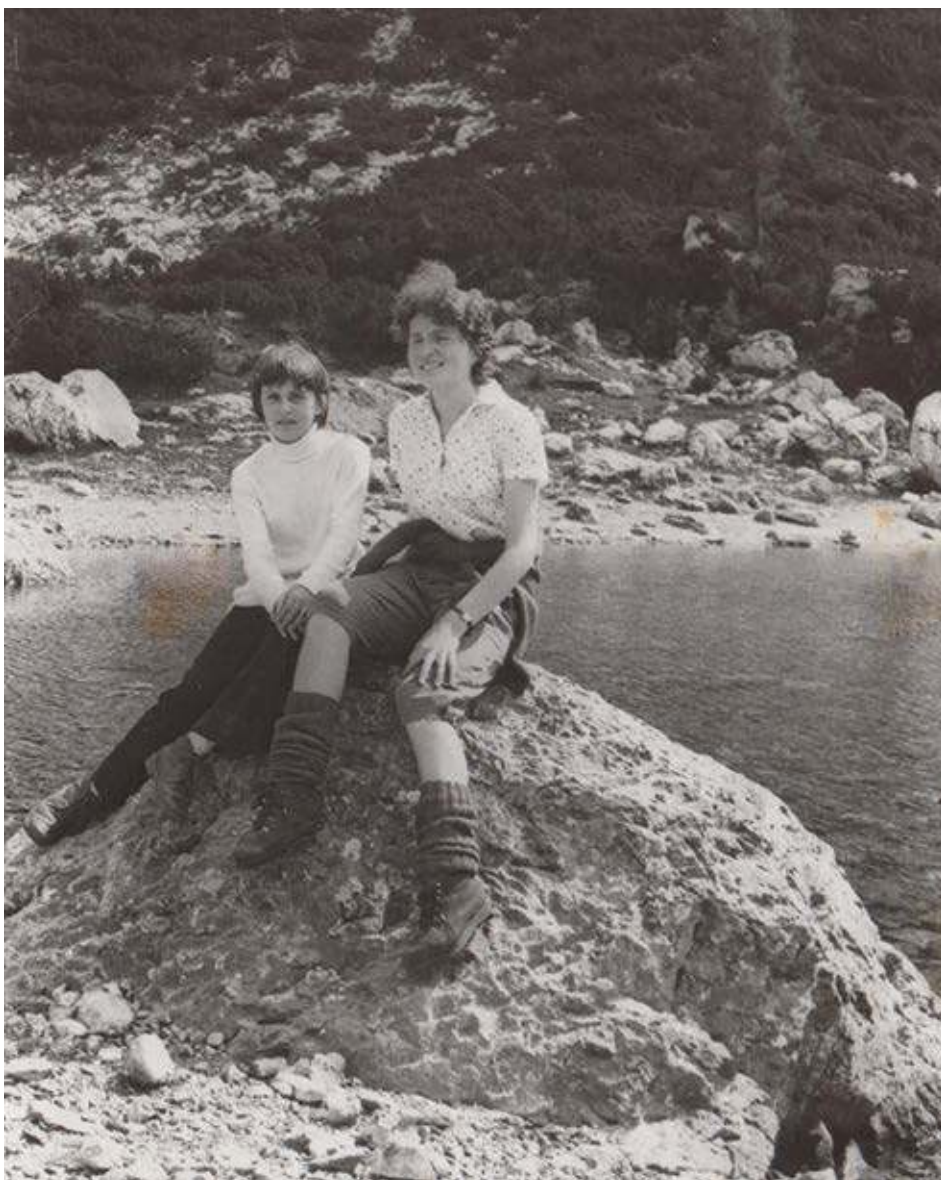
na Triglav. Mene je do takrat Triglav že osvojil, dvakrat sem bila predtem gori in pri tem planinskem podvigu naj bi bila kot nek vodnik. Tudi Joži se je našla nekaj moje vneme. Pridružila se nam je tudi Ivankina sestra Danica. In smo šli. Če se prav spomnim, smo šli skozi Krmo, ki velja za najlažji dostop do Kredarice. A glej smolo, Joži se je že v dolini lotila neka slabost. Mogoče je bila kriva avtobusna voznja, skratka ni se dobro počutila. Za nekaj časa je celo malo poležala, lepo sem ji postlala ob robu poti. Ne vem, ali se je potem počutila boljše, a bila je trdna, neomajna v svoji nameri osvojiti Triglav. Kakorkoli. Razumevajoča kot je, nam mogoče ni hotela okrniti dogodivščine. In smo šli naprej. Vzpon je trajal dva dni. Kje na Kredarici smo prespali, se ne spomnim natančno. Vreme je bilo letnemu času primereno. Popolne jasnine ni bilo. Megle so se vlekle sem pa tja med vrhovi, a dežja ni bilo. Pri Aljaževem stolpu je bila Joži drugič v življenju krščena, a tokrat po planinsko. Krstitelj pa ni bil iz naše družine. Vračali smo se čez Dolino Triglavskih jezer. Do tam pa je treba čez Hribarice, tisti del je res naporen. Gre se po melišču in pri vsakem koraku se za pol koraka zdrsne nazaj. Ne spomnim se, da bi pozneje na poti Joži še kaj jamrala. Očitno je junaško prestajala pot.

Ta vzpon smo seveda dokumentirali s slikami. Fotoaparata sama nisem imela, a kadarkoli sem želela, mi ga je Ciril, ki je aparat zelo zgodaj kupil, posodil. Tako je bilo tudi tokrat. Slike razkrivajo navdušenost udeležencev, še posebej mladih dveh, Janeza in Ivanke. Za skupinsko ovekovečenje pa smo prosili mimoidoče.

Ko sem že pri porokah, mi zdaj prihaja na misel najina ohcet. Z Dragotom sva se poročila 27. novembra 1976. Joži je za najin dan sestavila občuteno pesmico. Tole spodaj. Večkrat je že povedala, da jo je pisala skrivaj v dijaškem domu v Kranju, pokrita z odejo, da je vzgojiteljice ne bi zalotile. Mislim, da še ni bila objavljena kje v delih naše širše družine. Občutje in misli, zapisani v njej, so za dekleta s samo petnajstimi leti nenavadno zreli in preišljeni.

Vidva danes tu sta ženin in nevesta,
na novo pot življenja gresta,
srečna, mlada še oba
skupno pot življenja sta našla.

Prstana sta si nadela,
z njima nepretrg`no vez,
za vse dni si obljubila:
»Hočem biti tebi zvest!«

Joži in Milka pri Koči pri Sedmerih jezerih, avgust 1972. Arhiv Jožice Kacin

Trdno v srcu sta sklenila
vse deliti med seboj,
v sebi tiho obljubila:
»Vse želim prenašati s teboj!«

Danes tu sta srečna, mlada,
toda spremeni se svet,
včasih sreča je le nada,
sanje teh mladostnih let.

Toda mi želimo vama,
da sreča ne bila za vaju bi le nada
in spremljala bi vaju vsepovsod.
Da vedno znala bi ljubiti,
dobra in poštena biti.
Da bi otroke vzgojila,
življenja lepega jih naučila.
In da čez mnogo let
kot danes,
bi z roko v roki stala
ter govorila si:
»Midva sva prav izbrala!«

Ta pesmica je bila torej deklamirana 27. novembra 1976 zvečer pri Kališarjevih, Dobračeva 61 (sedaj Selo 72). Prvo kitico je deklamirala Lili, drugo Roman, tretjo Mateja, četrto spet Lili, peta pa je bila skupna, prvim trem se je pridružila še štiriletna Vesna. Mislim, da se ne motim, če trdim, da je bil to prvi javni Jožičin organizacijski dosežek in tudi njena prva za posebne priložnosti zložena pesem. Oboje zelo uspešno. V poznejših časih je bilo takih ali podobnih srečanj, vključno s pesmimi, še veliko.

To je naša Joži, s prvim imenom Punči. Če kaj občudujem na njej, je to njen optimizem in vera v dobro. Zmeraj zna obrniti tako, da človeku vlije korajžo, moč. Naj ta lepa lastnost še naprej bogati njene domače in nas vse.

JANEZ STANONIK

KAM BOVA VANDRALA, VANDROVČEK MOJ ...? (6. MAREC 2021)

Vsak človek ima ime, ki mu ga dala mati je, Slovenec najbolj ponosen je, če mu je Jože ime. Tako pravi Lojze Slak. Za ime naše Joži pa je bolj zaslužen Lojze Karner kot pa Slak. Po pripovedovanju sestre Brede še ona ni bila najbolj navdušena nad imenom svoje prvorojenke in moje prve nečakinje. Kakorkoli naj že bo, Joži je in bo ostala Joži. Nikoli je nisem slišal, da bi se nad imenom pritoževala, mislim pa, da je lepše, kot če bi bila Pepca. Če je ona zadovoljna, smo lahko tudi mi.

Sedaj naj teče beseda o moji prvi nečakinji. Takrat, ko si se rodila, smo te vsi z veseljem pričakovali. Nekaj let si preživela tudi pod našo streho in po resnici ti povem, da sem te bil tudi jaz vesel, samo ne takrat, kadar si jokala, pa tudi ne, če so rekli, naj te pazim kakšno uro. Hitro sem dobil izgovor, da sem jo lahko popihal, tako da si kakšnih velikih zaslug ne pripisujem pri tvojem odrasčanju. Leta so hitro tekla in tudi tvoja starša sta kupila hišo v Novi vasi in se odselila. Ohranili pa smo prijateljske stike z medsebojnimi obiski in naenkrat si iz male deklice zrasla v odraslo dekle. Še dokaj mlada si si ustvarila družino in z možem Cirilom sta si zgradila hišo v Rakulku, zraven še študirala in se izpopolnjevala v znanju, skratka bila sta polno zaposlena in odgovorna še za vzgojo vajinih treh otrok, ki so zrasli v čudovite in sposobne osebe.

Leta pa so tekla, pa kaj leta, desetletja so šla mimo kot blisk. Vseskozi smo obdržali prijateljske stike, čeprav takrat malo redkejše. Sedaj v »starosti« pa se zopet bolj družimo. Ti si prirnila do šestdeset, jaz pa sem že čez sedemdeset. Te številke se mi nekako ne zdijo prave, ne vem, v matematiki sem bil zmeraj bolj »švoh«. Res pa je, da imam sedaj, ko sem v penziji, malo več časa in si tu pa tam z ženo Ivanko omisliva kakšen izlet ali daljše potovanje, kar je bila že v mladosti najina večja želja. Rada greva na romanja ali pa tudi na izlete drugam in največkrat si ti, Joži, tista, ki prevzame organizacijo potovanja. Seveda morata z možem Cirilom tudi z nama. Skupaj smo že obiskali Rim, Beograd, Šid, Međugorje, Trsat in Reko. Leta 2019 nepozabno Sveto deželo. Leta 2016 pa smo bili v Italiji, v Trentu

Janez in Joži v Novi vasi, marec 1967. Arhiv Janeza Stanonika

pri kostnici, kjer počiva Demšar Matevž, moj stari oče, ki je padel 1916 leta v prvi svetovni vojni. Počastili smo njegov spomin ob stoletnici smrti. Tu pa je glavno vlogo na potovanju imela sestra Marija. Je pa bilo prijetno ob sebi imeti tudi druge sorodnike, vključno z Joži in Cirilom. Prav tako sta nas leta 2015 ti, Joži, in Ciril spremljala na potovanju po Srbiji, kjer smo bili v Šidu in Beogradu. Tam smo bili na grobu matere srbskega slikarja Save Šumanoviča, kjer je bila moja mama kot begunka, na njegovem posestvu štiri leta za služkinjo med drugo svetovno vojno, ker so jo Nemci izgnali iz Slovenije. V tej hiši je sedaj muzej. Videli smo tudi posteljo, kjer je takrat spala. Iz Šida smo pohiteli še do Beograda, kjer je Ciril obujal spomine na služenje domovini, ko je po dolgem in počez prevozil ves Beograd. Tam smo si ogledali tudi hram sv. Save, ki ga gradijo že deset- in desetletja. V cerkvi smo si ogledovali znamenitosti, ki so vredne ogleda, vodič pa je predlagal, da se lahko tudi z dvigalom popeljemo v kupolo. Joži in še nekaj drugih so takoj zlezli v »kišto« in se dvignili v nebo. Ker pa mora Joži kot Joži prešteti vse netopirje in pajke, ki jih sreča po vesolju, smo jo spodaj že nestrno pričakovali, da se odpeljemo proti domu.

Čudovito mesto je Rim. Tam imaš kaj videti, samo časa je zmeraj premalo. S Cirilom in Joži smo ogledovali stare trdnjave, cerkve, obzidja, spomenike, slike, kipe, vodnjake in še in še ... Vatikan te tudi prevzame. Joži pa nam je tudi vzel. Po stopnicah se je povzpela v zvonik, od koder pa se ni in ni mogla vrniti. Res je lep pogled naokrog po vatikanskih gričih in po vatikanskih palačah, samo zmeraj je premalo časa za vse. Ampak Joži je pametna in si ga vzame, saj v Vatikanu tudi ne greš vsak dan.

Vseeno smo jo počakali in se skupaj vrnili domov.

S Cirilom sta naju z Ivanko peljala tudi na Trsat, božjepotno Marijino svetišče na Hrvaškem, in na Reko, kjer imata sedež podružnične firme *Metalika*. Na Reki smo preživeli tri čudovite dneve z ogledom vajinih delovnih prostorov ter v hotelu in na kopianju v bazenih. Joži, ti pa si probala tudi morskovo vodo, čeprav je bila takrat septembra že precej mrzla.

Marija mi je predlagala naj opišem nekaj naših družinj. In sedaj se mi vsipajo iz spominov kot orehi iz peharja. Čeprav orehov pri nas ni veliko, je pa spominov toliko več. Nikakor ne bom pozabil nove svete maše v Ledinah. Daroval jo je novomašnik Gabrijel Kavčič. To je bilo eno lepo, veliko doživetje. Dopoldne smo bili skupaj v Ledinah, popoldne pa smo se odpeljali k Rajkotu v Ravne na vikend, ker je tam praznoval svojo šestdesetletnico. Skupaj smo preživeli lepo nedeljo. Pri Rajkotu smo se ustavili pozneje še enkrat, ko smo bili pri Ani in Vipavi. Tam smo si skupaj ogledovali jaslice po izložbah, ob vračanju domov pa je padel predlog, da ga obiščemo na vikendu, ker gremo skoraj mimo. Rajko pa je malo prej odšel, tako da je bil vikend prazen. Po telefonu nam je obljubil klobaso, ki da je v vikendu. Po dolgotrajnem iskanju smo našli ključ, klobaso tudi, ki pa je bila lesena. Je pa le bilo veliko smeha. Nismo pa odšli brez pijače. No, pa ti pišem spomine na naša skupna potovanja, ti s Cirilom in midva z Ivanko, ki pa se še kar naprej nabirajo.

Pojdimo še malo v rojstne kraje tvojega očeta Lojzeta, ki je bil v Žireh spoštovan čevljar, doma iz Jelše pri Blagovici. Tam smo bili večkrat skupaj pri tvojih stricah, pri Mlinarju, pri Tonetu in pri Venceljnu. Na te kraje in

Ljudi imam lepe spomine, sploh na Toneta, pri katerem sem nekajkrat v mladosti preživljal delovne počitnice. Pa ker smo že skoraj na meji s Štajersko, seveda ne v istem dnevu, gremo še čez Trojane na Pragersko. Tam smo obiskali mojo nekdanjo sosedo Marto, ki žal sedaj živi sama v prijetni hiši, ki sta jo zgradila z možem, sedaj že pokojnim. Marta nas je vesela sprejela, nas cel dan gostila. Peljala nas je na Ptujsko goro in nam razkazala še del mesta Ptuj. Joži, bil je lep dan s teboj, Marijo, Marto, Ivanko in Cirilom, ki pa je bil malo žalosten, ker je imel v planu, da nas bo prevažal z novim avtomobilom, ki ga je ravno takrat kupil, pa ga je moral peljati na servis, kjer so mu dali nadomestnega.

Za mojo šestdesetletnico ste mi sorodniki plačali izlet v Gradec, v Avstrijo. Bil bi zelo lep izlet, če ga ne bi kvarilo slabo vreme. Že zjutraj je deževalo potem pa čedalje bolj, vseeno smo si ogledali reko Muro, živalski in botanični vrt, ki sta oba velika in vredna ogleda, polna zanimivosti. Čeprav nas je dež precej oviral, nam ni vzel dobre volje. Bil sem celo brez dežnika, tako da smo se popoldne ustavili v eni trgovini, kjer sem kupil, moker kot miš, eno suho srajco. Takega izleta ne pozabiš zlahka. Dobro, da imava z Ivanko za take primere s seboj kaj takratkega, ki je tudi takrat vsem še kako dobro del.

Tudi mladina iz našega rodu hitro odrasča. Tudi njim teko leta in tako se je Matevž leta 2012 avgusta odločil, da se bo poročil. Pa smo se zopet zbrali mi štirje, ker, kot že vesta, se jaz rajši vozim, kot da vozim. Pa smo se skupaj odpeljali na poroko na Kobilje. Tudi na morju na Krku, kjer sta dopustovala s Cirilom, smo vaju z Rajkotom obiskali.

Ne smem pozabiti nepozabnega romanja z g. nadškofom Uranom v Međugorje, kjer smo res doživeli milost, da smo lahko bili ob njem. V lepem spominu ostaja tudi domača salama in ocvirkovica, ki jo je Ivanka delila ob vračanju domov v hrvaškem Lurdu. Leta 2019 sem bil klican v Kranj na pregled. Nisem se dobro počutil, pa sem vaju s Cirilom prosil za prevoz in smo zopet vsi štirje skupaj romali proti Kranju. Po pregledu smo odšli na kvaliteto malico k Marinšku, na katero je povabil Ciril z razkritjem, da odhaja v pokoj, nato pa predlagal, da se še kam zapeljemo. Odpeljala sta nas na Jamnik, katerega sem tako prvič v življenju obiskal. Pred in pod nami je bila cela Gorenjska kot na dlani. Čudovit izlet, spet po vajini zaslugi.

Lani septembra 2020, ko je bila Ivanka na zdravljenju v Strunjanu, jaz pa v toplicah, sta nas s Cirilom v nedeljo obiskala in skupaj še s Tončko in Romanom, smo preživeli lepo popoldne. Joži, tam si nam pokazala še nekaj

V Međugorju z msgr. mag. Alojzjem Uranom. Arhiv Janeza Stanonika

trikov pri plavanju, ki jih znaš samo ti. Spet smo se ti smejali. Nikoli nisem mislil, da se bom kdaj še tako pozno kopal v morju in da je lahko še tako toplo.

Nekaj poti smo opravili skupaj, tudi po okolici Žirov. Najbolj mi je ostal v spominu novoletni dan, tam okrog 2010, ko smo se po trim stezi odpravili proti Javorču, vračali pa čez Zabrežnik. Lepo toplo sončno popoldne, z dobro voljo in pozdravi z najboljšimi željami z mimoidočimi. Za dober korak pa je skrbela Ivanka iz svojega nahrbtnika.

Joži, polno je spominov, kot sem že rekel, padajo iz peharja kakor orehi, vendar ne zaporedoma po starosti, kot so zrasli, ampak v nekem lastnem zaporedju. Tako kot pridejo na pot, zopet izginejo v pozabo, pa ne za vedno. In tu je še eden glavnih. Prva najina večja skupna pot je bila na Triglav. Se še spomniš lepih treh dni v Triglavskem pogorju, prvi teden po moji poroki, v družbi z Ivanko, Milko in Danico. Jaz in Ivanka sva bila takrat prvič in zadnjič na Triglavu. Za druge ne vem. Ni bilo več časa, ni bilo možnosti.

Naj se tu še malo pohvalim, sem pravi Slovenec. Imam sinove, imam knjigo (po Marijini in tvoji zaslugi) in bil sem na Triglavu.

Sedaj pa še zadnje romanje, še zadnji ocvirek, kot se pravi. Veš, da ne smem mimo obiska Svete dežele. Tu pa sta najbolj zaslužni ti in Ivanka, ki sta vse to spravili skozi. Seveda tudi Marko, ker je že doma napravil avion, tako da ni bilo problemov s prevozom in ob tej priliki še enkrat vsa zahvala Boštjanu, Metki, Ani in vsem udeleženiim na moji sedemdesetletnici za sofinanciranje. Tu se moram spomniti tudi Marije in Toneta iz Rovt za popestritev z narodno nošo. Preživeli smo osem nepozabnih dni s teboj in Cirilom. Vse spoštovanje vodiču, za

izčrpne razlage, g. Franciju Petriču, s katerim smo še na zvezi, in seveda ženi Ivanki, ki me zvesto spremlja skozi življenje.

Joži, sedaj pa že ne vem, ali pišem tebi ali sebi. Veš, včasih me kar malo zanese. Dobro, da ne boš ti lektorirala, kot si včasih, ko sem napisal kaj za *Žirovske stopinje*, pa si mi ravno tisto ven vrgla, kot sem mislil, da je najboljša (ne poznaš kmečke logike ha-ha). Veš, te nove *Stopinje* ne bodo ukinjene, kot so bile *Žirovske*. Njihove naslednice, *Žirovske novice*, pa so prav dobre za podkurivanje peči. Ne pišejo jih Žirovci, nimajo topline, nimajo duše.

Pa se vrnimo še malo nazaj v tvojo mladost. Včasih se nasmejim, ko mi pripoveduješ meni že skoraj pozabljeno zgodbo, kako si mi pucala šolne, ko sem šel prvič na obisk k Ivanki, sem že skoraj pozabil. Sedaj se pa dobro spominjam, res lepi in srčni časi. Res sva bila prijatelja že od malega. Veliko smo skupaj doživeli, veliko poti prekrizali, tudi si mnogo zaupali. Nikoli ne bom pozabil tvojega trepetajočega glasu, ko si me poklicala v soboto dopoldne v lepem sončnem februarjem dnevu in mi povedala: »Ateka ni več.« Veš, kako sem obstal presenečen in brez besed in čutil s teboj. Nisem izgubil samo Lojzeta, ampak tudi dobrega prijatelja. Ravno tako tudi ob Bredini oziroma mamini tragediji.

Joži, ti si močna, temperamentna ženska in taka tudi ostani. V življenju si veliko dosegla, vem, da imaš sama tudi kdaj probleme, a jih znaš skriti, velikokrat pa je lažje, če se človek izpove drugemu. Uživaj sedaj s svojo družino in s svojo vnukinjo. Veliko sem ti napisal, veliko že tudi povedal, morda tudi kaj pozabil, kaj namenoma izpustil, vendar s tem in močno voljo pojdi naprej in srečno ti želimo, oba z Ivanko, Anžetom in ostani takšna kot si.

DARJAN KACIN

UREJANJE GLASIL KOT DRUŽINSKA TRADICIJA

Ko tako pomislim, ima pisanje, urejanje in izdajanje glasil pri nas že dolgo družinsko »tradicijo«.

Malokdo najbrž ve, da je z njo pravzaprav začel ati Ciril, ki je v osemdesetih letih 20. stoletja urejal publikacijo, ki jo je takrat za zaposlene izdajalo žirovsko podjetje *Kladivar*.

Okrog deset let pozneje, sredi devetdesetih let, sem se kot osnovnošolec tudi sam lotil izdajanja časopisa, ki sem ga poimenoval *Veseli Kratkočasnik*. Večino dela sem opravil sam, so pa v njem s prispevki pogosto sodelovali sorodniki in nekateri drugi zunanji sodelavci. Tiskal sem ga kar na domačem tiskalniku ali na kakem kopirnem stroju in ga skoraj vsem naročnikom osebno dostavil. To niti ni bilo tako težko, saj je imel časopis manj kot dvajset naročnikov. Zato je poleg slogana »časopis za mlade in stare,« zanj veljal tudi slogan »časopis z najmanjšo naklado v Sloveniji.« Šele kot tretja v družini je torej urejanje glasila, v letu 1999, prevzela mami Joži. *Delo življenje* je bilo dolga leta glasilo tovarne *Alpine*, v katerem je bilo nekaj strani namenjeno dogajanju in utripu v Žireh. Lahko bi rekli, da je šlo kar za zarodke *Žirovskih stopinj*, najbrž prvega in edinega pravega žirovskega časopisa do sedaj. Vedno, ko so bili napisani vsi članki in (i)zbrane vse fotografije, se spominjam, da je Joži natisnila ves material, ga narezala na koščke in ga nato stran za stranjo sestavljala kot puzzle v novo celoto. To je bila pač stara šola postavitve časopisa, kot predpriprava za oblikovalca in tiskarja. No, jaz sem s svojim znanjem računalništva v svojem časopisu to fazo že nekaj let prej preskočil.

Ko so konec leta 2011 svoje korake začele *Žirovske stopinje*, je bil svet že bolj digitaliziran. Aleš je postavil prvo grafično podobo in prvi dve leti časopis oblikoval kar na daljavo, saj je tista leta živel v tujini. Tako vsebinsko kot vizualno-grafično je časopis skozi leta le napredoval.

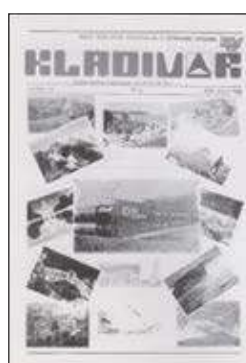
Ko sem aprila 2016 prevzel glavno vlogo pri prelomu in oblikovanju, sem, da bi bil časopis še bolj pregleden in privlačen za bralce, prenovil grafično podobo. Da bi izkušnjo branja dvignili še na višjo raven, smo v začetku leta 2017 izbrali nov, bolj žlahten, nesvetleč matiran papir, ki so ga, mislim, da, Žirovci dobro sprejeli. Vedno smo se trudili, da bi bile *Stopinje* tako vsebinsko kot vizualno dovršen izdelek. Vsaka fotografija kakovostno ni bila primerna za objavo, vsak dodaten element, kot so tabela, graf in drugi grafični elementi, so bili oblikovani posebej in glede na celotno podobo časopisa. Posebej zahtevna je bila kakovostna digitalizacija slik žirovskih likovnih ustvarjalcev na naslovnica, saj je prva stran ogledalo časopisa.

Ko je bilo že vse končano – to je bilo pogosto okrog druge ure ponoči, me je vedno čakalo še nekaj ur »finega finišanja«. Delal sem še zadnje poravnave besedil, obdeloval fotografije in člankom, dodajal razne končne grafične elemente, kot so pike in puščice. Tudi Joži ni počivala – vmes je še vedno iskala morebitne pravopisne in druge napake. In ko se je zunaj že skoraj začelo daniti, sva oba že zelo utrujena rekla: »Kar je, je.« Še zadnji klik in časopis sem poslal v tiskarno.

In čez kaki dve uri je tiskar Primož že pisal Joži, da je časopis v tisku ...

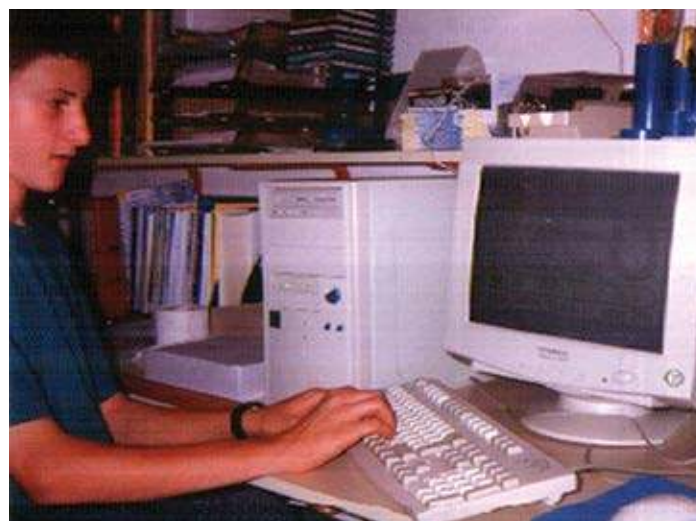
Darjan in Joži po slavnostni akademiji Občine Žiri, 19. junij 2020. Katja Bogataj

Naslovnica ene izmed številk glasila *Kladivarja* Žiri. Vir: Zbornik *Kladivar* Žiri, d.d., Prvih 50 let (1949–1999).

Stran z zadnjim Jožičinim uvodnikom, ki ga je napisala kot odgovorna urednica glasila *Delo - življenje* 44, št. 1, marec 2006. Vir: www.dlib.si

Darjan piše *Veseli Kratkočasnik*, junij 1998. Arhiv Darjana Kacina

Prva (1995) in zadnja (2000) številka *Vesela Kratkočasnika*. Arhiv Darjana Kacina

ALEŠ KACIN

ŽIROVSKIM STOPINJAM NA POT

» *Križemsvet gredo stopinje / ... / Vsem je na začetku rojstvo, vsak ko rak je večno nov,« pravi na zadnji strani objavljena pesem. Tudi Žirovske stopinje so začele svojo pot.*

Tisti, ki jih pripravljamo, se bomo trudili, da bodo čim boljše. Radi bi, da bi bile Žirovske stopinje glasilo občanov, rojakov in vseh, ki jim ni vseeno za naš kraj.

Vsi vemo vse, nihče pa ne vsega, zato ne moremo pričakovati, da bo uredniški odbor iz pestrega dogajanja v Žireh lahko vedno izbral najpomembnejše oziroma to, kar

si želite. Zato prosimo za prispevke, mnenja, pobude, vprašanja ... Le tako bodo naše Stopinje postajale čim bolj vaše. Pri prvi številki ste dokazali, da hočete biti soustvarjalci glasila. Najlepša hvala! Priporočamo se tudi v prihodnje.

Vsega, kar se bo dogajalo, pa ne bo mogoče strpati na šestnajst strani. Pomladi bomo prenovili občinsko spletno stran in kar ne bo objavljeno v glasilu, bomo mogoče lahko prebrali na žirovskem spletu. Izmenjava stališč bo lahko koristna za vse, če bo zbranih čim več različnih pogledov, dogodkov in piscev.

V Žireh imamo veliko ustvarjalcev. Radi bi jim namenili posebno pozornost, zato bomo na naslovnici objavili njihova dela. Za prvo številko smo izbrali slikarja Ernesta Kavčiča.

Sredstva, ki so namenjena iz občinskega proračuna, za zdaj ne bodo zadostovala za širitev glasila. Mi pa bi želeli povedati več. Vsakemu bi radi dali možnost, da izrazi svoje misli, pričakovanja, dileme. Lotili bi se obravnave aktualnih tem, predstavili občane, organizacije, društva in podjetja, ki živijo in delujejo med nami, pa jih ne poznamo dovolj. Koliko darov in talentov, koliko uspehov, včasih tudi težav, nosijo s seboj, pa tega ne vemo, da bi se veselili z njimi ali jim lajšali breme. Škoda. Tudi o tem želimo spregovoriti.

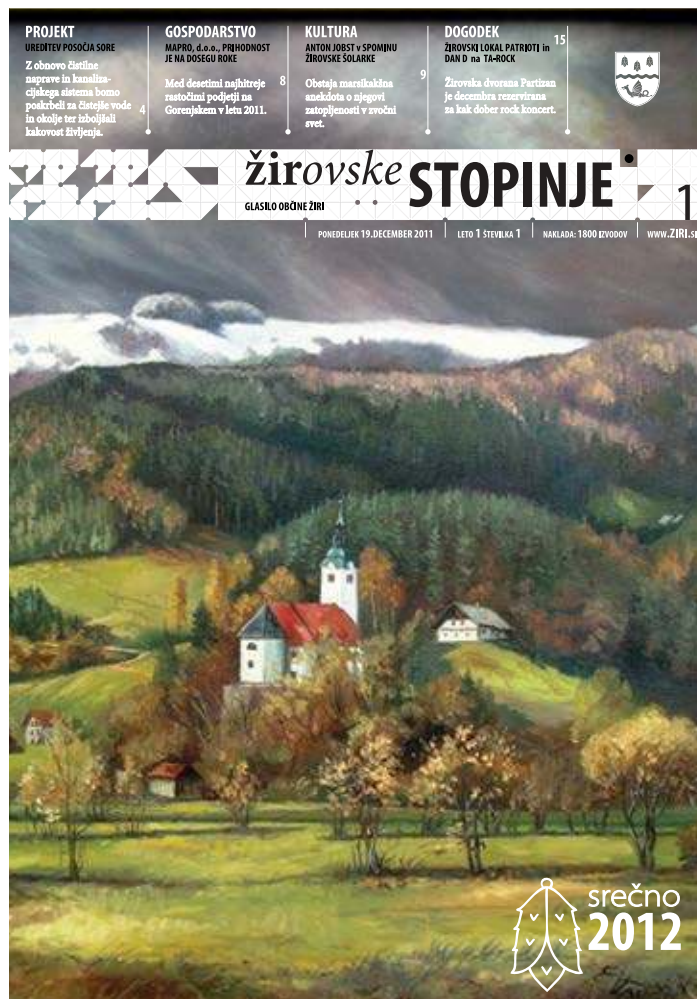
Vabljeni podjetja in posamezniki, da z oglasi prispevate k boljšemu finančnemu položaju glasila. To bo imelo dvojno korist: občani bomo spoznali vaše delo in storitve, Žirovskim stopinjam pa bo sčasoma morda mogoče povečati obseg.

Naslednje Žirovske stopinje bodo izšle marca in vsi ste lepo povabljeni, da sodelujete s svojimi prispevki, ki jih bomo zbirali do 2. marca.

Bližajo se božični in novoletni prazniki. To je med drugim čas razmišljanja o tem, kaj smo naredili v preteklem letu in kaj nas čaka v prihodnje. To je tudi čas voščil in lepih želja, ki se jim pridružujeta občinska uprava in uredniški odbor.

Naj nas namesto velikih besed nagovori tale judovska modrost: *Kdo je moder? Kdor se lahko od vsakogar nekaj nauči. Kdo je močan? Kdor se zna obvladati.*

Kdo je bogat? Kdor je zadovoljen s svojo usodo. Koga vsi spoštujejo? Tistega, ki spoštuje druge ljudi.

 Avtor slike: Ernest Kavčič

RAZMIŠLJANJE OB DNEVU ŽENA

V deželo prihaja pomlad. Njeni prvi znanilci zvončki in troben-
tice nas že veselo pozdravljajo.

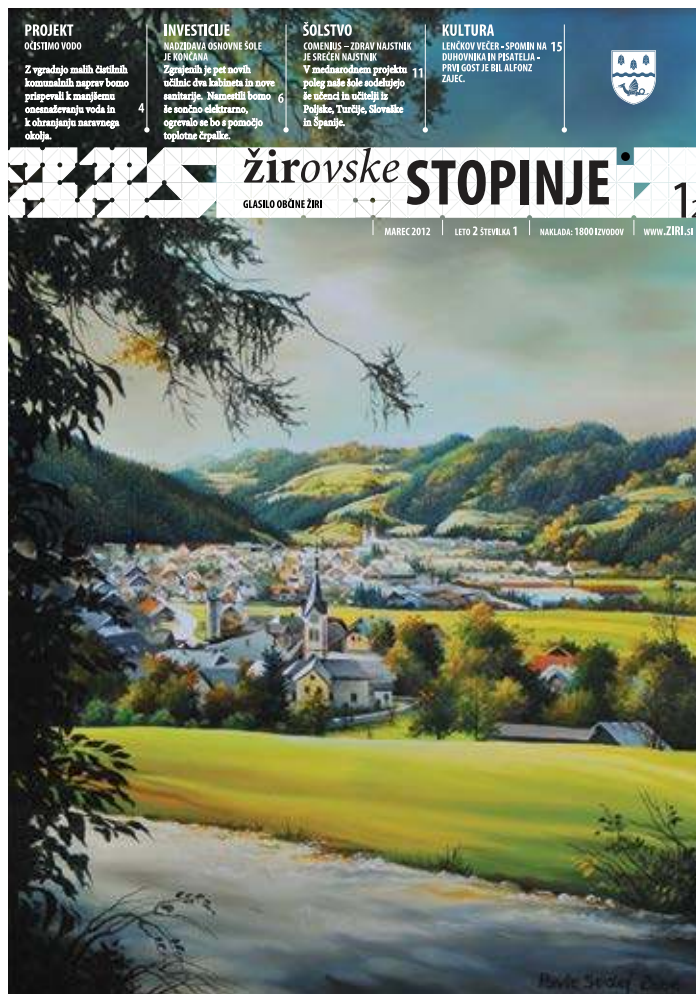
Tu je marec, ko se spomnimo žena in mater. Imam občutek, da je bilo letošnje praznovanje tiho in v družinskih krogih. Na ta dan so še najbolj opozarjali komercialni oglasi, ki so vabili k nakupom. A zdi se, da niso imeli pretirane sreče. Mogoče je za manjše zanimanje za dan žena kriv tudi hiter tempo življenja, v katerem sploh ni časa za slavlja. Služba, otroci in na tisoče drugih obveznosti, dan pa ima samo štiriindvajset ur ... In kaj smo ali bomo v naši občini naredili zato, da bo ženskam lepše? Prav v tej številki Žirovskih stopinj bomo prebrali, da je v Žireh ukinjena ginekološka ambulanta. V Osnovnem zdravstvu Gorenjske pravijo, da je bilo premalo pacientk. Tej trditvi ne moremo nasprotovati, številke pač kažejo svoje. Lahko pa se vprašamo, zakaj je tako? Mogoče zato, ker so ženske ugotovile, da v domači ambulanti ne morejo dobiti tega, kar si želijo ali kar jim po že tako skromnih standardih pripada. Zakaj bi sicer svojega ginekologa iskale drugod?

In to v našem kraju ni osamljen primer. Potarnamo lahko še o marsičem. Smo ena izmed občin, kjer se rojeva veliko otrok, a nimamo pediatra. Kakšni so normativi, ne vem, niti ne vem, koliko je malčkov, ki bi bili vpisani v otroški ambulanti. Vem pa, da morajo starši, če želijo otroku zagotoviti otroškega zdravnika, tega poiskati izven kraja. Posvetovalnica sicer deluje, toda tam se opravijo le preventivni pregledi.

Prav tako nimamo laboratorija. In kar je še pomembneje, nimamo rešilnega avtomobila. Še se spomnim časov, ko je bilo drugače. Rešilec je stal pred žirovskim združnim domom in gospod Mlakar je bil pripravljen na nujni klic, zdravnika Bernika pa smo poiskali kar na domu. In kako je danes? Dežurna zdravniška ekipa je v Škofji Loki. O življenju in smrti pa včasih odločajo minute. Predstavljajte si, kako počasi tečejo, kadar čakamo na pomoč.

Na srečo imamo prizadevne gasilce, ki imajo nekaj osnovne opreme za pomoč in reševanje. Na vsak klic se takoj odzovejo, toda kaj ko največkrat lahko le zavarujejo kraj nesreče.

Začeli smo z dnevom žena. In kam nas je to pripeljalo? Do nesreče. Moški, se strinjate s tem? V šali, včasih pa tudi zares, se pritožujete nad nami, a v srcu veste, da nas potrebujete in da smo vam prijetna družba. Tako kot vi nam. Dan žena je mimo. Kdor je tokrat pozabil na svojo žensko, pa naj bo to sodelavka, hčerka, dekle, žena, mati, naj se spomni nanjo kak drug dan. Ne z bogatim darilom, to bo kmalu pozabljeno. Spomni naj se s prijazno besedo, pogledom, z nasmehom, s spodbudo, pohvalo ali z zahvalo. To je darilo, ki da moč in voljo in nam pove, da nas imate radi, da nas cenite ter da naša prizadevanja, delo in ljubezen niso zaman.

PROJEKT
OCISTIMO VODO
4
Z vgraditvijo malih čistilnih konvencionalnih naprav bomo prispevali k manjšemu onesnaževanju voda in k ohranjanju naravnega okolja.

INVESTICIJE
NAZIDAVA OSNOVNE SOLE JE KONČANA
6
Zgrajenih je pet novih učilnic dva knjižneta in nove sanitarije. Manjšosti bomo se poučijo distančno, ogrevajo se bo s pomočjo toplotne črpalke.

ŠOLSTVO
GORENJSKI – ŽIROVAJ NAJSTNIK JE SREŠEN NAŠTNIK
11
V mednarodnem projektu poleg naše šole sodelujejo še učenci in učitelji iz Portugala, Turčije, Slovaške in Španije.

KULTURA
LENGOV VEČER – SPOMNI NA 15. DROVNIKINA IN PRATELJA – PRVI GOST JE BIL ALFONZ ZAJEC.

žirovske STOPINJE
GLASILO OBČINE ŽIRI

MAREC 2012 | LETO 2 ŠTEVILKA 1 | NAKLADA: 1800 KOPVOV | WWW.ZIRI.SI

Avtor slike: Pavle Sedej

LE ODLOČITI SE JE TREBA

Slovenski klekljarski dnevi so v Žiri privabili veliko ljudi. Tudi Sprereditve na skakalnici so dobro obiskane. Moto zbor po mednarodni pa tudi siceršnji udeležbi velja za najboljšega promotorja kraja. Žirovska noč, ki jo prirejajo gasilci PGD Žiri, in Vikend športna in zabave, ki je že leta pod okriljem študentov, privabita obiskovalce. Letos je tu še 110-letnica PGD Dobračeva, odprli bomo novo nogometno igrišče. Vse to delamo zato, da se imamo dobro Žirovci in da nas spoznavajo tudi drugi. Včasih tarnamo nad našo ponudbo in hočemo narediti več.

Občinski svet je sprejel strategijo razvoja turizma, ki jo je pripravila Razvojna agencija Sora. V njej so ugotovitve in možnosti za razvoj turizma v Žireh in Poljanski dolini. Nekaj izvlečkov je objavljeno v glasilu. V zadnjem delu strategije so predlagani razvojni projekti za nadaljnjih pet let. Nadgrajevali naj bi že začeto. Nič posebnega in nedosegljivega. Le odločiti se je treba in delati. Tako, kot so se za prostovoljno delo odločile Cvetke, člani SKK Alpina, Moto kluba Sairach; tako, kot se odločijo gasilci in še marsikdo.

In tako, kot sem se odločila sama. Srečali smo se na potovanju. Bili so ljudje iz različnih delov Slovenije. Vedeli so za naš kraj, večina še ni bila tu. In odločili smo se. Srečamo se v Žireh. Name je padla lepa in zanimiva naloga. Predstaviti moram Žiri in jim pokazati, kakšni smo Žirovci in kaj znamo. Ni bilo težko, verjemite mi. Seveda sem rabila pomoč. In jo tudi brez težav dobila. Žirovci smo navajeni dela in vemo, da plačilo ni vse. Več velja, da se družimo in se imamo lepo. Že dopoldne so se pričeli zbirati gostje. V omenjeni strategiji sem prebrala, da bi morali v Žireh ponuditi naše tipične jedi.

Naša skupina je poskusila eno izmed njih. Za dobrodošlico so jedli »turšno župo«. Bila jim je všeč, čeprav je večina do takrat ni poznala. Sledilo je predavanje o Žireh. Koliko zanimivosti nam je povedala naša rojakinja, redna profesorica ddr. Marija Stanonik. Povabili smo klekljarice in čevljarja, ki so gostom pokazali svoje ročne spretnosti. Skupina osnovnošolk, ki jih je pripeljala moja nečakinja Ines, je zaplesala in zapela. Gostje so bili navdušeni. A morali smo naprej. V občinskih prostorih smo si ogledali stalno zbirko žirovskih slikarjev, nato pa odšli do muzeja v Starih Žireh. Ta del bi lahko bil tematska pot, o katerih govori strategija. Ob poti smo se ustavljali ob vseh znamenitostih. Pomislite, kar veliko jih je! Za vodenje skozi Žiri smo zaprosili predsednika turističnega društva Roka Klemenčiča. V muzeju smo si ogledali muzejsko zbirko in se sprehodili do gasilskega doma v Žireh. Nazaj grede smo se ustavili pri Lengarju. Kako hitro je minil dan. Pred tremi tedni smo hodili po Mehiki, tokrat smo bili v Žireh. In navdušenje je bilo podobno. Le ustvariti ga je treba. Tako, kot ga ustvarjajo naši prostovoljci, ki prirejajo prireditve. Tako, kot smo ga ustvarili mi.

Gostje imajo na naše srečanje lepe spomine. Čeprav je od takrat minilo dve leti, se še oglasijo in pravijo, da se bodo ob priliki vrnili. Vedo namreč, da takrat niso videli in slišali vsega o Žireh in Žirovcih.

 Avtor slike: mag. Barbara Kastelec

IMAMO NAJMANJ NEZAPOSLENIH V DRŽAVI

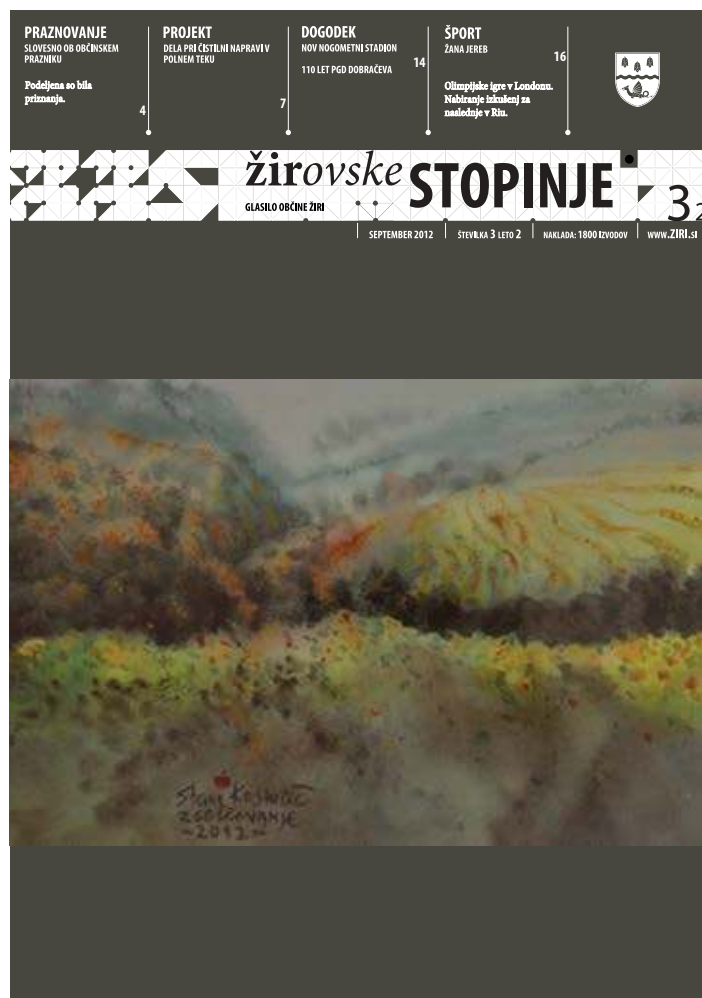
Za vročim poletjem prihaja vroča jesen. Ne vemo, koliko stopinj bodo namerili vremenoslovci, prepričani pa smo, da bo temperatura v naših političnih krogih precej visoka. K temu bodo pripomogle volitve predsednika države, reforme in drugi ukrepi. Vse to naj bi po zagotovilih predlagateljev pomagalo k boljšemu položaju gospodarstva in »rešilo« državo.

Kako iz krize? Vlada trdi eno, opozicija drugo, sindikati se borijo za pravice delavcev. Je res tako ali je vse skupaj le igra in želja po zmagi?

Se politične zdrahe dogajajo tudi v Žireh? Gotovo nekaj tega seže tudi do nas. Na

sejah občinskega sveta nisem imela pretiranega občutka, da je zavezanost stranki pred splošnimi interesi. Kljub različnim stališčem, pogledom in mnenjem običajno prevlada višji cilj, da bi naredili nekaj dobrega. To se čuti in to potrjujejo rezultati. Kljub krizi se v Žireh gradi, obnavlja, razmišljanja so usmerjena naprej. Na arhitekturni delavnici o medgeneracijskem središču je direktor Razvojne agencije Zgornje Gorenjske Stevo Ščavničar govoril o demografskih spremembah v Žireh in ugotovil, da smo vitalna občina. Imamo dober naravni prirast in ugodno starostno strukturo. Že januarja je župan Janez Žakelj povedal, da smo ena izmed občin z najmanj brezposelnimi. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije smo imeli junija med delovno aktivnim prebivalstvom le 4,1 odstotka nezaposlenih, kar nas uvršča na prvo mesto v državi. Sledi Cerkljeva (4,2 odstotka) in Gorenja vas - Poljane (5,1 odstotek). V državi je stopnja brezposelnosti 11,5 odstotka. O tem je pod naslovom Visoka zaposlenost, a nizke plače 10. septembra v Dnevniku pisala tudi Nataša Bucik Ozebek. Pod drobnogled je vzela štiri občine z najmanj brezposelnimi. Vse tri so naše sosede (Cerkljeva, Idrija, Gorenja vas - Poljane). Župan Občine Gorenja vas - Poljane Milan Čadež je pojasnil, da je tu že narava poskrbela, da smo delavci pridni, marljivi, zanesljivi in zato tudi cenjeni. Ne moremo pa biti zadovoljni s plačilom. Po povprečni plači v Žireh v juniju za 232 evra zaostajamo za slovenskim povprečjem (1.269 evrov Žiri : 1.501 evrov Slovenija). Upad prihodkov podjetij med letoma 2008 in 2010 je v Žireh devet odstotkov, v Sloveniji 9,5,

v Občini Gorenja vas - Poljane pa le 1,4 odstotke. Kljub statističnim pokazateljem se naša podjetja lahko pohvalijo z dobrimi rezultati. Imamo hitro razvijajoča se in rastoča podjetja. V vsaki številki Žirovskih stopinj predstavimo eno. Tokrat je na vrsti Lesko. Že ob ustanovitvi je bila glavna vizija podjetja, da morajo trgu ponuditi nekaj, kar jih bo ločevalo od konkurence. To jim je uspelo in več kot polovico izdelkov izvozijo v Rusijo. Pripravljajo se reforme. Spremenila naj bi se delovnopravna zakonodaja. Veliko se govori o zaposlovanju za nedoločen čas oziroma enotni pogodbi o zaposlitvi. Sindikati se bojijo, da bodo delodajalci na lahek način odpuščali delavce. Ob tem se spet vrnimo v naš kraj. Brezposelnost je majhna, podjetja težko dobijo ustrezne delavce. Uspešen delodajalec ve, kaj zanj pomeni dober sodelavec. Bojazen pred brezglavim odpuščanjem je zato po mojem mnenju povsem odveč. Podjetniki in drugi, ki zaposlujete delavce (v Žireh imamo okrog 200 podjetij), se strinjate z menoj?

 Avtor slike: Stane Kosmač

PRVI ROJSTNI DAN ŽIROVSKIH STOPINJ

Leto je naokoli. 17. decembra, z datumom 19. december, so na šestnajstih straneh izšle prve Žirovske stopinje. Za drugo in vse naslednje izdaje se je nabralo več gradiva, zato smo Stopinje, čeprav to ni bilo predvideno, tiskali na štiriindvajsetih straneh. Ne glede na to je moral kak sestavek ali dogodek počakati ali pa sploh ni prišel na vrsto.

Seveda je to za ustvarjalce glasila spodbudno, saj je znak, da smo Žirovske stopinje sprejeli. Letos smo orali ledino in zavedamo se, da moramo marsikaj izboljšati in dopolniti. To pa lahko storimo tudi z vašo pomočjo. Že lani ob tem času smo vas nagovorili in prošnja za sodelovanje ni naletela na gluha ušesa.

Uredniški odbor je vesel pobud, ki prihajajo. Imamo različne talente, ukvarjamo se z zanimivimi dejavnostmi, ustvarjamo dogodke, za katere je prav, da izvedo tudi drugi, zato se ne držite skromno ob strani. Dajemo vam priložnost – izkoristite jo.

Veseli smo, da imamo v svoji sredi dobre, vestne sodelavce. Najprej so to trije strokovni sodelavci, ki vsak mesec prispevajo pomemben delež. To so naši fotografi, ki nam posredujejo in dovolijo objaviti fotografije. Brez njih bi bile Stopinje puste in nezanimive. To so stalni sodelavci, na katere se vedno lahko zanesemo in se oglašajo s prispevki iz svojega delovnega ali družabnega okolja. To so slikarji, ki omogočijo objavo svojih umetnin. To je tudi naša prizadevna lektorica, ki v zadnjem trenutku prejme besedila in jih slovnično uredi. To je oblikovalec, ki mu vedno namenimo premalo časa za njegovo delo. Spomnimo se tiskarjev. Opravijo pomemben del in tudi oni morajo hiteti. To je uredniški odbor. Decembra so bili imenovani novi in dodatni člani in verjamemo, da bo njihovo delo pripomoglo k boljši in pestrejši vsebini glasila. To so tudi vsi drugi, ki so se sami ali na našo pobudo odločili za sodelovanje. Vsem najlepša hvala!

Ponosno lahko rečemo, da je vključno z današnjo številko v glasilu enainsedemdeset piscev besedil iz Žirov in drugod, nekateri sodelujemo večkrat. Evidentiranih imamo osemindvajset avtorjev fotografij, vsi niso navedeni. To kaže, da hočemo biti soustvarjalci skupnega glasila in da smo ga sprejeli za svojega. Seveda se priporočamo tudi v prihodnje.

Septembra smo o Žirovskih stopinjah spraševali na spletni strani. Osem odstotkov sodelujočih Stopinj ne pozna. Dvaintrideset odstotkov jih pravi, da so po vsebini odlične, deset, da so pomanjkljive. Da so oblikovane odlično, je odgovorilo petindvajset odstotkov, trinajst odstotkov glasovalcev pa je menilo nasprotno. Da vsebinsko in oblikovno niso primerne, je odgovorilo enajst odstotkov sodelujočih. Ker je na anketo odgovorilo sorazmerno malo občanov, mnenja ne moremo resneje upoštevati, lahko pa je izhodišče za razmišljanje.

Glede na odzive smo se odločili, da bomo v prihodnjem letu izdali šest števil. Želimo si, da bi lahko pisali le o lepih stvarih in odličnih dosežkih. Vsem bralcem pa, da bi v Stopinjah kot tudi v drugih medijih brali in poslušali dobre novice. Naj bo 2013 uspešno in srečno!

PRAZNOVANJE 23. OKTOBER - SPOMINSKI DAN OBČINE ŽIRI V DRUŽBI PREDSEDNIKA REPUBLIKE DR. DANILA TURKA	PROJEKT MEDGENERACIJSKO SREDEČJE V ŽIRIH Študija je izpostavila optimalno lokacijo. Ta naj bi bila pri združitvenem domu.	PRAZNOVANJE STOLETINJA ŽUPNIŠKRE CERKVE 11. novembra slovenska sveta maša in blagoslov dveh novih barvanih oken.	ŠPORT LOKOSTRELCI PONOSNI NA SVOJE DOSEŽKE 19 Materž Erčen je najboljši slovenski lokostrelac z golmi lokom v kategoriji dečkov do 14 let.
--	--	--	--

žirovske STOPINJE

GLASILO OBČINE ŽIRI

42

DECEMBER 2012 | ŠTEVILKA 4 LETO 2 | NAKLADA: 1800 KZVODOV | WWW.ZIRI.SI

 Avtor slike: Mitja Modic,

KULTURA, ŠPORT IN DRUGE VREDNOTE

8. februar je kulturni praznik, ki naj bi nas družil in budil našo narodno zavest. Letos so Prešernov dan poleg proslav in kulturnih srečanj, zaznamovali tudi politični shodi. So ti prispevali k večji enotnosti in odločenosti, da moramo storiti vse, da se čim prej izkopljemo iz politične in gospodarske krize?

Žirovci smo zaenkrat znali težave reševati drugače, ne z ulico. Upamo, da bo vedno tako. Tudi kulturni praznik je bil tak kot se spodobi. Moški pevski zbor nas je, kot že nekaj let, razveselil s koncertom. Letos so njihov nastop popestrili učenci iz osnovne šole. Hermina Cankar, ki je svoja občutja ob tem dogodku delila z nami, je napisala, da je ob tem začutila ponos. »Kjer rastejo takšni otroci ...« Ni nadaljevala. Tri pike, ki jih je dodala, so mi dale misliti, da to lahko pomeni tudi, da kultura v vseh pomenih in vrednote, ki jih marsikdaj pogrešamo, še živijo in ostajajo z nami in našo mladino. Kulturno smo se bogatili tudi na treh dobro obiskanih predstavah domačega gledališča. Prav tako je bil lep dogodek koncert pihalnega orkestra. V športno dvorano osnovne šole je privabil veliko obiskovalcev.

Ponosni smo na žirovske slikarje. Na razstavi ob 50-letnici DPD Svoboda leta 2005 jih je sodelovalo triintrideset, kar je za majhno mesto s približno pet tisoč prebivalci izredno veliko. Med razstavljalci takrat ni bilo vseh, ki ustvarjajo v Žireh ali izhajajo iz našega kraja. Z leti so se jim pridružila še nova imena. O dveh razstavljalcih - oba sta akademska slikarja - pišemo v današnjih Stopinjah.

S posebnim spoštovanjem smo se spomnili Tomaža Kržišnika, ki ima v mesecu kulture rojstni dan. Letos je dopolnil 70 let. Za svoj bogat opus je prejel številna priznanja, med drugim tudi nagrado Prešernovega sklada. Drugi je Stane Kosmač, ki ga poznamo kot priljubljenega učitelja na naši osnovni šoli. Njegovo znanje, ljubezen do umetnosti in mladih ter dober zgled, so nekaterim nadarjenim učencem pomagali pri odločitvi za umetniško pot.

O dobrih starih časih kulture, ko so bili literarni večeri dobro obiskani, razmišlja Milena Miklavčič. Ugotavlja, da je takih dogodkov vedno manj. Zato ker ni denarja, ali zato, ker ni interesa?

Marsikaj se da narediti tudi s skromnimi sredstvi. Le redko pomislimo, kolikšen doprinos za družabno življenje in druga področja da prostovoljno delo v društvih. Občina spodbuja to dejavnost in iz proračuna vsako leto nameni nekaj denarja. Razpisi so objavljeni v posebni prilogi. Tudi šport nas družijo in budi našo pripadnost. Če kdaj, smo enotni in ponosni, ko naši športniki dokažejo, da tudi iz majhnega naroda izhajajo veliki ljudje. To se je v dneh okrog kulturnega praznika, ko smo bili bitke na vročem političnem prizorišču, slovenski športniki pa so kot nalašč osvajali najvišja mesta, kar nekajkrat izkazalo. Ob takih dogodkih tudi mi presežemo strankarske in druge delitve. Vsi skupaj postanemo le Slovenci in uresničijo se napev iz Zdravljice: »Edinost, sreča, sprava, k nam naj nazaj se vrnejo! Otrok kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo! Naj se lepe besede uresničujejo; ne le ob športnih uspehih, temveč vsak dan.

Šport povezuje tudi občane Žirov. Času primerno predstavljamo skakalce. Tudi člani našega kluba se uvrščajo na mednarodna in svetovna tekmovanja. Samo tisti, ki so zraven, vedo, koliko odrekanih in volje je potrebno za uspeh. Ne samo športniki, tudi njihovi starši in bližnji, trenerji in drugi, ki delajo pri društvih in klubih, so del tega in namesto »foušije«, bi se jim morali zahvaliti za trud. Njihov uspeh ni le njihov, to je promocija kraja in nas.

Žirovske stopinje 3, št. 1, 2013

PROJEKT ANALIZA JE POKAZALA DOBRO LOČEVANJE ODPADKOV Kolikšno odpadkov smo od 2007 do lani zmanjšali s 200 na 90 kg na osebo.	OBLETNICA 65 LET Pihalne GODBE ALPINA V sedmih letih se je godbenikom pridružil petstajset novih članov.	KULTURA STARI DOBRI ČASI KULTURE Kolikšen ste se udeležili kulturnih prireditev?	KOMUNALA VEŠE CENE KOMUNALNIH STORITEV Občine hitro odlej zame oblikujejo cene komunalnih storitev.
4	6	10	17

žirovske STOPINJE
GLASILO OBČINE ŽIROV

FEBRUAR 2013 | ŠTEVILKA 1 LETO 3 | NAKLADA: 1800 IZVODOV | WWW.ZIROV.SI

Avtor slike: Tomaž Kržišnik

OJ, MI SMO PA TAM ...

Kaj je zaznamovalo čas od februarja do druge polovice aprila, ko bodo izšle Žirovske stopinje? Marsikaj se je dogajalo in nekaj utrinkov bomo prebrali tudi v tej številki.

Še danes, 16. aprila, ko jutranji sončni žarki pogumno kukajo izza Bedriha in ko se napoveduje pravi pomladni dan, se na Mrzlem Vrhu še vidijo velike bele zaplate. Snega, ki mu namenjamo tokratno zadnjo stran, je bilo v preteklih mesecih res veliko. A pomlad prihaja. Čuti se njen vonj in travniki so v dnevu ali dveh ozeleneli. A ne moremo govoriti le o vremenu. Imamo veliko preveč resnih tem. Na primer ceste. Že Darinka Konc je v pesmi Žirovska pred davnimi leti napisala, da so Žiri »v prelepi dolini na koncu sveta«, in nadaljevala, da »to nič ne de, po celem nas svetu poznajo ljudje«. Drži kot pribito. Tako je bilo takrat in tako je danes. Kot prvi pesem, ki smo jo sprejeli za občinsko himno, »smo skriti med hribi«. In če hočemo v svet, lahko pridemo vanj proti Gorenjski, Notranjski, osrednjemu delu ali Primorski. A kaj nam pomaga, če ceste niso prevozne oziroma zaprte za tovorni promet. Mi pa potrebujemo odprto pot.

V vsakih Stopinjah predstavimo uspešno žirovsko podjetje. Tudi tokrat bo tako. Poclain Hydraulics se je razvil v, kot pravi direktor mag. Milan Kopač, globalno primerljivo organizirano tovarno. Namenjamo mu kar nekaj prostora. Toda z razlogom: nekdanji Kladivar z vsemi, ki so od ustanovitve (1949) do danes pripomogli k uspehu, si to zasluži.

Si zasluži tudi, da ima nepotrebne težave pri prevažanju tovora? Edina cesta v Žiri, kjer je dovoljen promet s priklopniki, to je Logatec-Žiri, je zaradi obnove križišča v Logatcu zaprta. Direkcija za ceste je objavila obvoz, ki pa je nerealen, saj cesta prek Godoviča, Spodnje Idrije, Cerčna in Trebije za tovrstni promet zaradi svoje konfiguracije in nesorazmerne dolžine obvoza ni primerna.

Župan mag. Janez Žakelj je že pred zaporo sklical okroglo mizo. Prišli so iz Direkcije za ceste Republike Slovenije z direktorjem mag. Gregorjem Fickom na čelu, predstavniki sosednjih občin, poslanci državnega zbora, občinski svetniki, predstavniki žirovskega gospodarstva in drugi občani. Ficko je veliko govoril o direkciji in njenem delu ter statistiki. Slovenija je na drugem mestu po gostoti cest v Evropi. Prekaša nas le Italija. Vzdržujejo 6.000 kilometrov regionalnih cest, polovica jih je v zelo slabem stanju. Denarja je premalo, čeprav so po uspešnosti črpanja evropskih sredstev med ministrstvi v državi na prvem mestu. Res zanimivi podatki, ki pa ne rešujejo naših težav. Tudi gradnji poljanske obvoznice, kot so pisali v Gorenjskem glasu (9. april, D. Z. Žlebir, str. 5), slabo kaže.

»Pri nas na Žirovskem navada je ta, da glavico brihtno Žirovec ima!« Lepo je, če kdo računa na nas in če država ve, da se bomo že znašli. Bo res tako? Do zdaj je nekako šlo, a kaj se kaže na obzorju ... Na kar nekaj državnih naslovov je na pobudo Združenja malega gospodarstva romalo protestno pismo. V zgoraj navedenem Gorenjskem glasu (Zaradi ceste selitve iz Žirov, B. Bogataj, str. 1, 3) so tudi žirovski podjetniki povzdignili glas. Tako ne gre več naprej. Država jemlje tam, kjer je mogoče vzeti, in morala bo kdaj pa kdaj narediti kaj, da bo podjetjem omogočila normalne pogoje za delo. To so med drugim tudi ceste. Nismo dosegli veliko, a nekaj le: obvoz za tovorna vozila je skozi Horjul in Lučine, popolna zapora v Logatcu pa naj bi namesto do 15. avgusta trajala le do 26. aprila. Do 26. junija, ko bo projekt predvidoma končan, bodo občasne zapore. Do takrat pa v slogu himne: »Vedno pripravne pa pridne roke in zraven še dobro, veselo srce.«

Žirovske stopinje 3, št. 2, 2013

PROJEKT PROJEKT O PROMETNI UREDITVI Konca aprila naj bi bila končana popolna zapora ceste v Logatcu.	INTERVJU PONOSNA SEM, DA SEM ŽIROVKA Nana robljajeva Nafka Poljanski del managerne ekipe Tine Maza.	KULTURA (O) ŽIVELA KULTURA Skupni projekt in publikacija Občine Žiri, Občine Gorenjska vas - Poljane in Muzojkovega društva Zeleniškci.	ŠPORT KOŠARKARJI SO SE UVRESTITI V TRETJO SLOVENSKO LIGO Vilja raven tekmovalja je organizacijsko in finančno zahtevnejša.	
--	---	--	--	---

žirovske STOPINJE 23
GLASLO OBČINE ŽIRI

APRIL 2013 | ŠTEVILKA 2, LETO 3 | NAKLADA: 1800 KOPIJ | WWW.ZIRI.SI

Avtor slike: Jože Petermelj Mausar

DELATI S SRCEM

Kljub poletju, v katerem so padali vročinski rekordi, ki so jih občutili tudi Šmarnični romarji na poti iz Žirov do Čateža, se dogajanje ni umirilo niti v politiki niti gospodarstvu, na srečo pa je bilo dejavno tudi na družabnem področju.

Junija je bil naš občinski praznik. Letos je občinski svet spet podelil naslov častnega občana. Prejel ga je akademski slikar Tomaž Kržišnik, ki je tako za prof. ddr. Marijo Stanonik (l. 2005) in Jožetom Peterneljem Mausarjem (l. 2007) tretji častni občan naše občine. Dolgi presledki kažejo na premišljenost pri najvišjih nazivih, kar jim daje še večjo težo.

Vsako leto pa podelimo priznanja občine in župana. Prvo sta prejela Anton Beovič in Alfonz Zajec, drugo pa Srečo Gaber. Anton Beovič je ob tem napisal, da se priznanja izrekajo za zasluge, teh pa ne bi bilo, če nam ne bi bilo dano. Podobna misel je v knjigi Bogastvo je v nas (Boris Vene, Nikola Grubiša), ki pravi: »En del življenjskega uspeha predstavlja tisto, kar nam je dano, velik del pa našo moč, pogum in predanost, da poslušamo srce in mu sledimo z vero in zaupanjem.« To velja za dobitnike priznanj in še za marsikoga. Nekaj nam je dano, da pa to izkoristimo, je potrebno še veliko volje, poguma, odrekanih, predvsem pa: delati moramo s srcem.

Tudi moj letošnji dopust je zaznamovala taka izkušnja.

Mljet, osmi največji otok Jadrana, kjer izven sezone na približno 100 kvadratnih metrih živi le okrog 800 ljudi. Domačinov, ki bi delali v edinem hotelu, ni. A poskrbljeno je, da je vse tako, kot mora biti: hrana, postrežba, čistoča. Le duša manjka Tisti, ki pridejo na delo za kratek čas, niso doma v teh krajih, ne živijo z njimi. Saj so prijazni, a tam so zaradi sebe, zaradi svoje plače. To se pozna.

In na drugi strani ... domačin, nekdanji profesor na zagrebški fakulteti, ki se je vrnil na svoj otok. Je navdušen ekolog, planinec, pomorec, pisatelj, vodič ... Rad ima Mljet, vsako drevo, skalo, kamenček, val. Rad ima domačine, prav tako turiste, ki pridejo tja. Ni mu težko zaradi njih skočiti v vodo, počakati nekoga, ki ne zmore poti, pobožati otroka, dati odgovora na zoprno vprašanje ... Vse dela z žarom in dušo. To je tisto več, kar lahko damo sočloveku, in to je to, kar ljudje čutijo.

Nekaj več so predlagatelji, člani komisije za podelitev in svetniki našli tudi pri nagrajenih. Bile so tudi kritične ocene in pogledi, kar je seveda prav. A na koncu je zmagala volja, da pokažemo, da smo opazili njihove danosti, predvsem pa voljo, predanost in srce, s katerim ustvarjajo svojo zgodbo. Tudi v imenu uredniškega odbora iskrene čestitke!

In če govorimo o posebnih ljudeh, omenimo še dva. Konec julija, ko je pravkar stopila v stopeto leto, nas je zapustila najstarejša Žirovka Anica Gantar, Štefanova Anca. Poslovili smo se tudi od rojaka Zdravka Krvine. Bil je izjemen človek. Rad je prihajal v Žiri in spremljal dogajanje okrog nas. Oba sta za sabo pustila nepozabne sledi.

Te ostajajo tudi ob srečanju dveh velikih žirovskih družin. Konec avgusta so se zbrali Gluhodedovi. Njihov oče je prišel iz Ukrajine. S seboj ni prinesel bogastva, imel pa je talent za risanje, ki so ga udejanjili njegovi sinovi Ivan, Stane in Jože. Drugo pa je bilo srečanje Brežnikarjevih. Tudi ti imajo številne darove. Iz njihovega rodu je tudi častna občanka prof. ddr. Marija Stanonik. Obe družini sta srečanje doživeli na svoj način. V bližnje in daljne kraje, kjer prebivajo, bodo ponesli tudi ime našega malega mesta in prepričana sem, da bodo vedeli povedati veliko lepega. Potrudimo se, da bo vedno tako.

Žirovske stopinje 3, št. 4, 2013

 Avtor slike: Dušan Sedej

DODANA VREDNOST

Danes je 11. november – martinovo. Vsem je znano, da se na ta dan mošt spremeni v vino in da je sv. Martin zavetnik naše farne cerkve. Ko moramo napisati ime praznika, pa nastane dvom. Če sodimo med tiste, ki ne vemo ali bi ga napisali z malo ali veliko, lahko pogledamo v rubriko Jezikanja. Naša lektorica mag. Anka Tušek nam je ob bližajočih se praznikih pomagala iz zadrege. Prazniku in dogodku primerno smo že v zgodnjih jutranjih urah martinovega zaznamovali tudi odprtje prenovljene pošte. Vemo, da čas ni naklonjen investicijam v poslovne prostore. Taka vlaganja so po ekonomski logiki le strošek, ki ne prinaša dodane vrednosti. Pa je res tako? Ali ni največ vredno zadovoljstvo zaposlenih in uporabnikov storitev? Tudi o tem je tekla beseda ob neformalnem druženju ob odprtju. Hvala vodstvu, še posebej pa poštarjem, ki v naše domove in podjetja vsak dan prinašajo pošto in del sebe. Njim in sebi želimo, da bi z nasmehom in dobro voljo prihajali med nas ali nas prijazno pričakali za urejenimi okenci svojih delovnih mest tudi v prihodnje. Prav dober odnos z uporabniki je velika dodana vrednost. Ne samo na pošti, temveč povsod.

Bo dodana vrednost tudi novi pravilnik, ki z znižanjem komunalnega prispevka spodbuja nove investicije? Na kratko nam ga predstavlja župan mag. Janez Žakelj. Se bo zaradi ugodnejše ponudbe res kdo odločil za gradnjo? Škoda, ker smo marsikaj zamudili. Zakaj je moralo preteči toliko let, da nam je končno uspelo urediti industrijsko cono? Zakaj smo zaradi neučinkovitega dela birokracije ali pomanjkanja volje postali mesto garažnih dejavnosti oziroma je iz naše občine odšlo kar nekaj perspektivnih podjetij? Upamo, da bomo vsaj zdaj znali ustvariti pogoje, ki bodo prijazni za gospodarstvo, pa naj gre za veliko podjetje ali samostojnega podjetnika, ki z lastnim delom služi svoj vsakdanji kruh.

Dobra podjetja in podjetniki se zavedajo, da jim občina in državne institucije ne morejo biti v veliko pomoč. Sami se morajo znajti, kar pa nam v Žireh dobro uspeva. O tem spregovori tudi Jana Kokej, ki je ena od uspešnih žirovskih podjetnic, ki se je pred več kot dvajsetimi leti odločila za svoje računovodsko podjetje.

V dobrih starih časih je bila gonilna sila razvoja in zaposlovanja Alpina. Zdaj se tudi naš čevljarski up sooča s številnimi težavami. A zmage so pogostejše od porazov. Po svoji dolgoletni tradiciji so spet podprli alpinistične podvige. S čevlji so opremili snemalno popotniško odpravo Velikani Himalaje, ki se teh dneh mudi v Nepal. Tudi o tem pišemo v Stopinjah.

Ob kratki novički o teku na Javorč, kjer je tudi sam nabiral kondicijo, se spomnimo alpinista in himalajca Marka Čara. Med drugim je leta 1999 osvojil 7952 visoki Gyachung Kang. V nepredvidljivem himalajskem gorstvu se je preizkusil tudi naš rojak Aleš Miklavčič, ki je bil leta 2001 član policijske odprave na 8201 meter visok Čo Oju. Gora Alešu ni bila naklonjena, ostalo pa je veliko spominov in izkušenj. Čeprav ni iz našega kraja, omenimo še Tomaža Humarja. 10. novembra je minilo četrto leto, odkar je ostal v steni 7227 metrov visokega himalajskega vrha Langtang Lirunga. Še dobro se spominjam, da je bil z nami, ko smo Marka Čara pospremili na zadnji poti: strt, pa vendar ponosen in trden je stal med množico. Pogled mu je uhajal nekam v daljavo preko Zabrežnika in Koprivnika, kot da tam vidi neskončne stene in brezpotja, ki vabijo in čakajo na njun prihod.

SPOMINSKI DAN 23. OKTOBER – DAN SPOMINA, KI GA NE SMEMO POZABITI 70-letnica osvoboditve Žirov in nekdanji krajevni praznik. 4	PROJEKT IDEJNA ZASNOVA NOVE TELERVAZNIKE IN OSNOVNE SOLE Osnutek predvideva novo telovadnico in šolo med nogometnim igriščem in cerkvo. 6	GOSPODARSTVO SPODBUJANJE GOSPODARSKE DEJAVNOSTI Sprejet je nov pravilnik, ki investitorjem omogoča olajšave pri plačilu komunalnega prispevka. 6	KULTURA DNEVI EVROPSKE KULTURNE DEDIŠČINE Kulturno ugodovinarke pripravljajo. 11	
--	--	---	---	---

žirovske STOPINJE
GLASILO OBČINE ŽIRI

NOVEMBER 2013 | ŠTEVILKA 5 LETO 3 | NAKLADA: 1800 IZVODOV | WWW.ZIRI.SI

 Avtor slike: Ivan Gluhodov

BITI ČLOVEK

»Prijazne besede so lahko kratke in enostavne, njihov odmev pa je ne-»skončen,« je dejala mati Terezija. Tega bi se morali zavedati vedno in povsod. Ne samo zdaj, ko prihajajo prazniki, ko bo izrečeno veliko lepih želja in misli.

Te so tudi v današnjih Stopinjah. Z mislijo na vse dobro se na nas obračata podžupan Matjaž Oblak in župan mag. Janez Žakelj. Božič je predvsem krščanski praznik, ki pa ga na svoj način praznuje vedno več občanov. Ob tem nas nagovarja tudi župnik Igor Jereb. »Biti človek, biti dober človek – to je edino resnično pomembno na tem svetu,« navaja citat iz knjige, ki jo je pred nedavnim prebral. Biti človek – tako preprosto, pa vendar tako zahtevna naloga, ki smo ji včasih težko kos. Koliko manj gorja, ponižanih, revnih, otožnih bi bilo med nami, če bi upoštevali to načelo. Prav zdaj, ko nas oblega kriza in bančne luknje vrtajo v drobovja, moramo odvreči plašč nemoči in se odločiti, da zmoremo, in uspelo nam bo.

Tudi iz današnjih Stopinj veje veliko lepega. Pišemo o ljudeh, ki so vsak po svoje krojili svojo in tudi delček skupne usode. Lenčkov večer je bil posvečen Izidorju Rejcu, ki je kot direktor Alpine pomembno pripomogel k rasti in razvoju podjetja in Žirov, kasneje tudi Slovenije. Srečo Gaber se je pogovarjal s športno legendo Adolfom Križnarjem, ki se kljub letom ne da in premaga marsikaterega mlajšega sotekmovca. Z nami so poštarji. Vsi bi si želeli, da nam prinašajo le lepe novice, a življenje ni le pesem in tudi poštarji morajo dostaviti vse, kar jim je naloženo. Patronažna sestra Mojca Trček je zbrala in uredila misli mamic in očkov, ki jih je letos narava obdarila z dvojčki.

V kraju mamo veliko slikarjev, glasba nas spremlja na vsakem koraku. Na ogled sta dve razstavi: Irme Kopač in Mitje Modica. Pevski zbor Srebrni (g)las je spet pripravil lep koncert. Imeli smo tudi bogato knjižno bero. O knjigi mag. Viktorja Žaklja Čas je za ekososializem in dr. Francija Demšarja Transparentnost bomo pisali v kateri od naslednjih Stopinj. Danes predstavljamo dela štirih rojakov. Besedo smo dali kar avtorjem. Sami najbolje vedo, zakaj so se odločili za izdajo, koliko truda so vložili vanjo, kaj so ob tem čutili in kako svojo publikacijo vidijo po izidu. Na nas je, da ocenimo, ali so nas prepričali. Če bi sodili po izvornih zapisih v nadaljevanju, potem so njihova dela vredna naše pozornosti.

S svojimi vtisi ob obisku v Žireh nas je počastil tudi direktor Družine mag. Tone Rode. Skupino popotnikov je vodil po Argentini. Tam smo spoznavali življenje naših izseljencev, v soboto pa se je skupina zbrala pri nas. Argentinski rojaki, ki imajo dve domovini, so nam pokazali, kako ju je treba ljubiti in spoštovati, predvsem pa, kako v daljnih deželah ohraniti slovenstvo. Koliko lepih misli in toplih čustev vtkejo v dvigovanje zastav, petje slovenskih pesmi, nošenje narodnih noš ... Kako cenijo svoje korenine in kako ljub jim je domači jezik, smo občutili tudi ob obisku koroških Slovencev v Celovcu in Pliberku. Poseben ponos nas je preveval tudi ob predstavitvi Bele knjige slovenske osamosvojitve Janeza Janše, predvsem pa, ko so iz grl Moškega pevskega zbora Alpina donele domoljubne pesmi. Za začetek smo slišali Zdravljico. Takrat smo točno vedeli, kako ravnati. Ko pa je bila na vrsti ž(Ž)irovska smo se nekoliko obotavljali ... Kaj ko bi se naučili, da bi enako kot slovensko počastili tudi občinsko himno? Kaj ko bi vedno premogli toliko samozavesti, da bi si upali pokazati svojo žirovsko pripadnost in ponos tudi na ta način? Tone Rode je doživel naš kraj kot prelepo mesto samozavestnih in poštenih ljudi. Vsak posebej in vsi skupaj se potrudimo, da bomo upravičili njegovo zaupanje in zaupanje vseh, ki verjamejo v nas. Naj bo to tudi ena izmed želja za prihajajoče leto. Žiri in Žirovci, srečno!

Žirovske stopinje 3, št. 6, 2013

☞ Avtor slike: Ajda Erznožnik

SKUPAJ V NOVE ZMAGE

V teh dneh vsaj bežno spremljamo dogajanje na olimpijskih igrah v Sočiju in se veselimo dobrih rezultatov naših športnikov. Do 16. februarja imamo Slovenci že pet medalj. Zlato Tine Maze v smuku, skakalec Peter Prevc ima srebro in bron, Vesna Fabjan je bila tretja v smučarskih tekih, prav tako biatlonka Teja Gregorin. In srčno upamo, da to še ni vse. Ob takih uspehih moramo tudi Žirovci pristaviti svoj lonček. Vemo, da številni najboljši slovenski in tuji smučarski tekači ter biatlonci tekmujejo v Alpininih čevljih. Tu je bera medalj velika, saj se njihovo število približuje dvajsetici, trije Švedi so priborili celo zlato.

Uspešni so tudi žirovski športniki. Resda tokrat ne na olimpijadi, a med nami sta kar dva nova državna prvaka. V karateju je v svoji kategoriji ta naslov osvojil Iztok Logar, v judu pa Manca Rozman Muha. Barbara Klinc je med dobitnicami srebrne medalje na mladinskem prvenstvu v skokih, v svetovnem pokalu pa si je bron priboril Andraž Jereb.

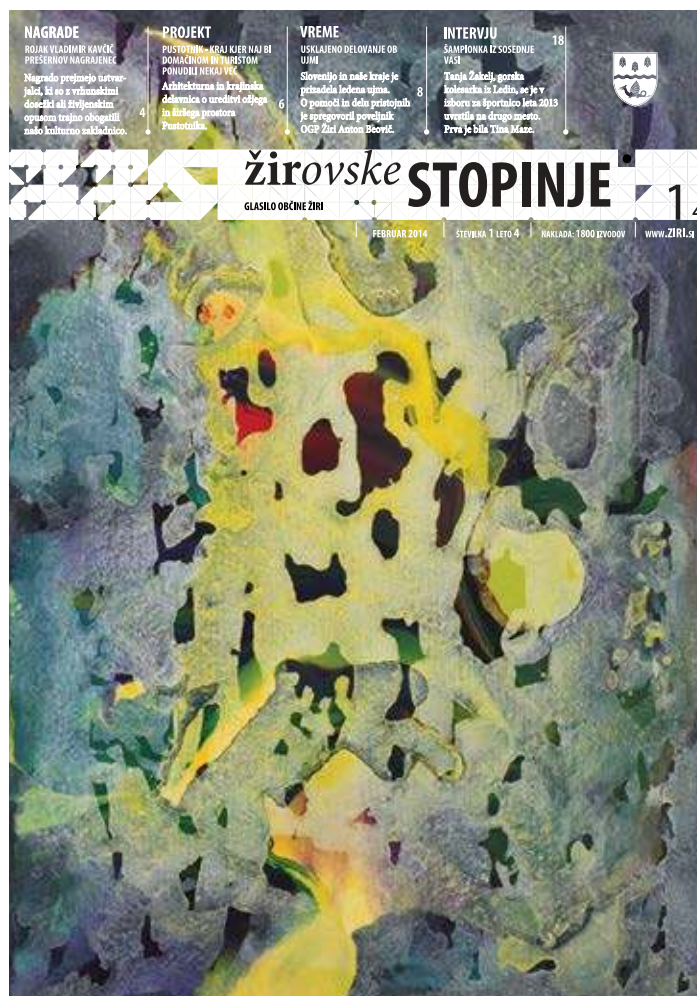
In še nekaj je, kar moramo omeniti. Žirovci imamo v Sočiju dva rojaka, ki skrbita za dobro počutje nastopajočih. Prva je Nežka Poljanšek, fizioterapevtka v ekipi Tine Maze, večkrat pa tudi Tinina moralna podpornica. Nežka je o sebi in svojem delu za Stopinje spregovorila že lani aprila. Drugi je vodja razvoja Alpine Robert Križnar s sodelavcem Vasjo Rupnikom. Smučarskim tekačem in biatloncem, ki tekmujejo v Alpininih čevljih, nudita tehnično podporo in servis. Upamo, da nam bosta po prihodu domov povedala, kako sta doživljala ta veliki športni spektakel.

O uspešni predstavitvi Alpinine modne obutve pa pišemo tudi v tej številki glasila.

Spomnimo se tudi našega rojaka Vladimirja Kavčiča, letošnjega dobitnika Prešernove nagrade. Prejmejo jo ustvarjalci, ki so z vrhunskimi dosežki ali življenjskim opusom trajno obogatili slovensko kulturno zakladnico, medtem ko nagrado Prešernovega sklada podeljujejo za dosežke v zadnjih dveh letih. Ddr. Marija Stanonik je bila med povabljenimi na podelitvi v Cankarjevem domu. Z veseljem je segla v roke nekaterim izmed nagrajencev, Vladimirju Kavčiču, katerega oče je bil doma na Dobračevi, pa namenila nekaj več pozornosti tudi s prispevkom v Stopinjah.

Dogodek, ki je močno zaznamoval letošnji februar, je tudi ledena ujma. In kot že tolikokrat so se tako v državi kot v naši občini spet izkazali gasilci. Od 1. do 9. februarja so žirovski gasilci opravili 1850 prostovoljnih ur. Na 190 intervencijah je sodelovalo 510 operativcev. Vsa štiri gasilska društva so stopila skupaj in s civilno zaščito ter drugimi operativci reševala, kar se je rešiti dalo. Njihova poročila so natančna in obsežna. Že beleženje dogodkov in intervencij vzame veliko časa, da o delu na terenu ne govorimo. Pogovarjala sem se z nekaterimi operativci. Kljeni možje so priznali, da jih je bilo strah, ko so se vozili ali hodili med podrtimi drevesi, ki so visela na vse strani, in poslušali njihovo ječanje med lomljenjem pod težo ledu. To je bila ena izmed njihovih najtežjih in najnevarnejših izkušenj pri gasilskem delu. Poveljnik občinskega gasilskega poveljstva Anton Beovič je ponosen na gasilce in jim je hvaležen za vso pomoč. Tudi župan mag. Janez Žakelj je pohvalil delo in dobro sodelovanje pristojnih pa tudi občanov, ki so sami čistili svoja območja. Tako se je spet izkazalo, da je solidarnost še živa. Zavest, da so med nami ljudje, ki nam bodo v stiski priskočil na pomoč, nas hrabri in trka na našo vest, ko se odločamo, komu bomo dali sredstva, ki smo jih namenili za dobrodelnost.

Žirovske stopinje 4, št. 1, 2014

Avtor slike: Erika Mlinar

VSAK BO IZBIRAL SAM

Pred dnevi sem bila na srečanju gorenjskih podjetij, ki ga je pripravila ena izmed bank. Vodstvo banke je pohvalilo gorenjsko malo gospodarstvo. V primerjavi s Slovenijo imamo tudi dobro razmerje med lastnimi sredstvi in krediti. Zagotavljali so, da se za dobrega investitorja z zanimivim projektom vedno najde finančna rešitev. Ob tem mi je na misel prihajal stavek, da uspešna banka prepriča komitentata, da si izposodi denar, čeprav ga sploh ne potrebuje. In to niti ni slabo. Prava naložba je uspeh za kreditojemalca in banko. Podobno je s spodbudami za gospodarstvo. Dajanje podjetjem, ki so na robu propada, je običajno jalovo početje. Zato ideja o ukinitvi spodbud na račun zmanjšanja davkov, ki jo je dal eden izmed slovenskih ekonomistov, ni slabo razmišljanje.

A dokler spodbude so, jih moramo izkoristiti. Če jih ne bomo mi, jih bo nekdo drug, če ne bodo porabljene za razpisan namen, bodo poniknile v neskončnem breznu kdo ve katerih institucij. O finančnih spodbudah za podjetja je govoril direktor Razvojnega centra Sora Rok Šimenc na občnem zboru Združenja malega gospodarstva konec marca. Nekaj namigov, kam se obrniti za ta sredstva, je sodelavka RA Sora pripravila tudi za Stopinje.

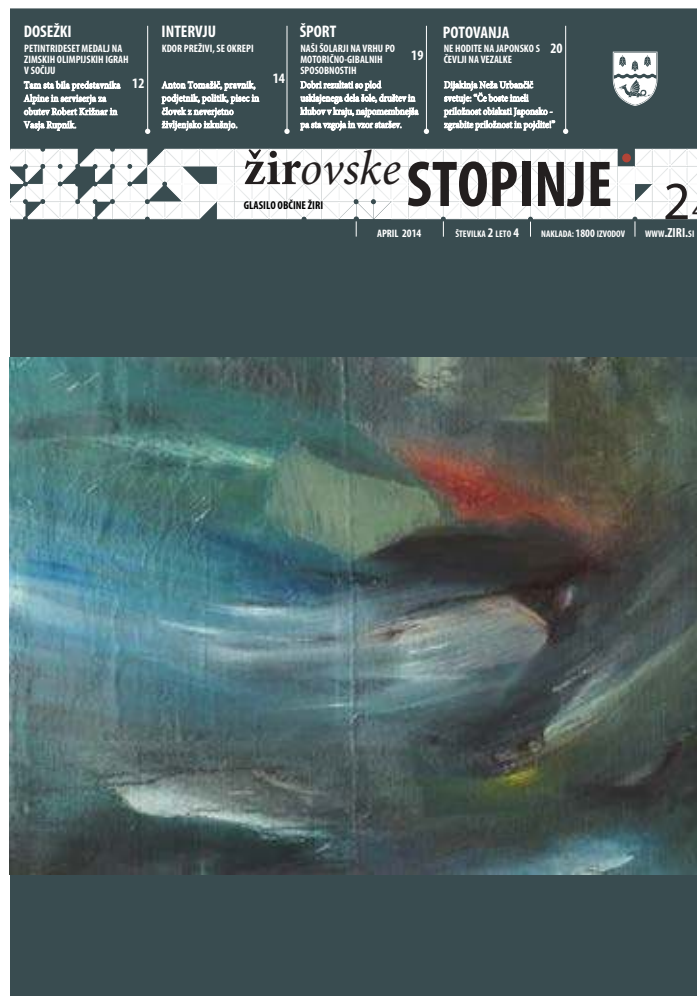
Ali je mogoče pri nas na pošten način obogateti? Se poštenje in dana beseda spleča? Je denar merilo uspeha? S temi vprašanji je občinski odbor NSi vabil na srečanje s pravnikom, podjetnikom, politikom Antonom Tomažičem. Nekaj svojih misli in izkušenj je gost delil tudi z bralci našega glasila.

Škoda, da se obeh dogodkov ni udeležilo več občanov in podjetnikov. Slišali bi marsikaj zanimivega. Čeprav na videz nimamo težav s strankarskimi in drugimi pripadnostmi, pa se v praksi pokaže, da ni vedno tako. Vsak, ki pripravi prireditev, želi, da pride čim več obiskovalcev. Mi pa imamo predsodke. Mogoče nas tema celo zanima, toda muči nas dvom: »To ni zame, saj nisem povabljen ... Kaj bodo rekli, če bom tam?« Preskočimo ovire, sprostim zavore. S tem bomo ustregli organizatorjem prireditev in sodelujočim, ki bodo veseli naše pozornosti, in sebi, ker bomo obiskali dogodek. Polna vtisov sta se z olimpijskih iger v Sočiju vrnila Robert Križnar in Vasja Rupnik iz Alpine. V glasilu boste tudi prebrali, kako je obisk Japonske doživela dijakinja Neža Urbančič.

Tudi o športu imamo marsikaj povedati. Judo klub ima letos 55 let. V vodstvu pravijo, da ne bodo posebej praznovali. Bodo pa poskusili čim več narediti za to, da bodo prepoznavni in uspešni. Konec marca so v Žiri povabili mlade ljubitelje juda iz osrednjega dela Slovenije in Gorenjske. Bilo jih je 247, med njimi je 22 domačinov prejelo medalje.

Da smo dobri športniki, potrjuje tudi raziskava o gibalno-motornih sposobnostih. Žirovski učenci so po tridesetletnih meritvah, ki se opravljajo pri športni vzgoji, med najboljšimi v Sloveniji. To je zasluga vseh, ki skrbijo za telesno dejavnost mladih od vzgojiteljic v vrtcu, učiteljev, do vaditeljev v klubih in društvih, najbolj pa staršev.

Ana Gartnar piše o pomembnosti dvoživk. Marsikdo bi zamahnil z roko, rekoč: »Žabe.« Toda Ana pojasni. Območja, kjer je veliko dvoživk, so opredeljena kot zdrava in uravnovežena. Če jih ne bo, bomo najprej opazili majhne, nepomembne spremembe, ko bodo težave večje, pa bo prepozno. Ali bomo skrbeli za naravo, bomo športno dejavni, bomo obiskovali dogodke, potovali ... Vsak bo izbral sam. Želimo pa, da bi se odločili tako, da bomo zadovoljni in bomo čutili, da smo storili prav.

Avtor slike: Andrej Mivšek

PRIHAJA VROČE POLETJE

Leto se preveša v drugo polovico in prihaja vroče poletje, za njim pa še bolj vroča jesen. Za nami so volitve za evropske poslance in referendum o arhivskem gradivu. Udeležba na obeh je bila slaba. V Žireh smo se spet dobro izkazali, saj že tradicionalno dvigamo povprečje udeležbe (na referendumu je bila 16,76-odstotna, v državi le nekaj pod 12 odstotki, pri volitvah evropskih poslancev 30,29-odstotna, v državi pa le 24,48-odstotna). Upam, da bomo tudi v prihodnje spoštovali svoje državljanske pravice in dolžnosti ter oddali svoj glas. »Zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača«, sta stara reka, ki veljata tudi v tem primeru. Če bi vsak izkoristil svojo volilno pravico, ki številnim v zgodovini ni bila dana in so se morali zanjo boriti, bi bilo stanje mogoče drugačno.

Ni prav, da smo kritiziramo in čakamo, kaj bo prinesel čas ali brezglava politika. Zakaj je toliko nepravilnosti, korupcije, čudnih zmešnjav? Ljudje v osnovi nismo taki. Včasih se sprašujem, ali imam samo jaz tako srečo (kar seveda ne more biti res), da srečujem večinoma dobre poštene ljudi, ki si želijo drugačno Slovenijo, svet, spoštovanje vrednot, in ki kljub nekoliko omajane- mu zaupanju še verjamejo v dobro in skušajo tako tudi delati in živeti. Kje so potem vsi, ki s svojim ravnanjem povzročajo toliko neprijetnosti in zmede, ter zakaj jim to dopustimo? Če bi vedeli odgovor, bi vsega tega ne bilo, zato pustimo politiko.

Da pa smo v Žireh dobri ljudje, se je že večkrat izkazalo. Tudi ob nedavnih poplavah v Bosni in Hercegovini in v Srbiji se nismo obotavljali. Denar za nakup nujnih pripomočkov za prizadete v Bosni so prispevali delavci Alpine, v Partizanu pa so članice KO Rdečega križa Žiri zbirale ostali potrebni material. Dobro nam gre tudi drugod.

Mineva 20 let, odkar smo samostojna občina. Kljub kritikam, da naredimo premalo, moramo priznati, da le nekaj veljamo: kot občina, mesto, gospodarstvo, športniki, umetniki, posamezniki. V vsakih Stopinjah nizamo vrsto uspehov, ki jih dosegamo. Tudi tokrat je tako.

Ponosni smo, da je naš rojak Vladimir Kavčič Prešernov nagrajenec in da smo ga imeli čast gostiti tudi v naši sredini. Na Lenčkovem večeru se je z njim pogovarjala redna prof. ddr. Marija Stanonik.

V minulih dneh se je zvrstilo tudi več drugih, večinoma že tradicionalnih prireditev. Na njih smo spet dokazali in pokazali kaj znamo, zmoremo in koliko volje premoremo za tako delo. Država je do organizatorjev postala stroga in ob takih pogojih se včasih postavlja vprašanje, kdo bo še pripravljen prevzeti odgovornost. Organizacija prireditev je v Žireh (podobno je v drugih manjših krajih) večinoma v rokah prostovoljnih društev. Samo pomislimo, kaj bi ostalo, če bi odpovedala vsa društva in prostovoljci. O tem, ko smo na prireditvi ali ko dogajanje opazujemo od daleč in kritiziramo to in ono, ne razmišljamo, prav tako ne, da se finančno prireditev izide ali pa tudi ne, kar prav tako jemlje voljo sicer zagnanim organizatorjem.

Lepo praznovanje občinskega in državnega praznika, obiščite Žirovsko noč in vse prireditve v teh dneh, v začetku julija pa Vikend športa in zabave. Potem še na državnozborske volitve, sledil bo zaslužen dopust. Septembra pa se srečamo ob branju Stopinj, v katerih vam bomo povedali, kaj se je dogajalo v vročem soparnem poletju.

Žirovske stopinje 4, št. 3, 2014

DOGODEK LENČKOV DOGODEK Z VLADIMIRIEM KAVČIČEM 12 Izobilni Prešernov nagrajenec pravi, da je pravi Žirovec tako po delavnosti kot odnosi do kulture.	OBLETNICA BEVKA MLADIN SLOVENSkih BRIGLAVCEV 14 100-letnico spet v občini sv. Martina in 120-letnico rojstva organizata in skladatelja Antona Jobeta, bo obelodilo več prireditev.	RAZPRAVE PODOBE ČPRA ZA NOVO KAKOVOSTI RAZVIJANOSTVA 19 Povrat o bogastvu in raznolikosti podob, v katerih se pojavljajo žirja, je odprl in razprli marškatere vprašanje.	NAGRADE M SOBI PREŠTERNA NAGRAJA ZA LEŠNO OKNO 20 Različni izmagovalci niso dobitniki nagrad, ampak lastniki stavb s temi okni.
--	--	---	---

Žirovske STOPINJE 34
GLASILO OBČINE ŽIRI

JUNI 2014 | ŠTEVILKA 3 LETO 4 | NAKLADA: 1800 IZVODOV | WWW.ZIRI.SI

Avtor slike: Stane Gluhododov

NOVO IN BOLJŠE

V junijski številki Stopinj sem napisala, da prihaja vroče poletje. Če bi imela v mislih le vreme, sem se pošteno zmotila. Vroče pa je bilo na politični sceni in podobno pričakujemo tudi jeseni. Volitve v državni zbor so mimo. Tudi v Žireh je največjo podporo dobila Stranka Mira Cerarja (28,93 odstotka glasov), sledile so ji SDS (26,09), državljanska lista (12,11) in NSi (8,17). Več o tem na dvajseti strani Stopinj.

Včeraj (18. septembra) smo dobili novo vlado. Med ministri je tudi naš rojak Goran Klemenčič. Vodil bo pravosodje in obljublja, da se bo nalog lotil z resnostjo in odgovornostjo. V sodstvu je napovedal korenite spremembe. Držimo pesti za njegov uspeh. Ni pa Goran Klemenčič edini minister, ki je povezan z Žirmi. Po staremu očetu, rojenemu v Tabru, ima žirovske korenine tudi ministrica za šolstvo Stanka Setnikar Cankar. Cankarjeva pravi, da se bo zavzemala za šolstvo, ki bo bolj primerljivo evropskemu, ter za večjo povezanost šolstva z gospodarstvom. Naše gospodarstvo na to čaka že vrsto let. Večne šolske reforme begajo in utrujajo tako učitelje kot učence, na koncu pa se izkaže, da je spet šlo za bolj ali manj neuspešen poskus.

Saj ne, da ne bi imeli dobrih in uspešnih pedagoških delavcev in šolarjev. Veliko jih je. Ena izmed njih je Anja Vehar, zlata maturantka, ki ima čas in voljo tudi za številne občolske dejavnosti. Nekaj besed smo ji namenili tudi v našem glasilu.

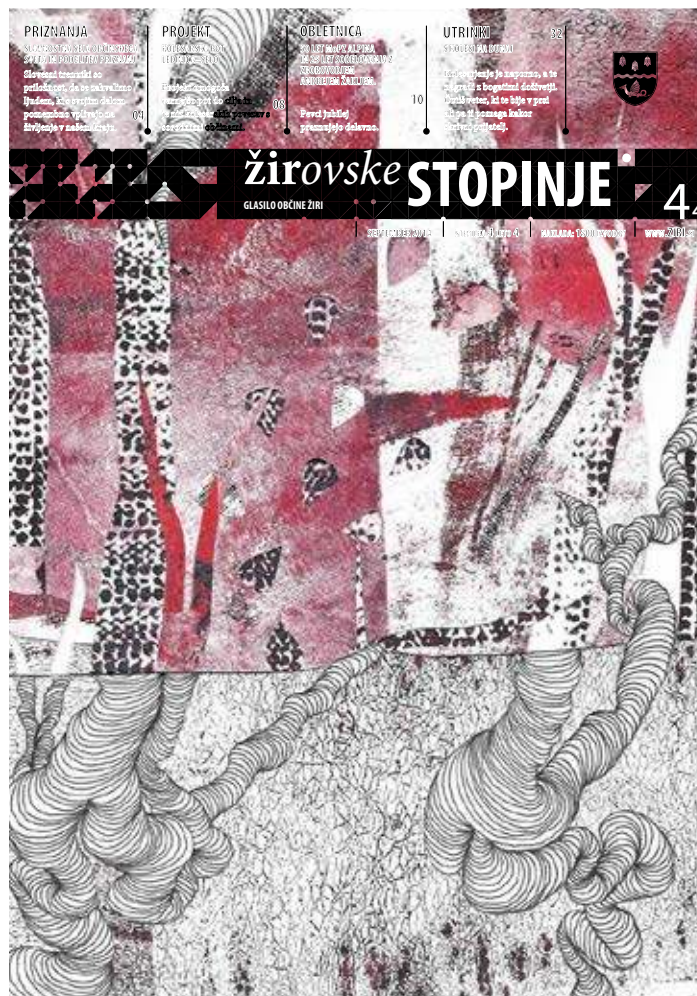
Pišemo o osnovni šoli, ki že vrsto let slavi po znanju in dejavnem vključevanju v raziskovalno, športno in kulturno dejavnost. Učenci dosegajo odlične rezultate na različnih tekmovanjih. A to je le ena plat. »Šola, zakaj me mučiš?« se hudomušno sprašuje Lan Strlič v gazeli na zadnji strani glasila.

»Vsi ne bodo nobelovci, vsi pa smejo imeti sanje,« pa pravi dr. Gabi Čacinovič Vogrinčič, psihologinja in družinska terapevtka (Merlajk, Naučiti se moramo spoštovati otroštvo, Delo, 2014, 56/214, str. 4).

»Učitelji pri otrocih ne bi smeli iskati neznanja, ampak vire njihove moči. Da pa bi vsak otrok lahko napredoval na svoj edinstven način, bi morali učitelji spremeniti odnos do otrok, družba pa do učiteljev.« Na težave pri učenju in načinu pristopa do otrok opozarja tudi sodelavka Stopinj dr. Apolonija Klančar. Tokrat se je lotila hiperaktivnosti in težav s pozornostjo. Kritično o šoli spregovori tudi Jernej Bogataj. Njegovo podjetje Jernejles predstavljamo v tej številki. Jernej priznava, da ni bil bleščeč učenec, a je že dvajset let uspešen podjetnik. Šola je v njem pustila trpko sled. Mogoče bi jo ob drugačnem pristopu bolje sprejel, in glede na sposobnosti, ki sem jih začutila ob najinem pogovoru, imel v predalu spodbudnejše spričevalo in boljše mnenje o šoli. Praksa kaže, da so se tudi slabši učenci v življenju dobro znašli, seveda pa tudi obratno. Iz izkušenj tudi vemo, da bi bil izobraževalni sistem učinkovitejši, če bi bilo več povezav med šolo in gospodarstvom. Zakaj neprestane pritožbe delodajalcev, da pridejo mladi ljudje z diplomami o končanem izobraževanju, nimajo pa osnovnih znanj za delo. Ministrica Stanka Setnikar Cankar, pred vami je velika naloga. Tudi za vas držimo pesti in za vse tiste, ki imajo voljo in pogum, da bi Slovenijo popeljali v novo in lepšo prihodnost.

Novo in boljše nam obljublja tudi kandidati za župane in občinske svetnike. Smo ena izmed sedemintridesetih občin, ki imajo le enega županskega kandidata. Je to priznanje mag. Janezu Žaklju za dobro delo ali le premalo interesa ter volje za volilni spopad in vodenje občine? Imamo pa šest kandidatnih list in nekatere se predstavljajo tudi v Stopinjah. 5. oktobra bomo odločali, koga bomo kot predstavnika ljudstva izvolili v »občinski parlament«. Izberimo dobro.

Žirovske stopinje 4, št. 4, 2014

Avatar slike: Lucija Rupret

PA JIH IMAMO

Pa jih imamo. Novega starega župana in nov občinski svet. Od petnajstih članov je kar deset novih. Ali smo prav volili, se bo izkazalo v naslednjih mesecih in letih. Vsekakor pa ni vse v rokah volivcev. Izbirali smo med možnostmi, ki so nam bile ponujene. Da bomo svetnike laže pocukali za rokav in presodili, če so upravičili naše zaupanje, jih predstavljamo tudi v Stopinjah. Nekatere v tej, druge v naslednjih številkah.

Pogovarjali smo se tudi z županom, mag. Janezom Žakljem. Pravi, da se bo trudil delati konstruktivno, povezovalno in v dobro vseh občanov. Verjamemo njegovim željam, toda to mu bo uspelo, le če bodo na to pripravljeni tudi njegovi najbližji sodelavci, svetniki, člani komisij in odborov ter ne nazadnje občani Žirov. Velikokrat govorimo o pripadnosti in vedno pogosteje se sliši, da je te vedno manj. To pa ni dobro. Le tisti, ki je pripaden skupini, podjetju, sebi ali svoji družini, je lahko tvoren sooblikovalec te združbe. Pripadnost je tudi, da imamo radi svojo skupnost, jo cenimo in smo pripravljeni zanjo narediti tudi nekaj izven osnovnih dolžnosti, nekaj več, nekaj bolje, da ne gledamo vse le skozi plačilo in denar.

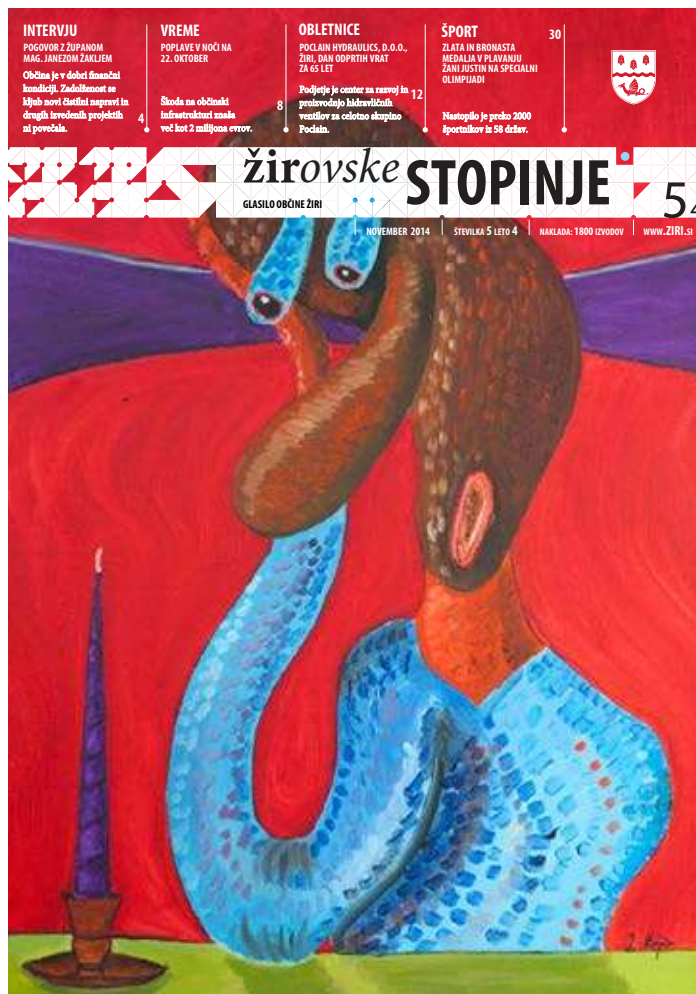
»Lepo je sprejemati, še lepše dajati,« pravi pregovor, ki zagotovo drži. To vedo tudi gasilci, pripadniki civilne zaščite in vsi, ki so v poplavih v noči z 21. na 22. oktober močno prizadele tudi našo občino, pomagali oziroma sami poskrbeli za svojo okolico, da ni bilo škode še več in da se je življenje vrnilo na stare tirnice. Odgovora, kdo je kriv za poplave in kam je šel denar, namenjen za čiščenje vodotokov, ne bomo iskali. Kaj je pomembnejše: nova stavba, ki jo v Ljubljani gradi Agencija RS za okolje, ali očiščeni vodotoki, ki ob naraslih vodah povzročijo škodo? Vsak dan slišimo o kaki novi aferi, in ogorčenosti nad takim početjem se bosta počasi pridružili naveličanost in apatija.

Da ju preženemo, moramo sami poskrbeti, da bomo videli tudi svetle točke. Pohvalimo koga za dobro delo. Če bo pohval več kot graj, nam bodo dobra dela prišla v navado. Tako kot je to pri vodji Cerkvenega mešanega pevskega zbora in organistu Antonu Čadežu. Že dolga leta vodi zborovsko petje v cerkvi, ureja kor ter skrbi za Milavčeve orgle, ki tudi zaradi njegove stalne nege in pazljivega ravnanja ostajajo ponos farne cerkve in Žirov. Letos je Anton Čadež svoje delo okronal še z organizacijo prireditev v čast 120-letnici rojstva Antona Jobsta in 100-letnici Milavčevih orgel. Hvala, Tone! V imenu vseh, ki smo obiskali katero izmed prireditev in smo se – ali pa tudi ne – zahvalili zanj, in ki se – ali pa tudi ne – zavedamo, koliko truda, volje in energije je vloženo v tak projekt. So ljudje, ki dobivajo nagrade in priznanja tudi za plačano delo, in so ljudje, ki tiho, vztrajno in z veliko ljubezni opravljajo svoje poslanstvo, ki so si ga izbrali in si naložili njegovo breme in lepoto. Pišemo o 65-letnici podjetja Poclairn Hydraulics. Spomnili smo se tudi drugih obletnic. Mineva 50 let odkar v Žireh deluje patro-nažna služba. Koliko sebe žene in dekleta, ki opravljajo to službo, vložijo vanjo ter s čim se srečujejo, vedo le one, ker zaradi spoštovanja zasebnosti do varovancev o tem ne morejo govoriti. Tudi njim hvala.

Žana Justin je na specialni olimpijadi v plavanju osvojila zlato in bronasto medaljo. To je velik uspeh, pa ne samo zaradi dobrih uvrstitev. To je predvsem dokaz, kaj se da doseči v vztrajnostjo in voljo ter da največ šteje to, kar naredimo z lastnim odpovedovanjem in napori.

Končajmo s svetniki in županom. Pravite, da ste kandidirali z mislijo na vse nas in na skupno dobro. V Žireh je veliko potenciala, a le če bomo držali skupaj in imeli pred seboj jasen cilj, bomo čez štiri leta ugotavljali, da smo izbrali dobro.

Žirovske stopinje 4, št. 5, 2014

INTERVJU POGOVOR Z ŽUPANOM MAG. JANEZOM ŽAKLJEM Občina je v dobri finančni kondiciji. Zavežemo se kjub novi študij napravi in drugih uvedenih projektih ni povečala. 4	VREME POPLAVE V NOČI NA 22. OKTOBER Škoda na občinski infrastrukturi znaša več kot 2 milijona evrov. 8	OBLETNICE POCLAIRN HYDRAULICS, D.O.O., ŽIROV, 50 LET Podjetje je center za razvoj in preobrazbo hidroenergetskih vestilov za celotno skupino Poclairn. 12	ŠPORT ZLATA IN BRONASTA MEDALJA V PLAVANJU ŽANA JUSTIN NA SPECIALNI OLIMPIJADI 30 Nastopila je preko 2000 športnikov in 58 držav.
--	--	--	--

Žirovske STOPINJE
GLASILO OBČINE ŽIROV
NOVEMBER 2014 | ŠTEVILKA 5 LETO 4 | NAKLADA: 1800 KZVODOV | WWW.ZIROV.SI

Avtor slike: Janez Kopač

DOBRU

Čas za Dobro je naslov pesmi Iztoka Poljanška, ki jo objavljamo na zadnji strani in se konča z besedo dobro. Enako se zaključijo tudi moj nagovor v zadnjih dveh številkah glasila. Naključje ali izbira? Iztok je poslal več pesmi in izbira ni bila lahka. A treba se je odločiti in zmagalo je Dobro. V Slovarju slovenskega knjižnega jezika, letos je izšla druga, dopolnjena in prenovljena izdaja, preberemo, da je dobro prvi del zloženka, nanašajoč se na dobro. Sledi čez 50 besed s to predpono in vse označujejo pozitivne lastnosti ljudi, včasih tudi stvari, ali ugodnosti, kot je beseda dober razložena na strani 265. Namenjeni sta ji skoraj dve tretjini lista, kar pomeni, da ima v slovenskem jeziku veliko težo.

Končuje se leto 2014, ki nam je prineslo kar nekaj nevšečnosti. O poplavih in državi, ki hoče vzeti občinam še več sredstev, v nadaljevanju Stopinj. Tu pa ob verzih Iztokove pesmi le o nekaterih dogodkih in ljudeh, ki delajo in živijo dobro.

Vzemi si čas zase, za vse, kar te dela boljšega, bolj veselega, bolj dobrega.

Na spletni strani Planet.siol <http://www.siol.net/novice/svet/2014/12/> me je pritegnil članek Še nikoli nismo delali manj. Avtor Bojan Amon ugotavlja, da še nikoli v zgodovini nismo delali manj ur na teden, tako v podjetjih kot doma, hkrati pa se najbrž še nikoli nismo čutili bolj zaposleni. Vsega je preveč in ujeti smo v paradoks izbire med neštetimi možnostmi, kako preživeti čas, in posledično slabo vestjo, ker ne moremo izkoristiti vsega ponujenega.

Čas pa zna koristno izrabiti tekačica in naša rojakinja Helena Žigon. Kljub težkemu življenju ali pa prav zaradi njega je razvila čut za pozitivno in s svojo neizmerno energijo tudi pri šestinsedemdesetih vedno znova prihaja v cilj. Po dolgih letih je spet prišla v Žiri. Milena Miklavčič se je z njo pogovarjala o življenju in knjigi, ki jo je o njej napisala Jasmina Kozina Praprotnik, nekaj vtisov pa je Milena strnila tudi v Stopinjah.

Vzemi si čas za ljudi, ki tvoje življenje delajo polno in ob njih spoznaš, da je svet dober.

Koliko časa za ljudi, predvsem pa za svojo dušo, so si za vaje in nastope vzeli pevci Moškega pevskega zbora Alpina in Mešanega pevskega zbora Srebrni (g)las. Vztrajali so petdeset oziroma dvajset let. Srebrni (g)las se poslavlja. Anton Žakelj pravi, da se s tem končuje ena tistih življenjskih zgodb, ki jim bo pustila nepozabne spomine in do neke mere dajala smisel jeseni njihovega življenja. *Vzemi si čas za kraje, ki te napolnijo z optimizmom, zdravjem, vero, sproščenostjo in dobroto.*

Kolesarji, ki so prevozili dolgo pot od Žirov do Makedonije, so sledili temu načelu. Opazovali so kraje, ljudi, se družili in verjeli v zmago nad samimi seboj. V Piroku sta jih sprejela Memet in Emin Biljali. O tej družini, ki ima dve domovini, obe pa neskončno rada, je v Stopinjah veliko napisanega. Letos je 20 let, odkar so začeli graditi poslovno stavbo v centru Žirov. Miha Naglič je ob tem pripravil zanimiv zapis.

Vzemi si čas za trenutke, v kateri spoznaš, kako lepo je živeti ... Ko pa najdeš čas zase, za bližnjega, za kraje, za trenutke, pa povabi tja še mene. Skupaj si bomo vzeli čas za Dobro.

Memet si vzame čas za ljudi, ker je rad v družbi in ker hoče, da spoznamo njihov način življenja in kulturo. S tem se razbije mit o drugačnosti in strah pred tem. V svoj drugi dom v Piroku je povabil že veliko Žirovcev. Vedno se je izkazal kot odlični gostitelj. Tudi sama sem bila letos tam in bilo je nepozabno. Prihajajo prazniki in z njimi novo leto. **Vzemimo si čas za dobro in skušajmo živeti tako, da bo med nami »VSE DOBRU«.**

Žirovske stopinje 4, št. 6, 2014

Avtor slike: Tadej Oblak

VIZIJA IN STRATEGIJA

Ni tragično, če ne dosežemo cilja, tragično je, če ga nimamo!« so besede Benamina Maysa (1894–1984), s katerimi je Občina Žiri vabila na delavnico o viziji in strategiji občine.

Predavatelj mag. Bojan Mažgon je poudaril, da morata biti vizija in strategija realni, uresničljivi in podkrepljeni s cilji. Da nimamo izdelane strategije razvoja, opozarjajo tudi občinski svetniki. Končujemo z njihovo predstavitvijo, še vedno pa pričakujemo, da bodo svoja mnenja in pobude izražali tudi v našem glasilu.

Vemo, da bo po sprejetju vizije in strategije potrebno zavzeto skupno delo tako občinske uprave, svetnikov kot občanov. Na to opozarja tudi župan mag. Janez Žakelj. Veliko strategij je bilo namreč že napisanih in pozabljenih v kdove katerem uradniškem predalu. Že od aprila 2012 imamo Strategijo razvoja turizma Občine Žiri. Jo poznamo in izvajamo? Je sploh uresničljiva? Brez zavzetih ljudi, ki so pripravljeni trdo delati za njene cilje in ki verjamejo vanjo, to zagotovo ne gre. Isto velja za strategijo razvoja.

Če bi bil Miro Poche žirovski župan, bi obljubil podzemno železnico (kar bi bila utopija, ne strategija, in Poche to ve). Ker pa to ni in je le mlad, perspektiven evroposlanec in po ženi Heleni (Pečelin) malo tudi Žirovec, razpet med Prago, Brusljem in okolico Žirov, ki si vzame čas tudi za Žirovske stopinje, se pod zemljo še dolgo ne bomo vozili. Bomo pa mogoče nekoč, čeprav bomo letos veliko denarja namenili za odpravo posledic lanskih poplav in žleda, imeli novo večnamensko dvorano, obvoznico, pločnike na Selu ...

In imeli bomo tudi tradicionalne klekljarske dneve. Čeprav pust (tudi maskare so si s prijaznim trkanjem na naša vrata priborile svoje mesto na zadnji strani glasila), zime letos še ni pregnal, se klekljarice že veselijo pomladi. Priprave na prireditve so v polnem teku in obljublajo več novosti. Dostojno smo z gledališko predstavo Mandragola, koncertoma MoPZ Alpina in več razstavami počastili tudi praznik kulture. Spet so se izkazali člani dramske sekcije DPD Svoboda. Ponosni smo, da je z nami navdušenje nad videnim delil tudi igralec Pavle Ravnohrib, ki je v razmišljanje o naših gledaliških vpletel drobce iz svojih bogatih izkušenj.

Velik aplavz ob nastopu so poželi tudi pevci MoPZ Alpina. »Pričakoval sem klasičen koncert, pa so me alpinci nadvse prijetno presenetili,« je med drugim napisal Janez Jocif iz Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti in zboru čestital za odličen, ne samo pevski, temveč tudi dramaturški nastop.

O prizadevnih in sposobnih podjetnikih smo že večkrat pisali. Koliko odrekanja, dela in neprespanih noči je bilo potrebnih, da so dosegli to, kar so, vedo le oni. In najbolje je, da o tem molčijo, saj jih le redki razumejo. To velja tudi za lastnika Viste Hidravlike, Stanko in Vinka Podobnika, ki sta se prebijala skozi številne zapreke sistema, okoliščin, včasih tudi lastnih nerodnosti, danes pa sta ponosna na podjetje, ki daje kruh desetim zaposlenim in ki ima vizijo tudi naprej.

Tako kot jo imajo tudi v M Sori, ki postaja prepoznavno inovativno evropsko podjetje. V natečaju, s katerim so povezali znanstveno-raziskovalno dejavnost, študente in prakso, so iz odsluženih oken naredili tri izdelke, ki bi s svojo uporabnostjo in zanimivo zgodbo lahko promovirali Žiri in podjetje.

»Vizija brez dejanj je zgolj sanjarjenje,« je mag. Bojan Mažgon na delavnici o viziji in strategiji občine citiral evroposlanca dr. Janeza Potočnika ter dodal, da so sanjarjenje tudi dejanja brez vizije. Razmišljajmo tudi o tem, ko bomo načrtovali našo prihodnost.

INTERVJU POGOVOR S POZUPANOM DOMETOM LESKOVEČEM	PROJEKT PRIPRAVE NA GRADNJO NOVE ŠEŠTANJSKE OBRABNE	INTERVJU MIROSLAV POČE, EVROPSKI EVROPOSLANEC	DOGODEK KONCERT MO PZ ALPINA	20	
Durinja za občine je srčan, vee pa je dolžnost in zanesljivi, ki se države predlagajo nane.	V letu 2015 naj bi odkopali zemljišča in pripravili dokumentacijo za gradnjo.	Rad prihaja v Žiri in pravi, da smo Slovenci gostoljubni, prijazni in pozivni.	Delovanje zboru je postalo, neobčev del žirovske kulture.		
15		žirovske STOPINJE			
GLASILLO OBČINE ŽIRI		FEBRUAR 2015		ŠTEVILKA 1 LETO 5	NAKLADA: 1800 IZVODOV
					

 Avtor slike: Helena Zorjan

DRŽAVA SMO LJUDJE

April se je prevesil v drugo polovico. Tako, kot se za ta mesec spodobi, je tudi vreme. Po podatkih Meteorološke postaje Žiri (M. Seljak) je bila v aprilu najnižja izmerjena temperatura 6. aprila ob 6.21, in sicer -4,2 stopinje Celzija, najvišja pa 22,8, izmerjena 15. aprila ob 13.50. Napovedi za ta teden so dokaj spodbudne. Sijalo naj bi sonce, dnevne temperature naj bi se gibale od 10 do 19 stopinj. Slabše pa kaže od 24. aprila do konca meseca, ko žirovske klekljarice pripravljajo že 9. Slovenske klekljarske dneve. Kot je za podaljšane prvomajske praznike že nekako pričakovano, se napoveduje nekaj dežja. Upamo sicer, da se bo obrnilo drugače, saj tudi vreme vpliva na obisk prirediteljev. Naše klekljarice so spet pripravile bogat program. Kaj se bo dogajalo, lahko pogledate tudi v Stopinjah.

Delovno je tudi na občini in nekaj prispevkov govori o tem. Še vedno je veliko dela pri odpravi posledic poplav in žleda. Vključili smo se v program starosti prijaznih mest in podeželskih skupnosti. O tem piše dr. Jože Ramovš, ki kot strokovni sodelavec pomaga pri iskanju rešitev za varstvo starejših in starosti prijazni občini oziroma, kot pravi, vsem prebivalcem, še zlasti mladim družinam. Kar je namreč prijazno starim, je tudi mlajšim.

Tečejo tudi intenzivni pogovori o zdravstvenih storitvah, s poudarkom na pediatriji. Na prvi pogled stvari niso obetavne in skeptiki pravijo, da smo spet potegnili krajši konec. Otroška posvetovalnica se je konec februarja preselila v Škofjo Loko. In to kljub prizadevanjem županov in občanov Železnikov, Gorenje vasi - Poljan in Žirov, ki si glede tega delimo enako usodo. V Žireh smo šli še korak naprej. Civilna iniciativa je v treh dneh zbrala več kot 1.000 podpisov proti ukinitvi. Oglasilo se je Združenje malega gospodarstva Žiri, ki je med drugim opozorilo na škodo, ki jo bo zaradi takih ukrepov utrpelo gospodarstvo. Poslanec SDS iz Gorenje vasi Žan Mahnič je v državnem zboru postavil o tem tudi delegatsko vprašanje.

A stanje je ostalo nespremenjeno. Starši bodo otroke vsaj do septembra vozili v Škofjo Loko. Pristojni obljublajo, da se bodo potem otroške posvetovalnice spet preselile na stare lokacije. Bo res tako? »Kaj ne plačujemo v zdravstveno blagajno vsi enako, ne glede na kraj bivanja?« se je v prejšnji številki Stopinj (Ostajamo ... na koncu sveta (?)) spraševala Anka Tušek, mamica treh majhnih otrok.

V zadnjem času imamo državljani prevečkrat občutek, da država dela proti nam, da je to institucija, ki nam otežuje življenje, namesto da bi ga polepšala in naredila bolj prijaznega. Pozabljamo, da smo država ljudje, ki v njej živimo in uresničujemo svoje cilje in interese. Jih res? Najboljši kadri se selijo v tujino, prav tako uspešna podjetja ... »Države ne zanimaš kot človek, ne zanima je, kako živiš, kakšno je tvoje stanje. Pomembno je le, koliko davkov in prispevkov moraš plačati, in če jih ne, te takoj udari,« je za Siol Planet (http://www.siol.net/novice/slovenija/2014/09/srilančan_v_sloveniji.aspx, 7. 9. 2014) povedal Šrilančan, ki živi in dela v Sloveniji. Bomo morali res razmisliti o državni nepokorščini in prenehati plačevati in vlagati v sistem, ki ne more zagotoviti osnovnih pravic ali pa jih omogoča le nekaterim?

Še dobro, da imamo v lokalnem okolju boljše izkušnje. A tudi tu niso idealne. Še veliko moramo narediti in si včasih upati več. In to ne le ob gostinskem pultu, temveč tam, kjer so možnosti, da bo naš glas uslišan, večje. To je za nekatera vprašanja tudi občina. Župan je v dnevniku napisal, da so nekaj predlogov za izboljšanje dali četrtošolci. Temu zgledu bomo morali slediti tudi odrasli.

Žirovske stopinje 5, št. 2, 2015

Avtor slike: Irma Kopač

SVOBODA

Osvoboda! O svoboda! Kakšne zločine so storili v tvojem imenu! (R. M. J. Philipon), izrek iz 18. stoletja, ki je enako aktualen tudi danes. Svoboda ima veliko oblik, vsak jo dojema drugače. Za nekatere je to pravica, ki je umevna sama po sebi, za druge je to dobrina, za katero se morajo stalno bojevati. O svobodi smo veliko govorili v dneh okrog 9. maja, ko smo po vsej Evropi praznovali 70. obletnico osvoboditve. Vsak narod jo je doživel po svoje, vsak človek je drugače občutil njen prihod. Je s koncem vojne prišla tudi svoboda?

Obletnice smo se Žirovci spomnili pred spomenikom OŠ Žiri. Tudi pri nas je druga svetovna vojna terjala velik davek – 333 življenj, kar je, kot ugotavlja dr. Petra Novak v svojem prispevku, zaznamovalo usodo marsikatere žirovske družine.

Svobodo je na svoj način občutila tudi Marija Demšar. Leta 1941 je bila izgnana in drugi dom našla v Šidu pri Persidi in njenem sinu Savi Šumanoviću, največjem srbskem slikarju. Ob sremski fronti je dan za dnem poslušala grmenje granat in lomljenje stekla na oknih hiš v mestu, ob novicah od domačih pa trepetala za njihovo usodo. Bila je tudi priča dogodku, ko so Savo Šumanovića kot talca odpeljali na morišče v Sremsko Mitrovico. Po vojni se je vrnila v Zabrežnik in se kmalu zatem poročila. Njena prvorojenka, prav tako Marija, je danes častna občanka Žirov in znanstvenica z najvišjimi nazivi. Konec aprila se jim je pridružil še eden. ZRC SAZU je prof. ddr. Mariji Stanonik podelil naslov zaslužne raziskovalke. Tudi o tem pišemo v Stopinjah.

V začetku junija je bila v Šidu predstavitev knjige in filma, ki sta posvečena spominu slikarja, njegovi mami in Mariji Demšar. Pomemben dogodek je za Stopinje opisala Milka Bokal, prav tako strokovna sodelavka ZRC SAZU in hčerka izgnane Marije Demšar. Milka živi v Polhovem Gradcu, z Žirmi pa ohranja vez prek sorodnikov in znancev ter kot sodelavka Žirovskega Občasnika in članica društva ŠmaR. Ustvarjalci knjige in filma bi radi svoje delo, predvsem pa življenje in spomine izgnanke, predstavili tudi njenim sovaščanom. Jeseni naj bi se srečali v Žireh. Bralci Stopinj, vabljeni! Prepričana sem, da vam ne bo žal.

Končani so 9. klekljarski dnevi, ki že leto za letom privabljajo številne ljubitelje čipk. Učiteljica in gonilna sila klekljanja v kraju Marica Albreht pravi, da je prireditev dosegla pričakovanja in so bile organizatorke spet deležne številnih pohval. Opaža pa, da je med Žirovci vedno manj pripravljenosti za prostovoljno delo. To jo nekoliko bega, saj misli, da je prišel čas, ko bo moral več odgovornosti prevzeti mladi rod.

O prostovoljnem delu in o tem, zakaj se rada vrača v Žiri, razmišlja tudi maturantka Sanja Kranjc, ki se zaveda pomembnosti prostovoljnega dela, ob katerem se »naše zaspano mestece prelevi v živahen in zanimiv kraj.« Tak postane ob klekljarskih dnevih, motozboru, Vikendu športa in zabave ter veselicah in srečanjih, ki jih prirejajo gasilska in druga društva. Poziva občane, naj se postavijo v položaj organizatorjev in se pridružijo takim srečanjem. Korekten odnos kaže tudi na spoštovanje njihovega dela.

Tudi to, da lahko sami odločamo, kam bomo šli in kaj bomo počeli, je svoboda. »Svoboda ni v tem, da se mladi ne družijo več, ampak sedijo pred internetom in imajo veliko prijateljev na družbenem omrežju, v petek zvečer pa nimajo s kom ven,« je na enem izmed posvetov o svobodi dejal glasbenik in novinar Vanja Alič. Zato izkoristimo svobodo, ugasnimo internet in se predajmo vedremu razpoloženju v prijetni družbi.

Žirovske stopinje 5, št. 3, 2015

<p>INTERVJU POGOVOR Z DIREKTORJEM OBČINSKE UPRAVE MATIJEV PODOBNIKOM</p> <p>Vsak dan se je potrebno odločiti in iskati poti med zakonodajo in situacijami, ki jih prinaša življenje.</p> <p>6</p>	<p>PROJEKT KULTURNO SREDIŠČE STARE ŽIRI</p> <p>Objekt, ki je s prenovno dobil tudi novo ime, obsega starbo Stare šole, ostanke Stalarjeve hiše in vodno zajetje na Studencu.</p> <p>8</p>	<p>INVESTICIJA KOČA NA MRZLEM VRHU</p> <p>Planinsko društvo Žiri je zgradilo novo kočo na Mrzlem vrhu. Slovensnosti se je udeležil tudi predsednik PZS Bojan Rotovnik.</p> <p>10</p>	<p>DOGODEK 9. SLOVENSKI KLEKLJARSKI DNEVI</p> <p>Potekali so od 24. aprila do 3. maja. Večina dogajanja je bila v prostorih Ike na Strojarski ulici.</p> <p>12</p>	
--	--	---	---	---

3 žirovske **STOPINJE**
GLASILO OBČINE ŽIRI

JUNIJ 2015 ŠTEVILKA 3 LETO 5 NAKLADA: 1800 IZKODOV WWW.ZIRI.SI

 Avtor slike: Jerca Sink

KAKO KAŽE?

Na spominski slovesnosti ob 70-letnici konca druge svetovne vojne je zbrane nagovorila častna občanka, izr. članica SAZU, red. prof. ddr. Marija Stanonik, zaslužna raziskovalka ZRC SAZU, znanstvena svetnica. Poudarila je pomen pesniškega ustvarjanja med vojno ter pozvala k spravi. Domovino je imenovala mati. Rada nas ima, zato ji vračajmo *to ljubezen, da ne bomo krivi njene-ga hiranja in celo prezgodnje smrti.*

Kako domovino doživljajo begunci iz Sirije, Afganistana, Iraka, Irana in drugih držav, ki so v teh dneh preplavili našo državo? V svojem okolju ne morejo uresničiti svojih ciljev, zato bežijo lepšemu življenju naproti. Kako bo preseljevanje vplivalo na podobo Evrope, so mnenja deljena. Vemo, da so migracije že v preteklosti pustile močne sledi. Pravijo, da za zdaj delež pribežnikov ne presega enega promila avtohtonih prebivalcev, a vsak dan prihajajo novi. Naj bo v razmislek misel s Planet Siola: »Če lahko en promil zatrese Evropo, ji ne kaže dobro.«

Kako pa kaže v Žireh? Občani nismo zadovoljni z zdravstvenimi storitvami in čas je, da zahtevamo, da nam država omogoči oskrbo, ki nam pripada po sprejetih standardih. Vodstvo občine pravi, da se trudi. Odzvala se je tudi civilna iniciativa. S prostovoljnim delom so uredili prostore za otroško posvetovalnico, kar pa ni edina stvar, potrebna obravnave. Upamo, da bomo v naslednjih Stopinjah lahko pisali o uspešnem razpletu.

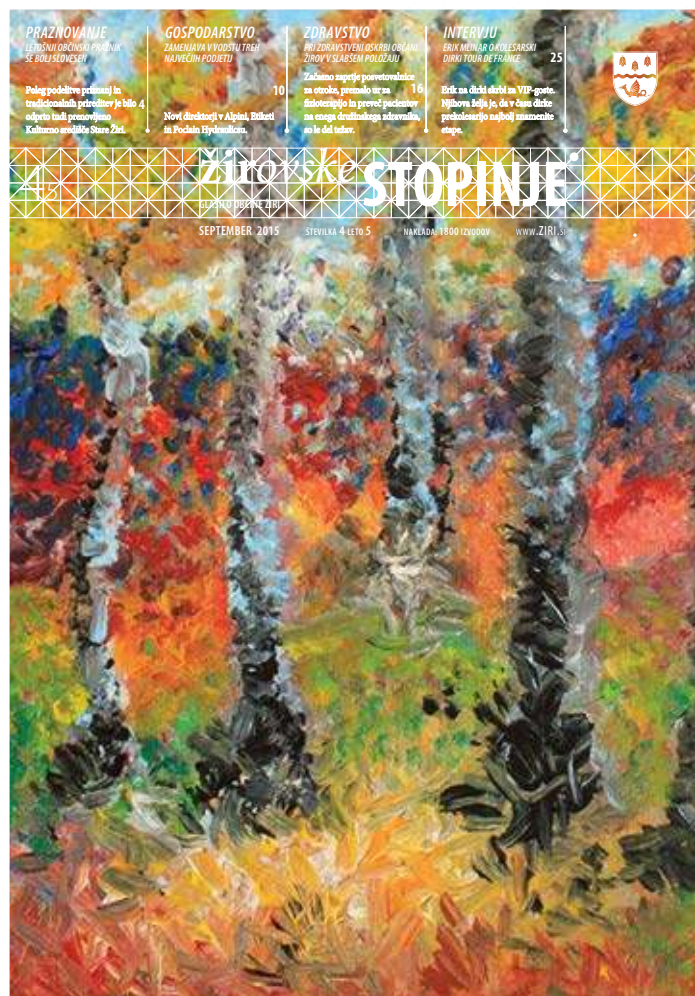
Uspešno pa smo končali obnovo in ureditev Kulturnega središča Stare Žiri. Z obiskom nas je počastila doc. ddr. Verena Vidrih Perko, muzejska svetnica in direktorica Direktorata za kulturno dediščino Ministrstva za kulturo RS. Pohvalila je videno in povedala, da je država nemočna, če ni ljudi, ki bi delali s srcem, ponosom in za dosego cilja namenili tudi nekaj sredstev. V Žirovcih vidi vse to, česar se iskreno veseli.

Dobro gre tudi našim podjetjem. Več kot dvesto jih je, kar je za naš kraj kar lepa številka. V pomladno-poletnih mesecih se je žirovskem gospodarstvu zgodil zanimiv preobrat. Zamenjalo se je vodstvo treh največjih podjetij, tj. Alpine, Etikete in Poclain Hydraulicsa, ki vsako po svoje pišejo zgodbe o uspehu. Družbe so izbrale povsem različne poti. V Etiketi so se odločili za lastništvo zaposlenih in nekdanjih zaposlenih, Poclain Hydraulics pa je dobil francoskega partnerja. Obe odločitvi sta se izkazali za dobri in podobno želimo tudi naprej. Nekoliko več težav pa ima Alpina. Nova direktorica mag. Barbara Vtič Vrničar pravi, da *način vodenja ni bil ustrezen in da je pred njimi obdobje intenzivne poslovne reorganizacije.* Konkurenčno prednost vidi tudi v pripadnih, prilagodljivih in predanih zaposlenih.

Prizadevni posamezniki in društva so tudi prednost kraja. Prejemniki občinskih priznanj so prav tako vidno zaznamovali naš kraj. Enako pa skozi glasbo počne tudi David Beovič. Na junjskem koncertu v Ljubljani se je s tremi deli s skupnim naslovom Lintvern *občutljivo odzval na svoje otroštvo in mladost* v Žireh ter dokazal, da sodi med obetavne slovenske skladatelje. Nekaj lepih besed smo namenili tudi arhitektki Juti Krluc, ki se je junija poslovila od svojih zemeljskih vrtov, stara 102 leti. Pišemo o Eriku Mlinarju, ki mu je kot skrbniku za VIP-goste uspelo pokukati v zakulisje prestižne dirke Tour de France.

Vedno znova pa preseneča častna občanka Marija Stanonik. Junija je bila izvoljena za izredno članico SAZU. Poleg Stanonikove je akademik tudi rojak, zasl. prof. dr. Zdravko Mlinar. Imeti dva Žirovca med uglednimi člani najvišje slovenske znanstveno-umetnostne ustanove, je za Žiri velika čast. Obema čestitke!

Žirovske stopinje 5, št. 4, 2015

 Avtor slike: Maja Kastelec

MOST POVEZOVANJA

Begunska kriza, ki maje trdnost že tako neenotne Evrope, teroristični napadi v Franciji, incident z žrtvami v Sarajevu.

Davčna reforma, ki ukinja olajšave podjetjem, zdravstvena reforma, ki ne prinaša boljših storitev, temveč povečanje prispevkov, žične ograje na mejah, vpoklic rezervistov v slovensko vojsko (pomoč pri delu z begunci) in ne nazadnje referendum o Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Vse naštetu spet deli Slovence. Na tiste za in proti. Vrstijo se neskončne debate, krešejo se mnenja. Da se bomo odločili bolje ali da zameglimo dejstva? O občutljivi referendumski temi sta pogumno razmišljala tudi člana našega uredniškega odbora, Andrej Praznik in Maja Justin Jerman.

O vsem poročajo tudi mediji. V zadnjih dneh so nas z malih ekranov nagovorili tudi znani obrazi iz naše okolice.

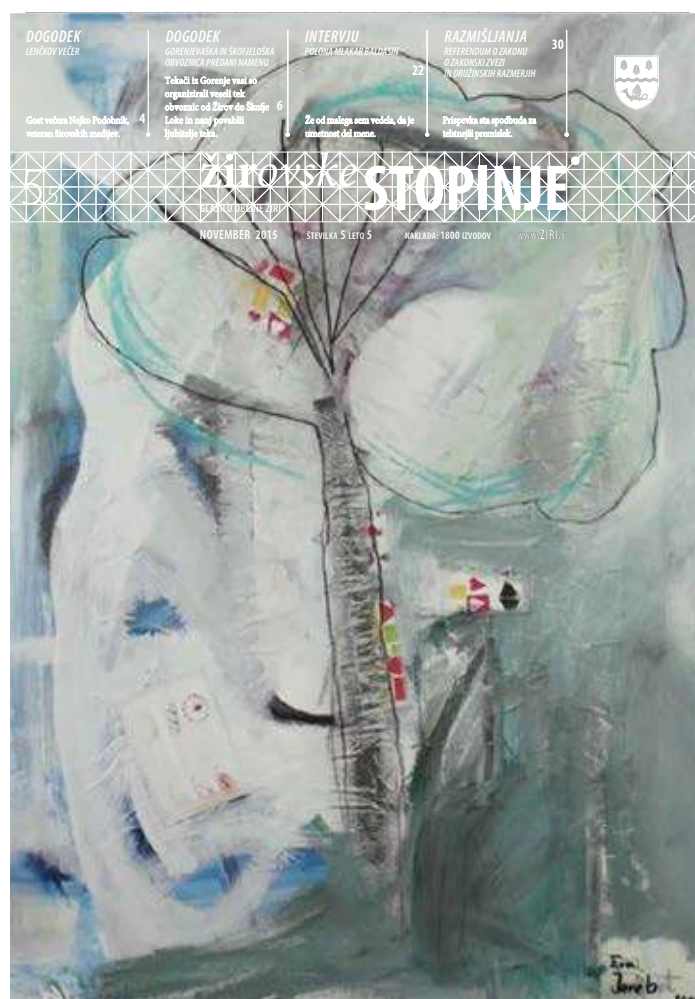
30. novembra, na predvečer praznika reformacije, smo videli mag. Viktorja Žaklja. Na osrednji proslavi je kot predsednik Slovenskega protestantskega društva pozdravil gledalce in vse navzoče. Trubarja je označil kot največjega Slovenca vseh časov. Spomnil je na aktualna dogajanja. Tudi mi *smo prišleki, zato je naša dolžnost, da smo z migranti prijazni, vljudni in da jih skušamo razumeti. In to tudi zato, ker je bil naš Trubar prvi pomemben slovenski politični emigrant*. Predsednika republike Boruta Pahorja je pozval naj zastavi svojo besedo, *da bo Raščica*, rojstni kraj Primoža Trubarja, *postala osrednji slovenski kulturni prostor, kjer bomo dobili navdih za svojo državnost, za svoje slovenstvo, za svojo zgodovino*.

Pozornost televizije je zbudila tudi raziskovalna naloga treh dijakin idrijske gimnazije, ki so zmagale na svetovnem naravoslovnem prvenstvu v Braziliji. Med njimi je bila tudi Žirovka Maja Šubic. V osrednjem slovenskem dnevniku 13. novembra je Maja pogumno stopila pred kamere, vtise s tekmovanja pa strnila v Stopinjah.

Tisti, ki smo septembra obiskali Glasovo prejo z Mileno Miklavčič – o tem, kaj je povedala, piše Miha Naglič –, smo si že ogledali film o njenem življenju in delu, drugi pa ga boste lahko videli na televiziji (kdaj, še ni znano).

Mediji so veliko poročali tudi o gorenjevaški in škofjeloški obvoznici. Obe smo čakali dolga desetletja. Že pred letom 1980 smo razpravljali o ureditvi prometa skozi Škofjo Loko. Takrat je bilo predlaganih enajst možnih rešitev. Junija 1991 je Izvršni svet Občine Škofja Loka potrdil varianto s predorom pod Stenom. Leta 2002 je bil sprejet odlok o lokacijskem načrtu. Začele so se priprave. Zapletom s traso in lastniki zemljišč, s stečaji izbranih gradbenih podjetij, neuspešnimi razpisi ni bilo ne konca ne kraja. Septembra 2014 smo za dokončanje projekta dobili evropska sredstva, kljub temu je bil izid negotov. A nekako se je izšlo in 20. oktobra je bilo slavnostno odprtje. Tudi Žirovci smo praznovali skupaj s prebivalci Poljanske doline in Škofje Loke. Zvrstilo se je kar nekaj prireditev. Na Visokem so postavili 712 metrov dolg šank. Sodelovali so tudi žirovski gostinci in drugi ponudniki. V imenu naše občine je zbrane pozdravil podžupan Matjaž Oblak. Med drugim je opozoril na cesti iz Žirov proti Idriji in Logatcu, ki sta nujno potrebni obnove. Dobro razpoloženje je vladalo tudi na teku obvoznic, ki se je začel v Žireh in potekal po gorenjevaški obvoznici (odprta junija 2015) do Škofje Loke. Kot je napisala tekačica in športna vaditeljica, tokrat pa voditeljica tempa teka obvoznic Katja Rakušček, je bilo res veselo. Obvoznice so za nekaj dni združile moči in utrdile vezi s sosedi. Naj bodo še naprej varno okno v svet ter most povezovanja in prijateljstva.

Žirovske stopinje 5, št. 5, 2015

 Avtor slike: Tina Marovt

STATI INU OBSTATI

» Stati inu obstati,« so besede Primoža Trubarja, utemeljitelja slovenske pisane besede. Nanje je spomnil rok Klemenčič v prispevku o razstavi Žirovci so zapisali. Od leta 1991 do danes so Žirovci kot avtorji izdali 234 leposlovnih in strokovnih knjig, na ogled pa so tudi druge publikacije in revije. Eden izmed 52 avtorjev je tudi mag. Viktor Žakelj. Tokrat je svoje dobro ime zastavil kot pobudnik in voditelj večera Žirovski poklon umetnostnemu zgodovinarju dr. Lojzetu Gostiši in pisatelju Vladimirju Kavčiču, ki sta Žirovcem ob tej priložnosti v trajno last poklonila svoj življenjski opus. Prispevek o tem je napisala akadem. prof. ddr. Marija Stanonik. Sledi razmišljanje o znanju kot neusahljivem viru. Mag. Viktor Žakelj želi o njem spregovoriti prek promoviranja Žirovcev, ki so svoje talente z delavnostjo pozlatili tudi zunaj Žirov. Želi, da bi jih začeli spoštovati, da bi nam bili zgled in luč, da bi nam vlivali pogum in upanje, da z znanjem človeštvo lahko preživi in da bi spoznali, da se tudi v Pustoti (naslov knjige V. Kavčiča) rojeni lahko uveljavijo, če so iz pravega testa in pravega karakterja.

Da postanemo zgled, ne samo z našo delavnostjo in talentom, ampak tudi s pogledom, ki sega daleč preko okoliških hribov, poziva tudi arhitektka Manca Ahlin, ki živi in dela v New Yorku. »Ne bojte se tujine, ne bojte se potovati v tuje dežele in spoznavati tuje kulture,« naroča Nena Poljanšek, ki jo je v Francijo gnala ljubezen. Špela Čelik, nima občutka, da živi v tujini. Navadila se je na belgijske posebnosti, vseeno pa rada pride domov. Matija Uršič, ki dela za letalsko družbo Emirates v Dubaju, je kljub mladosti pridobil veliko izkušenj. »Videl sem ves svet, a nikjer ni lepše kot doma. Povezanost med Žirovci je nekaj, česar v krajih, kot je Dubaj, ne poznajo. Tu si le posameznik v svetu, ki se hitro vrti mimo tebe. Mateja Sattler ima dve domovini. To je bogastvo, oda neštetim možnostim, svobodi, širini in razumevanju, a včasih tudi občutek razklanosti. Razpeti med dvema celinama so tudi člani družine Tanje Žust. Vsi so rojeni v Avstraliji, tam imajo hišo, delo, šolo, na Žiri pa jih vežejo korenine, prijazno okolje, ljudje. »Brez korenine tudi drevo ne more uspevati, pa če je krošnja še tako obsijana s soncem,« nam iz daljne Nove Zelandije sporoča Matic Mlinar.

O pomenu identitete so se spraševali tudi na okrogli mizi o prihodnosti žirovskega muzeja. Kot piše Miha Naglič, ta ni zaradi ustanove in peščice muzealcev, temveč je osrednja hiša žirovske kulturne dediščine in s tem žirovske identitete. Ravno po njej smo to, kar smo – Žirovci.

Sprejeli smo strategijo in vizijo razvoja občine. Občani, ki so sodelovali pri njeni pripravi, pravijo, da bodo njeni cilji dosegljivi ob medsebojnem sodelovanju in povezovanju.

Da sta za srečno hojo skozi življenje potrebni materialna varnost, enako pa tudi medčloveški odnosi, v prispevku o starosti prijazni občini, piše dr. Jože Ramovš.

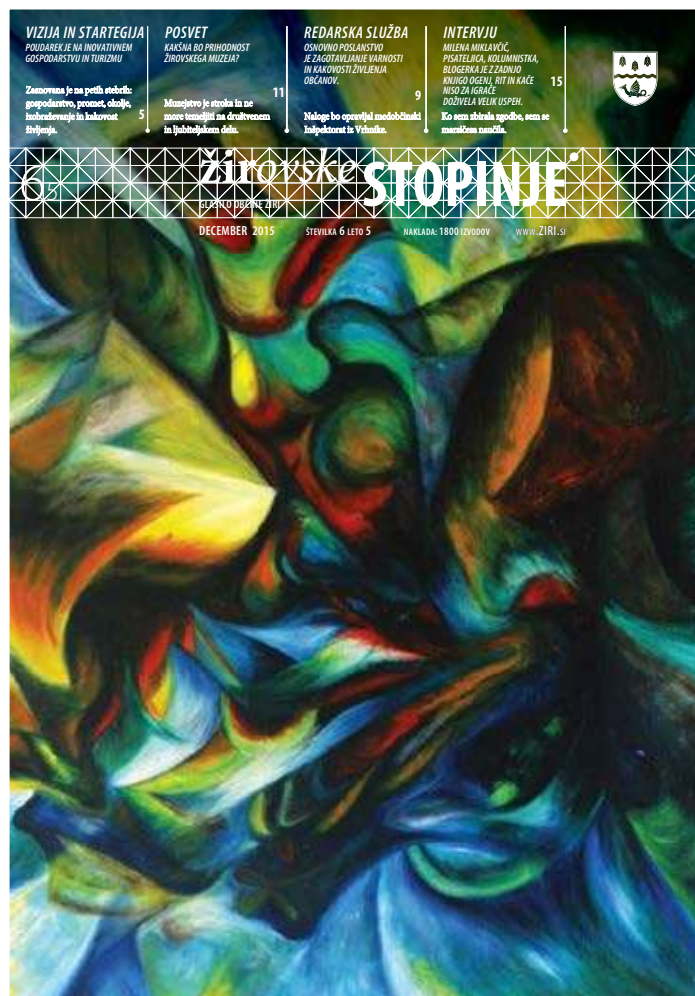
Ko vzpostavimo zdrave meje v odnosih, se le-ti spremenijo. In kot skrajna posledica je, da nekateri, ki ne želijo rasti z nami, iz našega življenja odidejo, da lahko pridejo drugi, opominja dr. Kristina Knific, ki je napisala povzetke iz predavanja o mejah v medsebojnih odnosih, ki je bilo v knjižnici v Žireh.

Dr. Apolonija Klančar pa govori o samopodobi. Ko se ta spremeni, se spremeni vse. Zmoremo, česar prej nismo in pokažejo se naši talenti.

»Več se pogovarjati in več zaupati vase. Do cilja pridemo s trdim delom, z odreknanji, s potrpežljivostjo,« pa nam v srce polaga Milena Miklavčič.

Naj bodo izbrane misli v razmislek in dobra popotnica v srečno in zadovoljno prihajajoče leto.

Žirovske stopinje 5, št. 6, 2015

Avtor slike: Mihela Strlič

BELA PRAVLJICA

Bela pravljica, pesem Kajetana Koviča, je bila zaradi simbolike stopinj na predlog akademkinje prof. ddr. Marije Stanonik objavljena v prvi številki našega glasila. Od takrat ste lahko na zadnji strani Stopinj prebrali že trindvajset liričnih del. Vsa, z izjemo treh (avtorji so udeleženci Literanih večerov ob klekljarskih dnevih), so delo žirovskih ustvarjalcev. Enako velja za slikarje, s tem, da je na vseh štiriindvajsetih prvih straneh (do zdaj je bilo izdanih 24 števil) slika domačega umetnika. Verjamem, da bomo lahko s takimi objavami nadaljevali še dolgo in da se avtorji še nekaj časa ne bodo ponavljali.

»Vsem je na začetku rojstvo,« pravi Kajetan Kovič v *Beli pravljici*. Žirovske stopinje so se rodile 19. decembra 2011, ko je na šestnajstih straneh izšla prva številka. Po petih letih je obseg približno za polovico večji. Nič kaj prijetno ni bilo na začetku, ko smo morali zaradi omejitve prostora zavrtniti kar nekaj prispevkov. Danes takih težav ni, vsega pa ni mogoče objaviti. Včasih zaradi tehničnih težav (zaradi tiska mora imeti glasilo število strani, ki je deljeno s štiri), drugič zaradi časovne stiske, redkeje pa zaradi želje po objavi, ki ne sodi v glasilo.

»vsak korak je večno nov.« Tudi Stopinje hodijo po svojih poteh. Pišemo o načrtih in delu občine, dogodkih, gospodarstvu, kulturi, športu, obveščamo, seznanjamo, svetujemo, razmišljamo, skupaj z vami potujemo, vabimo na prireditve ...

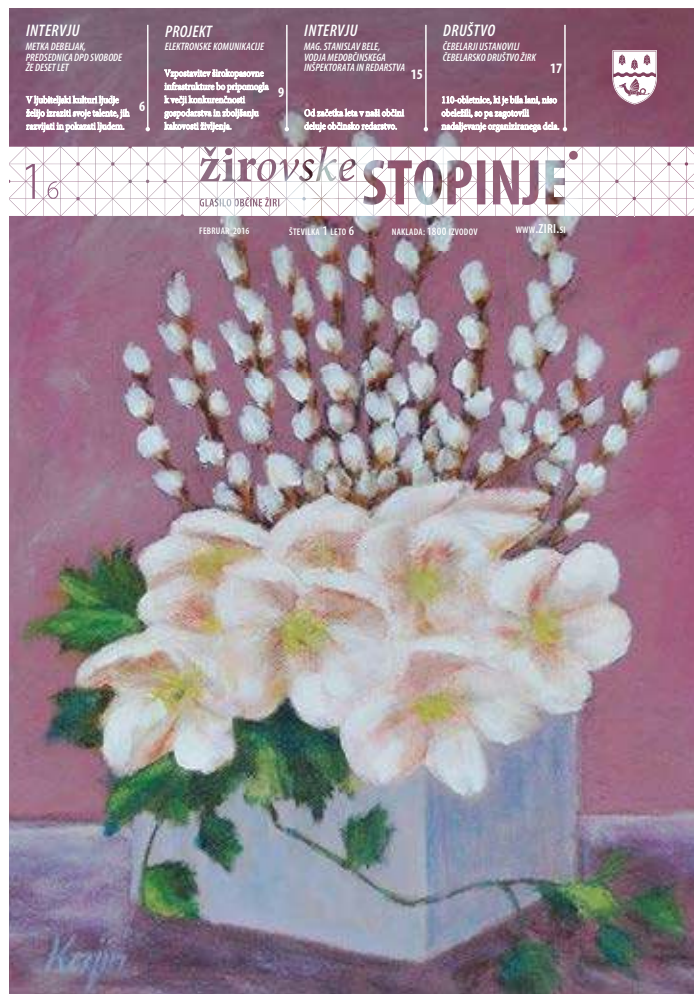
Vse to, ker ste Stopinje lepo sprejeli in ker jih soustvarjamo skupaj. Kar nekaj časa bi porabila, če bi prešela vse avtorje besedil in fotografij. Med njimi so visoko izobraženi strokovnjaki in uveljavljeni pisci iz Žirov in drugod ali preprosti občani, ki želijo z nami deliti svoja občutja, dogodke in doživetja. Velik del nosijo tudi sodelavci občinske uprave, oglašajo se predstavniki društev, združenj, podjetij. Prav vsakega smo v uredništvu veseli in prav vsak prispeva, da so Stopinje take, kot so. In neskromno lahko zapišem, da tako običajni bralci kot poznavalci pohvalijo naše Stopinje. Seveda pride tudi do nerodnosti in napak, a trudimo se, da bi jih bilo čim manj.

»Bogve, kdo je šel pred mano, bogve, kdo za mano gre.« Stopinje lahko izhajajo najprej po zaslugi občine, njenega vodstva in svetnikov, ki zanje namenjajo sredstva. Sledijo uredništvo in strokovni sodelavci. Vsi so poleg drugih nalog, ki jih imajo, vir informacij o dogodkih, vezni člani pri pridobivanju prispevkov, obenem pa tudi samostojni pisci. Tu so še prizadevni posamezniki. Nikakor pa ne bi šlo brez lektorice mag. Anke Tušek, oblikovalca Aleša Kacina in tiskarne Medium iz Žirovnice. Vsi so odlični sodelavci. Seveda ne smem pozabiti bralcev. Ker ste Stopinje sprejeli in ker pravite, da radi prebirate glasilo, delamo in nadaljujemo s polnim elanom.

»Križemsvet gredo stopinje, križemsvet gazi po snegu. Ena izmed njih je moja, nanjo pada, pada sneg.« Včeraj je zapadlo nekaj snega. Toliko, da smo lahko naredili gazi. Kam peljejo? Pravijo, da moramo naprej. Občinski svet je zaradi poteka mandata staremu uredništvu na februarski seji imenoval nove člane. Nekateri ostajamo (hvala za zaupanje!), drugi so se poslovili. Vsem iskrena hvala, novemu uredništvu pa veliko ustvarjalne moči in volje, da bodo Stopinje še boljše. Še naprej bodo poleg uredništva pomagali strokovni sodelavci. Če ima kdo veselje do tega dela, se nam lahko pridruži kot stalni sodelavec oziroma občasni pisec ali fotograf. Vsak prispevek, ki bo v skladu z uredniško politiko, bo dobrodošel.

Stopinje so in morajo biti glasilo vseh Žirovcev, in le če jih bomo ustvarjali skupaj in čutili z njimi, bodo zares naše in bodo živele naprej.

Žirovske stopinje 6, št. 1, 2016

Avtor slike: Vida Kajin

ODPRIMO OKNA

Vesetje, žalost, moč, nemoč, zmaga, poraz ... Vse to se menja, kot se spreminjajo letni časi, med katerimi ima vsak svojo nalogo in svoj čar. Kako dolgočasno bi bilo, če bi bilo vedno poletje, in še huje, da bi imeli samo zimo. Kdaj bi sadili, kdaj bi vzcetele rože in kdaj bi pobirali sadove svojega dela? Zato odprimo okna pomladi, da v naše prostore prideta svežina in toplina letnega časa. Odprimo okna naših src in odprimo okna dobremu, da bo prišlo do nas in da se bodo slabe zgodbe končale.

Eno smo, vsaj upamo, uspešno rešili. Ali pa vsaj preprečili najhujše. Od julija lani, ko nam je DUTB, lastnica Alpine, v Žiri poslala novo direktorico, je bilo stanje v tovarni vedno slabše. Vrh je doseglo z objavo o odpuščenju in selitvi proizvodnje. Takrat smo Žirovci stopili skupaj. Nismo se ozirali na politične barve in na predhodne zamere, vsak je naredil, kar je lahko. Alpini sindikalisti, predstavniki sveta delavcev, bivši direktorji, vodstvo občine, vsi so postali medijske zvezde. Da so to dosegli, so morali najprej prepričati novinarje, ki so jim omogočili, da Sloveniji razložijo svoj pogled. In podali so se v boj. Gledali smo jih na televiziji, poslušali po radiu in jih v mislih spodbujali, ko so preprečevali vodstva institucij in politike na sestankih v Ljubljani in v Žireh. In videti je, da je uspelo. Vsaj toliko, da je mesto direktorja spet prevzel domač človek. Vemo, da so domačini več ali manj Alpino vodili od njene ustanovitve dalje (1945) in da so bili pri tem uspešni.

Naša nova članica uredniškega odbora Amadea Jesenovec je naredila pregled dogodkov, ki bodo še dolgo zapisani v zgodovini Žirov in tovarne. Alpini in direktorju mag. Bojanu Gantarju želimo vse dobro, čeprav vemo, da pot ne bo lahka.

Ni pa bila Alpina edino, kar je o našem malem mestu odmevalo v zadnjih dneh. Žiri so dale kar dva kandidata za generalnega direktorja UKC Ljubljana in prav dr. Franci Demšar ter mag. Andraž Kopač sta ostala edina tekmeča. Svet UKC in vlada sta izbrala Andraža Kopača, ki naj bi maja začel z vodenjem našega zdravstvenega velikana.

Še ene medijske zvezde so zablestele na našem nebu. Osnovnošolke Nina Cankar, Tinkara Klemenčič in Zala Kopač so se v oddaji RTV Slovenija Male sive celice uvrstile v četrtfinale, kjer pa so jih premagali učenci OŠ Vodice. K uspehu jim je pomagalo znanje, za kanček sreče pa je mogoče poskrbel tudi Žirko, ki ga je oblikoval in ročno izdelal Stane Mlakar. Tudi voditelj oddaje Pavle Ravnohrib je opazil maskoto, ki ga je spomnila na Alpino, in se vprašal, ali se bodo zgodbe z goljufanjem ljudi kdaj končale. Kot je povedal na pogovornem večeru DPD Svobode, ki ga je vodila mag. Anka Tušek, je tudi sam priča političnih pritiskov, ker si upa v javnosti povedati svoje mnenje in stališče. Vtise z večera je strnil Andraž Tušek.

Pavle Ravnohrib je velik igralec in ljubitelj gledališča, tudi amaterskega, kamor se uvrščajo žirovski igralci, ki so spet pripravili izjemno predstavo, o kateri piše predsednica DPD Svoboda Metka Debeljak.

V posebno čast nam je, da smemo objaviti pismo, ki ga je ddr. Mariji Stanonik ob izidu nove knjige Tih spomin vsem žrtvam boja napisala naša rojakinja filozofinja, sociologinja, publicistka in borka za spravo dr. Spomenka Hribar.

Veseli smo tudi nove knjige dr. Alojza Demšarja Zvonovi na Žirovskem. Recenzijo je prispevala njena urednica dr. Petra Leben Seljak.

Okrog nas je pomlad. Pogled mi uide skozi okno na cvetočo češnjo. In spet zaslišim odmev kitare in glas Vlada Kreslina v pesmi Odpiram okna. Z njo smo se poslovili od Bojane Seljak. Bila je polna življenja in energije, vedno pripravljena na akcijo in vedno korak pred drugimi. Bila je članica plesne skupine Bombe (pod vodstvom Mine Kavčič so dosegle mednarodni uspeh) in tajnica dobročevalskih gasilcev. In za vedno se je kot avtorica prispevkov zapisala tudi v Žirovske stopinje. Hvala!

Žirovske stopinje 6, št. 2, 2016

 Avtor slike: Dušica Mesec

RASTEMO SKUPAJ

Rasto skupaj z državo, so napisali mladi, ki so se rodili v času, ko je Slovenija postala samostojna država, o tem, kako vidijo možnosti za razvoj in zgledno življenje. Od 25. junija 1991, ko je bila razglašena samostojnost, je država prehodila težko pot in naletela na veliko ovir. Podobno se je dogajalo mladim, generaciji, ki je rasla skupaj z njo. A njihova razmišljanja in zapisi niso črnogledi. Iz njih vejeta optimizem in zavedanje, da *mora vsak sam poskrbeti zase* (Urša) in da se *da s pravim pristopom in poštenim delom uspeti tudi pri nas* (Matija).

Velik del odgovornosti nosimo sami. Treba je pokazati, da smo vredni zaupanja in sodelovanja. (Nina)

Dosegel sem cilje, ki sem jih sanjal, in jih želim z delom in pridobljenimi izkušnjami še nadgraditi. V slogi je moč, privoščimo uspeh vsakemu in ob neuspehu drug drugemu pomagajmo, se spodbujajmo. (Matija)

Vztrajnim in tistim, ki so se pripravljene resno posvetiti delu, se ni treba bati prihodnosti. Zelo sem zadovoljen in srečen, da sem imel možnost odraščati tu. (Timotej)

Tako v Sloveniji kot Žireh je veliko uspešnih podjetij. Vesel sem, da je življenje pri nas razmeroma varno. Določene stvari bi morali bolj ceniti. (Anže)

Današnji čas ponuja precej priložnosti. Med študijem sem se trudila, da sem pridobila čim več izkušenj, kar mi je odprlo dosti vrat, in to kljub temu da nimam nobenih zvez in poznanstev. (Urša)

Hvala za spodbudne besede in naj vaša razmišljanja vodijo tudi k dejanjem. Naj vam morebitne ovire ne razblinijo upanja in volje delati dobro. Če bo tako, se tudi starejši ne bomo bali prihodnosti. Kako polepšati življenje starejšim in kako ustvariti medgeneracijsko sožitje, smo v Stopinjah že veliko pisali. Dr. Jože Ramovš, kot je v prispevku o družinski oskrbi starejših, napisala Valerija Šinkovec, zelo tenkočutno razmišlja o težavah starostnikov. Upamo, da bo njegovo ter znanje njegovih sodelavcev iz Inštituta Antona Trstenjaka pripomoglo pri ureditvi oskrbe starejših občanov.

Župan v uvodu letošnje leto imenuje leto prenovljenih trgovin ter dodaja, da je to tudi leto novih zdravnikov. V Stopinjah pa ugotavljamo, da je tudi leto obletnic. Predsednica krajevnega odbora Rdečega križa spomni na 150-letnico RK Slovenije ter delovanje krajevnega odbora, ki sega že v leto 1932. Veliko družbeno koristnega dela, na kar običajno sploh ne pomislimo, opravijo tudi lovci. Lovska družina Žiri je praznovala 70 let. O tem piše Vanjo Mole, dolgoletni član in nekdanji predsednik društva.

Oktobra bo 40 let, odkar se je vrtec uradno preselil v nove prostore. »Še pomembnejši kot materialne dobrine pa so ljudje, ki dajo ustanovi pravo vsebino,« pravi vodja vrtca Damjana Milardovič, ki piše o razvoju in delu v vrtcu. Tudi predšolska vzgoja se spreminja in postaja otrokom prijaznejša.

Če sklepamo po besedah, ki jih je o svoji vzgojiteljici, tovarišici Tonici, kot jo imenuje, napisala Ana Nuša Šorli, tudi včasih ni manjkalo toplote. To je znala Tonica Orehek deliti na prav poseben način, in Nuša, ki se kot učiteljica tudi sama vsak dan srečuje z otroki, pravi, da tega ne bo nikoli pozabila. Minilo je tudi 40 let, odkar imamo igrišče na Jezerih. Milena Miklavčič se spominja, kako se je porodila ideja o gradnji in kako je ta potekala.

Prvomajski prazniki so bili v znamenju 10. klekljarskih dnevov. O njih piše predsednica Cvetk Tanja Mlinar, dr. Petra Novak pa dodaja pregled dogajanj ob 17. mednarodnem klekljarskem kongresu.

Rastemo skupaj, Stopinje, in tisti, ki jih oblikujemo, zato so tokrat še bolj obširne.

»Slovinci in Žirovci, bodimo ponosni na to kar smo!« pravi Matija iz generacije 1991, jaz pa dodajam: »In na vse, kar imamo in kar nam je lepega dano.« Tudi na prireditve, ki bodo v teh dneh. Se vidimo! In lepo poletje!

Žirovske stopinje 6, št. 3, 2016

<p>OBLETNICA 70 LET LOVSKE DRUŽINE ŽIRI</p> <p>Obletnico si bodo lovci zapomnili po novi previzualnici in prijetnem držalju.</p>	<p>OTROŠKO VARSTVO 40 LET VRTCA PRI OSNOVNI ŠOLI</p> <p>Leta 1976 je bil pri osnovni šoli zgrajen nov vrtec s šestimi oddelki, športno, igralnico in igriščem.</p>	<p>ZDRAVSTVO OKREPITEV NA PODROČJU DRUŽINSKE MEDICINE</p> <p>Argenta hosta v spletni ambulanti začela delati dva nova zdravnika, septembra pa pričakujemo še posttrajajo.</p>	<p>25 LET SAMOSTOJNE DRŽAVE S ČIM SMO SE UKVARJALI LETA 1991 IN KAJ DELAMO DANES?</p> <p>Kako možnosti za razvoj in zgledno življenje ocenjuje generacija, ki se je rodila in rasta skupaj z državo?</p>	 <p>WWW.ZIRI.SI</p>
---	---	--	---	--

3 žirovske STOPINJE
GLASILO OBČINE ŽIRI

JUNI 2016 ŠTEVILKA 3 LETO 6 NAKLADA 1800 IZVODOV

 Avtor slike: Zvezdana Krajc

**Prišle so Stopinje, debele, vesele ...
Delavci pa smo mal poklapani,
mal smo zaspani ...
pa spat se ne sme, delat je treba,
saj to se ve!**

SVET BO BOLJŠI

Čez petdeset let ne bo več pomembno, kakšen avto ste vozili, v kakšni hiši ste živeli, koliko ste imeli na bančnem računu in kako ste se oblačili. A svet bo morda za odtенок boljši, ker ste bili pomembni v življenju nekega otroka ... (A. Holmnes) To je izrek, ki sem ga našla na spletu. Ob njem sem se spomnila na Janka Kosmača, dobitnika letošnjega občinskega priznanja, ki pravi: »Neizmeren bogataš sem, ker se lahko v te aktivnosti podajam z vnuki.« Kosmač je s temi aktivnostmi imel v mislih naravo, šport, planinarjenje in delo v planinskem društvu. Z mladimi pa je povezan tudi kot profesor na srednji šoli, in kaj je lepšega kot spomini na učitelje, ki so nam znali dati nekaj več; nekaj, kar ni le snov iz prenatrpanih predmetnikov, temveč to, kar lahko da človek človeku in kar ostane. To podarjata tudi Metka Debeljak, nekdanja učiteljica, zdaj ravnateljica Osnovne šole Poljane in dolgoletna kulturna delavka, ter Bernarda Lukančič, ki velik del svojega časa namenja starejšim, invalidom in otrokom.

Vsi trije prejemniki priznanj so pomembni v življenju ne le enega, temveč množice otrok ter odraslih in verjemimo, da je veliko takih, ki so jim in jim še bodo njihove besede, nauki in zgledi pomagali pri iskanju prave poti.

Poti, ki so bile prevlečene z asfaltom, posute s kamenjem ali porasle z dišečo travo, ki so se vzpenjale in spuščale, pa so iskali in cilj dosegli tudi naši romarji. Veliko se jih je v poletnih dneh odpravilo na različne konce, a le peščico smo jih ujeli v naše Stopinje. Vsi pravijo, da so jim nove izkušnje obogatile življenje. »To je bil vsekakor moj najlepši dopust,« je napisala Metka Banič po vrnitvi iz Španije, kjer je njihova skupina prekolesarila več kot 900 kilometrov. Tudi štirje romarji, ki so se iz žirovskega Sela peš napotili v Sela na Dravskem polju, so doživljali čarobnost narave ter uživali v srčnosti ljudi, ki so jih srečevali. »Ko ti nekdo takole zaupa, začneš verjeti, da je svet še dober,« je Hermina Cankar pohvalila lovce iz Špitaliča, ki so jim, brez osebnega stika in popolnim tujcem, nudili prenočišče in pijačo iz hladilnika v njihovem domu. Veliko nepozabnih spominov nosi s seboj tudi Mojca Klug, ki je romala od Lizbone do Santiaga. V portugalskem mestu Vila do Conde je naletela na stojalo s punkljem in kasneje izvedela, da je v kraju bogata čipkarska tradicija. »Kot da bi bila doma, pa sem bila 2.500 kilometrov daleč,« je razmišljala Mojca, ki jo je prevzela povezanost med Žirmi in krajem ob Atlantskem morju.

Čipka – beseda, ki se kot niti klekljaric prepleta tudi na teh straneh. Omenjamo jo tudi v zvezi s Svetovnim klekljarskim kongresom v Ljubljani in spremljajočimi prireditvami. Na njih so bile povsod vidne požrtvovalna in natančna roka ter gostoljubnost in strokovnost žirovskih klekljaric in drugih, ki so ustvarjali te dogodke.

Letos smo prvič v zgodovini samostojne Slovenije spletli še eno kitico v čipki žirovskih dogodkov. To je proslava v čast 25-letnici samostojne države. Govor župana zaradi pomembnosti trenutka objavljamo v celoti.

Pišemo tudi o obnovljenem zdravstvenem domu, o tem, da sta z delom začela oba nova zdravnik, oktobra pričakujemo še pediatrinjo, o sanaciji vrtca, o gradnji cest, dejavnostih na Pustotniku. Vsega, kar se je v vročem poletju dogajalo okrog nas, nismo mogli zajeti.

Nekaj pa moramo vendarle dodati. Svet in Slovenija nas nista opazila le kot izdelovalce čipk. Mediji so poročali tudi o Alpini in direktorju mag. Bojanu Gantarju, UKC-ju in direktorju mag. Andražu Kopaču, M Sori in direktorju Alešu Dolencu (slednja sta bila tudi gosta Odmevov na TV SLO, Kopač 1. 9. z Igorjem Bergantom, in Dolenc 21. 9. s Slavkom Bobovnikom) ter Mileni Miklavčič in njeni knjigi Ogenj rit in hlače niso za igrače (njen dokumentarni portret je bil predvajan na 2. programu TV SLO 20. 8.), na 24ur pa je za Fokus 4. 9. govorila Mojca Levec.

Žirovske stopinje 6, št. 4, 2016

PRAZNOVANJE PROSLAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI	DOGODEK 17. MEDNARODNI KONGRES OČEFA	ZDRAVSTVO PRENOVLJEN ZDRAVSTVENI DOM	UTRINKI S KOLESEV SANTIAGO DE COMPOSTELA	 www.ziri.si
Župan mag. Ines Žakelj: »Demokracija se začne z dolžnostjo in odgovornostjo, ne pa s pravicami do privilegijev.«				
Žirovske čipke so bile predstavljene na različnih lokacijah v Ljubljani in Žirih, kjer so si jih ogledali domači in tuji obiskovalci.				
V prvem nadstropju je prostor za štiri zdravilke, spodal pa je nova ambulanta za otroke, ločena na del za zdrave in bolne ter za otroke.				
Kolesarili smo skoki črne planjave sončnih in planinskih polj, se veselili pebe, s katero so namakali polje, se stokrat na dan nasmejali, skratka, bilo je nepozabno.				

žirovskeSTOPINJE

GLASILO OBČINE ŽIRI

SEPTEMBER 2016 ŠTEVILKA 4 LETO 6 NAKLADA 1800 IZVODOV

 Avtor slike: Marica Trček

KATASTROFA

Slovar slovenskega knjižnega jezika pojasnjuje, da je katastrofa dogodek v naravi, ki povzroči veliko razdejanje, besedo pa uporabljamo tudi v drugih primerih, ko pričakujemo oziroma se zgodi kaj hudega. V Žireh zadnje čase pogosteje slišimo ta izraz, ki se pojavi tudi v Stopinjah.

Na srečo ne kot nekaj slabega, temveč kot posebno odkritje in možnost za promocijo kraja. Geologa dr. Bogdan Jurkovšek in dr. Tea Kolar Jurkovšek, sta v Jarčji Dolini blizu Lukačka *odkrila zapis o velikem izumiranju pred 252 milijoni let*, kot v prispevku Multidiscus zhiriensis, pravi Žirovec, pojasni dr. Alojz Demšar. Raziskovalca sta povedala, da je bilo tu nekoč morje. Daleč v Sibiriji so bruhali vulkani, zemlja se je gubala in takrat je izumrla večina vseh morskih organizmov. Geološko odkritje odmeva tudi v strokovnih krogih, na nas pa je, da najdbo uredimo in jo predstavimo svetu. Katastrofa bo tako postala svoje lastno nasprotje in bo prinesla v naš kraj nova vedenja, nove goste, mogoče celo kako zaposlitev.

Upajmo le, da se zaposlitev ne spremeni v katastrofo. Tudi to je mogoče. Na eni strani delavec, na drugi delodajalec: če imata različne želje, poglede in pričakovanja, vmeša pa se še država, ki pravkar pripravlja mini reformo dela, lahko pride do kratkega stika in katastrofa je tu.

Ta se lahko zgodi tudi, če v podjetje priroma inšpektor. Išče in išče, v naravi njegovega posla pa je, da najde. Stroga zakonodaja, še večkrat pa izvrševalčeva dobra ali slaba volja je odločilna, ali bo odkritje postalo velika ali majhna katastrofa. Kot veliko štejemo, če poleg ukrepov za odpravo napak napiše še kazni, majhna pa je, ko zahteva le ureditev razmer. V vsakem primeru pa k obilici dodatnega dela, kot je pisanje pravilnikov, sklepov, ukrepov, sledi streznitev in preblisk: Kaj je poslanstvo podjetja? Smo tu zato, da opravljamo osnovno dejavnost, ali da se ubadamo z zahtevami, ki nam jih nalaga država? Na srečo je inšpektorjev premalo, zato se ne oglašajo pogosto. In na srečo imamo v Žireh veliko podjetij, ki dobro krmarijo med redno dejavnostjo in drugimi nalogami. Podjetje Nine Šavor in Primoža Tavčarja LaPrina je letos praznovalo deseti rojstni dan. Obletnico je proslavilo s selitvijo v nove sodobno urejene prostore. To ni katastrofa, temveč uspeh, zato smo podjetju namenili nekaj besed.

Katastrof pa je še veliko. Mogoče je to tudi šef, sodelavec, partner, znanec s sosednje ulice, stavka zdravnikov, ki poteka v teh dneh. Katastrofalni so lahko tudi medsebojni odnosi, cene, storitve, promet, ceste, politika. Še celo Žirovske stopinje so lahko katastrofa, čeprav se sodelavci prizadevamo, da ne bi bilo tako.

Tudi športniki ravnajo podobno, a se njihov nastop lahko spreobrne v katastrofo. A le zato, ker smo si sami postavili stroge norme in ker hočemo le zmagovati. Premalo upoštevamo, da je vsak, ki doseže cilj z odrekanjem in delom, vreden spoštovanja. Na poletnih olimpijskih igrah v Braziliji je bilo kar nekaj Žirovcev in naših rojakov. Kakšna je bila njihova vloga, preberite v Stopinjah.

O katastrofi govorimo tudi, ko razmišljamo o življenju in človeški usodi. Tudi v knjigi, ki jo je v samozaložbi izdal Anton Mlakar, vsako ime nosi svojo zgodbo. Ena izmed njih je tudi zgodba izdajateljevega soimenjaka, arhitekta, scenografa in fotografa Toneta Mlakarja. Rojen je bil pri Primcu v Žireh, zdaj pa v visoki starosti, poln energije in jasnih misli, živi v Škofji Loki. Njegova razgibana življenjska pot je bila polna zaprek in pasti, a mu je vedno uspelo. Zakaj? Pravi, da ga je čuval angel varuh. Gotovo pa tudi zato, ker ni nikdar obupal. Trdno je stal na tleh in vedel, da je odvisen od sebe, svojih dejanj in odločitev. Nekaj izsekov iz njegove bogate življenjske poti je izluščila Maja Justin Jerman.

Žirovske stopinje 6, št. 5, 2016

<p>INTERVJU 5</p> <p>ARHITEKT, SCENOGRAF IN FOTOGRAF TONETA MLAKAR Kot Mlakarovo sčenev sem bil porabljen v NUK, kjer sem se lahko dotikal največjih knjižnih zakladov. Trubarjeve knjige, rokopise, vsega, kar nas je naredilo Slovenec.</p>	<p>DOGODEK 10</p> <p>IZ STAREGA V SREDNJU VEK Sledi katastrofi, ki se je dogajala pred 252 milijoni let, skrva prelomnica v Jarčji Dolini pri Lukačku.</p>	<p>OLIMPIJSKE IGRE 18</p> <p>NEŽNA POLJANSK, URBAN JEREB IN MEMET BILJAKI Žirovci, ki so vsak na svoj način doživeli izkušnjo poletnih olimpijskih iger v Rio de Janeiru.</p>	<p>ŠPORT 26</p> <p>25 LET IGARANJA IN DRUŽENJA NA TENISKIH IGRIŠČIH PIV KAMSK Občinsko prvenstvo, Žiri open, Gorenska in Završka teniška liga, Te-break turnir, 24 ur tenisa, klubski turnir in števili drugi dogodek.</p>	 <p>WWW.ZIRI.SI</p>
--	---	--	---	--

5

žirovske STOPINJE

GLASILO OBČINE ŽIRI

NOVEMBER 2016 ŠTEVILKA 5 LETO 6 NAKLADA 1800 IZDODOV

 Avtor slike: Tone Mlakar

ZNANJE JE MOČ

Znanje je moč, je dejal predsednik državnega zbora dr. Milan Brglez na podelitvi Zoisovih nagrad in priznanj ter Puhovih priznanj (Ljubljana, 21. 11. 2016). Letos smo se jih še posebej razveselili, saj je med prejemniki tudi M Sora oziroma njegova raziskovalca Barbara Šubic in dr. Aleš Ugovšek. Da gornji rek res drži, vsak dan znova dokazujejo uspešna žirovska podjetja, med katerimi je bila letos zagotovo najbolj izpostavljena Alpina. Brez sodelovanja številnih uspešnih politikov, gospodarstvenikov, znanstvenikov in drugih uglednih osebnosti (tudi dr. Brgleza, žirovskih rojakov in domačinov), ki so si vsak po svojih najboljših močeh prizadevali za ureditev razmer v podjetju, bi bila njena 70-letnica prihodnje leto aprila, s tem pa tudi usoda našega kraja, bolj negotova.

Naši tovarni je posvečena tudi knjiga *Atentat na Alpino*. Izšla je kot priloga *Žirovskega* občasnika, ki je bil predstavljen ob dnevu kulture 3. decembra.

Občasnik, predvsem pa njenega urednika Miha Nagliča, ki je *Žiri s to publikacijo promoviral kot nihče doslej*, v svojem prispevku o dr. Lojzetu Gostiši omenja tudi mag. Viktor Žakelj. Kot je že v njegovi navadi, pikro pripomni, da je *za večino aktualne lokalno kulturno-politične elite dr. Gostiša prevelik*. Je *Triglav, ki ga ne morejo spraviti v svoja skromna* »podstrešja«.

Pa ni velik samo dr. Gostiša. Imamo še številne druge. Jih znamo ceniti in jim dati priznanje in podporo, ki si jo zaslužijo? *Ali bomo to* (če sploh bomo, op. avt.) *spoznali, šele ko jih ne bo več, ko nam ne bodo mogli več posredovati svoje zakladnice znanja? Danes je priložnost, da to obnašanje spremenimo, predvsem pa, da vse znanstvenike in raziskovalce pohvalimo, saj tudi imamo kaj pohvaliti.* (M. Brglez) Tudi v Žireh imamo velik potencial. Pri tem ne mislim samo na vrhunske znanstvenike, strokovnjake in ustvarjalce, čeprav tudi teh ne manjka. Veliko je takih, ki z znanjem, pridnostjo, vztrajnostjo izstopajo iz povprečja. Zakaj je sicer pri nas toliko uspešnih podjetij, zakaj tako bogato slikarsko, glasbeno in drugo ustvarjanje? Nekdo Podobnik tokrat piše o slikarju Konradu Peternelju Slovincu (1936–2000). Ne smemo pa pozabiti niti povsem navadnih, preprostih ljudi. Vsak ima v sebi veliko dobrega in vsak ima kak talent. Le odkriti ga moramo in poskrbeti, da se razvija – lahko tudi na področju šaha: pregled tridesetletnega dela v Žireh je pripravil Marko Kavčič, že od osnovne šole dalje dejaven šahist.

Spoštovani: ne obupajmo! Že zaznavam imena, ki bi znala razpihati to duhovno meglo, ki nas – zavedajoč se ali ne – vse tlači, nas spodbuja mag. Viktor Žakelj in hkrati obljublja, da se bo potrudil, da bo dr. Lojze Gostiša in še kdo od uveljavljenih rojakov/rojakinj postal in ostal (vidni) del žirovske gospodarske, politične in kulturne podobe. Tako kot je to postal ustanovitelj in direktor podjetja Lesko Toni Erznožnik, ki je bil letos nominiran za obrtnika leta. V hudi konkurenci je ta naziv pripadel nekdanjemu prvemu možu zbornice Štefanu Pavlinjeku, Toni pa je postal obrtniški vzor.

Priznanje za restavratorsko delo je prejela tudi rojakinja Nuška Dolenc Kambič.

Nuša je delček svojih umetnin predstavila v knjigi letnika 1961 *Odsev generacije* ter sodelovala na njihovi razstavi pred petimi leti, njeno ustvarjalno delo pa največkrat občudujemo v cerkvah in drugod, ne da bi se zavedali, da se je umetnina ohranila in postala lepša z njeno pomočjo.

Znanost in znanje sta velikokrat povzročala ali spodbujala vzpon in zaton civilizacij. Omogočata nam tudi, da delamo dobro, in nikoli ne bi smeli dopustiti, da bi bila uporabljena v škodo ljudi. (M. Brglez) Naj bo eden izmed ciljev za prihajajoče leto, da bomo vsak po svojih močeh in sposobnostih izboljšali svoje znanje. S tem bomo naredili nekaj dobrega in obogatili sebe in druge. SREČNO!

Avtor slike: Konrad Peternelj

KJE SE NAJBOLJE ŽIVI?

V teh dneh smo v reviji *Moje finance* in časopisu *Finance* (Marija Milič, *Kje v Sloveniji se najbolje živi*, 15. 2. 2017, str. 4-5) izvedeli, da smo se Žirovci uvrstili na tretje mesto.

Pred nami so Železniki in Cerklje na Gorenjskem, za nami Gorenja vas - Poljane, sledijo Škofja Loka, Komenda, Idrija, Novo mesto. Pri reviji pojasnjujejo, da so pri izračunu upoštevali gospodarsko moč občine in občanov, prebivalstvo, raven kriminala, zdravje, infrastrukturo in stanovanjske ter druge objekte. Žirovci se že nekaj let najbolje uvrščamo pri stanju zaposlenosti, kjer z 4,7 odstotkov registriranih brezposelnih zasedamo drugo mesto v državi. Za 0,2 odstotka so bili lani boljši le v sosednji občini Gorenja vas - Poljane, medtem ko je slovensko povprečje 10,4 odstotka.

Eno izmed meril za ocenjevanje je tudi zdravje. Tudi naša zdravnik Ivan Pecev in Jaka Strel omenjata, da je raziskava inštituta za zdravje pokazala, da smo Žirovci bolj zdravi od povprečja. Kljub temu moramo še veliko narediti za svoje zdravje. Dolgoročno bi bil lahko naš cilj postati najbolj zdrava občina v državi. To bomo lahko dosegli le s sodelovanjem med zdravstvenimi delavci in občani, predvsem pa z zavedanjem, da vsak sam največ stori za svoje zdravje. Pri tem je zelo pomemben pravilen življenjski slog, med drugim tudi telesna dejavnost.

Žirovci smo ljubitelji športa. Že leta pa športni delavci ter uporabniki ugotavljajo, da je premalo pokritih prostorov za vadbo oziroma so ti premajhni in za tako dejavnost neprimerni. Srečo Gaber v prispevku *Nova športna dvorana pravi, da telovadnica poka po šivih, prosta je samo za nedeljsko kosilo, pa še to ne vedno. Različne vadbe in športne dejavnosti zasedejo tudi večji del drugih »športnih« površin na šoli, med njimi oba hodnika, večnamenski prostor (jedilnica) in še dve majhni telovadnici.* Da so razmere resne, pritrjuje tudi dr. Janko Strel, ki v strokovni študiji ugotavlja, da *obstoječe pokrite površine v OŠ zadostujejo le za tretjino realnih potreb za izvedbo predpisanega učnega načrta za šport ter da športna površina v občini znaša komaj 1,28 kvadratnega metra na učenca, s čimer se uvrščamo med 5 odstotkov občin v Sloveniji, ki imajo najmanj pokritih športnih površin na učenca.*

Kljub pomanjkanju pokritih prostorov naši športniki in rekreativci dosegajo odlične rezultate. Skakalke našega kluba se uvrščajo med najboljše na svetu, Andraž Jereb je judoist leta 2016, judoistka Urša Sedej pa državna prvakinja v svoji kategoriji. Tudi o tem govorimo v teh Stopinjah. Velikokrat pišemo o glasbi, pa naj gre za zborovsko petje, pihalni orkester ali druge zvrsti. Tokrat smo več prostora namenili 25-letnici glasbene skupine Lintvern. Njihove avtorske skladbe se še vedno vrtijo na radijskih postajah in člani skupine pravijo, da še niso rekli zadnje besede.

»Žirovci ste delavni in pridni in ponosni na svoje uspehe. Mnogo znanih imen je izšlo iz te lepe kotline in okolice. Ker ste delavni in odgovorni, ste tudi zahtevni, in prav je tako,« nas spodbuja Izidor Rejc, eden najuspešnejših žirovskih rojakov, človek z bogatimi izkušnjami in številnimi talenti, ki je lani dopolnil osemdeset let. Z njim se je pogovarjala Maja Justin Jerman.

In ker smo zahtevni in odgovorni, kot pravi naš rojak, vedno znova težimo k napredku. Februarja je začela delovati nova občinska spletna stran. Nekoliko smo prenovili tudi Stopinje. Izbrali smo papir, ki bo za bralce prijaznejši. Upamo, da boste obe novosti lepo sprejeli in da vam bo sprehajanje po spletu ter branje glasila všeč, predvsem pa želimo, da smo vsi skupaj oblikovalci teh vsebin. Raznovrstnost nas bogati in nas dela pametnejše, strpnejše, boljše. Mogoče pa bomo v naslednjih letih lahko prebrali: »V Žireh se živi najbolje!«

Žirovske stopinje 7, št. 1, 2017

INTERVJU ROJAK IZIDOR REJC, 80-LETNIK, GOSPODARSTVENIK, POLITIK, UMETNIK	6	ZDRAVSTVO NOVA ZDRAVNICA DRUŽINSKE MEDICINE – VEČ POZORNOSTI PREVENTIVI	18	ŠPORT ANDRAŽ JEREB, JUDOIST LETA 2016	22	JEZIKOVNE ZANIMIVOSTI KAKŠNA JE SLOVENSČINA PO SPLOŠNEM LEKARNEM ČITENJU?	28
---	---	--	----	---	----	--	----

Avtor slike: Izidor Rejc

*Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
končno se je le izšlo,
naj prijetno branje bo.*

IŠČEMO POZITIVNE ZGODBE

»Iščem pozitivne zgodbe,« je dejal novinar Dela Blaž Račič, ko je po končani novinarski konferenci, ki je bila v Alpini 11. aprila, spraševal še to in ono.

Alpina bo 30. aprila 2017 praznovala sedemdeset let večinoma uspešnega dela. Navada je bila, da so ob okroglih obletnicah izdali zbornik ali vsaj nekoliko obsežnejši izvod glasila Delo življenje. Kot sem napisala že v knjigi *Atentat na Alpino* (M. Naglič, 2016, str. 113), je bil časopis *neizmerna zakladnica podatkov in odsev časa, v katerem je nastajal*. Če kaj podobnega načrtujejo tudi letos, se nisem pozanimala. Opazila pa sem, da je razpoloženje v tovarni boljše. Prav to smo v zadnjem času strašno pogrešali. S tem se strinja tudi direktor Alpine, mag. Bojan Gantar. »Alpina čez pet let želi biti po kakovosti in dizajnu med najboljšimi znamkami na svetu. Poleg tega pa si ponovno želi postati zaželen zaposlovalec v lokalni skupnosti in širše,« je v pogovoru z Amadeo Jesenovec povedal Gantar.

Kako poteka delo, kakšni so rezultati, predvsem pa, da jih čaka še ogromno dela, je razložil tudi na Glasovi preji o Alpini, ki jo je, kot že številne doslej, vodil Miha Naglič in med drugim za Stopinje tudi zapisal, da so glasove preje vse bolj žirovske. Zakaj, preberite v prispevku na strani ...

Letos praznuje 70 let tudi Pihalni orkester Alpina. Dolgoletni predsednik Viki Žakelj, ki je bil in je še njegova prava maskota, ve o godbenikih povedati veliko zanimivega. Tudi o tem, da so imeli včasih precej več denarja in so si lahko privoščili tudi nakup novih glasbil. Prav gotovo ima Viki velike zasluge za to, da godba praznuje skupaj z Alpino. Tudi sama se dobro spomnim, s kakšnim žarom je na delavskih svetih in pred šefi znal zagovarjati njene interese. Predsednica Urška Trček pravi, da časi orkestru, vsaj kar zadeva financiranje, niso naklonjeni. Toda kjer je volja, je moč, in godbeniki, skupaj z dirigentom Brankom Mrakom, so polni novih idej, zato jim bo gotovo uspelo, da bo njihovih sedemdeset nepozabnih. Tako zanje kot tudi za nas poslušalce. Oba predsednika sta v Stopinjah predstavili Mateja Mlinar in Agata Pivk.

»Iščem pozitivne zgodbe!« Prav v teh velikonočnih dneh veliko govorimo o miru, ljubezni, veselju in upanju. In o zgodbah in novicah, ki jih vsak dan poslušamo in beremo v medijih. Le peščica jih vliva optimizem in govori o lepih stvareh, zato ni čudno, da se vedno bolj prepuščamo malodušju in mislimo, da ne moremo vplivati na dogajanje okrog nas.

Na srečo imamo ljudi, ki niso obupali. Čeprav včasih izpadejo tudi kot ekstremisti, pa odločni ljudje, ki si upajo, največ naredijo za napredek človeštva. Zdravnika Jaka Strel in Ivan Pecev se zavzemata za zdrav način življenja. Pediatriinja Ida Rus je začela novo poglavje pri zdravstveni oskrbi otrok. Zobozdravnica Vilma Šifrar Eniko išče poti za bolj zdravo prehrano. Apolonija Klančar, doktorica psiholingvistke in kognitivne lingvistike ter Montessori pedagoginja pa opozarja na nerazumevanje stisk otrok, ki imajo težave z učenjem. Tu je še Marko Šubic, kemik, sicer pa okoljevarstvenik, ki se sprašuje, če se res znamo obnašati ekološko, in ugotavlja, da je naše ravnanje vse prevečkrat »egološko«.

»Iščemo pozitivne zgodbe.« Vse zato, da bi slišali še kaj lepega. In da bi vedeli, da moramo najprej oziroma izključno spremeniti sebe in svoj odnos do ljudi in stvari. »Vse prevečkrat delamo načrte, kako bomo spremenili ravnanja, reakcije ali značaj drugih,« nas opominjata terapevta Meta in Rudi Tavčar, ki vidita težavo tudi v pomanjkanju hvaležnosti.

»Iščimo pozitivne zgodbe.« Če jih bo veliko, se bodo prikradle v našo zavest in sčasoma bomo spoznali, da smo pravzaprav srečni ljudje.

Žirovske stopinje 7, št. 2, 2017

70 LET ALPINE V ALPINI SPET OPTIMIZEM	6 ZDRAVSTVO ZA ZDRAVSTVENO OSKRBO NAJMLAJŠIH ŠKOLSKO PEDIATRIJNA IDA RUS S SVICE ANKAMIA	101 70 LET PIHALNEGA ORKESTRA ALPINA POGOVARJALI SMO SE Z DOLGOLETNIM PREDSEDNIKOM VIKIJEM ŽAKLJEM IN SEDMIMO PREDSEDNICO URŠKO TRČEK	161 GASILCI NA DOBRACHEVI IMAJO NOVO TEHNIČNO REŠEVALNO VOZILKO	24
--	---	--	---	----

Direktor mag. Bojan Gantar: Rezultati za prva dva meseca letošnjega leta kažejo, da smo na dobri poti.

Pacienti lahko pediatrsko ambulanto obiščejo tako v Gorenji vasi kot Zürich. Potrebno je le predhodno naročilo.

Urška Trček: Veliko časa in srečanj vlagamo v glasbeno šolo.

V vozilo je tudi vsa potrebna gasilsko-reševalna oprema. Če razbije pomeni publikator na 112.

WWW.ZIRI.SI

Avtor slike: Janko Jesenko

**Preden Stopinje so k vam priletele,
en kratek postanek v deželi vzhajajočega sonca so imele.
Zdaj prihajajo tudi med vas,
da razširi dober žirovski se glas.**

Lep pozdrav iz Tokija

ČLOVEK MORA IMETI SANJE

25. junij, dan ko smo Slovenci pred šestindvajsetimi leti začeli sanjati svoje sanje o enotni, samostojni državi. Danes enotnosti ni več, in če pomislimo, kaj vse se je dogajalo v tem času in koliko denarja je spuhnelo v zrak ali na bančne računa »zaslužnih«, nam niti ne gre tako slabo. Politika nam vsak dan obljublja, da bo bolje, in verjamem celo, da bi nekateri to radi izpolnili. Toda povsod so ovire.

V teh dneh sem večkrat slišala in strinjam se, da v Žireh, če gre za skupno dobro, znamo ravnati složno. Veliko lepih besed je bilo izrečenih na taboru Nove Slovenije v nedeljo, 18. junija. Gostje so pohvalili naš razvoj, enotnost, vodenje občine, naše gospodarstvo. Za naše uspehe je slišalo okrog tri tisoč ljudi od blizu in daleč. In ker dobro rodi še boljše, se bo to širilo naprej. In ... še je upanje, da bomo nekoč tudi v državi presegli strankarska razhajanja in da ne bomo proti samo zato, ker nam tako naroča naš politični simpatizer.

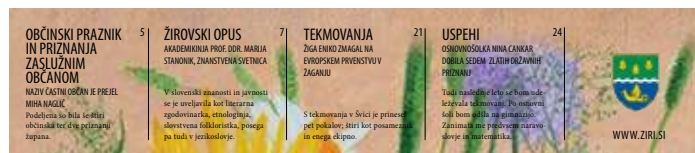
Bližajo se volitve. Vsi bodo obljubljali, a če ne bo skupne politične volje, bo govorjenje zaman. Moramo res zapravljati za referendum za drugi tir, moramo o investiciji res odločati navadni državljani? Mar nimamo strokovnjakov, ki bi morali presoditi, kaj je za nas in državo najbolje? Prav v teh dneh smo se z Ministrstvom za infrastrukturo uspeli dokončno dogovoriti o ureditvi ceste na Selu. V kratkem bo objavljen razpis za izvajalca del. »A spet se lahko zaplete z zemljišči. Vedno se najde kdo, ki nasprotuje, čas pa teče in vsi izgubljam«, nas opozarja župan mag. Janez Žakelj.

Veseli pa smo, da imamo novega častnega občana Miha Nagliča, filozofa in publicista, čigar prispevke radi prebiramo tudi v Stopinjah. Tokrat piše o akademikinji red. prof. ddr. Mariji Stanonik, znanstveni svetnici, naši prvi častni občanki, ki je maja praznovala okrogel jubilej. Tako kot Pihalni orkester Alpina in tovarna Alpina. Jernej Podobnik, ki je tudi med letošnjimi prejemniki priznanj, se rojstnim dnevom slednje ne strinja povsem. Pravi, da se je okrog tovarne veliko dogajalo že od leta 1945, zato bi morali premisliti, kdaj so v tovarni začeli z delom. A o tem kdaj drugič. Mogoče že v naslednji številki, ko bomo podrobneje predstavili častnega občana in dobitnike priznanj.

Sicer pa so tokratne Stopinje najobsežnejše v zgodovini izhajanja. Zakaj? Ker smo jih sprejeli za svoje, ker jih radi prebiramo in ker sodelujemo s prispevki. In ker se vedno dogaja kaj novega. Predvsem je pomembno, da lahko pišemo o uspehih mladih. Žiga Eniko je evropski prvak v žaganju. Nina Cankar je dobila sedem zlatih državnih priznanj, z odličnimi uspehi pa se ponaša še cela vrsta naših osnovnošolcev in drugih. Ena izmed uspešnih Žirovk je tudi Katja Pivk, ki kartingu posveča velik del svojega življenja. Ravnateljica gimnazije iz Idrije piše o zlatih maturantih. Naše gore list je tudi Jure Makovec. Mlad perspektivni fotograf obeta in prepričana sem, da bomo še slišali zanj.

Ne moremo napisati in omeniti vsega. Kje so še drugi športni, glasbeni in gospodarski dosežki? Prelistajmo Stopinje, ustavimo se tam, kjer mislimo, da bomo prebrali kaj lepega in koristnega. Zaupajmo vase in verjemimo, da zmoremo, tako kot to velja za številne uspešne občane. Ne smemo pa misliti, da je takim vedno lahko in lepo. Vsi smo ljudje s težavami, stiskami in slabostmi. »Razlika med zmagovalci in poraženci ni v tem, da so zmagovalci plačali določeno ceno, poraženci pa ne. Razlika je v tem, da so zmagovalci plačali višjo ceno, ki vključuje tudi dolgčas, ponavljanja, osamljenost in druge nadloge,« je citat iz knjige Petra Coxa Človek mora imeti sanje. Sledimo svojim sanjam. Naj se uresničijo! Poletje je tu in naj bo čim lepše!

Žirovske stopinje 7, št. 3, 2017

3 žirovske STOPINJE

GLASILO OBČINE ŽIRI

 Avtor slike: Janez Primožič

*Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
malo pozno, a obsežno,
berite, ali pa prelistajte le bežno.*

VSI SMO ZMAGOVALCI

Slovenci smo v teh dneh enotni kot že dolgo ne. Pa ne zaradi referendumu o drugem tiru. Ta nas po nepotrebnem razdvaja in nas spravlja v težak položaj. Kako naj neuki ljudje odločamo o vprašanjih, kjer se niti strokovnjaki ne morejo zediniti, kaj je prav? Čas in denar pa odtekata. Še sreča, da imamo športnike. Zaradi njih smo za nekaj dni čisto pozabili na politiko. V sredo, 13. septembra, je bilo vroče na nogometnem prizorišču v Mariboru, kjer so Vijole remizirale z ruskim Spartakom, v nedeljo pa smo navijali za naše košarkarje na evropskem prvenstvu v Istanbulu. Zadovoljstvu ob zlati medalji ni bilo ne konca ne kraja. Tudi v Žireh so pokale petarde in v nebo so švigali ognjemeti, čeprav so eksplozivna sredstva dovoljena le med decembrskimi prazniki. A kaj zato. Uresničile so se naše sanje, postali smo zmagovalci.

Evforija se še ni polegla, ko je bil spet čas za slavje. Kolesar Primož Roglič je bil na svetovnem prvenstvu drugi, Tanja Žakelj iz sosednje občine pa je v Avstraliji dosegla odlično deseto mesto. V Stopinjah pa pišemo o odličnih domačih športnikih. Luka Tavčar je postal zmagovalec jeklenih, Jaka Eniko pa je premagal samega sebe na eni najtežjih in najbolj zaželenih ultramaratonskih preizkušnjah. Športniki so torej tisti, ki nam dvigajo narodno zavest. Te – in tega, da moramo držati skupaj –, se velikokrat zavemo šele ob velikih lepih ali manj lepih dogodkih.

Narodno pripadnost in bolečino ob zatiranju pa so dobro občutili primorski Slovenci, ki so leta 1920 zaradi političnih igrar kar naenkrat postali manjšina v Italiji. Sedemindvajset let so trpeli pod tujo oblastjo, toda svojih korenin niso pozabili. Sedemdesetletnico priključitve k matični domovini smo obeležili tudi pri planinski koči na Mrzlem Vrhu, nedaleč od mejnika, ki je delil naše in italijansko ozemlje. Slavnostni govornik dr. Uroš Lipušček nas je popeljal v zgodovino in nas spomnil na že nekoliko pozabljena ali pa nikoli slišana dejstva, kaj vse je pretresalo kraje ob meji in koliko žrtve in žrtvovanj je bilo potrebnih, da je ozemlje spet naše. O krivični rapalski meji je med drugim pisal tudi publicist, filozof, urednik in muzejski delavec Miha Naglič, od junija 2017 častni občan Občine Žiri. Ob tem pomembnem dogodku se je z njim pogovarjala Maja Justin Jerman.

Vemo, da nas skupni uspehi združujejo, toda prave pripadnosti je vse manj, pa naj gre za državo, podjetje, včasih celo družino. A slovesnost ob deseti obletnici priključitve Kladivarja k Poclainu je v marsikom gotovo zanetila iskrico ponosa, da je del tako uspešne skupine. Mogoče bodo kritiki odločitve za Poclain le spoznali, da je v tem, da bi brez francoskih lastnikov žirovsko podjetje težko preživelo, le nekaj resnice.

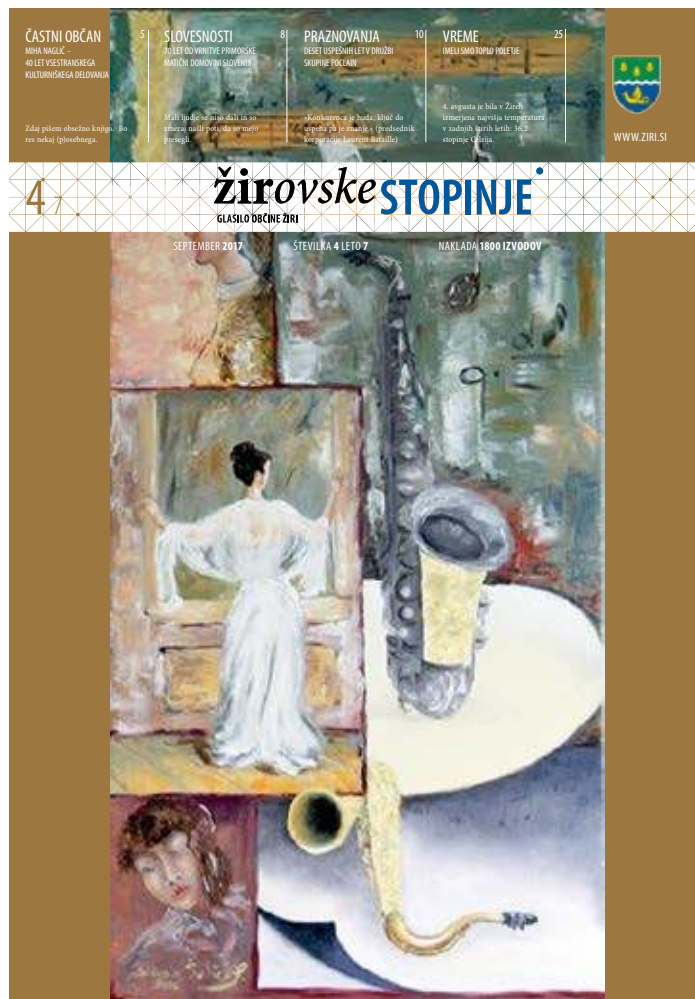
Amadea Jesenovec piše o še eni uspešni zgodbi. Mina Kravanja je podjetnica, ki se cilju preda z vsem svojim bitjem in ima za sabo kar nekaj življenjskih zmag. Tudi Alpini gre dobro. Nives Markelj piše o dveh dogodkih; prvi je povezan z modno obutvijo, drugi s pohodništvom.

Člani PGD Dobračeva so 115-letnico dela obeležili tudi z nakupom novega vozila, ki bo večinoma namenjeno za pomoč občanom ob nujnih stanjih. Kaj je to in kako ob njih ravnati, piše zdravnik Ivan Pecev.

S tem pa prispevkov o uspehih še ni konec. Vsak doseženi cilj je svojevrstna zmaga. Za nekoga je to že, če naredi korak ali prehodi kratko pot, za drugega, ko brez počitka premaga 170 kilometrov, kot je to uspelo Jaku Eniku, tretji je zmagovalec šele, ko dobi medaljo na najprestižnejših svetovnih tekmovanjih.

Imamo različne načrte, želje, pričakovanja in zmožnosti. Toda vsak, ki doseže zastavljeni cilj, v katerega vложи del sebe, svoj čas, napor in svoje sanje, je zmagovalec. Spoštujmo zato vsakega, ki zmaga. Vsi smo kdaj pa kdaj zmagovalci.

Žirovske stopinje 7, št. 4, 2017

 Avtor slike: Simon Šubič

*Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
malo pozno, a obsežno,
berite, ali pa prelistajte le bežno.*

ČAS, KI ODHAJA

Je konec novembra in prav pošteno smo zakorakali v jesen. Drevesa so odvrгла liste, prvi sneg je že pobelil naše kraje in slana pomorila cvetje, če ga nismo pravočasno shranili na toplo. Jesensko listje je pritegnilo tudi fotografijnjo Tanjo Mlinar. Vanj je postavila kopita, na katerih so delali čevlje žirovski čevljarji, ki jih danes ni več. Ostala pa je njihova dediščina, prav tako Tanjina fotografija kot spomin na čas, ki odhaja, ki beži mimo nas in ga ne moremo ustaviti. Tako kot ne moremo zaježiti in spremeniti narave, ki gre svojo pot. Pravijo, da je bilo v Žireh nekoč jezero. Te teme so se lotili člani muzejskega društva in povabili geologa Jožeta Arneža. Prispevek za Stopinje je napisal dr. Alojz Demšar, ki ugotavlja, da nam je dalo predavanje dobro osnovo, da si začnemo o našem jezeru zastavljati več vprašanj.

Vprašanja smo zastavljali tudi dobitnikoma občinskih priznanj – Jerneju Podobniku in mag. Milanu Kopaču. Oba izhajata iz gospodarstva, vsak je na svoj način veliko prispeval k svojemu podjetju in k razvoju kraja. Podobnik kot človek, ki je dojel nesluteno moč medijev, jim v žirovskem okolju utiral pot in bil pobudnik številnih akcij, ter Kopač kot uspešen direktor, ki je Kladivar, zdaj Poclairn Hydraulics, uspešno vodil skoraj petindvajset let.

Tudi Peter Naglič, sokreator povojnega žirovskega industrializma, kot ga je označil mag. Viktor Žakelj v nagovoru ob njegovem grobu, je pustil sled in je zato leta 2007 za svoje delo prejel tudi priznanje župana Občine Žiri.

Spomnili smo se tudi 90-letnice rojstva našega častnega občana Jožeta Peternelja - Mausarja. Razstava njegovih del, priznanj in predmetov, ki so mu bili ljubi in jih je uporabljal pri ustvarjanju, bo v kulturnem središču odprta do 18. februarja 2018.

Pišemo tudi o gospodarskih uspehih. Naša gospodarska cona raste in lahko bi postala vzorčni primer razvijajočega se poslovnega centra. Škoda le, da smo zato potrebovali trideset let in škoda, da je zaradi tega iz Žirov odšlo kar nekaj uspešnih podjetij. Smo pa tudi zdaj pred veliko nalogo: urediti ceste in promet tako, da bomo imeli primeren in varen dostop. Na to opozarjata oba prejemnika priznanj, to si želijo občani, podjetja, vozniki, ki dovažajo in odvažajo blago. Cona se polni. Junija se je tja preselilo še eno žirovsko podjetje – L.F. Air - Condition. To je najlepše darilo za trideset let njihovega dela.

Pišemo tudi o skupnem nastopu Moškega pevskega zbora Alpina in skupine Nasmeh. Predsednik MoPZ Primož Erznožnik v prispevku pravi, da so pevci in pevke resnično uživali in da bodo še sodelovali. Koncert pa ima še en simbolni pomen. Priredili so ga v DD Partizan, po Erznožnikovih besedah hramu krajevne pop rock kulture. S tem so hoteli opozoriti, da kraj tako dvorano potrebuje in da bi kazalo razmisliti o njeni nadaljnji usodi.

Čas, ki odhaja, je naslov tega zapisa. Naprej beremo, da toka sprememb ne moremo ustaviti, vse se spreminja. Tudi sodelavci Stopinj. Naša lektorica mag. Anka Tušek, ki je bila z nami od začetka, to je od decembra 2011, ko je izšla prva številka Stopinj, je zaradi številnih drugih obveznosti odpovedala sodelovanje. S svojim znanjem in izkušnjami je postavila temelje pravilne rabe slovnčnih pravil in sloga pisanja v glasilu. Radi smo prebrali tudi njene prispevke, med drugim rubriko Jezikanja (izhajala je od novembra 2013 do decembra 2015), v kateri nas je opozarjala predvsem na pravopisne posebnosti iz naše okolice. Anka, hvala! Na njeno mesto prihaja Tjaša Benedičič. Mladi sodelavci prinesejo novo energijo in znanje, zato verjamemo, da bomo s Tjašino pomočjo nadaljevali uspešno pot našega glasila, ki bo decembra praznovalo šesti rojstni dan.

Žirovske stopinje 7, št. 5, 2017

<p>OBČINSKO PRIZNANJE JERNEJU PODOBNIKU Medije ne moremo za najpomembnejši del svojega dela.</p> <p>MAG. MILAN KOPAČ Poclairn Hydraulics je v dobri kondiciji in stanj ne bo slabši.</p>	<p>51 DOGODEK RAZSTAVA OB 90-LETNICI ROJSTVA ČASTNEGA OBČANA JOŽETA PETERNELJA - MAUSARJA</p> <p>mag. Viktor Žakelj: Bil je razumen moč, topel človek – njegove slike so podobne njegove odločnosti, njegove duše.</p>	<p>101 DOGODEK KONCERT MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA ALPINA IN ŽENSKE SKUPINE NASMEH</p> <p>Navedeni so bili tako nastopajoči kot poslušalci. Priredili so ljubljajo ponovitev koncerta – tokarit na prostem – v začetku poletja.</p>	<p>181 OKOLJE KAKO NAŠE MALE ODOBLOTIVE VPLIVAJU NA OKOLJE</p> <p>V Evropski uniji porabimo letno 100 milijard plastičnih vrečk in 80 milijard plastičnih mikroplastik prebivalci v prehranjevalno verigo in v naša tlesa, ne vemo pa, kakšne bodo posledice.</p>	 <p>WWW.ZIRI.SI</p>
---	---	---	--	--

57 **žirovske STOPINJE**
GLASILO OBČINE ŽIRI

NOVEMBER 2017 ŠTEVILKA 5 LETO 7 NAKLADA 1800 IZVODOV

Avtor slike: Martin Eniko

*Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
končno nam je le uspelo,
da smo dokončali delo.*

INTERVJU Z BOGOM

Zgodnje ponedeljkovo jutro. Še malo in pripravljene bodo tudi decembrske Stopinje. Rada bi si zbristrala misli, zato se v temi odpravim iz hiše. Da bi ob tem naredila še kaj koristnega, odnesem v kanto nekaj smeti. Četita posoda že čaka, da bodo prišli komunalni delavci in jih izpraznili. Razmišljam ... Smetarji bodo odpeljali odpadke in jih dali v predelavo ali jih odložili na za to primernem mestu. Kdo pa bo poskrbel za ljudi in za vse, kar se odlaga v naših mislih, v našem telesu? Kako odvreči vso nesnago, ki se podi po duši ali prihaja vanjo od zunaj? Ponujene so nam sicer poti, toda biti moramo dovolj močni in zreli ter se sami odločiti, da se bomo povzpeli po strmini, ki gotovo ne bo lahka. Tu ni smetarja, ki bi preprosto odpeljal nesnago, duša potrebuje več.

Ozrem se po okolici. Pri sosedu gori svečka – lučka miru. Včeraj je iz Betlehema prispela tudi v našo župnijo. Simbolično bo gorela in nam razsvetljevala temo ter nam oznanjala upanje, vero, mir in ljubezen.

Čeprav je zgodaj, se sosedje že opravljajo v službo. Lepo je v mrzlem zimskem jutru srečati človeka, ki ti že navsezgodaj nameni prijazen pozdrav. Sama ne vem zakaj, toda ob tem se spomnim na zgodbo Intervju z Bogom, ki je pred leti krožila po internetu in mi jo je poslala Andreja, moja zvesta prijateljica iz dijaških dni. Zgodbo bi rada delila z vami. Naj bo namesto napovednika vsebine in obenem voščilo za božič in prihajajoče leto 2018.

Sanjal sem, da imam intervju z Bogom.

»Torej, želiš pogovor?« me je nagovoril Bog.

»Če imaš čas,« sem odgovoril.

Bog se je nasmehnil: »Moj čas je neskončen. Kaj si imel v mislih?«

»Kaj te najbolj preseneča pri ljudeh?« sem ga vprašal.

»Medtem ko tako zaskrbljeno razmišljajo o prihodnosti, pozabijo na sedanjost, zato ne živijo niti v sedanjosti niti v prihodnosti. Obnašajo se tako, kot da ne bodo umrli, in umrejo, kot da niso živeli. Naveličajo se otroštva in želijo odrasti, nato pa spet želijo postati otroci. Izgubijo zdravje zaradi naprezanja po čim večjem zaslužku, nato pa ta denar zapravijo, da bi zdravje ohranili.« Bog me je prijel za roko in nekaj časa sva uživala v tišini.

Nato sem ga vprašal: »Kaj bi želel, da se naučijo tvoje hčere in sinovi?«

Bog se je prijazno nasmehnil:

»Da se naučijo, da nikogar ne morejo prisiliti, da jih ljubi. Kar lahko naredijo je, da dovolijo, da so ljubljene.

Da se naučijo, da se ni dobro primerjati z drugimi.

Da se naučijo, da potrebujejo le nekaj sekund, da odprejo globoke rane ljubljene osebe, in da traja nekaj let, da se te rane zacelijo.

Da se naučijo odpuščati.

Da se naučijo, da so ljudje, ki jih neizmerno ljubijo, vendar tega preprosto ne znajo pokazati. Da se naučijo, da lahko dva človeka gledata na isto stvar zelo različno.

Da se naučijo, da včasih ni dovolj, da jim je oproščeno, oprostiti morajo tudi sami sebi. Da se naučijo, da sem tukaj – vedno.«

Lepe praznike, vse dobro in srečno!

DOGODEK DRUŠTVO SLOVENIJA RUSIJA PO POTEH SVODIH PREDNIKOV	8 GOSPODARSTVO USPEŠNO LETO ZA ŽIROVSKA PODJETJA	10 PROJEKT ATLETSKI STADION	14 OBLETNICA 20 LET MOTO KLUBA SARRACH	15
--	---	-----------------------------------	--	----

6 žirovske STOPINJE

GLASILO OBČINE ŽIRI

DECEMBER 2017

ŠTEVILKA 6 LETO 7

NAKLADA 1800 IZVDOROV

Avtor slike: Franjo Kopač

**Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
zdaj smo dokončali delo,
da v leto novo stopimo veselo.**

**Naj prinese nam radosti,
zdravja in kreposti,
da bi trden bil vsak naš korak,
v stopinjah/Stopinjah
pa čim manj napak.**

RAZMIŠLJAJMO KULTURNO

Stopinje so bile že skoraj končane, ko je iz Alpine, o kateri kar na dveh mestih pišemo tudi v glasilu, prispela novica: Blagovna znamka Peko po novem v lasti Alpine.

Vest mi je bila tako zanimiva in ljuba, da sem jo hotela še v tej številki deliti z bralci. Pa ne zaradi aktualnosti, o tem boste že veliko prej brali in slišali v drugih medijih.

Podobna ali celo bolj smela ideja se je že pred leti porodila takratnemu direktorju Alpine mag. Martinu Kopaču, vendar, kot kaže, takrat še ni bil čas za njeno uresničitev. In kdo bi si mislil, da se bo to zgodilo zdaj, ko smo pred skoraj natanko dvema letoma (shod v podporo Alpini, 2. marca 2016) trepetali za njen obstoj. In če pomislim, da je bil, kot so v Alpini zapisali tudi v obvestilu za javnost, Peko naša največja konkurenca, smo lahko resnično ponosni.

Novico sem hotela vključiti v Stopinje zaradi pomembnosti trenutka ter v zadoščenje vsem, ki so dolga leta garali v Alpini in se z mislijo na lepšo prihodnost mladega rodu odpovedovali zaslužku. Dobro vest želim poslati tudi vsem, ki smo kot Alpinci sodelovali s Planiko in Pekom in imeli včasih grenak priokus. Konkurenčni podjetji sta imeli boljše plače in večinoma živeli na veliki nogi, kot rečemo v prispodobi. Novica pa je največje zadoščenje tistim, ki so danes del Alpine zgodbe, saj jim daje upanje, da jim bo tovarna lahko rezala boljši kruh.

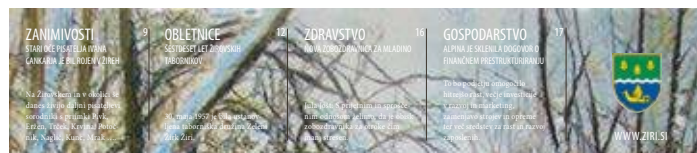
Rezultati kažejo, da se je v Alpini zgodil velik premik. Direktor Bojan Gantar večkrat poudarja, da še ni vse, kot bi želeli. Kot vodja mora strmeti k boljšemu, imeti vizijo in višje cilje. Če bi ne bilo tako, bi ne mogel opravljati teh pomembnih nalog. Take ljudi smo v Alpini imeli in jih ne želimo nikdar več.

»Ne zaupajte nikomur, ki veliko obljublja, bojujte se za uresničitev svojih sanj in pred očmi imejte cilje,« nam na srce polaga tudi Branko Mrak, ki je lani prejel občinsko priznanje za odlično delo s Pihalnim orkestrom Alpina Žiri. »Obdajte se z ljudmi, ki vas bodo imeli radi, in odstranite iz svojega življenja vsakega negativca,« svari Branko, ki pravi da mu diplome in nazivi ne pomenijo veliko. Pomembno je znanje. In vanj vlaga veliko truda in tudi del svojega zaslužka. Njegovi cilji so povezani z glasbo in s tem, da bi mladim ustvaril čim boljše pogoje za učenje in delo, čeprav se zaveda, da delo v kulturi ni lahko.

Tokrat je bilo kulturno dogajanje v kraju še posebej bogato. Častnemu občanu Jožetu Peternelju - Mausarju smo se poklonili z odkritjem spominske plošče. Ogleдали smo si film Vsa življenja Toneta Mlakarja in prisluhnili njegovim pripovedim. Posebnega doživljanja slikovitih barvnih kombinacij in detajlov smo bili deležni ob razstavi Marte Jakopič Kunaver. Pišemo o številnih dogodkih v krajevni knjižnici, pa o igri Krivica boli, ki jo je na oder postavila domača dramska skupina. Prešernov dan je zaznamovala proslava, ki so jo pripravili v osnovni šoli. Tisti, ki so jo videli, so jo izjemno pohvalili. Škoda, da ni bila dostopna vsem občanom. To bi bil prvi prispevek na poti, ki nam jo ponuja akad. prof. ddr. Marija Stanonik, ki je razočarana, da ne znamo poskrbeti za našo državljansko zavest. Ta je tudi v tem, da uredimo spominska obeležja, izobesimo zastave in pripravimo proslavo. Za dan samostojnosti in neodvisnosti je Žirovci nismo bili deležni. Predlaga, da bi organizacijo takih kulturnih dogodkov prevzela žirovska društva. »Gotovo nobena proslava ne bi bila dolgočasna. Vsako bi pričakovali z radovednostjo, s čim se bo oblikovno in sporočilno izkazalo zadolženo društvo,« pravi ddr. Stanonikova.

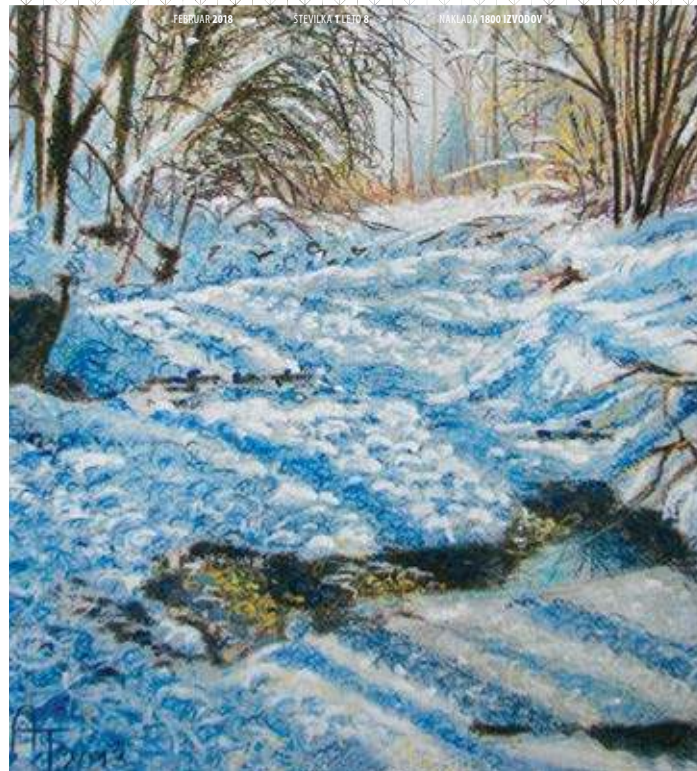
Zaradi februarja, meseca kulture, danes razmišljajmo kulturno, politiko in njene zdrahe pa pustimo za drugič. Volilno leto nas namreč že opominja.

Žirovske stopinje 8, št. 1, 2018

18 žirovske STOPINJE

GLASILO OBČINE ŽIRI

Avtor slike: Tomi Albreht

**Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali.
Zdaj smo dokončali delo,
gremo v Afriko veselo.**

**Ko pa pridemo nazaj,
kmalu spet začne Stopinj se raj.**

DELO IN POŠTENOST

»Najdi si delo, ki ga imaš rad, in nikoli se ti ne bo zdelo, da delaš,« pravi Jim Fox, upokojeni kanadski hokejist. Delo globoko zaznamuje človeka, mu določa status, odmerja njegov čas. Če imamo delo, ki nas navdihuje in ki ga opravljamo z veseljem, potem nanj ne gledamo kot na delo, temveč ga jemljemo za prijaznega sopotnika, ki nam daje občutek potrebnosti in samozavesti, da smo sposobni in da zmoremo opravljati zaupane naloge.

Na srečo, veliko ljudi najde delo, ki jih izpopolnjuje in ga opravljajo z veliko predanostjo. To velja tudi za dr. Alojza Gostišo. »Kar se govori o meni, se govori o mojem delu,« pravi v intervjuju naš rojak, ki bo čez dober mesec dopolnil petindevetdeset let. Ne razmišlja o starosti, leta so zanj le porok za več življenjskih izkušenj. Tudi člani našega društva upokojencev so v polnem zagonu. Starostna razlika med njimi je več kot štirideset let, a to ni ovira in vsi se v društvu dobro počutijo. Nekateri bolj dejavni, drugi manj, vse pa družijo misel, da je treba po svojih močeh v življenju postoriti še to in ono.

Tudi Milena Miklavčič, letošnja nominiranka za naziv Ona 365, v pogovoru za Stopinje omenja delo. »Ni lepšega občutka, kot v pogovoru prepričati sogovornika, naj ne kritizira počez, temveč naj se raje sam loti dela.«

Pišemo tudi o raziskovalnem delu naših osnovnošolcev. Za srečanje mladih raziskovalcev osnovnih šol gorenjske v Naklem so izdelali enajst nalog, pet se jih je uvrstilo na državno prvenstvo. Koliko časa in energije je bilo porabljeno za ta namen? Pri nastajanju so sodelovali učenci, mentorji, anketiranci in številni drugi, katerih znanje in vedenje je bilo črpano pri nalogah.

Delo je tudi umetnost, delo je šport, delo je vse delovanje človeka in prinaša rezultate. Ti naj bi bili čim boljši. Pa ne le kot dobiček, o čemer je v svoji magistrski nalogi pisal ter na srečanju Kažipoti predstavil diakon, včasih pa delavec, podjetnik in celo podžupan naše občine Marko Mrlak.

Govoril je o poštenosti v poslovanju v sodobnem svetu in se spraševal koga se dotika ta pojem.

»Poštenost ne zavezuje samo poslovnežev, bančnikov, gospodarstvenikov, temveč je treba biti pošten tudi pri vsakdanjih opravkih, nalogah in dolžnostih,« je prepričan Mrlak.

Poštenost je stalna in zelo zaželeno spremljevalka na naših poteh. Vsak si jo želi, kaže pa, da jo je težje uresničevati. Še posebej, če s tem mislimo tudi pravočasen odgovor, pa naj gre za državo, občino ali posameznika. Župan mag. Janez Žakelj v uvodu piše o birokratskem reševanju in zavlačevanju države pri razpisu za koncesijo za dom za ostarele. Podobno je še z nekaterimi projekti; čas in denar odtekata, državljani pa nimamo nujno potrebnih storitev. Poštenost je tudi dejavno sodelovanje v organih in skupnostih, kamor smo prostovoljno pristopili ali bili imenovani. Žal so tudi v našem uredniškem odboru člani, katerih delo ne dosega pričakovanj. Stopinje bi bile pestrejšje in bolj zanimive, če bi bili vanje pripravljene vložiti nekaj svojega časa in dela vsi člani uredniškega odbora.

Verjamem, da nekaterim v volilnem letu pojenjujejo moči in da je vsega preveč. A vseeno pogrešamo več novic o delu na občini, v podjetjih, ustanovah in društvih. Stopinje so enkratna prilika, da povemo, kaj smo naredili, kaj želimo in načrtujemo v prihodnje. Ni prav, da bi prali umazano perilo, korektne informacije pa bi bile zelo dobrodošle. Če teh ni, se lahko ustvari napačna slika, kar ne koristi nikomur.

»Človek ni brezdelnež, če globoko razmišlja. Delo je lahko vidno ali nevidno,« je izrek Viktorja Hugoja (1802-1885) francoskega pisca, akademika, državnika in vizionarskega misleca tedanje Evrope. In če delo ni vidno, na prvi pogled lahko sklepamo, da ga ni ali da ni opravljeno. Izkoristimo torej možnosti, ki so nam dane!

Žirovske stopinje 8, št. 2, 2018

© Avtor slike: Jure Možina

**Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
komaj so Stopinje dokončane,
v Zagrebu že čakajo nas sejemske dvorane.**

**Ko pa pridemo nazaj,
praznik dela bo
in lep cvetoči maj.**

ZMAGA JE VEČNA

»Zmaga je večna, bolečina pa začasna,« sem prebrala v intervjuju z znanim športnikom, ki se večkrat spopada z bolečinami.

In ker je bilo to v dneh, ko sem imela ogromno dela in nisem vedela, česa bi se lotila, sem razmišljala takole: »Stopinje so večne, pa naj izidejo par dni prej ali pozneje. Pomembneje je, da je končni izdelek odraz časa in dogajanja v občini in da jih bralci z veseljem prelistate, če že ne v celoti preberete.«

V raziskavi, ki jo je opravil učenec osmega razreda Nejc Šubic in zanjo prejel bronasto priznanje mladih raziskovalcev Slovenije, ste pohvalili naše glasilo, veseli pa smo tudi dobronamernih kritik. Potrudili se bomo, da bomo še boljši.

Tokratne Stopinje prinašajo dva obsežna intervjuja s prejemniki lanskoletnih županovih priznanj. Ker so to ljudje, ki imajo marsikaj povedati, smo jim namenili malo več pozornosti.

Gotovo bo podobno tudi jeseni, ko se bomo pogovarjali z letošnjimi nagrajenci. Štirim častnim občanom se je pridružil še Bojan Starman, gospodarstvenik, župan, manj pa politik, saj ga ta niti ni zanimala. Vanjo se je vključeval le toliko, kot je bilo potrebno za doseg drugih, pomembnejših ciljev.

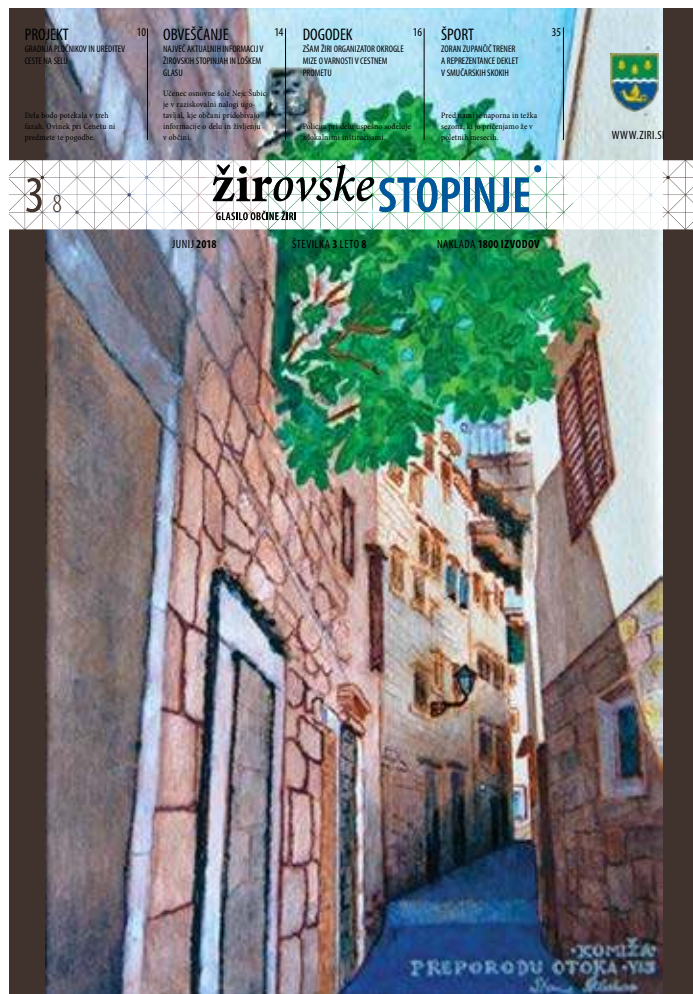
Občinsko priznanje sta prejela Andraž Jereb in Oton Žakelj, priznanje župana pa Zlatko Padovec. Slednjemu in drugim, ki so pomagali pri čiščenju terena in pri ostalih delih, prav tako pa tudi Tanji Lazar, ki je odstopila zemljišče, se lahko zahvalimo, da je zastava dobila svoje mesto, na katerega je čakala kar dve leti. 22. junija je končno zaplapolala na Malem Žirku, od koder bo Žirovcem in drugim oznanjala, da smo ponosni Slovenci in da imamo radi svojo domovino, ki ni umevna sama po sebi. Na to je opozoril tudi župan mag. Janez Žakelj v nagovoru na slavnostni seji občinskega sveta, ko je dejal, da se premalo zavedamo, kaj imamo, ker živimo lastni in svobodni državi.

Zato moramo izkoristiti dane možnosti tudi tako, da se udeležujemo vseh oblik svobodnega izražanja volje. 18. novembra 2018 bodo lokalne volitve, pregled, kako smo svojo državljansko pravico izpolnjevali na ponovljenem referendumu o drugem tiru in državnozbornih volitvah, pa je za Stopinje pripravil Jože Stanonik. 22. junija je bila prva seja novega državnega zbora, oblikovanje vlade pa bo trši oreh. Župan mag. Janez Žakelj v uvodu pravi, da išče skupne točke med političnimi strankami in da kakršna koli že bo, vlada ne bo imela lahkega dela.

Iz izkušenj iz preteklosti mu lahko verjamemo, prav tako pa moramo verjeti statistikom, ki ugotavljajo, da nam ne gre slabo. Od osamosvojitve leta 1991 smo bistveno napredovali. Bruto domači proizvod na prebivalca Slovenije je takrat znašal 5.100, lani pa 21.000 evrov. Cene so naraščale počasneje kot plače. Za kilogram črnega kruha smo leta 1991 delali povprečno 27 minut, lani pa le 18 minut, za kilogram kave smo leta 1991 delali 5 ur in 2 minuti, lani 1 uro in 18 minut, za nov avto Clio leta 1991 3.702 uri, lani pa le 1.925 ur (na leto naredimo približno 2080 delovnih ur). To je le nekaj podatkov, realnost pa niso le številke. O tem je govoril tudi direktor agencije za varnost prometa mag. Igor Velov na okrogli mizi. Tudi o tem pišemo v tokratnih Stopinjah. Varnost v prometu krojijo številni dejavniki, veliko vlogo imamo udeleženci, pomembne so tudi vozne razmere.

Pred enim letom smo v Stopinjah napisali, da smo se z državo končno uspeli dogovoriti o ureditvi ceste na Selu. Z veseljem ugotavljamo, da so dela v polnem teku, kar zelo dobro občutijo tisti, ki se vozijo na tej relaciji. Toda *potrpljenje je božja mast*, pravi pregovor, nova pridobitev pa bo odtehtala čakanja in druge nevšečnosti. Sledi zmaga in ta je večna!

Žirovske stopinje 8, št. 3, 2018

Avtor slike: Stane Mlakar

**Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
zjutraj se je že daniło,
ko zadnje se dejanje je zgodilo:**

**»Naj že bo, kar bo,
Stopinje zdaj končujemo!«
Klik – so že v Žirovnico prispelle,
tam v tiskarske stroje bodo se ujele.**

VSE JE MOGOČE

»Vse je mogoče, če verjameš v uspeh,« je naslov prispevka Anje »Intihar, Delo, sobota 29. septembra 2018, str. 1,8. V njem avtorica ugotavlja, da Slovenci živimo bolje kot kdajkoli prej. To kažejo gospodarski kazalniki in živimo ne le bolje, ampak tudi dlje. Od leta 1991 se je pričakovana življenjska doba dvignila za sedem let. Imamo eno najnižjih stopenj neenakosti na svetu, kar pomeni, da pri nas v revščini živi relativno majhen delež prebivalstva. Imamo nizko brezposelnost, zelo čisto naravo, širok dostop do pitne vode in blagodejno podnebje. A kot da tega ne bi znali ceniti, se nenehno pritožujemo, iščemo napake in vzroke za slabo voljo. Avtorica prispevka nam skupaj s sogovorniki polaga na srce, da cenimo in negujemo to, kar imamo.

To ne velja le za državo, enako je v občini, soseski ali družini. Nikjer se ne cedita samo med in mleko. Christian Gostečnik, pedagog, teolog, psiholog v istem prispevku pravi, da si ne moremo pomagati, da ne bi tudi ob uspehih, dosežkih, hlapčevsko spustili pogled proti tlor, kakor da bi se sramovali, da smo v nečem dobri, odlični. Svet bo takšen, kakršnega si bomo ustvarili sami. Manjka nam poguma, da bi bili krojač svoje usode, posameznike, ki to so, po poskušamo pritisniti nazaj proti povprečnosti.

Prav gotovo tudi v Žireh nismo svetla oaza, niti črno brezno, se pa trudimo in mislim, a nam gre dobro.

Položili smo temeljni kamen za novo športno dvorano in dozidavo osnovne šole, dela na novem gradbišču so se začela. Investicija ni majhna in bo krepko obremenila občinski proračun. Toda zanj so se zavestno odločili tisti, ki smo jih izvolili, da v imenu in v dobro vseh, presojajo, kaj v občini potrebujemo in kaj smo zmožni narediti. Če smo izvolili prave ljudi in če se ti odločajo po svoji najboljši vesti, potem moramo zaupati. Tudi pogum nekaj velja. Saj se spomnimo, kako smo včasih gradili hiše. Ni bilo denarja, ni bilo materiala, plače v Alpini in drugih podjetjih so bile majhne. Bila pa je dobra volja, veliko odrekanja, sosedske pomoči in danes ima veliko občanov svoj lastni dom.

Pred dnevi je bila končno potrjena koncesija za medgeneracijsko središče. Vemo, da so domovi za starejše prenapolnjeni in zato stiske tistih, ki jih potrebujejo velike. Žirovski dom naj bi bil zgrajen in voden na podlagi sodobnih spoznanj in konceptov, ki se uveljavljajo v Evropi kot odziv na potrebe in želje starostnikov.

Na vseh vpadnicah v Žiri so gradbišča, kar daje upanje, da bodo cestne povezave le nekoliko boljše. Ali je vse to posledica bližajočih volitev, niti ni pomembno. Glavno je, da se premika in da smo optimisti. O tem v intervjuju z Majjo J. Jerman govori tudi Marijan Žakelj, ravnatelj osnovne šole, ki mu je vodenje zaupano že četrti mandat. »Sem zagovornik tega, da se ne predajamo malodušju in tarnanjem, da se nič ne da. Temu se upiram z delom in voljo,« pravi in pohvali zdravo jedro sodelavcev in vedoželjnih učencev.

O dogodkih, ki so povezali Žiri in Žirovce piše tudi Viljem Eržen. »V obsežnih pripravah na novo mašo smo združili svoje moči vsi – verni in neverni, stari in mladi, otroci in odrasli in ponovno pokazali voljo in energijo ter povezanost, ki jo, kadar je to potrebno, poznamo že iz preteklosti,« je zapisal Eržen. Pa ni bilo le to. Tudi praznovanje 70-letnice M Sora, ki gre naprej prepoznavna in močna, 60-letnice PGD Račeva, odlični rezultati gasilcev na državnem in občinskem tekmovalstvu, znanstvena, a tudi s čustvi nabita srečanja v čast rojaku Jerneju Seljaku, sodelovanje v oddaji Dobro jutro in na športnih prireditvah ter navijanje za naše, so nas navdajali z zaupanjem in upanjem, da hočemo, znamo in zmoremo.

»Vse je mogoče, če verjameš v uspeh,« saj verjeti pomeni delati tako, da dosežemo cilj. Veliko smo si jih zastavili in če bomo delali in verjeli, bo konec gotovo tak kot ga pričakujemo.

Žirovske stopinje 8, št. 4, 2018

PROJEKT ŠPORTNA DVORANA	5	PROJEKT PODELENA KONCESIJA ZA MEDGENERACIJSKO SREDIŠČE	8	GOSPODARSTVO M SORA – 70 LET TRADICIJE IN INOVATIVNOSTI	10	ŠOLSTVO MARIJAN ŽAKELJ PONOVI IMENOVAN ZA RAVNATELJA OSNOVNE ŠOLE	12
----------------------------	---	--	---	---	----	--	----

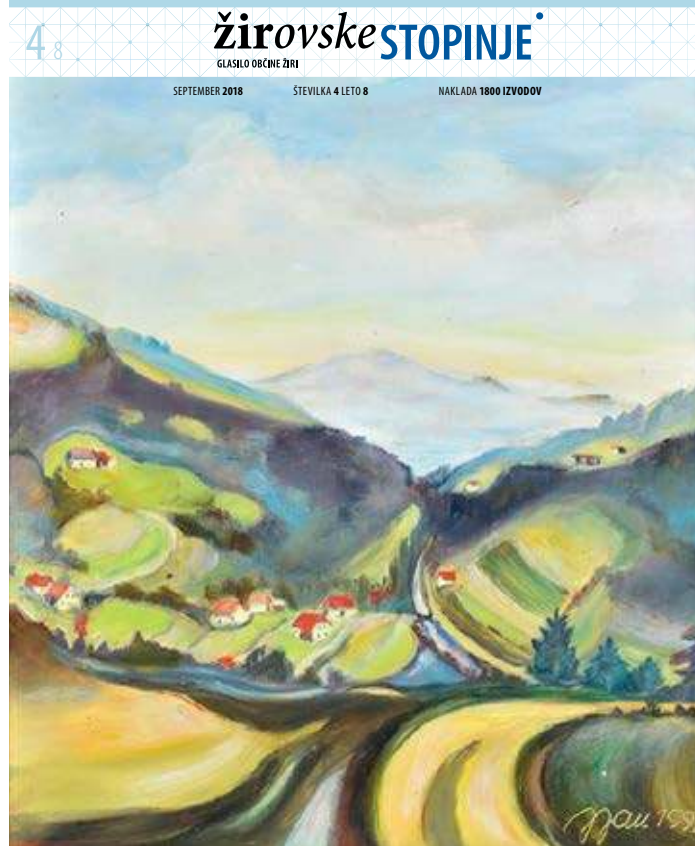
29. septembra 2018 je bil postavljen temeljni kamen za dozidavo osnovne šole in vednamenske športne dvorane.

Objekt bo ob zdravstvenem domu. Risk za računstvo obratovanja je december leta 2020.

M Sora je po višini letnih prihodkov v Žireh tretje največje podjetje, po številu zaposlenih pa je na četrtem mestu.

»Sem na čelu trijejnega kolektiva, na katerega sem pomoren.«

WWW.ZIRI.SI

3 Avtor slike: Janez Jan

**Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
zjutraj se je že danilo,
ko zadnje se dejanje je zgodilo:**

**»Naj že bo, kar bo,
Stopinje zdaj končujemo!«
Klik – so že v Žirovnico prispele,
tam v tiskarske stroje bodo se ujele.**

• • •

**Ker čas hiti, se mu mudi,
že na naslednje bo Stopinje treba misliti.
Takrat bo vroče kot poleti,
ker treba kandidate za občinske bo veljake šteti.**

**Lep pozdrav in dobro vse,
kmalu znova se začne.**

ŽELJA PO USPEHU

V septembrskih Stopinjah smo v uvodu prebrali, da Slovenci živimo bolje kot kdajkoli prej. Kako dobro moramo živeti šele v Žireh, saj so v raziskavi, ki so jo opravili pri reviji Finance našo občino uvrstili na drugo mesto. Prehiteli so nas le v Cerkljah na Gorenjskem in še to kot je razbrati zaradi letališča Brnik, kjer imajo delavci sanjske službe oziroma plače. Te v Žireh niso med najvišjimi, ponavadi pa so redne in dosegajo neko primerno raven. Po podatkih spletne strani <https://mojefinance.finance.si/8939584> je povprečna bruto plača v Žireh v letu 2017 znašala 1.426 evrov, kar nas, če pogledamo okoliške občine, uvršča med slabše plačane občane. Plače so pri naših sosedih nekoliko višje in znašajo nekaj čez 1.500 evrov, najbližje nam je Vrhnika z 1.431 evri. Drugače pa je, če pogledamo Slovenijo, kjer je bila povprečna plača lani 1.062 evrov.

V primerjavi z našimi sosedi smo z 4.871 prebivalci (januar 2018) najmanjša občina. V Gorenji vasi – Poljane je bilo v istem obdobju 7.541, v Idriji 11.757, v Logatcu 13.976 in na Vrhniki 16.978 prebivalcev.

Statistika govori tako, vsak pa življenje v nekem okolju presoja po svoje. Naša občina je kot rečeno v dobri kondiciji. To potrjujejo tudi odgovori občinskih svetnikov, ki končujejo štiriletni mandat. Nekateri so ponovno na kandidatnih listah, drugi bodo mesta prepustili naslednikom. Koga bomo izvolili, pa je glede na dane možnosti odvisno od nas samih. Volilna pravica ni samoumevna, zato jo moramo izkoristiti iz spoštovanja do sebe in drugih. Številni se morajo zanjo še vedno bojevati in za demokracijo dajejo tudi svoja življenja. Tudi svetnica Mija Jenko Mrak nas spodbuja: »Občani imate moč, da kaj premaknete, le ne smete se prepustiti malodušju.« Tako kot se temu ne prepušča rojakinja Marija Stanovnik, ki bo konec novembra dopolnila sto let. Karmen Strel o svoji nekajkrat starejši sorodnici, piše same pohvalne besede. Pove, da teta Mica še vedno rešuje križanke, posluša Radio Ognjišče, bere Družino ter se veseli obiskov. Zaupa nam, da je pri petinosemdesetih letih menjala kuhinjo. Nekateri niso odobravalni njenega početja, ona, ki je bila vse življenje navajena trdega dela in odrekanja, pa jim je odgovarjala:

»Če mi bo služila le teden dni, bom že zelo zadovoljna.« In koristila ji je veliko več.

Polni energije in upanja v prihodnost sta tudi naši diamantni maturantki. Športnici in odlični učenki sta dokaz, da se z voljo in vztrajnostjo da marsikaj narediti. Ni vedno lahko. To priznava tudi Katja Pivk, ki se mora za dobre rezultate na dirkah in v šoli marsičemu odpovedati. Tudi zato je uspeh slajši in tudi zato so se ji, ko je zvedela, da je diamantna maturantka, orosile oči. Pa še o eni Katji pišemo v teh Stopinjah. To je akademska kiparka Katja Bogataj, ki končuje magisterij kiparstva v Lizboni. Za mehko umetniško dušo se skriva trdna Katja, z neizmerno domišljijo in voljo za doseganje ciljev. Ni si izbrala lahkega poklica, toda vztraja in upa ... Vsem trem Katjam in vsem, ki ste ali pa niste omenjeni in ki sledite svojim ciljem, naj uspe najti pravo pot in uresničiti svoje sanje. Ni vse v denarju, čeprav je ta velikokrat potreben za preživetje v materialno naravnani družbi. Tudi v lagodju, ki ga marsikdo nerealno pričakuje, ni prave sreče. Zadovoljstvo pa je, če človek počne to, kar ga veseli in izpolnjuje.

»Ustvarjalnega človeka motivira želja po uspehu, ne pa želja, da bi koga premagal,« je zapisala Ayn Rand, rusko-ameriška filozofinja, novelistka in scenaristka. Upamo, da za takimi cilji strmi tudi kandidati, o katerih bomo glasovali na nedeljskih lokalnih volitvah, 18. novembra in da bodo z željo po resničnem uspehu občine, kraja in vseh prebivalcev, razmišljali in delali za skupno dobro.

Žirovske stopinje 8, št. 5, 2018

Avtor slike: Mihaela Žakelj Ogrin

*Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
tokrat se posebej pestro je bilo,
ker Stopinje so vstopile v Ameriko,
ceste zanje treba ni bilo,
ker za delo je na črno šlo.*

*Ob bučanju morja so prispevki se gradili,
doma le zadnje smo dejanje naredili:
Ob petih zjutraj so v Medium prispele,
čez dobro uro so se tiskati začele.*

...

*Stopinje bomo zdaj čakali,
v nedeljo nove svetnike
in pa župana zbrali,
kaj se bo potem zgodilo,
pa se v drugi bo številki govorilo.*

*Lep pozdrav in dobro vse,
december kliče, zunaj pa še toplo je.*

EN KORAK IN ZAČNE SE POT

Pa jih imamo. Je naslov prispevka, ki smo ga v Stopinjah objavili pred štirimi leti in zapisali, da smo dobili novega starega župana. Tudi zdaj je tako. Mag. Janezu Žaklju smo že tretjič zaupali vodenje občine. To pomeni, da smo zadovoljni z njegovim delom, predvsem pa, da pričakujemo, da bo tako tudi v naslednjih štirih letih. V preteklih mandatih si je župan zastavil veliko nalog. Marsikaj se je v osmih letih že naredilo, največja investicija, gradnja športne dvorane je v teku in po videnem sodeč lepo napreduje. Županu čestitamo za izvolitev, hkrati pa mu tako kot vsem občanom želimo, vse dobro tudi pri drugih projektih in načrtih. Potrebe so velike, sodobna družba zahteva vedno več in bolje. Pred tremi leti smo sprejeli vizijo in strategijo. Kako jo uresničujemo je pokazala tudi anketa. Ugotovitve je zbral in zapisal Rok Prešern. Je pa nov mandat prinesel tudi pri Stopinjah prvo spremembo. Župan se je odločil, da županovega dnevnika odslej ne bomo objavljali. Zato hvala županu za skrb in čas, ki ju je od začetka izhajanja Stopinj (december 2011) posvetil vodenju evidence svojih obveznosti in pisanju dnevnika.

Pišemo o gospodarskih dosežkih. Obrtna delavnica Foto Viktor deluje že petinšestdeset let. Ko je leta 1953 Viktor Grošelj začel z dejavnostjo, časi takemu načinu dela niso bili naklonjeni. Toda vztrajal je, tako kot hčerka Brigita, ki je za njim prevzela obrt. Foto Viktor, ki se po stažu lahko meri s povojnimi podjetji, ki so imela politično in državno podporo, zdaj vodi Viktorjeva vnukinja Andreja.

Tudi Ino, podjetje, ki se ukvarja z razvojem in izdelavo strojev se približuje okrogli obletnici, tridesetemu letu obstoja in dela. In majhnega garažnega, je nastalo sodobno hitro rastoče podjetje. Škoda, ker premalo cenimo take uspehe, ali pa zanje niti ne vemo. Zato je prav, da so se v mladem kolektivu, kjer je povprečna starost dvaintrideset let, odločili, da nam na dnevu odprtih vrat pokažejo, kaj delajo in kaj znajo.

Tone Čadež piše o koncertu svetovno znanega umetnika in basbaritonista Luka Debevca Mayerja. Kako prav sem storila, ko sem Toneta prosila za zapis. Kdo drug bi znal oziroma bi bil poklican, da bi pisal o takem mojstru? Obiskovalci koncerta smo iz cerkve sv. Martina odhajali prežeti z občudovanjem in hvaležnostjo do umetnika, ki nam je podaril tako izjemen večer. Bilo nas je veliko, a škoda, da nas bi bilo več. Žirovci se hvalimo, da imamo radi glasbo in petje. Takega umetnika pa ne slišimo vsak dan ali pa sploh nikoli. In če ob tem pomislimo, da ni bilo niti vstopnine in da smo kak evro lahko le podarili.

Pravijo, da je lepše dajati kot sprejemati. Mogoče pa je zato Marija Voljč, ki ji ni bilo poslano z rožami in se je celo življenje razdajala za druge, doživela sto let. Obletnico smo lepo proslavili. Hčerka Zofka je povabila predstavnike občine, društev, župnika, sosede, sorodnike. Micka je bila obiskov vesela, čeprav tega ni navajena. Za praznovanja včasih ni bilo časa in denarja. Le enkrat, pred leti je za Silvestrovo odšla od doma in še takrat ni imela sreče. V njeno bližino je padla petarda in Micka je oglušela. Drugače pa je dokaj zdrava. Marija Žakelj v prispevku o stoletnici pravi, da živi v svojem svetu iz katerega je črtala vse slabo.

Ona zaradi starosti, mi pa bi morali to storiti zavestno in preudarno. Bližajo se božični in novoletni prazniki, zato: En korak in začne se pot ... Sami odločamo, kje bomo hodili. Radi bi se sprehajali po lepih poteh. En korak lahko spremeni marsikaj. Če bomo živeli in verjeli v dobro, Nas bo pot vodila v pravo smer. Ostanimo zvesti sebi, prepodimo slabo in se nasmehnimo sreči.

Žirovske stopinje 8, št. 6, 2018

68 žirovske STOPINJE

GLASILO OBČINE ŽIROVNIČI

Avtor slike: Iztok Kavčič

*Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
se je jutro že storilo,
pri Stopinjah pa
se zadnje ni dejanje še zgodilo.
So v Žirovnici (tiskarni) še čakali,
kdaj v Žireh bomo zmečkali:
»Verjemite, ne mečkamo,
le vestno vse na svoje mesto damo.«*

*Stopinje v stroj,
nič se ne boj,
napak ni več,
odšle so preč.*

...

*Tako kot zdaj počasi se poslavlja leto,
joj, kako bilo je spet napeto.
Veliko novega se letos je zgodilo,
In kar naprej se je mudilo.
Zato ne bom želela vam za praznike le sreče,
ker ta se po različnih kotih meče,
jo je treba včasih poiskati in
iz teme jo zbežati.
Želim vam danes tudi to,
da le besede lepe poslušalo vaše bi uho,
da oči prijetne bi odstavke brale
in da vse (S)stopinje gladke bi poti iskale.*

ZMAGA JE ŽE, ČE SMO ZADOVOLJNI

»Ko se dva človeka o vsem strinjata, je eden od njiju odveč,« so misli W. Wrigleya, podjetnika. Različne ideje, drugače misleči in odkloni od ustaljenega, vse to je gonilo razvoja. Novembra smo poleg župana izvolili nove občinske svetnike. Za njimi so štiri seje in kar je najpomembnejše, na zadnji so sprejeli proračun za naslednji dve leti. Ni šlo povsem gladko, ponekod so bila mnenja različna.

»Ne jezite se na ljudi, ki razmišljajo drugače. Potem se boste morali jeziti tudi nase, saj danes ne mislite tako kot ste pred desetimi leti,« pravi reformator H. Mann. Nova znanja, spoznanja in vsaka izkušnja vpliva na nas in naše mišljenje. Zato ne moremo pričakovati, da bomo imeli vse življenje enake želje in potrebe. Svetniki v zapisih, kjer se predstavijo, pravijo, da bodo delali v dobro ljudi in kraja. Če bodo dane obljube držali, bodo prave tudi njihove odločitve.

Pri višini sredstev za delovanje gasilskih društev, svetniki niso bili povsem enotnega mnenja. Sebastijan Pagon, poveljnik gasilskega poveljstva občine v svojem prispevku opozarja na dotrajano zaščitno opremo. Gasilci bi za nakup potrebovali dodana sredstva, sicer pa je z delom vseh štirih društev zelo zadovoljen.

Zadovoljni so tudi v Alpini. Prodaja raste, lani so zaposlili več kot petdeset novih delavcev. Natanko pred enim letom smo pisali o nakupu blagovne zanamke Peko in Peter Kozina, ki ju zdaj že uspešno tržijo na sejnih in drugod.

Pričakujte najboljše. Bodite pripravljeni na najslabše. Izkoristite tisto, kar pride. (Z. Ziglar, podjetnik).

Kaj je izkoristila Albina Klemenčič, ki je februarja praznovala stoti rojstni dan. Njeno življenje je bilo razpeto med domom, družino, v srednjih zrelih letih tudi službo. Navajena je bila skromnosti, njena pričakovanja niso bila velika. Mogoče ji je prav to pomagalo ohraniti zdravje in razum.

Kaj je izkoristil Martin Eniko, ki se kljub upokojitvi še vedno istoveti s podjetjem, ki mu je dajalo kruh? Izkoristil je svoje talente in jih požlahtil z veliko volje in vztrajnosti, da je nastala knjiga Pot, ki ji ni kraja. »Martin od sile si,« je v predgovoru napisal nekdanji direktor Etikete Jakob Kokalj ter dodal: »Kart, ki jih dobimo v roke, ni mogoče zamenjati, od nas pa je odvisno, kako bomo igrali. In igre še ni konec ... Mogoče se je zares šele začela. Imamo dobre karte!«

Dobre karte imajo tudi godbeniki Pihalnega orkestra Alpina Žiri. Ob novoletnem koncertu so bile takoj razprodane. K uspehu gotovo pripomore njihova pripadnost in povezanost, talent, predvsem pa zagnanost članov orkestra in dirigenta Branka Mraka. Pri tem ne smemo pozabiti na mlade. Pišejo, da radi hodijo na vaje in koncerte in da se v družbi starejših odlično počutijo.

Lepo je priti do konca, a najpomembnejša je vendarle pot (U. LeGuin). Tiho in za številne kljub bolezni nepričakovano, je odšel Anton Beovič. Njegova pot je bila duhovno bogata in plodna, znal je motivirati, povezovati, in dajati: vse to pa nekaj šteje.

Življenje, polno grenkih izkušenj, ki so jo naredile močnejšo, ima rojakinja Bronja Žakelj. V Žiri je hodila le na obisk in počitnice. Na kraj ima lepe spomine, ki jih omenja tudi v knjigi Belo se pere na devetdeset.

Ljudje težimo, ko nas nekaj teži, je naslov prispevka o patru Karlu Gržanu, ki je bil gost DPD Svobode na predvečer kulturnega praznika. Zakaj mož in žena kričita? Zato, ker drugače ne znata izraziti hrepenenja, da bi bila slišana in razumljena, opozarja pater.

Rok Klemenčič piše o knjigi Prevarani sokoli, Srečo Gaber se spominja legendarnega preminulega skakalca Matija Nykänena, ki je leta 2010 tekmoval tudi na naših skakalnicah.

Izbirajte si bitke, ki so dovolj velike, da so pomembne, in dovolj majhne, da v njih lahko zmagate. (J. Kozol). Vsak ima svojo bitko. Že omemba v Stopinjah je lahko znak, da je bil pri izbiri uspešen. Zmaga ni le prvo mesto na tekmi, v službi ali drugje. Zmaga je že, če smo zadovoljni s seboj in svojim okoljem. Kaj si drugega sploh lahko ali smemo želeli?

Žirovske stopinje 9, št. 1, 2019

<p>DOGODEK STO LETNICA BOJEV ZA SEVERNO SLOVENSKO MEJO</p> <p>Obilnico počastili s odličnim spominke pliške padca bovcu Francu Mikarju, razstavno in ustanoviteljsko društvo.</p>	<p>4</p> <p>LOKALNA SAMOUPRAVA OBČINSKI SVETNIKI SE PREDSTAVIO</p> <p>V prvem delu je na vprašanja odgovarjalo osem svetnikov – novincev.</p>	<p>6</p> <p>PRAZNOVANJE STO LET ALBINE KLEMENČIČ</p> <p>Albina je v domu na starejše v ljubljani. Toi se je po domačem ogledu in je navdušena nad mislijo, da bi bila ena prvih stanovnik doma v žiri.</p>	<p>14</p> <p>DOGODEK BOŽIČNI SIKOV V SORO</p> <p>Za deset pogumnih fantov in moč vode s 55 stopinjami Celjski in temperaturo zraka okrog ničle, msta bila ostre, da se ne bi pognali v razlo rebo.</p>	<p>27</p> <p>WWW.ZIRI.SI</p>
--	--	---	---	--

19 žirovske STOPINJE

GLASLO OBČINE ŽIRI

Avtor slike: Franc Temelj

**Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
Čeprav je časa nekaj več bilo,
vseeno ni brez nočnih uric šlo.**

**Tako se že deveto leto mi borimo,
vsakič sproti se učimo,
a na koncu zmeraj
– zmaga! –
dobra volja nam pomaga.**

NOETOVA BARKA

Če je župana mag. Janeza Žaklja k pisanju uvodnika spodbudil klic podjetja za odvoz embalaže, ki se je pritožilo nad ločevanjem odpadkov, pa je mene nagovorilo županovo pisanje. Njegov zapis je večinoma posvečen skrbi za lepše in čistejše okolje in prav takrat sem v časopisu Delo (8. april 2019, str. 1,3) zasledila naslov Kako bodo živeli naši otroci in vnuki? Avtorja N. Gole in K. Lipnik sta za projekcijo izbrala leto 2040. Po podatkih Evrostata bo v Sloveniji takrat le petintrideset odstotkov delovno aktivnih prebivalcev. Spremenila se bo tudi struktura gospodarstva. Veliko naših proizvodnih podjetij je vezano na avtomobilsko industrijo, kjer pa se obetajo velike spremembe. Ena izmed njih se kaže v upadu prodaje avtomobilov, ki se iz lani nadaljuje v letošnje leto.

Avtorja še ugotavljata, da bo v prihodnjih dveh desetletjih močno napredovala robotizacija, navidezna resničnost, internet, umetna inteligenca ... Mobilnost bo veliko bolj nevidna in neslišna, posegi v prostor bodo manjši. Našemu okolju pa kljub temu grozi velika nevarnost. Naravovarstvenik Anton Komat opozarja, da bomo v petdesetih letih uničili ves humus (prst), ogroženi sta tudi voda in biotska raznovrstnost. »Sledi lahko Noetova barka, a le za bogate,« opominjajo avtorji.

Naj bo to v premislek in spodbudo vsem, da bomo po svojih močeh prispevali, da bomo lahko še naprej pili vodo iz studenca in vodovodne pipe, nabirali regrat, borovnice, gobe in da nas ne bo strah prihodnosti. Delo, 3. aprila 2019 na prvi in drugi strani v prispevku Česa se Slovenci najbolj bojimo? avtorice B. Hočevnar navaja, da je naš največji strah, kako bomo shajali v starosti. Kar velja za širše območje, gotovo vsaj delno drži v Žireh, čeprav so tudi razlike. Npr. pri volilni udeležbi, ki je pri nas običajno višja od slovenskega povprečja. Prav je, da tudi 26. maja, ko bomo izbirali poslance za evropski parlament oddamo svoj glas. Veliko si moramo še izbojevati in postoriti, da bomo slišani in upoštevani, zato ni vseeno, kdo nas zastopa v sicer dokaj okorni Evropi.

Koga smo izvolili v občinski parlament vemo. Osem svetnikov, ki jih poznamo že iz prejšnjega mandata, se predstavlja v tokratni številki. Vsi so enotni, da bodo delali za dobro ljudi in kraja. Vsi pravijo, da bodo prisluhili našim pobudam. Seveda v okviru možnosti in zastavljenih ciljev.

Trenutno je največji projekt športna dvorana, zaradi katere bo treba v naslednjih dveh letih nekoliko zategniti pas kot pravi tudi svetnica Mateja Velkavrh. Pred kratkim je bila ponovno izvoljena za predsednico občinskega Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu. Svet je takoj začel z delom in kot je bilo videti na prvi seji, ga čaka pester mandat.

Tako svet za preventivo kot občinski svetniki poudarjajo nujnost ureditve krajevnih cest in ulic. To je osnova za varno udeležbo v prometu. O poznavanju in spoštovanju predpisov ter varni in strpni vožnji, so govorili tudi na posvetu, ki ga je pripravilo Avto-moto društvo Žiri. Njegov predsednik Edo Demšar je naredil nekaj povzetrok in med drugim opozarja, da je kljub sodobni avtomobilski tehnologiji z asistencami, še vedno najpomembnejši dober in odgovoren voznik. Odgovorni so tudi naši častni občani. Kar o vseh štirih teče beseda v tokratnih Stopinjah. Na prvih straneh je nekoliko zapozneli intervju z Bojanom Starmanom, ki je naziv častnega občana prejel lani. Sledi prispevek o pregledni razstavi akademskega slikarja Tomaža Kržišnika ter predstavitvi knjige Čebela na cvetu in v svetu akademikinje red. prof. ddr. Marije Stanonik. Častnega občana Miha Nagliča pa najdemo v vlogi urednika in moderatorja ob predstavitvi knjige Fotografije in fotokolaži Franca Temelja in dr. Primoža Lampiča.

Žirovske stopinje 9, št. 2, 2019

 Avtor slike: Katja Bogataj

*Spet kot mravlje smo garali,
vstavljali in popravljali,
zunaj je pomlad cvetela,
jaz pa v igri stavkov, fotk in
besedil sem ždela.*

*Ko bilo je vse storjeno,
oblikovano, narejeno,
ko smo pdf v tisk poslali,
pa smo pirhom se predali.*

*Mimo je velika noč,
prvi maj že kliče –
vsak praznik ima svojo moč.*

*Če kaj časa bo ostalo,
se bo pa Stopinje bralo.*

PONEDELJEK

Bil je ponedeljek, 19. decembra 2011, ko je izšla prva številka Občinskega glasila. Pri izbiri imena je sodelovalo veliko občanov, končno besedo je imel župan mag. Janez Žakelj, ki se je med dvema predlogoma odločil za Žirovske stopinje.

Na začetku so bile kot drobceno dete, toda otrok raste in raslo je tudi glasilo ter z njim vsi, ki smo bili vpeti v delo.

Žirovske stopinje smo pospremili v svet s pesmijo Kajetana Koviča Bela pravljica. Dobrodošlico jim je zaželela tudi častna občanka ddr. Marija Stanonik. Med drugim je napisala: »Koraki mojih žirovskih rojakov naj bodo zanesljivi in varni, pa naj vodijo v širni svet ali se vračajo v topel dom. Moja srčna želja je: da bi kot punčico svojega očesa varovali domačo dediščino, jezik in kulturo. Nihče druga tega ne more storiti namesto nas. To nas dela prepoznavne v množici. Če bomo cenili sebe in svoje, bomo enako ravnali z drugimi. Če bomo cenili sebe, nas bodo cenili tudi drugi.« Marija Stanonik se oglašja tudi v tokratnih Žirovskih stopinjah. Opominja na izgubo žirovske vedute in užaloščeno ugotavlja, da so Žiri izgubile dušo.

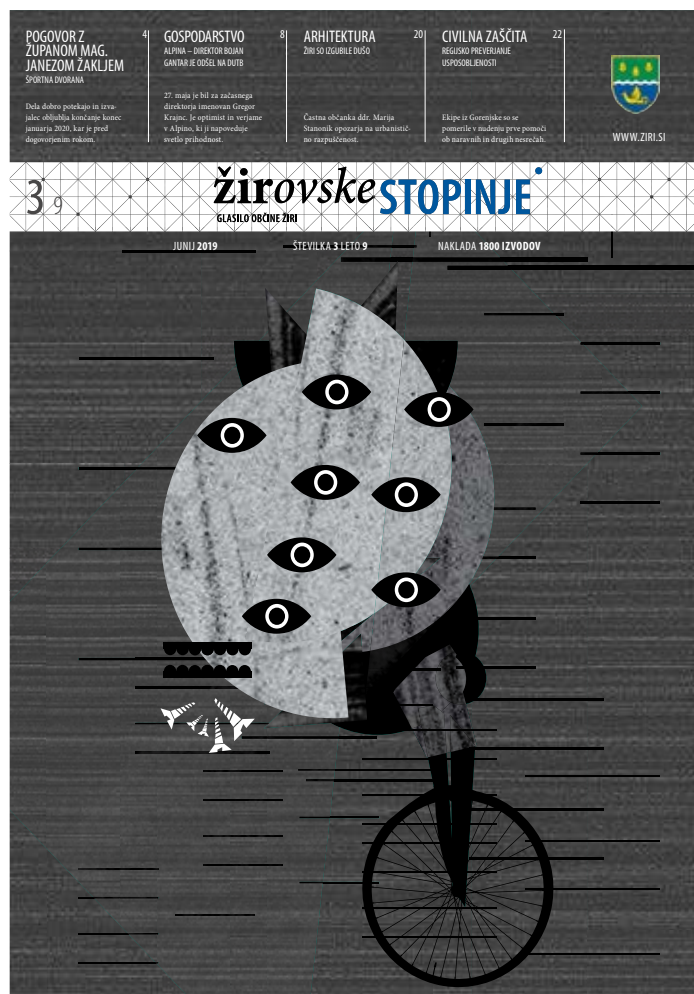
Del žirovske duše so tudi Žirovske stopinje. Urednica in Rok Klemenčič sva edina, ki vztrajava in hodiva z njimi že skoraj devet let. V tem času sta bila imenovana dva uredniška odbora. Najmanj sreče pri izbiri kandidatov je imela SDS, saj so se njeni člani pogosto menjali. Tudi od 22. januarja 2016, odkar je njihova predstavica Milena Miklavčič, se stanje ni izboljšalo, saj Milena ni sodelovala pri delu odbora. Veseli pa smo, da se nam je oktobra 2012 pridružila Maja Justin Jerman, ki je bila kasneje imenovana tudi za pomočnico urednice in ki je z urejanjem stalnih rubrik, pisanjem in predlogi veliko prispevala h kakovosti in pestrosti glasila. Omeniti moram še Sreča Gabra, ki je več kot odlično skrbel za športne objave in bil najzanesljivejši sodelavec. Nepogrešljiva je tudi Tanja Mlinar. Njene fotografije so bile v vsaki številki, velikokrat pa bremo tudi njene preproste in smiselno urejene prispevke. Oblikovno je Žirovske stopinje zasnoval in do vključno februarja 2016 pripravljajal za tisk oblikovalec in arhitekt Aleš Kacin, nato pa je njegovo delo prevzel diplomirani medijski komunikolog Darjan Kacin. Lektorica, ki je sodelovala tudi s strokovnimi in drugimi prispevki, je bila do vključno septembra 2017 mag. Anka Tušek, od novembra 2017 dalje pa je za jezikovni pregled skrbela Tjaša Benedičič. Vsem iskrena hvala. Tako smo na tisoč tristo petdesetih straneh (številka ne vsebuje oglasnega dela) izdali štiriinštirideset številčk Žirovskih stopinj. Sodelovalo je tristo osemdeset različnih avtorjev besedil in več kot dvesto fotografov. To kaže, da smo Stopinje vzeli za svoje in da smo jih imeli radi, da so bile zares žirovske.

Zdaj pa se v obliki in sestavi, kot smo je bili vajeni, poslavljajo. Formalne razloge je navedel župan mag. Janez Žakelj v intervjuju in jih ne bom ponavljala. Se pa člani uredniškega odbora in tudi številni občani sprašujemo, če se ne bi stvar dala urediti drugače. Mislimo, da ni bilo ne želje ne volje za iskanje bolj sprejemljivih rešitev.

Bo tudi v Žireh začela prevladovati politika in ne delo za skupno dobro, česar do zdaj nismo bili vajeni?

Stopinje so trdno stopale po različnih področjih, se odpravile v svet in se vračale v domače zavetje, se uspešno izogibale čerem, o katerih javno niti nismo govorili. V vsej svoji krhkosti in veličini so tako prišle do brezpotja. In če ni poti in ne morejo nadaljevati v načrtani smeri je prav, da ponosno in s pokončno držo končajo svoje potovanje. Bil je ponedeljek, 19. decembra 2011. Danes je ponedeljek, 17. junija 2019. Iskrena hvala vsem, ki ste kakorkoli sooblikovali Žirovske stopinje. Bilo vas je veliko. Rezultati govorijo sami in bodo ostali, pa naj se zgodi karkoli. Srečno!

Žirovske stopinje 9, št. 3, 2019

Avtor slike: Gregor Žakelj

*Smo skoraj let devet garali,
vstavljali in popravljali,
zdaj pa je končano delo,
vse se znova bo začelo.*

*Čaka vroče nas poletje,
marsikako lepo doživetje,
v hladno senco bomo se podali,
počivali, lahko pa stare še Stopinje brali.*

*Saj novih več odslej ne bo,
kar smo nar'dili, to je to,
saj ko pride k nam jesen,
kaj bo s Stopinjami ne vem,
saj vrli so možje sklenili,
da nekaj novega bi radi naredili.*

*A nič zato, vse dobro bo,
le kluba tega več ne bo.*

*Hvala vam za vaše vse spodbude in besede,
po lepi poti naj stopinja vsaka nas povede.*

*Nasvidenje se vidimo,
Žirovske Stopinje jemljejo slovo.*

PODPIS ZA
ŽIROVSKE STOPINJE

Pred kratkim je izšla zadnja številka *Žirovskih stopinj* v obliki, kot jo poznamo. Vodstvo občine je namreč prekinilo pogodbo z glavno urednico, lektorico in tiskarjem. To pomeni konec časopisa, ki s(m)o ga Žirovci urejali skoraj na prostovoljni bazi in z veliko dobre volje, občani Žirov pa smo ga vzeli za svojega. Časopis naj bi po novem izdajal Gorenjski glas, ki nima takega vpogleda v dogajanje v Žireh, kar bi po našem mnenju okrnilo vsebino časopisa.

V Klubu žirovskih študentov si prizadevamo, da bi časopis ostal naš, saj smo prepričani, da je samo tak dovolj dober za Žirovce. Če se tudi vi strinjate, da *Stopinje* zadržimo v našem kraju, prispevajte svoj podpis in pokažite, da nam ni vseeno.

Podpise bomo zbirali pred blagovnico v centru Žirov v petek 12. 7. 2019 od 13:00 do 19:00, v soboto dopoldan in v nedeljo.

Ekipa Kluba žirovskih študentov na stojnici pred blagovnico v Žireh, kjer so zbirali podpise, 12. julij 2019. Katja Bogataj
Petitijo je podpisalo 1335 ljudi.

Klub žirovskih študentov

Žirovske stopinje, kolaž naslovníc, vsaka naslovnica je delo domačega likovnega ustvarjalca. Izšlo je 44 števil na 1350 straneh s 1989 naslovi in 387 avtorji besedil. Jožica Kacin

JOŽICA KACIN

ŽIROVSKE STOPINJE (2011–2019)

O ČEM NAJ PIŠEM?

Ko me je urednik *Žirovskega občasnika* Miha Naglič že pred meseci vprašal, ali bi napisala v zbornik za 40-letnico publikacije, mi je skozi možgane šinilo neštetno misli: »O čem naj pišem?« Ostalo je še toliko idej, obljub podjetjem, društvom, posameznikom, da bodo tudi oni prišli na vrsto, da jih bomo predstavili v občinskem glasilu *Žirovske stopinje*, glasilu, ki je izhajalo od decembra 2011 do junija 2019 in katerega uradna urednica sem bila do 4. februarja 2020.

Naj pišem o podjetjih, ki so v tem času praznovala okrogle obletnice, ali pa takih, ki se ponašajo s posebnimi dosežki? Našo poslovno uspešnost opazijo tudi v širšem okolju. Prav v teh dneh se veselimo nagrade Gospodarske zbornice za izjemne dosežke, ki jo je dobil Aleš Dolenc, direktor M Sore. S tem se je pridružil Tomažu Koširju, direktorju Alpine, ki je to priznanje dobil leta 1988, in Milanu Kopaču, direktorju Kladivarja oziroma Poclairn Hydraulicsa, ki je priznanje dobil leta 2006. Naj pišem o posameznih podjetjih? Ena mojih nedokončanih uspešnih žirovskih podjetniških zgodb je Prevoznništvo Pečelin. Z lastnikom Pavletom sva že davno opravila intervju, ki pa ni bil nikdar zapisan.

Preprosto ni prišel na vrsto, za kar mi je zelo žal.

Naj pišem o sosedu Cvetu Tavčarju? Marsikdo ga pozna in ve, da je odličen ljubiteljski športnik, le redki pa so videli njegovo resnično bogato zbirko pokalov in medalj, ki jih je dobil na maratonih doma in v tujini.

Naj pišem o dogodkih, ki bi si zaslužili pozornost javnosti, pa so se dogajali v času, ko nismo imeli ustreznega medija? Navdušena sem bila nad seminarsko nalogo o čevljarstvu, ki jo je v okviru študija na pedagoški fakulteti v Ljubljani v sodelovanju z Vrtcem pri Osnovni šoli Žiri naredila Ines Mlinar. Nič posebnega, bi rekli, a dogodek se mi zdi vreden pozornosti, ker je presegel okvire običajne seminarske naloge. Ines je vanj vložila več, dodana vrednost pa je tudi, ker so malčki v živo spremljali, kako se naredi čevlji, in na koncu izdelali tudi vsak svoj copatek.

Že dolgo imam v mislih tudi življenjsko zgodbo soseda iz Nove vasi, Jaka Šubica. Je mož, ki kljub težki invalidnosti odločno koraka proti štiridesetim. Že zgodaj je izgubil oba starša, toda volja do življenja, pogum in zavedanje, da mora poskrbeti zase, ga ženeta naprej. Diplomiral je na pravni fakulteti in je zaposlen v odvetniški

pisarni in marsikaj bi nam lahko povedal o življenju in stvareh, ki so za nas samo-umevne, njemu pa predstavljajo veliko oviro.

Veliko je še tem. Veliko dogodkov, posameznikov, razmišljanj, o katerih bi lahko ali pa morali pisati in govoriti. Izbiro mi je olajšal urednik *Žirovskega občasnika* Miha Naglič, ki mi je namignil, da lahko pišem tudi o *Žirovskih stopinjah*. Bila sem mu hvaležna, saj se pravzaprav o občinskem glasilu v vseh letih izhajanja v širši javnosti ni veliko govorilo. Ali pač? Nekateri so/smo vestno skrbeli, da so jih brali in poznali domačini pa tudi ljudje zunaj občine in mislim, da smo bili pri tem dokaj uspešni. Premalo podpore smo čutili od nekaterih vplivnejših mož in žena našega kraja. Tudi tiskani in drugi mediji, ki pokrivajo naše območje, jih v devetih letnikih izhajanja niso pogosto citirali ali omenjali. Prav tako ne politika, redko občinska uprava, čeprav je šlo za občinsko glasilo. Pomembno pa je, da so jih zelo lepo sprejeli občani in drugi posamezniki. Marsikdo mi še danes pove, da ima shranjene vse izvode. Da so bile *Žirovske stopinje* priljubljeno branje, pričajo tako ustni viri in številna pisma, predvsem pa podpora, ki jo je glasilo dobilo ob podpisovanju peticije, ki so jo v juliju

2019 pripravili žirovski študentje. Šlo je za zahtevo, da lokalni časopis ostane v Žireh, vendar to razumem tudi kot podporo dotodanjim *Žirovskim stopinjam*. Peticijo je podpisalo 1334 občanov,¹ kar je glede na število prebivalcev 4876,² skoraj tretjina občanov.

Dobila sem priložnost, časa je bilo dovolj, pa nekako ni šlo. Čas za oddajo se je že iztekkel, urednik potrpežljivo čaka, v meni pa praznina oziroma kup podatkov in misli, ki se nekako nočejo zbrati in urediti v pravo celoto. Podatki, ki jih navajam, so vzeti iz dokumentov in zapisov oziroma so ugotovljeni na podlagi preverljivih dejstev. Zapis je moje videnje, drugi, tako člani uredništva, strokovni sodelavci, podporniki *Žirovskih stopinj*, pa tudi tisti, ki so na vse gledali z distanco ali bili na drugi strani, lahko zgodbo *Žirovskih stopinj* razumejo tudi na drug način.

»Resnic je več,« je ob neki priložnosti dejal župan mag. Janez Žakelj, jaz pa dodajam, da je resnica ena, različne pa so razlage in videnja. Vsak gleda s svoje strani, vsak občuti drugače in če je po sredi še politika ali kak drug interes, potem niti zakonodaja, ki sem ji pred skoraj štiridesetimi leti, ko sem študirala pravo, dokaj zaupala in verjela, ni to, kar bi morala biti, in črke zakona vsak bere po svoje.

ZAKAJ TAKO OBŠIRNO NAVAJANJE IMEN IN DOGODKOV?

Miha Naglič je zapisal, da pričakuje, da bodo avtorji za 40 let *Žirovskega občasnika* pisali o povezavi z *Občasnikom* oziroma o Žireh. *Žirovske stopinje* po mojem prepričanju zasedajo pomembno mesto pri informiranju občanov in so glasnik naših uspehov, dosežkov, večkrat tudi posebnih talentov. Namen tega zapisa zato ni le promocija *Žirovskih stopinj*, temveč predvsem informacija o dogajanju v občini in delu društev in posameznikov v obdobju od konca leta 2011 do sredine 2019, kolikor so izhajale *Žirovske stopinje*, vključila pa sem tudi nekaj svežih podatkov.

KAKO SMO ZAČELI?

V Alpini sem med letoma 1998 in 2006 urejala glasilo *Delo življenje*. Že dolga leta pred tem sem bila v uredniškem odboru, ko pa se je tedanji urednik Nejko Podobnik upokojil, sem prevzela te njegove naloge. Sodelavka oziroma urednica občinskih strani pri glasilu sem ostala še po letu 2006, ko sem zapustila Alpino in se zapo-

slila v domačem podjetju, ko pa je Alpina prenehala objavljati občinske novice, smo prekinili sodelovanje.

O dogodkih v naši občini se od takrat ni veliko, sploh pa ne sistematično poročalo, zato sem po vzoru številnih drugih občin razmišljala o ustanovitvi lokalnega časopisa. Predlog takrat ni dobil podpore, je pa mag. Janez Žakelj v prvem mandatu svojega županovanja dal oziroma sprejel pobudo za občinsko glasilo.

IZBIRA IMENA

Ime smo zbirali v sodelovanju s številnimi občani. Bilo je kar nekaj predlogov za *Žirovske novice*, kar pa mi ni bilo všeč. Pobrskala sem po internetu in ugotovila, da imajo novice številna glasila v državi. Ker težim k drugačnosti, izvirnosti in ker sem razmišljala, da v publikaciji ne bodo le novice, temveč bo vsebina bolj bogata, sem navijala za druge rešitve. Med predlogi so bili tudi: *Žirovska obzorja*, *Žirovski pozdrav*, *Žirovski razgledi*, *Žirovsko ogledalo*, *Žirovski odmev*, *Žirovski svet*, *Žirovske sledi*, *Žirovska beseda*, *Pod Žirkom*, *List izpod Žirka*, *Naše sledi*, *Naš predalnik*, *Naša podoba*, *Naše poti*, *Žiri-JA*, *Na Žirovskem*, *Bukve*, *Radovednež*, *Kotliček*, *Odmev Žirov*, *Trinožnik*, *Znanilec*, *Žiropis*, *Besedni ropot*. V arhivu imam 47 imen, pa to gotovo ni vse. Zbrano sem poslala v presojo sodelujočim pri iskanju predlogov in nastal je ožji izbor. Izbiro končnega imena smo prepustili županu mag. Janezu Žaklju, ki se je odločil za *Žirovske stopinje*.

Ime je tako kot še nekatere predlagala izr. članica SAZU, red. prof. ddr. Marija Stanonik, zaslužna raziskovalka ZRC SAZU, znanstvena svetnica in častna občanka Občine Žiri, vendar to ni vplivalo na izbiro, saj avtorjev takrat nismo navajali.

USTANOVITEV IN IZHAPANJE

Ustanovitelj in izdajatelj glasila je bila Občina Žiri. Prva številka je izšla 19. decembra 2011, zadnja junija 2019. Podlaga za izhajanje in delovanje je Odlok o ustanovitvi in izdajanju lokalnega glasila Občine Žiri (UL RS št. 3/2012 in 34/34). Člani uredništva so bili imenovani s sklepom občinskega sveta, strokovni sodelavci pa so bili vključeni v delo uredništva na predlog uredništva oziroma občine.

NEKAJ ZANIMIVOSTI

44 številka na 1350 straneh

Od decembra 2011 do junija 2019 je izšlo 44 številka na 1350 straneh, pri tem pa ni upoštevan včasih tudi do 12 strani obsežen oglasni del, kjer so bile uradne objave občine, razpisi, vabila in oglasi.

1989 naslovov in 387 avtorjev

Žirovske stopinje (brez oglasnega dela) vsebujejo 1989 naslovov s 387 avtorji. Največ prispevkov sem napisala Jožica Kacin, 286, sledita Srečo Gaber s 158 enotami in Maja Justin Jerman s 111. Župan mag. Janez Žakelj je občane nagovoril v 65 prispevkih. To so bili predvsem uvodniki in rubrika *Iz županovega dnevnika*. Od zaposlenih v občinski upravi je največ pisal Andrej Poljanšek, ki ima 60 prispevkov. Rok Klemenčič, ki je bil edini poleg Jožice Kacin v uredništvu od začetka do konca glasila, se je podpisal pod 39 enot. Po številu prispevkov si sledijo: Rok Prešern, občinska uprava, dr. Apolonija Klančar, Tanja Mlinar, strokovna sodelavka, Miha Naglič, Milka Bokal, rojakinja, Anka Tušek, tudi lektorica, Katja Stanonik, Helena Novak in Nina Poljanšek Lukan (obe občinska uprava, sklepi občinskega sveta), Katja Rakušček, šport, Nives Markelj, Alpina, Gregor Mlinar, občinska uprava in judo, Barbara Peternel, Osnovna šola Žiri, Damjana Milardovič, Vrtec pri Osnovni šoli Žiri, red. prof. ddr. Marija Stanonik in drugi.

Žirovske stopinje pod drobnogledom računskega sodišča

Žirovske stopinje so bile za leti 2013 in 2014 pod drobnogledom računskega sodišča,³ ki je pregledalo pravilnost in smotrnost poslovanja Občine Žiri v zvezi z glasilom in izdalo pozitivno mnenje s pridržkom ter priporočila za izboljšanje poslovanja, zlasti glede financiranja, ker je menilo, da *obrazložitev finančnih načrtov občine v proračunih in re-balansih proračunov za izdajanje občinskega glasila in financiranje programskih vsebin v drugih medijih niso popolne*.⁴ Je pa bilo ugotovljeno, da je občina zagotovila sorazmerno visoko stopnjo avtonomnosti in neodvisnosti pri nastajanju občinskega glasila s sestavo in imenovanjem uredništva, ki je petčlansko in je sestavljeno iz predstavnikov različnih interesnih skupin, imenuje in razrešuje pa ga občinski svet na predlog župana ter z določitvijo programske zasnove. Avtonomnost in neodvisnost sta zagotovljeni tudi s tem, da uredništvo spodbuja občane in predstavnike interesnih skupnosti k pripravi prispevkov in da vsebine ne spreminja.⁵

¹ Podatek so posredovali člani KŽŠ Žiri, objavljen je bil tudi na njihovi facebook strani.

² Spletna stran občine Žiri, avgust 2019.

³ Revizijsko poročilo računskega sodišča št. 324-14/2015/21, Ljubljana, 15. december 2016.

⁴ Citat revizijskega poročila str. 35, točka 4.1, 1. odstavek, 1. alineja.

⁵ Citat revizijskega poročila str. 36, točka 4.2, 4. odstavek.

Jožica Kacin Darjan Kacin, styling Katja Bogataj

PREVERJANJE JAVNEGA MNENJA

Spletna anketa

Septembra 2012 smo na spletni strani občine izvedli anketo o ustreznosti vsebin in grafični podobi. V glavnem so bili odmevi pozitivni, ker pa je odgovorilo sorazmerno malo občanov, je bila to le osnova za nadaljnje delo.⁶

Raziskovalna naloga Kako do informacij

Nejc Šubic, učenec 8. razreda Osnovne šole Žiri, je pod mentorstvom učiteljice Barbare Peternel in Andreje Bogataj izdelal raziskavo o komunikaciji med občinsko upravo in občani,⁷ s katero je na šolskem tekmovanju v Naklem zasedel prvo mesto. V njej je precej pozornosti posvetil tudi občinskemu glasilu in ugotovil, da največ novic in informacij občani Žirov najdejo v lokalnem časopisu Žirovske stopinje. 80 odstotkov vprašanih je povedalo, da vedno prelistajo glasilo, 40 odstotkov jih je odgovorilo, da jih vedno v celoti tudi preberejo, 53 odstotkov pa, da preberejo le vsebine, ki jih zanimajo. Prav tako je večina zadovoljnih z vsebino glasila, nekateri določene vsebine pogrešajo, njih pa se ni odločil za odgovor,

da mu vsebina ni všeč. Enako velja tudi za grafično podobo, dani pa so bili predlogi, da bi uvedli naslove rubrik, večje črke itd.⁸

UREDNIŠTVO

Začasni uredniški odbor

Prvo glasilo je izdal začasni uredniški odbor v sestavi: glavna in odgovorna urednica Jožica Kacin, začasni uredniški odbor Jožica Kacin, Rok Klemenčič (Občina Žiri), Petra Logar, Rok Prešern (Občina Žiri). Lektorica je bila Ana Jurjevič (kasneje poročena Tušek), oblikovalec in računalniški prelom Aleš Kacin.

Člani uredništva in strokovni sodelavci

Člani uredništva:⁹

Jožica Kacin – odgovorna urednica od decembra 2011 do junija 2019 oziroma do konca mandata, 4. 2. 2020.

Majda Jelenc – pomočnica odgovorne urednice od 16. 12. 2012 do 22. 1. 2016.

Maja Justin Jerman – članica od 17. 10. 2012 do 22. 1. 2016, pomočnica odgovorne urednice od 4. 2. 2016 do junija 2019 oziroma do konca mandata 4. 2. 2020.

Mag. Urška Eniko – članica od 17. 10.

2012 do vključno aprila 2014.

Amadea Jesenovec – članica od 22. 1. 2016 do junija 2019 oziroma konca mandata 4. 2. 2020.

Milena Miklavčič – članica od 22. 1. 2016 do junija 2019 oziroma do konca mandata 4. 2. 2020.

Marko Mrlak – član od 16. 12. 2011 do 17. 10. 2012.

Špela Poljanšek – članica od junija 2014 do 22. 1. 2016.

Andrej Praznik – član od 17. 10. 2012 do junija 2019 oziroma do konca mandata 4. 2. 2020.

Strokovni sodelavci

Rok Prešern, Občina Žiri, od decembra 2011 do decembra 2016.

Gregor Mlinar, Občina Žiri, od septembra 2016 do junija 2019.

Srečo Gaber, športni urednik in prispevki o športu, od septembra 2012 do junija 2019 oziroma do konca mandata, 4. 2. 2020.

Rok Klemenčič, prispevki, od decembra 2011 do junija 2019 oziroma do konca mandata, 4. 2. 2020.

⁶ Podrobnejši zapis iz ankete je objavljen v uvodu ŽS, Prvi rojstni dan ŽS, Jožica Kacin, december 2012, številka 4, letnik 2, stran 2.

⁷ Raziskovalna naloga Kako do informacij, Nejc Šubic, mentorici Barbara Peternel, Andreja Bogataj, marec 2018, objavljena na spletni strani http://www.osziri.si/files/2018/04/RN-Kako-do-informacij_Nejc-%C5%A0ubic_O%C5%A0-%C5%BDiri.pdf.

⁸ O raziskovalni nalogi in mladem raziskovalcu Nejcju: Žirovske stopinje pomemben vir informacij in Nejc Šubic – avtor raziskovalne naloge Kako do informacij, avtorica Barbara Peternel, ŽS junij 2018, številka 3, leto 8, stran 14 in 15.

⁹ Dolžina mandata in naziv sta povzeta iz sklepov občinskega sveta, za strokovne in druge sodelavce pa iz kolofona Žirovskih Stopinj.

Prvi uredniški odbor, 30. januarja 2012. Od leve proti desni: Rok Prešern, Jožica Kacin, Petra Logar, Majda Jelenc in Rok Klemenčič. Na mizi prvi izvod *Žirovskih stopinj*. Arhiv Jožice Kacin

Tanja Mlinar, fotografija in prispevki, od aprila 2016 do junija 2019 oziroma do konca mandata, 4. 2. 2020.

Jezikovni pregled

Anka (Jurjevič) Tušek, od decembra 2011 do vključno septembra 2017.

Tjaša Benedičič, od novembra 2017 do junija 2019 oziroma do konca mandata.

Oblikovanje in računalniški prelom

Aleš Kacin – oblikovna zasnova *Žirovskih stopinj*, oblikovanje in računalniški prelom od decembra 2011 do vključno februarja 2016.

Darjan Kacin – oblikovanje in računalniški prelom od aprila 2016 do junija 2019 oziroma do konca mandata.

PROGRAMSKA ZASNOVA

Odlok o ustanovitvi in izdajanju lokalnega glasila Občine Žiri določa, da je namen in cilj *izdajanja glasila obveščanje občanov občine o delu občinskega sveta, župana in občinske uprave, nadzornega odbora, javnih zavodov, društev in drugih ustanov v občini ter da poroča o aktualnih gospodarskih, socialnih, kulturnih, športnih in drugih dogajanjih v občini*.¹⁰

Člani uredništva, strokovni sodelavci in vsi sodelujoči smo se trudili, da so bile *Žirovske stopinje* čim bolj raznolike in da so poročale o čim več dogodkih in ljudeh v občini ter da so zajele različna področja življenja in dela v kraju. Marsikdo je šele ob prebiranju glasila ugotavljal, kaj se dogaja v občini, s kakšnimi uspehi se ponasajo naši športniki, kako uspešna so naša podjetja in kako ustvarjalni so naši občani. V zbranim gradivu smo videli tudi zgodovinsko vrednost, zato smo skušali zapise

čim bolj dokumentirati z datumi, imeni in dejstvi, ki bodo verodostojen odraz dogajanja in tako koristni tudi za naše zanamce. *Žirovske stopinje* niso bistveno spreminjale programske in oblikovne zasnove. Naslovnica je bila namenjena našim likovnim ustvarjalcem. Kazalu, kolofonu in kratki predstavitvi avtorja naslovnice je sledil uvod urednice. V njem sem navajala glavne poudarke iz vsebine glasila ter jih povezovala s podatki in dejstvi, ki so podkrepili zapise v nadaljevanju ali pa spominjala na stvari, ki jih nismo obdelali.

Tretja stran je bila rezervirana za nagovor župana oziroma obeh podžupanov. Po odzivih bralcev sodeč, je bila dobro sprejeta tudi rubrika Iz županovega dnevnika, ki je skozi dejavnosti župana odkrivala najpomembnejša dogajanja na občini.

Sproti smo obveščali tudi o občinskih projektih, kot so strategija in vizija občine, o gradnji in obnovi lokalnih, pa tudi državnih cest, kot so gradnja pločnikov in ureditev ceste na Selu. Pisali smo tudi o gradnji kopaljšča in ureditvi zemljišč v Pustotniku, o pripravah na gradnjo medgeneracijskega centra, za katerega so temeljni kamen položili septembra 2020. Podrobno smo spremljali gradnjo nove športne dvorane. Od položitve temeljnega kamna, 20. septembra 2018, dalje samo v vsaki številki objavili fotografijo, iz katere se vidi napredek. Občane smo obveščali o sklepih občinskega sveta, veliko pozornosti namenili komunalni in ravnanju z odpadki, redarski službi ter drugim vprašanjem, ki zadevajo občane. Na začetku vsakega mandata je bil pogovor z županom in podžupani, besedo smo dali tudi vsem občinskim svetnikom. Vsako leto smo precej prostora namenili dobitnikom občinskih in županovemu

priznanju. Še bolj podrobno smo govorili o častnih občanih. V času *Žirovskih stopinj* smo dobili tri častne občane. Pridružili so se prvi red. prof. ddr. Mariji Stanonik in Jožetu Peternelju Mausarju (1927–2013). Leta 2013 je naziv prejel slikar prof. Tomaž Kržišnik, leta 2017 filozof, sociolog, publicist, urednik in muzealec Miha Naglič, leta 2018 gospodarstvenik in politik, župan Občine Žiri (1994–2010), poslanec državnega zbora (2011–2008 in 2011–2014) Bojan Starman. Letos je častna občanka postala Marica Albreht, dolgoletna učiteljica klekljanja, pobudnica in ustanoviteljica Klekljarskega društva Cvetke. Marica je gotovo najzaslužnejša občanka, da se je pri nas klekljanje ohranilo, da se širi med vsemi generacijami in da je žirovska čipka vedno bolj prepoznavna po Sloveniji in zunaj naših meja.

Raziskava, ki so jo opravili pri reviji *Finance*, o čemer smo tudi pisali v *Žirovskih stopinjah*, je pokazala, da se v Žireh dobro živi. Leta 2017 smo se med slovenskimi občinami uvrstili na tretje mesto, visoko na lestvici smo bili tudi naslednje leto. Je tudi to razlog, da imamo kar nekaj občank, ki so dočakale sto let? Njihove jubileje smo obeležili tudi v našem glasilu. Anica Gantar, rojena leta 1909, se je poslovila v 104. letu starosti, stoti rojstni dan pa so dočakale tudi arhitektka in dobitnica priznanja župana Občine Žiri Juta Krulc, Leopoldina Možina, Marija Stanovnik, Marija Voljč, Albina Klemenčič in Cena Kesič.¹¹ Najstarejši občan Maks Bogataj iz Goropok žal tega jubileja ni mogel praznovati. Nepričakovano se je poslovil 31. januarja 2017, 13 dni pred stotim rojstnim dnevom, kljub temu pa smo mu v *Žirovskih stopinjah* namenili nekaj pozornosti.

¹⁰ Odlok o ustanovitvi in izdajanju lokalnega glasila Občine Žiri, UL št. 3/2002 in 34/34, 6. člen 1. odstavek.

¹¹ Navedene so le gospe, o katerih smo pisali v *Žirovskih stopinjah*, po informacijah s terena pa imamo vsaj še eno rojakinjo, ki je dočakala sto in več let. To je Marija Saksida, ki je novembra 2018 v domu starejših v Ljubljani v odlični kondiciji dopolnila 104. leto.

Urejanje Stopinj na letališču na poti proti Japonski, 16. april 2017. Ciril Kacin

Prav tako kot nekaterim zaslužnim Žirovcem, ki smo se jim z besedami slovesa zahvalili za njihov prispevek v dobro kraja in občanov. Spomnili smo se častnega občana, pisatelja, slikarja in čevljarja Jožeta Peternelja Mausarja, zbiratelja dokumentarnega gradiva, dobitnika občinskega priznanja in častnega občana Muzejskega društva Alfonza Zajca, dobitnika občinskega priznanja, gospodarstvenika, učitelja, člana društva ŠmaR in občinskega svetnika Antona Beoviča, slikarjev Maksima in Pavleta Sedeja, športnega pedagoga Janeza Bizjaka, čevljarja in pevca pri MoPZ Alpina Žiri Antona Gorjupa, zvestega sodelavca DPD Svoboda Franca Grošlja, gospodarstvenika in predsednika Društva upokojencev Žiri Antona Klemenčiča, Borisa Oblaka, pionirja Radia Žiri, ki se je poslovil prav ob 40-letnici žirovskega radia, in številnih drugih.

Pogovarjali smo se z občani, ki so s svojim delom in znanjem izstopili iz povprečja. Med njimi so rojak umetnostni zgodovinar, organizator in urednik dr. Lojze Gostiša (1923–2019); gospodarstvenik in politik, nekdanji minister, slikar in literat Izidor Rejc; arhitekt, scenograf in fotograf Tone Mlakar; častna občanka Občine Žiri, red. prof. ddr. Marija Stanonik, profesorica slovenskega jezika in etnologinja, pisateljica, pesnica, znanstvenica, raziskovalka, prejemnica Murkove nagrade leta 2000, Štrekljeve nagrade leta 2012, priznanja Naša Slovenija 2017, Plakete občine Divača za ohranjanje slovenske slovstvene folklorne leta 2018; pisatelj in dobitnik Prešerno-

ve nagrade za leto 2014 Vladimir Kavčič (1932–1914); duhovnik in glasbenik Jernej Seljak (1893–1968); fizioterapevtka Nežka Poljanšek; tekač Peter Lamovec in drugi.

Pohvalili smo tudi osnovnošolce, ki so na tekmovanjih in pri raziskovalnih nalogah dobivali najvišja republiška priznanja. Iskali smo zlate in diamantne maturante, vendar zaradi varstva osebnih podatkov nismo imeli vpogleda v rezultate, zato smo lahko imenovali le nekatere; med zlatimi maturanti Evo Ferreira, Živo in Majo Šubic, Žana Kopača, Maja Kristana in Anjo Vehar ter diamantne maturantke Katjo Pivk, Katjo Podobnik in Saro Jezeršek, kratek zapis pa smo namenili tudi gimnazijcu Dejanu Periču, državnemu prvaku iz matematike, in še nekaterim.

Prostor smo dali tudi osnovnošolcem, dijakom in študentom, ki so pisali o delu Kluba Žirovskih študentov, dogajanju na šoli, svojih konjičkih, zbirali vtise ob potovanjih in obiskih prijateljev iz tujih dežel. Samo Kranjc se je pogovarjal s prijateljem iz Indije, ki ga je nekaj dni gostila njegova družina, Tamara Humar je pisala o čarobni Japonski, ki jo je obiskala v okviru dijaške izmenjave, Nika Kavčič o poučnem in doživetem obisku Trsta, Maj Kristan pa o spoznavanju drugačnih kultur in izmenjavi znanja v projektu Erasmus+Airnet, naštet pa je le drobec zapisov, ki so jih pripevali mladi.

Poročali smo o naložbah in dogajanju v Vrtcu pri osnovni šoli Žiri in Vrtcu sv. Ane ter o obletnicah, praznovanjih in proslavah, ki so jih pripravili. Leta 2016 smo

se spominjali 110-letnice čipkarske šole v Žireh in 40-letnice Vrtca pri Osnovni šoli Žiri, leta 2017 pa 80-letnice od prvega organiziranega varstva otrok v Žireh.

Pisali smo o delu društev in združenj ter obeležili njihove pomembne obletnice: 70 let Lovske družine Žiri (leta 2016), 70 let Pihalnega orkestra Alpina (leta 2017), 50 let Moškega pevskega zbora Alpina (2014), 50 let Društva računovodij, finančnikov in revizorjev Žiri (leta 2013), 40 let Nogometnega kluba Alpina (leta 2013), 40 let Društva kmečkih žena (leta 2015), 40 let Združenja šoferjev in avtomekanikov Žiri (leta 2019), 30 let šahovske trim lige (leta 2016), 25 let glasbene skupine Lintvern (leta 2017), 20 let Vikenda zabave in športa (leta 2017), 20 let Moto kluba Sairach (leta 2018) itd.

V Žireh imamo štiri gasilska društva. Vsa dejavno opravljajo svoje naloge in poslanstvo, pomoč pri naravnih in drugih nesrečah, prirejajo predavanja in akcije o ozaveščanju občanov, gasilske vaje in tekmovanja. Dosegajo odlične uvrstitve, zato smo jim tudi v *Žirovskih stopinjah* namenili precej pozornosti. Ponosni smo na članice PGD Žiri, ki so bile že dvakrat državne prvakinje, zadnjič leta 2018, o 130-letnici društva, ki so jo praznovali avgusta 2019, pa *Žirovske stopinje* zaradi prenehanja izhajanja niso več poročale. Obeležili smo tudi 115-letnico PGD Dobračeva, ki je jubilej zaznamovalo z novim tehničnim reševalnim vozilom (leta 2017) in 60 let delovanja PGD Račeva (leta 2018). Gasilci so bili v veliko pomoč tudi ob naravnih nesrečah, februarja 2014, ko je tudi našo občino tako kot številne druge, zajela ledena ujma, ter ob poplavih 21. in 22. oktobra 2014.

Govorili smo o kulturnih in drugih dogodkih. Od leta 2012, ko so bili 6. Klekljarski dnevi, pa do konca izhajanja glasila smo vsako leto pisali o prireditvi, ki je konec aprila in začetek maja v naš kraj privabila številne ljubitelje čipk od blizu in daleč. Pisali smo o Lenčkovih večerih, kjer je Muzejsko društvo gostilo rojake in občane, med drugimi Alfonza Zajca, red. prof. ddr. Marijo Stanonik, Nejka Podobnika, Izidorja Rejca in druge.

Vestno smo poročali o razstavah v Galeriji DPD Svobode in o razstavah v Galeriji v zvoniku, kjer je dela na ogled postavilo veliko domačih uveljavljenih pa tudi manj poznanih slikarjev, posebej pa so Šmarčni romarji ponosni na razstavo del patra Marka Rupnika aprila 2014.

Spremljali smo gostovanja gledališč v okviru žirovskega abonmaja ter predstave domače dramske sekcije DPD Svoboda: *Kaj pa Leonardo?* (leta 2012), *Pod perutnico noči* (leta 2014), *Mandragola* (leta

2015), *Lumpacij Vagabundos* (leta 2016) in druge. Poročali smo tudi o predstavah, ena izmed njih je bila tudi *Sneguljčica in sedem palčkov* (leta 2016), ki so jih ob koncu leta uprizorile vzgojiteljice Vrtca pri Osnovni šoli, ter kulturnih in drugih prireditvah, ki so jih pripravili v osnovni šoli. Ena takih je bila v počastitev Prešernovega dne *Kje si, Uršika, zala?* (leta 2013) ali pa *Ne da sovražim, da ljubim, sem na svetu*, posvečena dnevu samostojnosti (leta 2018).

Med našimi občani in rojaki so številni pisci strokovnih ali literarnih knjig in publikacij. Na avtorje kot npr. red. prof. ddr. Marijo Stanonik, mag. Viktorja Žaklja, dr. Francija Demšarja, Izidorja Rejca, Franca Temelja, Tončko Stanonik, Milko Bokal, Miha Nagliča, Mileno Miklavčič, Mojco Klug, Eriko Oblak, dr. Apolonijo Klančar, Marijo Gantar, Igorja Jereba, žirovskega župnika, dr. Alojza Demšarja, Martina Enika in druge smo se spomnili predvsem ob dogodkih, na katerih so svoja dela predstavili javnosti.

Besedo smo dali tudi ravnatelju osnovne šole Marijanu Žaklju in številnim učiteljem in učencem iz osnovne šole ter vzgojiteljicam Vrtca pri Osnovni šoli Žiri in Vrtcu sv. Ane. Že od nekdaj velja, da učenci iz naše občine prihajajo v srednje izobraževanje z dobrim predznanjem in delovnimi navadami. Uspešni so tudi pri športu, raziskavah in še kje in prav je, da tudi z javnimi objavami spodbujamo njihov napredek.

Predstavili smo številna podjetja, med drugimi Mapro, Ino, Lesko, Zidarstvo Stanonik, Pohišstvo Žakelj, Mesarstvo Oblak, nekaj več pozornosti pa posvečali našemu največjemu podjetju Alpini ter drugim večjim podjetjem, kot so Poclairn Hydraulics, M Sori itd. Oglašali smo se tudi iz manjših storitvenih podjetij, med drugimi smo obiskali Frizerstvo Joži, InClub, trgovino z modnimi oblačili Metke Benedičič, Biro, podjetje za knjigovodske storitve, ki ga vodi Jana Kokelj, Pekarijo Oblak in druge. Med bralci je bil decembra leta 2015 lepo sprejet prispevek Pozdravi iz tujine, v katerem so se oglasili naši rojaki, ki živijo v različnih delih sveta: Matija Uršič iz Dubaja, Mateja Sattler iz Nemčije, Matic Mlinar z Nove Zelandije, Špela Čelik iz Belgije, Manca Ahlin iz New Yorka, Nena Poljanšek z juga Francije, podoben zapis pa smo pripravili tudi decembra 2018, ko smo se povezali z Andrejem Strličem iz Toronta v Kanadi, Petrom Kavčičem s Švedske in Markom Mlinarjem z Nizozemske.

Ob 25-letnici samostojne državne Slovenije smo v prispevku Rastemo skupaj z državo predstavili pet mladih: Nino Istenič, Matija Lazarja, Anžeta Seljaka, Uršo Ušeničnik in Timoteja Trčka, ki so se rodili v

letu osamosvojitve.

Zanimiv je bil zapis Vi imate pa kar dva, objavljen decembra 2013. Tega leta so se v naši občini rodili kar štirje dvojčki: Julija in Erazem, Markus in Patrik, Tilen in Drejc, Eli in Nik.

Pisali smo tudi o protestnem shodu za podporo Alpini, ki je bil 2. marca 2016. Alpina se je znašla v krizi, ki je zaposleni, predvsem pa takratno vodstvo ni znalo rešiti. Shod je bil le eden izmed pritiskov na državo in lastnike Alpine in je poleg obsežne dejavnosti zaposlenih in podpore vplivnih občanov pripomogel, da je Alpina dobila novega direktorja, Žirovca Bojana Gantarja. Tudi o njem smo pisali v *Žirovskih stopinjah*.

Spremljali smo podvige naših občanov. S kolesi iz Žirov v Pirok, rojstni kraj Esada Biljalija, so se odpravili trije Žirovci: Samo Capuder, Luka Poljanšek in Miha Treven. Vtise z zanimive poti je zbral Samo Capuder. Naše občane smo spremljali tudi po drugih poteh, kot je kolesarska pot romarjev po Jakobovi poti v Caminu, oglašali so se Šmarnični romarji, med drugim tudi z najdaljše prehojene poti iz Žirov v Sombotel na Madžarsko, rojstni kraj žirovskega cerkvenega zavetnika sv. Martina. Pot, ki jo je za *Žirovske stopinje* opisal Ciril Vidmar, je trajala 12 dni, peš so opravili 360 kilometrov.

Obeležili smo 100-letnico farne cerkev sv. Martina, ki je bila posvečena 17. novembra 1912, 100-letnico orgel, ki so zadnje Milavčevo delo in njegove druge največje orgle, 120-letnico rojstva skladatelja, zborovodja in organista Antona Jobsta (1894–1981) ter novo mašo, ki jo je 8. julija 2018 pel Marko Mrlak, do začetka študija na teološki fakulteti vsestransko dejaven občan, med drugim tudi odličen igralec, član dramske sekcije DPD Svoboda, podžupan Občine Žiri in samostojni podjetnik.

V Žireh smo že od nekdaj športni privrženci, zato smo tudi temu področju posvetili veliko strani in naslovov. Težko bi omenila vse uspehe in nastela vse državne prvake in podprvake ali pa tiste, ki niso bili povsem v vrhu, a so dosegli svojo osebno zmago. »Dejmo, dejmo, Križnar,« so spodbujali našega klenega moža Adolfa Križnarja na njegovih številnih tekih in kolesarskih prireditvah, v katerem kljub častitljivim letom (rojen leta 1931) še vedno živi športni duh. Adolf je ljubiteljski športnik, v Žireh pa je kar nekaj takih, ki so se preizkusili tudi na mednarodnih tekmah, svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah.

Med udeleženkami olimpijskih iger sta tudi dve Žani. Prva, Žana Justin, je bila leta 2014 na evropskih igrah specialne olimpijade v Belgiji, kjer je nastopilo kar

2000 športnikov, in osvojila zlato in srebrno medaljo v plavanju prsno in v štafeti 4 × 25 metrov. Druga je tekačica Žana Jereb, ki je bila leta 2012 na olimpijskih igrah v Londonu in izboljšala najboljši slovenski čas na olimpijadi v ženskem tekaškem maratonu. O obeh smo pisali v *Žirovskih stopinjah*.

Z olimpijskih iger v Pjongjangu leta 2018 sta se za *Žirovske stopinje* oglasili izvrstni tekmovalki v smučarskih skokih Ema Klinc in Nika Križnar. Dekleti nista iz Žirov, sta pa ponosni članici Smučarskega skakalnega kluba Žiri, kar povesta tudi širši javnosti. Naša rojakinja Nežka Poljanšek pa je olimpijado doživela kot fizioterapevtka. Prvič leta 2013 z ekipo smučarske legende Tine Maze, drugič pa kot vodja slovenskih fizioterapevtov in maserjev na poletnih igrah leta 2016 v Riu. Tam je kot spremljevalec slepega tekača Sandija Novaka nastopil tudi Urban Jereb. Med olimpijske favorite sodi tudi naša tovarna Alpina. Leta 2018 so tekači na smučeh in biatlonci v njenih čevljih osvojili štirinajst odličij, štiri leta pred tem v Sočiju pa kar petintrideset.

Pisali smo tudi o drugih uspešnih športnikih. Katja Pivk že leta zmaguje na državnih in drugih preizkušnjah v kartingu, kjer se med seboj merijo tako moški kot ženske. Judoist Andraž Jereb je večkratni državni prvak in se uvršča na najboljša mesta na evropskih in svetovnih prvenstvih. Pisali smo tudi o Tjažu Oblaku, karateistu, ki je tekmoval na svetovnem prvenstvu v Džakarti, Neji Filipič, skakalki v daljavo, Jaku Eniku, udeležencu ekstremnih gorskih tekov v naravi, Luki Tavčarju, izjemnemu kolesarju, ki se preizkuša tudi na triatlonu jeklenih, Erazmu Stanoniku, državnemu prvaku v nordijski kombinaciji, Tomažu Cankarju, vsestranskemu športniku, ki se prav tako udeležuje najtežjih gorskih tekaških preizkušenj, Simonu Stanoniku, državnemu članskemu prvaku v ultra dolgi orientaciji za leto 2019. Veliko besed smo namenili tudi ekipnemu športu, med drugim košarki, nogometu, floorballu. Med uspešnimi športniki smo predstavili Tilna Mlakarja, ki zabija gole v prid kranjskega prvoligaša v slovenski nogometni ligi, in Zorana Zupančiča, trenerja slovenske ženske reprezentance v skokih.

Poleg ponavljajočih se člankov na prvih straneh smo imeli tudi nekaj drugih stalnih rubrik. V prispevkih Starosti prijazna občina je avtor svetoval, kako življenje starejših narediti lepše in bolj prijazno, lotevali smo se zdravstvenih tem, pravilne prehrane, pisali o vplivu telesne dejavnosti na zdravje in počutje ljudi. Obravnavali smo pravopisna pravila in razreševali jezikovna vprašanja s poudarkom na lokalnih posebnostih.

Žirovske stopinje poznajo tudi na ekvatorju, v otoški državi Sao Tome in Principe (Sveti Tomaž in Princ), v Gvinejskem zalivu, Afrika, 25. februarja 2018. Ciril Kacin

Aprila 2016 smo pričeli z rubriko o domačih fotografijah, ki smo jo umestili v zgornji del predzadnje strani, drugi del pa namenili domačim pesniškim ustvarjalcem.

Na zadnji strani smo s fotografijami in kratkim opisom dogodka spregovorili o temah, ki v glasilu niso bile obdelane ali pa so bile tako zanimive, da so zahtevale dodatek. Včasih smo celo stran posvetili enemu, drugič pa opisali več dogodkov.

AVTORJI BESEDIL

V glasilu je prispevek objavilo okrog 390 avtorjev.¹² S spodbujanjem pisanja za *Žirovske stopinje* smo dali priložnost številnim avtorjem in mnogi so se izkazali kot odlični pisci. Škoda, da nam jih ni uspelo zbrati in privabiti še več, saj je še veliko takih, ki si zaslužijo pozornost in ki bi povečali ugled kraja, kakovost glasila, predvsem pa nam bi lahko povedali veliko zanimivega in koristnega.

ČLANI UREDNIŠTVA

V želji, da objavimo čim več informacij o kraju in prebivalcih, sem največ besedil napisala Jožica Kacin. Po številu prispevkov sledi, kot večkrat omenjam, najbolj zanesljiv sodelavec *Žirovskih stopinj* in urednik za šport Srečo Gaber. Njega sem po izidu druge številke poleti 2012 prosila za sodelovanje, saj sem vedela, da člani uredništva sami ne bomo mogli kakovostno obveščati o pestri in raznoliki športni dejavnosti v občini.

Po številu napisanih enot je na tretjem mestu pomočnica glavne urednice Maja Justin Jerman, ki je dobra poznavalka li-

terarnih, kulturno-umetniških in zgodovinskih tem, zavzemala pa se je tudi, da se je veliko pisalo o mladih, predvsem o uspešnih Žirovcih iz idrijske gimnazije, kjer Maja Justin Jerman poučuje slovenski jezik. Maja je bila tudi pobudnica za samostojne fotografsko-literarne strani na predzadnji strani glasila in je prevzela skrb za ta del in za naslovnico.

Mag. Anka Tušek nas je s prispevki opominjala na slovenska pravopisna pravila s poudarkom na žirovskih posebnostih. Kako še piše: Žirovski vrh ali Žirovski Vrh?, zakaj je prav Pot na Rovt, ali pošiljamo pozdrave iz ali s toplic, ali smo na Goropekah ali v Goropekah, kako se reče prebivalcu Goropek, o vsem tem in še marsičem nas je poučila Anka, ki je pripravila tudi nekaj drugih zapisov, predvsem iz kulturnega in literarnega dogajanja.

Rok Klemenčič je pisal o turizmu, kulturi, muzejski dejavnosti, predvsem pa mu je dobro tekla beseda, kadar je šlo za zgodovinske teme. Od začetka 2017 dalje je objavljaval stare fotografije, ki so po možnosti sovpadale z obletnico ali aktualnim dogodkom, ter poskrbel za njihov opis.

Radi smo povedali tudi kaj dobrega o naših občanih, njihovih uspehih in talentih, pa naj gre za šport, kulturo ali druge dejavnosti. Posebno mesto pri tem ima tudi strokovna sodelavka Tanja Mlinar, izjemna fotografinja, ki je svoje delo opravljala profesionalno in z veliko dobre volje. Je tudi odlična v pisanju, velikokrat pa je s svojim širokim obzorjem in poznavanjem ljudi in dogodkov prispevala k odkrivanju in predstavitvi občanov z različnimi talenti.

Njena bibliografija v *Žirovskih stopinjah* zajema 31 naslovov in če dodamo zraven še fotografije, je ena izmed najbolj zaslužnih sodelavk našega glasila. Za strokovno sodelavko sem jo zaprosila šele leta 2016, čeprav je Tanja že prej dejavno sodelovala s prispevki in fotografijami.

Občasno so se oglašali tudi drugi člani uredništva. Odlični so bili prispevki Andreja Praznika, pri katerem bralec, še bolj pa urednik, takoj zazna, da se tudi poklicno ukvarja z novinarstvom. Tudi Darjan Kacin, katerega naloga je bila priprava na tisk, se je večkrat pojavil v vlogi pisca. Večinoma je spremljal glasbene skupine in dogodke, opravil pa tudi intervju z Miroslavom Pochejem, češkim evropskim poslancem in možem naše rojakinje Helenne Pečelin. Zakonca domačini poznamo, saj rada prihajata v kraje Heleninega otroštva.

Občina je imenovala strokovnega sodelavca, ki je bil vez med občinsko upravo in uredništvom. Prvi strokovni sodelavec je bil Rok Prešern, ki je poročal o projektih, ki so spadali v njegovo delovno področje. Septembra 2016 ga je zamenjal Gregor Mlinar. Ena izmed vidnih sprememb, za katero se je zavzel novi strokovni sodelavec, je bila uvedba sodobnejšega, bralcu prijaznejšega papirja za tisk glasila. Njegovi pisani prispevki so se nanašali na delo občinske uprave, drugo področje pa je bilo judo, kjer je predsednik kluba.

Hvaležni smo tudi Amadei Jesenovec. Glede na njeno osebnost, izobrazbo in dar za pisanje smo vanjo polagali velike upe, vendar je na žalost prehitro prekinila sodelovanje. Razumeli smo razloge za nedejavnost, škoda le, ker ni podala odstopne izjave, da bi poiskali drugega člana. Enako velja za Mileno Miklavčič, publicistko in avtorico odmevnih knjig, po motivih iz trilogije *Ogenj, rit in kače niso za igrače* pa je SNG Maribor izvedlo celo dramo *Prividi kačjega pastirja* (premiera četrtek, 24. septembra 2020). Žal Milena v času, ko je bila članica uredništva, ni upravičila naših pričakovanj.

Nekaj prispevkov je prišlo tudi izpod peresa Špele Poljanšek, vendar je tudi ona zaradi odhoda v tujino sodelovala le kratek čas. Predlagatelji članov uredništva so bile politične stranke in SDS pri imenovanju res ni imela prave sreče. Zaradi takega ravnanja nekaterih članov uredništva je bilo naše delo okrnjeno in zadeve preložene na pleča drugih. Škoda, saj bi vsi imenovani lahko veliko prispevali h kakovosti in pestrosti glasila.

¹² Ob ročnem štetju sem naštetela 387 avtorjev, a obstaja možnost, da je bil kdo izpuščen. Isto velja za število prispevkov.

ŽUPAN, PODŽUPANA IN OBČINSKA UPRAVA

Sodelavci *Žirovskih stopinj* so bili tudi župan, podžupana in člani občinske uprave. V vsaki številki je bil uvodnik, kjer so občane izmenično nagovarjali, poročali o aktualnem dogajanju in razmišljali župan mag. Janez Žakelj in oba podžupana Brane Jesenovec in Matjaž Oblak, od aprila 2018 dalje do konca izdajanja glasila pa je z uvodi nadaljeval župan mag. Janez Žakelj.

Bralci so z zanimanjem prebirali zapis Iz županovega dnevnika, kjer je mag. Janez Žakelj v nekaj besedah povzel dogodke in predstavil svoje delo v obdobju od ene do druge številke glasila. V nekaj stavkih je bila zajeta vsa kronologija dogajanj, zato so imeli prispevki veliko sporočilno vrednost za obveščenost o dogajanju v občini. Žal se je župan odločil, da v tretjem mandatu županovanja te rubrike ne bo nadaljeval.

Andrej Poljanšek je občane obveščal predvsem o komunalnih zadevah, včasih pa je kot dober poznavalec razmer in vešč pisec posegel tudi na druga področja. Med avtorji so še Matija Podobnik, direktor občinske uprave, Olga Vončina in Franci Kranjc, Rok Prešern in Gregor Mlinar. Nina Poljanšek Lukan in Helena Novak sta poročali s sej občinskega sveta.

PREDSTAVNIKI DRUŠTEV, ORGANIZACIJ, PODJETIJ, USTANOV IN DRUGI

Med najzvestejšimi sodelavkami je bila dr. Apolonija Klančar, profesorica latinščine, anglistka in montessori pedagoginja. Njen prvi prispevek Kako pomagati otroku, ki ima težave z branjem, pisanjem in pozornostjo, smo objavili decembra 2013 ter nadaljevali z različnimi temami v vsaki številki do konca izdajanja.

Miha Naglič je pisal o temah iz svojega ustvarjalnega področja, kot so Lenčkov večer, *Žirovski občasnik* in muzejsko društvo, katerega predsednik je bil med letoma 1995 in 2019, ko je njegovo delo prevzel dr. Alojz Demšar. Miha se je oglašal tudi z zapiski iz Glasove preje, kadar je bil njen gost iz naše občine. Tako je za *Žirovske stopinje* nastal prispevek o pogovoru z ministrom za pravosodje Goranom Klemenčičem, strokovnjakinjo za avtorske pravice dr. Majo Bogataj Lenčič in Mileno Miklavčič. Tudi Marko Šubic je bil prizadeven sodelavec, ki se je osredotočal predvsem na ekologijo in bil v svoji naravovarstveni vnemi včasih nekoliko težje razumljen in kar preveč zahteven.

Katja Stanonik in Jože Stanonik sta poročala o razstavah v Galeriji v zvoniku, vsak izmed njiju pa je prispeval tudi nekaj drugih člankov. Jože je izdelal tudi več analiz občinskih in državnih volitev. Nekatere avtorje sem navedla že pod razdelkom

Uredništvo na predzadnji seji, 12. marca 2019. Od leve proti desni: Darjan Kacin, Rok Klemenčič, Tanja Mlinar, Andrej Praznik, Jožica Kacin, Maja Justin Jerman, Gregor Mlinar in Srečo Gaber. Darjan Kacin

zanimivosti, zato jih ne bom ponavljala, prav pa je, da spomnimo še na nekatere vidnejše osebnosti našega kraja, kot so dr. Alojz Demšar, dr. Petra Leben Seljak, mag. Viktor Žakelj, Milena Miklavčič, žirovski zdravniki Jaka Strel, dr. med., spec., Ivan Pecev, dr. med., spec., pediatriinja Ida Rus, dr. med., spec., in kineziologinja Nina Istenič. Rada bi omenila tudi občasne sodelavce z več kot desetimi prispevki: Majdo Treven, Marijo Kokalj, dr. Petro Novak, Marka Kavčiča, Janeza Stanonika, Metko Debeljak, Bogdana Erzožnika, Igorja Jerba, župnika, Nevo Šink.

ROJAKI

Največ besedil je prispevala Milka Bokal, rojena Stanonik, specialistka leksikologinja, slovaropiska in jezikoslovka. Večkrat se je oglasila z romanji društva ŠmaR ter pisala o drugih srečanjih in dogodkih, od februarja 2017 pa je izhajala njena stalna rubrika Jezikovne zanimivosti. V njih je skušala odgovoriti na vprašanja o knjižnem in narečnem jeziku, tvorbi besed, spraševala se je, ali z otroki govoriti v zborni izreki ali v narečju, kaj pomeni, če uporabljene besede ni v slovarju in podobno.

Med avtoricami pogosto najdemo tudi red. prof. ddr. Marijo Stanonik. Oglašala se je z različnimi temami, ki so božale s prisrčnim nagovorom, nas obveščale in osveščale, včasih pa s kritičnim pogledom terjale k dejanjem in premisleku. Marija je bila tudi kritična in zvesta bralka, ki je s komentarji, pohvalami ali kritikami veliko pripomogla h kakovosti in raznolikosti *Žirovskih stopinj*. Z nasveti in pripombami je pomagala tudi urednici, ki sem z njeno pomočjo in neprecenljivimi izkušnjami pridobivala

znanja pri urednikovanju, pisanju, pa tudi pri oblikovanju osebnosti.

Med uglednimi rojaki sta nas z avtorskima prispevkoma počastila tudi Izidor Rejc, gospodarstvenik, nekdanji direktor Alpine, politik, pisec, slikar, nekdanji minister, in dr. Spomenka Hribar, filozofinja, sociologinja in publicistka.

Mag. Lucija Rupret, profesorica likovne umetnosti, je pisala o razstavah v Galeriji v zvoniku, med avtoricami je tudi pisateljica in lektorica Tončka Stanonik. Njena zadnja knjiga *Najina dvojina* je izšla aprila 2020.

ZUNANJI AVTORJI

H kakovosti in raznovrstnosti glasila so prispevali tudi avtorji besedil, ki niso naši občani, a so bili kot sodelavci pri projektih, enkratnih dogodkih ali kako drugače povezani z našim okoljem. Med njimi je izr. prof. dr. Jože Ramovš, antropolog in socialni delavec, direktor inštituta Antona Trstenjaka in pisec številnih strokovnih knjig in člankov. V *Žirovskih stopinjah* je objavljval prispevke Starosti prijazna občina, v katerih je govoril o problematiki starejših, velik poudarek pa dajal tudi medgeneracijskemu sožitju. Z za naše lokalno okolje aktualnimi prispevki so se redno oglašali sodelavci Razvojne agencije Sora, med njimi direktor Rok Šimenc in strokovne sodelavke Tatjana Bogataj, Kristina Miklavčič, Julija Primožič, Samra Šečerović, Andreja Križnar, Jerneja Klemenčič Lotrič, Tina Čadež. O dejavnosti glasbene šole Škofja Loka, s poudarkom na enoti v Žireh, so nas seznanjali ravnatelj šole Klemen Karlin ter profesorji glasbene in drugih šol, ki so jih obiskovali naši učenci in dijaki.

Ob predstavitvi knjige ddr. Marije Stanonik *Čebela na cvetu in v svetu* je pisala dr. Ignacija Fridl Jarc, v času objave (2019) zaposlena pri Slovenski matici, zdaj pa državna sekretarka pri ministrstvu za kulturo. Med avtorji v glasilu najdemo še: Fani Mikš, sekretarko Rdečega križa Slovenije, območno združenje Škofja Loka, Ireno Uršič, višjo kustosinjo Muzeja novejše zgodovine Slovenije, mag. Tito Porenta, muzejsko svetnico, članico slovenskega etnološkega društva, mag. Marjetko Balkovec Debevec, etnologinjo in profesorico zgodovine, ki je zaposlena v Slovenskem šolskem muzeju. Njo smo prosili za zapise ob promociji knjige *Odsev generacije*, ki smo jo letniki 1961 izdali ob svoji 50-letnici in smo jo predstavili tudi v Slovenskem šolskem muzeju. Med avtorji najdemo tudi Toneta Rodeta, direktorja Družine, podjetja za založništvo, časopisno in informacijsko dejavnost in člana društva pisateljev Slovenije, Matica Severja, diplomiranega agronoma in strokovnjaka za trajnice in oblikovanje z njimi, pisca strokovnih knjig in člankov o rožah in zasaditvi. Ponosni smo tudi na prispevek o naših gledališčnikih, o katerih je pisal in dodal nekaj svojih bogatih izkušenj Pavle Ravnohrib, igralec, televizijski in radijski voditelj. O razstavi v Galeriji v zvoniku je pisal tudi slikar Miro Kačar.

NASLOVNICE

Na naslovnica smo objavili dela 44 žirovskih slikarjev. Na žalost ni bilo prostora za vse in kar nekaj časa bi morale *Žirovske stopinje* še stopati in copotati naokrog, da bi zajeli vse naše likovne ustvarjalce. Možnost smo dali uveljavljenim akademskim kot tudi ljubiteljskim slikarjem. Za prvo številko smo izbrali samouka Ernesta Kavčiča (1938–2011), ki se je poslovil prav v letu, ko so *Žirovske stopinje* pričele svojo pot. Sledila je naslovnica avtorja Pavla Sedeja (1951–2018), akademske slikarke mag. Barbare Kastelec, akademskega slikarja Staneta Kosmača, Mitja Modica, akademskega slikarja, oblikovalca in scenografa ter častnega občana Občine Žiri Tomaža Kržišnika, častnega občana Občine Žiri Jožeta Peternelja Mausarja (1927–2013), arhitekta, grafičnega oblikovalca in ilustratorja Vlasta Kopača (1934–2006) in drugih. Povsem golo naključje je, da je zadnja naslovnica rojaka Gregorja Žaklja, enega najuspešnejših slovenskih oblikovalcev, v črno-beli kombinaciji in da ima tudi pomenljiv naslov *Odrasla krhkega sveta*. Naslovnice je od aprila 2013 urejala Maja Justin Jerman.

FOTOGRAFIJE

V glasilu so fotografije več kot 200 fotografov. Nekateri, kot Brigita Zemljarič in Andreja Žakelj iz Foto Viktor, se s fotografijo ukvarjajo poklicno, drugi samo ljubiteljsko. Med slednjimi je tudi odlična poznavalka fotografije Tanja Mlinar. Njena pripravljenost za delo, dobra volja, znanje in talent so veliko prispevali h kakovosti in pestrosti *Žirovskih stopinj*. Tudi Marko Šubic ima poseben estetski dar in vsakemu izdelku posveti veliko pozornosti. Kot fotograf se uveljavlja tudi v širšem prostoru. Veliko fotografij je prispeval tudi Darjan Kacin, ki se je s to zvrstjo spoznaval tudi na univerzitetnem študiju medijskih komunikacij na fakulteti v Mariboru. Jožica Kacin sem prav tako dodala kar zajetno število posnetkov. Drugi so sodelovali občasno, zato jih ne bomo omenjali, njihov prispevek pa je prav tako dragocen.

Še posebej pa smo ponosni na fotografije, ki smo jih objavljali v rubriki fotograf. Tu gre za avtorje fotografij, ki so v našem ali širšem prostoru pustili večji pečat. S fotografijo in kratkim opisom smo predstavili dvajset fotografov. Prvi posnetek je prispeval Borut Šorli, eden izmed fotografov, ki so svoje posnetke razstavljali in objavljali v publikacijah doma in v tujini. Med bolj prepoznavne fotografije štejemo tudi: Klemena Demšarja, Nina Freliha, Tanjo Mlinar, Aljaža Rampreta, Marka Šubica in Brigito Zemljarič. Slednja je kot mlada fotografinja prejela prestižno priznanje za prvo mesto na natečaju Žene fotografirajo v Beogradu. Med poklicnimi fotografi smo objavili tudi sliko rojaka Jureta Makovca, ki sodi med najprodnornejše slovenske fotografije in se uveljavlja tudi v tujini.

PESMI

Od leta 2012 dalje smo v vsaki številki objavili pesem domačega literata, v treh primerih pa so pesmi delo avtoric, ki so sodelovale na literarnem natečaju ob Slovenskih klekljarskih dnevih. Večinoma gre za ljubiteljsko pisanje, nekateri pa so svoja dela objavljali v revijah, pesniških zbirkah, samostojnih knjigah ali drugod. Med avtorji s samostojnimi pesniškimi zbirkami so: Marija Gantar, Breda Dolenc, Franc Kopač, Marija Podobnik, Ivanka Erznožnik, red. prof. ddr. Marija Stanonik, Tatjana Štrbenk.

KONEC ŽIROVSKIH STOPINJ

V prepričanju, da je prav, da ostane zapis tudi o koncu *Žirovskih stopinj*, sem se lotila analize dogodkov. Listala sem po zapiskih, zapisnikih, brskala po družbenih omrežjih, iskala izjave, pisma, citate in jih sestavljala po zaporedju. Bilo je veliko dela, saj

je bilo v dveh letih (kako hitro beži čas), odkar se je začelo, če štejemo za začetek volitve 18. novembra 2018, pestro dogajanje. Bolj ko se je sestavljala celota, bolj sem bila v dvomih, kakšen namen ima taka objava. Nikakor ne želim ponovne razprave in razvnanja strasti, hočem le povedati, kako so nastale, živele in odšle *Žirovske stopinje*.

Samo dejstvo, da je moja sestra občinska svetnica in da so zato morale pasti *Žirovske stopinje*, nikakor ne more zdržati, pa naj bo kakor koli že. Nekaj je še; nekaj, kar je močnejše od tega. V prefinjenem političnem slogu bi lahko rekli, da je izdajatelj k temu pristopil nekoliko nerodno in nepremišljeno, zlobneži pa bi lahko dodali, da je bila stvar izpeljana točno tako, kot je bila zamišljena, le z nekoliko večjim vložkom, kot je bilo pričakovano.

Začelo se je z *Gorenjskim glasom*. 6. februarja 2019, ko je sonce ravno zahajalo za Kamniške Alpe, ki so žarele v rdeče modrih odtenkih, sem bila v Kranju (kakšno naključje!), ko je zazvonil telefon. Glas na nasprotni strani mi je dejal: »So februarске Stopinje res zadnje, ki jih boš pripravila?! Z *Gorenjskega glasa* je prišla novica, da bodo odšle skupaj z občino izdajali *Žirovske stopinje*.« Molk. V glavi pa prepil: »Kaj se dogaja? Zakaj nobene uradne informacije, kaj je narobe?«

Izdali smo februarске in aprilске *Žirovske stopinje*, še vedno pa ni bilo nobene informacije, le namigi, da se nekaj pripravlja, so bili vse glasnejši. 13. maja 2019 sem se glede na sklep uredništva sestala z županom mag. Janezom Žakljem. Predlagala sem, da naredimo še junijsko številko, ki je bila v pripravi, nato pa naj me, če je za to zakonska podlaga, razreši občinski svet, ki me je tudi imenoval.

Junija so izšle zadnje *Žirovske stopinje*. Če bi bilo malo več politične zrelosti, volje in pripravljenosti oziroma če bi pri izdajatelju zares obstajala želja po *Žirovskih stopinjah*, si upam trditi, da bi bile te še danes občinsko glasilo. Urednica bi se zamenjala, uredništvo bi ostalo in vse bi teklo tako kot prej. A ni bilo tako preprosto in poti nazaj ni bilo več.

Da bi nekako pomirili strasti, so se trudili številni posamezniki, rešitve je iskala tudi politika. Nekateri zares, drugi bolj navidezno. Ogllašali so se pri meni, prav tako pri nekaterih možnih kandidatih za urednika. Na družabnem omrežju se je oglašil tudi mag. Viktor Žakelj, ekonomist, publicist, politik, kulturnik, ki je pozival k umiritvi strasti: »Spoštovani, staknite glave, odstopite od ideje, da *Žirovske stopinje* postanejo priloga *Glasa*, ki si tega ne zasluži. Žiri bi izgubile del identitete. /.../ Zato prosim,

ustavite konje! Ne župan, ne svetniki, ne Žiri si ne zaslužijo novega starega sovraštva, in to v času, ko bo potrebno končati športno dvorano, ki je nadvse potreben projekt.«¹³

Da bi *Žirovske stopinje* ostale žirovske, so se ves čas zavzemali žirovski študentje in tudi preko svojega družbenega omrežja pozivali k ohranitvi *Žirovskih stopinj*. Napisali so peticijo, v kateri so med drugim navedli: »V klubu Žirovskih študentov si prizadevamo, da bi časopis ostal naš, saj smo prepričani, da je samo tak dovolj dober za Žirovce. Če se tudi vi strinjate, da *Stopinje* zadržimo v našem kraju, prispevajte svoj podpis in pokažite, da nam ni vseeno.«¹⁴

12. julija 2019 so začeli zbirati podpise in že prvi dan je peticijo podpisalo 415 Žirovcev. Skupaj so zbrali 1334 podpisov, ki so po vsej verjetnosti ostali nekje v občinskih predalih in o katerih se ni veliko govorilo. Prizadevanja študentov je v dveh pismih podprla tudi prva častna občanka Žirov, red. prof. ddr. Marija Stanonik, ki je za *Žirovske stopinje* zastavila tudi svoj ugled in verjemite, da tega ni naredila le zato, ker sva sorodnici. V enem izmed njih, 22. junija 2020, piše: »Vaša lanskoletna akcija je bila imenitna. Zmagali ste, čeprav ni bilo zelenega rezultata. Pripravljene ste se bili izpostaviti za kvalitetno, za dobro kraja profesionalno in s srcem opravljeno delo ... Ohranili ste dostojanstvo tistih žirovskih občanov, ki mislijo s svojo glavo. Prosim, ostanite taki tudi v prihodnje.«¹⁵

Nihče več se ni hotel vpletati v ta voz, čeprav bi se mogoče našel kdo, ki bi lahko ali pa želel opravljati to delo. Dogodki so se vrstili, razpravljalo se je na občinskem svetu, na komisijah, na sejah političnih strank, v gostilnah, na ulici, na družabnih omrežjih in še kje. Dobila sem številna osebna pisma in besede podpore. Tudi bralci *Žirovskega občasnika* bi gotovo z veseljem prebrali, kako lepe misli so se tkale in bodrile, a bilo bi preveč hvalisavo. Naj ostane to in še kaj za drugič. Mogoče bo o tem kdaj spregovoril kak neodvisen pisec. Jožica Kacin nisem odstopila. Niti prej niti pozneje, ko so me tudi na komisiji za volitve in imenovanja pozivali, naj se izjasnim glede odstopa. Zakaj? Kaj sem naredila narobe? Samo to, da sem osem let skrbelo, da so bile *Žirovske stopinje*, kolikor se je dalo, najboljše in da so bile glasilo čim več občanov, ne glede na politično barvo, spol,

Zadnja številka *Žirovskih stopinj* je ostala v hotelskem salonu v Dominikanski republiki, 26. 1. 2020 Jožica Kacin

poklic in še kaj. Bili so pritiski, naj objavimo to ali ono, ali pa vprašanje, zakaj je objavljen prispevek določenega pisca, ker se nekateri niso strinjali z njegovim razmišljanjem. A zastopala sem stališče, da so *Žirovske stopinje* glasilo vseh Žirovcev. Seveda vsi niso prišli na vrsto, toda z vsako številko je bilo več takih, ki so v njih našli svoj prostor.

Čas je tekkel. *Žirovske stopinje* pa so čakale. Manjkala je septembrska, novembrska in decembrska številka, nato še februarjska. 15. januarja 2020 je bil na spletni strani občine objavljen javni razpis za odgovornega urednika lokalnega glasila Občine Žiri.¹⁶ O rezultatih razpisa javnost ni bila obveščena.

Januarja 2020 so bile – res da junijske – *Žirovske stopinje* na svoji zadnji poti. Odletele so čez Atlantski ocean in se razvajale na vročem pesku neokrnjenih plaž in plantaž sladkornega trsa, nato pa bile slovesno položene na polico ene izmed tamkajšnjih knjižnic s pripisom: »... Vesela sem, da je naključje hotelo, da so *Žirovske stopinje* zadnjič z menoj na poti prav v deželi neizmernih lepot in prijaznih ljudi. Z ljubeznijo ti jih izročam, Dominikanska republika. Hvala za lep dopust. Hvala tudi *Žirovskim stopinjam* in vsem, ki ste bili z njimi. 26. januar 2020.«

4. februarja 2020 je uredništvu in urednici potekel mandat. Marca 2020 je izšel Časopis za občino Žiri, *Žirovske novice*, izdajatelj Gorenjskega glasa, odgovorna urednica Mateja Rant, in Občine Žiri. Glede na veljavni Odlok o ustanovitvi in izdajanju lokalnega glasila Občine Žiri (UL RS 3/2012 in 34/2012) se nekateri sprašujejo o zakonitosti izhajanja časopisa, a to je že druga zgodba.

Žirovske stopinje so odkorakale odmerjeno pot. Zdaj so na potezi *Novice*. Ena izmed njih, o kateri poroča tudi tretja številka *Žirovskih novic* (izšla septembra 2020) je, da bomo v petek, 25. septembra 2020 v Žireh tudi uradno odprli novo športno dvorano, največjo naložbo v zgodovini občine, ki jo je v pozivih na strpnost poleti 2019 omenjal tudi mag. Viktor Žakelj. Velika pridobitev, pa naj bo kdo za ali proti. Stoji tam v vsej svoji veličini in nihče nam je ne more vzeti. Iskrene čestitke vsem, ki so zaslužni za ta objekt! In prav tako iskreno in brez zamer: Srečno in uspešno pot, *Žirovske novice*!

Prispevek je bil objavljen v *Žirovskem občasniku*, letnik 2020, zvezek 42, številka 50., str. 250 do 267

¹³ <https://www.facebook.com/klubzirovskihstudentov>, celotno besedilo objavljeno na facebooku Kluba žirovskih študentov, 22. 7. 2019, avtor mag. Viktor Žakelj.

¹⁴ <https://www.facebook.com/events/2330656307215042/> celotno besedilo peticije, objavljeno na facebooku Kluba žirovskih študentov, 12. 7. 2019.

¹⁵ <https://www.facebook.com/photo?fbid=10214858062804845&set=a.1204445971030>, celotno besedilo objavljeno na facebook strani Kluba žirovskih študentov, 22. 6. 2020, avtorica red. prof. ddr. Marija Stanonik.

¹⁶ <https://ziri.si/vsebinsa/javni-razpis-za-odgovornega-urednika-lokalnega-glasila-obcine-ziri?fbclid=IwAR121mETLoIwRB0CNxDsGuinfiljJSQbwzAVxhdHtWR2klF0A0jqU-a6ePH4>, spletna stran Občine Žiri, 15. 1. 2020.

OBČINA ŽIRI
KOMISIJA ZA VOLITVE IN IMENOVANJA
Loška cesta 1, 4226 ŽIRI

Klub žirovskih študentov

ZADEVA: PREDLOG ZA PODELITEV PRIZNANJA OBČINE ŽIRI

Za priznanje Občine Žiri predlagamo Jožico Kacin, roj. 6. 3. 1961, stanujočo Bedrih 27, Žiri za uredniško in novinarsko delo pri občinskem glasilu Žirovske stopinje ter za dolgoletni prispevek k družabnem življenju, obveščenosti in promociji kraja.

Obrazložitev:

Jožica Kacin se že od mladih let vključuje v življenje in delo domačega kraja, njen prispevek pa je postal vidnejši od leta 1980, ko se je zaposlila v Alpini. Opravljala je različna dela, predvsem taka, kjer je bilo veliko stikov z ljudmi. Že kot pripravnica se je leta 1980 vključila v delo Alpinine mladinske organizacije, ki je prav takrat z novimi člani dobila nov zagon. Pripravili so nekaj odmevnih prireditvev, kot je Pokaži kaj znaš, ki jo je posnela RTV Slovenija, gledališko igro z domačimi igralci v režiji sodelavca iz Alpine Draga Grošlja, tečaje, kot npr. šiviljski, plese v Partizanu in se vključevali v dobrodelne in druge akcije v podjetju in kraju. Kot predstavnica mladih je bila Jožica Kacin en mandat članica Sveta krajevne skupnosti Žiri. Bila je tajnica DPD Svobode Žiri, članica Župnijskega pastoralnega sveta, že vrsto let pa dejavno sodeluje v Združenju malega gospodarstva.

Bila je tudi sodelavka Radia Žiri, največ je delala kot urednica. Dolga leta je bila članica uredniškega odbora časopisa Delo življenje, ki je bilo glasilo podjetja Alpina in kraja, v letih 1999 do 2006 pa njegova glavna odgovorna urednica.

Tudi ko se je dokončno zaposlila v domačem podjetju Metalika Kacin, ni prekinila z uredniškim in novinarskim delom. Za vsako številko Dela življenje je pripravljala in urejala krajevne novice. Ob 60-letnici Alpine sta z urednico Tanjo Rojc pripravili jubilejno publikacijo. Ko so se v Alpini odločili, da bo Delo življenje izhajalo le še za potrebe podjetja, se je sodelovanje prekinilo.

Jožica pravi, da je pogrešala uredništvo in novinarstvo in razmišljala, da bi po zgledu številnih občin, tudi v Žireh, morali imeti svoje glasilo. Na občini takrat za to ni bilo posluha, župan mag. Janez Žakelj pa je po prvi izvolitvi dal pobudo za izdajanje glasila in Jožico Kacin povabil k sodelovanju.

Prve Žirovske stopinje so izšle decembra 2011. Sprva po naročilu občine na skromnih 16 straneh. Kasneje sta se zaradi velikega zanimanja avtorjev prispevkov, fotografov in bralcev, obseg in kakovost glasila večala in izboljševala. Jožica Kacin je vzela nalogo zelo resno in pravi, da je hvaležna občini, uredniškemu odboru in vsem, ki so sodelovali pri nastajanju glasila, ki je bilo zares žirovsko in so ga z veseljem brali tudi žirovski rojaki in drugi.

S prispevki ali nasveti je s prostovoljnim delom sodelovala pri izdajah več krajevnih publikacij, med drugimi Naprej rumeni, ki ga je ob 30-letnici izdal NK Alpina. S tremi sošolkami so ob abrahamu leta 2011 uredile in izdale knjigo Odsev generacije, ob 120-letnici PGD Žiri je uredila zbornik V zavetju Lintverna I, lani ob 130-letnici pa še V zavetju Lintverna II. V letu 2019 je skupaj z mag. Andražem Kopačem uredila zbornik Smučarsko skakalnega društva Žiri Letimo ... Bila je tehnična urednica pri izdaji knjige svoje mame Brede Karner Spomini tovarniške delavke in še štirih družinskih knjig iz zbirke Jubileji, ki jih je uredila prof. ddr. Marija Stanonik. Je tudi sodelavka Žirovskega občasnika, priložnostno pa tekste z avtorskimi fotografijami objavlja tudi v drugih publikacijah, revijah in časopisih.

Menimo, da je Jožica s svojim dolgoletnim delom na različnih področjih, veliko prispevala za kraj, predvsem pa pripomogla k obveščanju občanov in promociji občine tudi izven njenih meja, saj so tako Delo življenje, Radio Sora kot Žirovske stopinje velikokrat presežali občinsko, včasih tudi državno okolje. Podjetje Metalika Kacin poleg Jožice kot nosilke dejavnosti trenutno zaposluje osem ljudi. Tudi podjetje se trudi delati za dobro kraja in občanov. V zgradbi Metalike imajo brezplačen prostor za vadbo nekatere domače glasbene skupine. Metalika Kacin je donator in sponzor trem žirovskim gasilskim društvom, po svojih možnostih pa podpira tudi druga društva in združenja, publikacije in prireditve v kraju.

Žiri, 6. 5. 2020

Predlogu se pridružujejo naslednja društva:

Predsednik KZS
Maj Kristjan

Maj Kristjan

Občina Žiri je na slavnostni akademiji 19. junija 2020 podelila občinska priznanja. Za uredniško in novinarsko delo pri občinskem glasilu *Žirovske stopinje* ter za njen dolgoletni prispevek k obveščenosti občanov, družabnemu življenju in promociji kraja je priznanje Občine Žiri prejela Joži. Predlog je podprlo 14 od 15 občinskih svetnikov.

Barjan Kacin

Barjan Kacin

Barjan Kacin

Karin Bogar

Loški utrip

Pri Žirovskih stopinjah je pustila trajno sled

Letošnje priznanje Občine Žiri je prejela Jožica Kacin za uredniško in novinarsko delo pri občinskem glasilu Žirovske stopinje ter za dolgoletni prispevek k obveščenosti občanov, družabnemu življenju in promociji kraja.

Kacinova je bila glavna in odgovorna urednica Žirovskih stopinj od prve številke iz leta 2011 do zadnje 2019. »Pri svojem delu je bila vedno profesionalna, objektivna in nepristranska ter se zavzemala za neodvisnost Žirovskih stopinj. V letu 2019 je Kacinova z Žirovskimi stopinjami žal zaključila uspešno zgodbo, ki jo bomo občani in občanke še dolgo pomnili,« je v pismu podpore napisal občan **Jaka Podobnik**.

Kaj vam pomeni to priznanje?

Zelo sem počaščena in ponosna, ker so moje delo opazili in me predlagali člani Kluba žirovskih študentov, predlog pa so s sedemnajstimi podpisi podprla žirovska društva, glasbene skupine, posebno pismo pa je dodal še en občan. Nisem se jim imela še prave priložnosti zahvaliti, zato vsem iskrena hvala. Naj ne izzveni klišejsko, toda res je, da je to priznanje predvsem priznanje Žirovskim stopinjam, kar dokazuje, da delo in večkrat tudi neprespane noči niso bile zaman.

Kako ste vi doživeli ta primer, da ste morali lani zaradi konflikta interesov (vaša sestra je občinska svetnica) zapustiti uredniško mesto, po osmih letih?

To pravzaprav razumem, čeprav so zakoni v takih primerih zelo neživljenjski. V tako majhnem kraju, kot so Žiri, predvsem pa če gre za večje družine, se vedno najde kakšna povezava. Veliko bolj me moti način, kako je prišlo do prenehanja mojega dela in do konca Žirovskih stopinj. Če bi bil izdajatelj glasila bolj takten oziroma če bi bila želja, da glasilo ostane, mislim, da bi Žirovske stopinje še vedno izhajale.

Če se ozrete na svojo osemletno prehojeno pot, na kaj ste najbolj ponosni?

Ponosna sem na vsako posamezno številko Žirovskih stopinj, na vsak prispevek v glasilu (1989

Z družino in drugimi sorodniki na dan podelitve občinskih priznanj, 19. junija 2020

naslovov), saj je vsaka še tako drobna novička terjala od avtorjev svoj trud in čas in bila pripravljena z dobro mislijo. Izdali smo 44 številke na 1350 straneh, v kar pa ni všteto oglasni del. Pri ročnem štetju sem naštel 387 avtorjev besedil in več kot 200 fotografov. Sodelovali so člani uredništva, predsedniki in člani društev, organizacij, podjetij, člani občinske uprave, učitelji in vzgojiteljice iz obeh vrtcev, naši rojaki, strokovnjaki z različnih področij, zunanji sodelavci ter številni drugi posamezniki. Mislim, da bi težko našli podobno glasilo s toliko avtorji. Rada bi omenila še 44 žirovskih slikarjev na naslovnih, 20 predstavljenih fotografov, ki so pustili v slovenskem ali žirovskem prostoru širšo sled, in 40 domačih pesniških ustvarjalcev.

Kateri sogovornik, s katerim ste opravili intervju, vam je ostal prav posebnem spominu?

Težko bi izpostavila enega. Vsak mi je dal nekaj svojega. Vedno občudujem in iščem ljudi, ki imajo različne darove in jih izkoriščajo v svoj in v prid vseh, ki

so v danem trenutku z njimi. Tu ne mislim neke posebne odličnosti; lahko je to dobra kuharica, natančen orodjar, vesten dijak, lojalen sodelavec, zaupanja vredna soseda ali prijazen sovaščan, ki za vsakega najde toplo besedo. Vedno sem rada prisluhnila drugim in odkrivanje večinoma drobnih, a pomembnih osebnostnih lastnosti in vrednot je najlepše, kar doživljam pri takih srečanjih, saj tako vedno znova spoznavam, da dobro prinaša dobro. Tudi pri delu v domačem podjetju imam veliko stikov z ljudmi in mislim, da še vedno ali pa spet in vedno bolj cenimo in živimo vrednote, za katere včasih pravimo, da izginjajo. Zase pravim, da imam veliko srečo, ker me obkrožajo dobri in prijetni ljudje.

Kakšni so bili odzivi bralcev, občanov na ta časopis? Najlepša pohvala in najbolj ostra kritika?

Odzivi bralcev so bili dobri. To lahko podkrepim s številnimi ustnimi in pisnimi pohvalami, pa tudi s tem, da številni pripovedujejo, da hranijo vse izvede Žirovskih stopinj. Raziskava, ki jo je

leta 2018 naredil učenec iz naše osnovne šole **Nejc Šubic** pod mentorstvom učiteljic **Andreje Bogataj** in **Barbare Peternel**, je pokazala, da največ novic in informacij občani Žirov najdejo v lokalnem časopisu Žirovske stopinje. Štirideset odstotkov vprašanih je povedalo, da glasilo vedno v celoti preberejo. Tudi podpisi za Žirovske stopinje oziroma da te ostanejo v Žireh, ki so jih julija 2019 zbirali žirovski študentje, kažejo na veliko podporo. Peticijo je podpisalo 1334 občanov, kar je skoraj tretjina vseh (4876 prebivalcev, podatek s spletne strani Občine Žiri, avgust 2019). Tudi o najlepši pohvali bi težko govorila. Vsaka mi je bila, posebej v dneih, ko zaradi zdrava, ki so se pletle okrog glasila, ni bilo lahko, zelo dragocena. Nekateri so me izredno presemetile, saj so se oglasili ljudje, s katerimi že dolgo nismo bili v stiku ali pa sploh nikoli, vendar so mi njihove spodbudne besede vlivale pogum in zavest, da je bil vsak trenutek, ki sem ga posvetila Žirovskim stopinjam, vreden prizadevanja. Bile so tudi kritike, vendar jih na srečo ni bilo veliko ali pa niso prišle do mene, kar je pravzaprav škoda. Dobronamerna kritika je lahko zelo učinkovita, saj napak, na katere so me opozorili, nisem ponavljala oziroma sem bila nanje zelo pozorna.

Kako vi vidite občinske časopise v Sloveniji? So včasih premalo kritični do lokalne oblasti, ker jih ta sofinancira?

Zaradi dela v domačem podjetju sem bila veliko na terenu, in ko smo začeli z izdajanjem Žirovskih stopinj, sem sama in s pomočjo drugih zbrala precej lokalnih publikacij iz različnih delov Slovenije. Neskromno lahko rečem, da so Žirovske stopinje med najboljšimi. Tu imam v mislih vsebino, videz, število avtorjev, med drugim pa tudi

Loški utrip

neodvisnost. Za primer lahko povem, da nihče od izdajatelja ni vedel za vsebino glasila do izida, kar je onemogočilo vpliv na objave. Seveda smo pazili, da smo pisali kar se da pozitivno, hkrati pa zastavljali tudi kritična vprašanja. Občasno so se pokazale želje posameznikov ali strank po več politično obarvanih prispevkih, kar sem zavrnila z utemeljitvijo, da glasilo ni pravi naslov za razreševanje tovrstnih vprašanj. Pojavila se je tudi kritika zaradi objave prispevka avtorja, ki nekaterim ni bil po volji. Moje stališče pri tem je bilo, da so Žirovske stopinje (ob primerni kulturi zapisa) glasilo vseh Žirovcev. Ta samozavest je izhajala tudi iz moje finančne neodvisnosti od glasila, saj sem kruh služila drugje in je bilo skromno plačilo za uredniško delo (ne pa za novinarsko) le simboličen prispevek. Mislim, da povsod ni tako in da so nekateri glasila, kot pravijo, trobilo županov ali drugih oblastnikov. Slovensko društvo novinarjev se je zato že zavzemalo za ukinitvev lokalnih časopisov in za

neodvisno poročanje, kar pa je bilo pri Žirovskih stopinjah dokaj dobro doseženo. Težava neodvisnega poročanja za naš kraj je tudi v (za nas domačine sicer navidezni) oddaljenosti od središč. Bolj poredko se namreč zgodi, da pride žirovska novica v medije, če ne gre za dogovorjen, s finančnimi sredstvi podprt prispevek. Žirovske stopinje so v primerjavi z drugimi občinskimi glasili po njih podatkih predstavljale zelo nizek strošek, saj je bila večina dela opravljenega brezplačno.

Morda še kakšna zanimivost, anekdota, ki ste jo doživeli kot urednica?

V skoraj devetih letih se je nabralo tudi nekaj zanimivih dogodkov. Sreča, da se je na koncu vedno lepo izteklo. Zanimiva je bil prigoda pri prvi izdaji. Pogovarjala sem se z odličnim žirovskim ljubiteljskim pesnikom. Sestala sva se enkrat, dvakrat, se menila o tisoč in eni stvari, tudi o njegovem pesništvu. Bil je prijeten sogovornik in odličen poznavalec dogajanja doma in po

svetu. Za vse sva se dogovorila, a ker sem poznala njegovo nekoliko nepredvidljivo naravo, sem ga prosila, da podpiševa pismeno dovoljenje za objavo. Zatrjeval je, da to ni potrebno in da beseda nekaj velja. Verjela sem. Naslednjo soboto (takrat so pošto dostavljali tudi na ta dan) pa je na moj domači naslov prispela priporočena pošiljka. V beli kuverti je bil iz zvezka iztrgan, a zelo lepo urejen list, na katerem je pisalo: »Podpisani, spoštovani gospe Jožici Kacin ... vključno s tožbo, strogo prepovedujem kakršnokoli vnašanje mojega imena v katerokoli publikacijo ...« Komaj sem si nekoliko opomogla od šoka, ko je na vratih spet pozvonilo in pojavil se je gospod. Še enkrat mi je povedal, da ne dovoljuje objave in grozil s tožbo. Spremenila sem načrt, a Žirovske stopinje so bile prikrajšane za čutno pesem domačega avtorja.

Kaj trenutno delate, ste ostali v medijski sceni?

Zaposlena sem v domačem podjetju Metalika Kacin, ki posluje že triindvajseto leto, in kjer sem

nosilka dejavnosti. Uredniško in novinarsko delo je pravzaprav hobi, ki pa ga jemljem zelo resno in profesionalno. Sreča, da je moje delo v Metaliki tako (kar je velika zasluga moža Cirila, ki je vodil podjetje), da sem lahko toliko časa posvetila Žirovskim stopinjam. Sicer pa mi dela v podjetju, kot tudi uredniškega in novinarskega, ne zmanjka. Lani avgusta smo ob 130-letnici PGD Žiri izdali publikacijo *V zavetju lintverna 2*, oktobra pa s Smučarskim skakalnim klubom zbornik o gradnji nordijskega centra v Žireh (2002–2019), trenutno pripravljamo publikacijo ob 20-letnici društva ŠmarR.

Damjan Likar

Loški utrip lahko berete tudi na spletu: www.skofjaloka.si.

VESNA KRANJC

ŽIROVSKE STOPINJE – POT USPEHA

»Osredotočimo se na pot, ne na cilj. Izpolnjenosti ne prinaša to, da nekaj končamo, ampak nas že izpolnjuje dejanje samo.«

Greg Anderson

Ideja, da bi imeli v Žireh svoj časopis, je padla že mnogo pred prvim izidom. Z Joži sva se večkrat šalili, kako bi ona po prenehanju izdajanja glasila Delo Življenje v Alpini, ki ga je več let urejala, lahko ustvarila nekaj novega. Pogovarjali sva se, kako bi pisala, ustvarjala ter obveščala Žirovce o dogajanju v Žireh. To se ji je zdelo imenitno. Kar žarela je, ko sva razmišljali in razglabljali, kaj vse bi se dalo pisati in predstaviti. Nemalo je bilo tudi šal na temo, kako bomo to delali skupaj – nekdo bo fotografiral, drugi izvajal, tretji pisal ... Joži je v sebi gojila veliko željo, da bi se to nekoč uresničilo.

Ko je bil leta 2010 izvoljen novi župan, mag. Janez Žakelj, mu je bila ta ideja predstavljena. Nastopili smo resno in mu pokazali prednosti takšnega načina obveščanja občanov. Takrat sem kot članica Občinskega sveta Občine Žiri aktivno sodelovala pri pripravi in sprejemu pravnih podlag za izdajo in ustvarjanje te nove pridobitve. Oblikovali smo pravila ter lasten uredniški odbor in začelo se je. Žirovskemu časopisu je bilo izbrano ime *Žirovske stopinje* in Joži je pričela s svojim sanjskim delom. Prva številka je ugledala luč sveta v decembru 2011. Žirovci smo *Žirovske stopinje* z navdušenjem sprejeli. Tudi župan je bil takrat videti zadovoljen.

Časopis je izhajal štirikrat letno. Joži je ves ta čas skrbno zbirala gradivo ter spodbujala občane, društva, podjetja in umetnike, da so se predstavljali in pisali članke. Obenem je skrbela, da smo imeli vsi Žirovci možnost izvedeti, kaj se v Žireh in okolici dogaja. Pri oblikovanju vsebin in gradiv se je ves čas trudila biti nepristranska in profesionalna poročevalka o športnem, kulturnem, gospodarskem, političnem in drugem dogajanju. Večkrat sem med pogovorom z njo začutila, da si jo marsikdo želi prisvojiti oz. da včasih komu ni bilo všeč, da je objavila članek drugega. Njena drža je vedno ostala trdna in pokončna. Občina ji je na začetku odobrila izdajo omejenega obsega 16 strani. Le nekaj nas ve, kako močno si je prizadevala, da bi ji bilo dovoljeno narediti še obsežnejši in bogatejši časopis. Enkrat, ko je nastalo nekaj

strani časopisa preveč in ji občina tega zneska ni želela pokriti, je vztrajala in celotno obljubljeni vsebino objavila ter finančno razliko za dodatne strani pokrila iz lastnega žepa. Takšna je naša Joži. Vztrajna, neodvisna, poštena, požrtvovalna.

Čas je tekel in *Žirovske stopinje* so se ustvarjale in izhajale naprej. Člani širše Jožičine družine smo opazovali, koliko časa in energije Joži vložila v svoj hobi, to širšo družbeno koristno dejavnost. V tem času se je zgodilo veliko neprespanih noči, kar nekaj odpovedanih srečanj ali pa predčasno zapuščenih družinskih zabav. Naša skupna družinska potovanja, tedenska smučanja, morski potepi in izleti so se prilagajali terminom izdajanja Žirovskih stopinj. Nič kolikokrat smo slišali: »Zelo rada grem z vami, vendar takrat jaz ne morem, ker bom delala Stopinje.« Včasih smo se celo jezili, naj svoje obveznosti in pisanje prestavi na dan prej. Toda ostala je neomajna in nas vedno prepričevala, da se *Stopinje* delajo zadnje dni pred objavo. Trdila je, da so kakor kruh, tudi novice najboljše sveže. Razumela je tudi, da časopisni sodelavci svoja pisanja najraje oddajo v zadnjih dneh.

Joži se ni nikoli pritoževala nad delom in obveznostmi, ki jih je imela s *Stopinjami*. Na oboje je gledala zelo pozitivno. Le včasih nam je potožila, da kdo od avtorjev ni oddal oz. pripravil obljubljenega. V zgled mi je bila njena želja, da izdela najboljše in najbolj objektivne novice. Z velikim trudom in dobro mero navdušenja je dosegla, da so imele *Stopinje* na koncu izhajanja kar 48 strani. Oblikovala in pripravljala jih je tudi na potovanjih. Včasih sva se s sestro Lili hecali in komentirali njeno neorganiziranost, da mora pisati celo na dopustu. Toda takšna je naša Joži in takšen je njen resen pristop k delu. Spodbujala nas je, da smo *Stopinje* na potovanjih ali dopustih ustvarjali skupaj.

Spomnim se prigode, ko je *Stopinje* zaključevala na ladji na križarjenju po Kanarskih otokih. Delala je celo noč, zjutraj smo drugi kot kritiki prebrali in komentirali ustvarjeno, Joži pa je zatem v Slovenijo poslala izdelano verzijo. Ko so ji sodelavci časopisa pošiljali članke, nam je večkrat razkrila, kaj bo objavljeno in v kakšni obliki bo. Bili smo kritični opazovalci in marsikatero stvar smo ji predstavili v drugi luči, kot jo je na začetku videla sama. A na njeno objektivnost in nevtralnost nismo niti poskusili vplivati. Tudi če bi želeli, ne bi imelo smisla. Joži je bila vedno znana po svoji trdni hrbtenici. A njene objektivnosti in nevtralnosti nismo niti poskušali obrniti. Niti mogli je ne bi.

Pri izdelovanju *Stopinj* so jo zvesto podpirali tudi njeni najbližji. Pa ni šlo vedno vse zlahka.

Ko se je z izdelkom mudilo in je bilo treba hitro oddati gradivo, so ji člani družine vedno znova pomagali po najboljših močeh. Mož Ciril ter sinova Aleš in Darjan so bili večkrat »žrtve« njenega navdiha in idej. Hotela je najlepšo in najboljšo fotografijo, oblikovanje ni bilo nikoli dovolj dobro ... Včasih je bilo treba zahtevano narediti zgodaj zjutraj, drugič pozno ponoči. Njena reka sta bila: »Kar je nujno, ni težko« in »*Stopinje bodo izšle*«. Občudovala sem njeno družino in njihovo sodelovanje, moč ter Cirilovo mirnost in zvestobo pri izvajanju naloženega. Za *Žirovske stopinje* in z njimi je živela cela družina.

Nastopilo je volilno leto 2018. S strani Neodvisne liste za napredek Žirov, Liste za Žiri sem bila vabljen, da kandidiram za občinsko svetnico. Nekaj časa sem oklevala, po pogovoru in prepričevanju s strani sorodnikov – tudi Joži – in prijateljev sem se ponovno odločila za ta korak. Že pred kandidaturo sva se z Joži pogovarjali, kako bodo v tem primeru izhajale *Stopinje*. Sorodniki občinskih svetnikov po izteku obstoječih pogodb namreč Občini ne morejo več izdajati računov za opravljeno delo. Joži je v svojem značilnem sprejemajočem in optimističnem duhu bila prepričana, da bomo stvari uredili in da bodo *Stopinje* še naprej izhajale pod žirovskim okriljem. Večkrat je rekla: »Bom pa po izteku pogodbe delala zastoj, saj tega ne počnem zaradi denarja. Brez 300 evrov honorarja, ki ga dobim za izdano številko, bi lahko preživela.« Njen mandat odgovorne urednice in seveda mandat celotnega uredniškega odbora ni bil vezan na mandat župana in občinskega sveta. Ta naj bi se iztekel šele 4. 2. 2020. Do takrat bi ob izkazanem interesu s strani občine zlahka našli pot za nadaljnje sodelovanje. Ob tem imam v mislih tudi to, da očitkov župana zaradi sorodstvene vezi med mano kot občinsko svetnico in Joži kot odgovorno urednico v času županovega prvega mandata ni bilo, čeprav so tudi takrat veljali smiselno isti predpisi. V občinski svet sem bila izvoljena. Čutila sem veliko vnemo in željo po tem, da s svojim znanjem in izkušnjami, pridobljenimi v desetih letih opravljanja dela direktorice občinske uprave Občine Vrhnika, prispevam tudi k napredku ter razvoju Občine Žiri. Tako sem decembra 2018 začela z opravljanjem mandata.

Hkrati pa so se začeli tudi postopki ukinjanja *Stopinj*. Župan je pričel z iskanjem drugačne rešitve obveščanja Žirovcev. Že v februarju 2019, kmalu po njegovi novi izvolitvi, se je izkazalo, da namerava obveščanje Žirovcev prepustiti Gorenjskemu glasu. Spominjam se, da je Joži prejela telefonski klic, ki ji je, nič slabega sluteči, naznanil, da naj bi jo Gorenjski glas nadomestil. Kako boleče je to bilo, ve le

Veselje sester Vesne, Joži in Lili po slavnostni akademiji Občine Žiri, na kateri je Joži prejela občinsko priznanje, 19. junij 2020. Darjan Kacin

Joži. Z njo pa sem to močno čutila tudi sama. Poznala sem njeno veliko vnemo pri delu z *Žirovskimi stopinjami*. Bile so njen otrok in zanje je skrbela bolj kot za punčico svojega očesa. Sledi so puščale v najglobljih kotičkih njenega življenja in dela. Zadnjo izdajo je vedno nosila s sabo in s tem skrbela za promocijo Žirov in nas, vseh Žirovcev. Ob vsem tem je bilo zelo neprijetno tudi meni, saj je župan kmalu začel razlagati, da se je to zgodilo zaradi moje izvolitve. Če bi župan sledil zakonodaji, bi do izteka pogodbe, ki jo je občina imela sklenjeno z Joži, *Stopinje* lahko ostale popolnoma nespremenjene. Joži bi v tem primeru svoje delo nemoteno opravljala naprej. Z namenom razjasnitev okoliščin je Joži poskušala stopiti v stik z županom. Ta žal ni imel časa za srečanje z njo. Ko mu ga je le uspelo najti, od sestanka ni bilo drugega kot zgolj pisna odpoved Jožičine pogodbe. Potem *Žirovskih stopinj* ni bilo več. Pričela so se pregovarjanja in iskanja – žal bolj kot rešitve, vsak svoje resnice. Žirovci pa smo ostali brez pravih informacij in novic. Preveč črnila bi bilo potrebnega, da bi opisala vse dogodke in zlasti občutke, do katerih je prišlo v nadaljevanju. Žalostno je bilo le, da *Stopinje* niso več izhajale. Ker pa je v vsaki stvari treba najti tudi dobro, naj omenim izjemno odmevno dejanje Kluba žirovskih študentov. Ti so z namenom in željo, da

Žirovske stopinje ostanejo v lokalnih rokah, pričeli zbirati podpise občanov. S tem so želeli pokazati, da županova poteza ni usmerjena v pravo smer ter da bi bilo modrejše postopati drugače in najti boljšo pot. Zbrali so 1.334 podpisov, kar je več, kot je na zadnjih volitvah župan prejel glasov.

Toda tudi to ni ničesar spremenilo. Pred iztekom mandata odgovorni urednici Joži in uredniškemu odboru, je župan sicer objavil razpis za novega urednika časopisa. Seznanil nas je s tem, da je prispela ena vloga. Z njeno usodo ne občinski svetniki ne širša javnost nismo bili nikoli seznanjeni. Kmalu po tem je bila v letu 2020 brez vednosti občinskega sveta sklenjena pogodba z Gorenjskim glasom, d. d. Pri tem je župan spregledal odlok (pravila), ki ureja izdajo *Žirovskih stopinj* in se povsem samovoljno odločil, da bo obveščanje občanov v Žireh prevzel Gorenjski glas. Tako *Žirovskih stopinj* ni več, na domovih nas čakajo *Žirovske novice*. S svojo prisotnostjo v občinski strukturi sem se ves čas trudila in napisala kar nekaj uradnih dokumentov in pisem, ki so opozarjali in izražali prizadevanje, da *Žirovske stopinje* ostajajo žirovske in v obliki, kot smo jih Žirovci imeli radi. Toda volja župana in njegova politična moč sta bili neomajni.

Težko je pisati o dogodkih, za katere ne vem kaj ustvarjajo – zgodbo o uspehu, o porazu ali zgolj poglavje žirovske zgodovine.

Verjamem, da je vsaka, četudi še tako težka stvar, za kaj dobra. Zato me veseli, koliko lepega o naši Joži, njenem delu, osebnosti in prizadevnosti sem slišala ravno takrat, ko so se lomile *Žirovske stopinje*. Vesela sem tudi, da so naše družinske vezi kljub tej preizkušnji ostale trdne in mogoče postale še močnejše. Stari rek »v nesreči spoznaš prijatelja« se je tudi tokrat izkazal za resničnega. Spoznali smo, kako pomembno je, da znamo stopiti skupaj, si prisluhniti in predvsem biti iskreni drug do drugega. Izjemno je tudi, da so prizadevnost in prepoznavnost Jožičinega dela opazili tudi občinski svetniki. Ti so na predlog žirovskih študentov in sopolisnikov, Jake Podobnika ter osemnajstih žirovskih društev z največjim številom glasov na tajnem glasovanju podprli Joži za dobitnico občinskega priznanja.

Pot *Žirovskih stopinj* se je začela z izjemnim navdušenjem in energijo. Daleč so prišle, ves čas rasle, se širile in se dvigale. Tekom vseh let obstoja so pustile ogromno sledi. Žal so se na koncu pod hudim pritiskom zlomile in upam, da le začasno ustavile.

Če vzamem primerjavo z mojim korakom, je enako. Z velikim veseljem sem pred štirinajstimi dnevi šla na sprehod. Na poledneli površini sem si po kar nekaj prehojenih kilometrih zlomila gleženj. Sedaj ležim na kavču in z nogo v mavcu čakam na boljše čase. Zagotovo bodo prišli ...

LILI MLINAR

V ZAVETJU LINTVERNA,

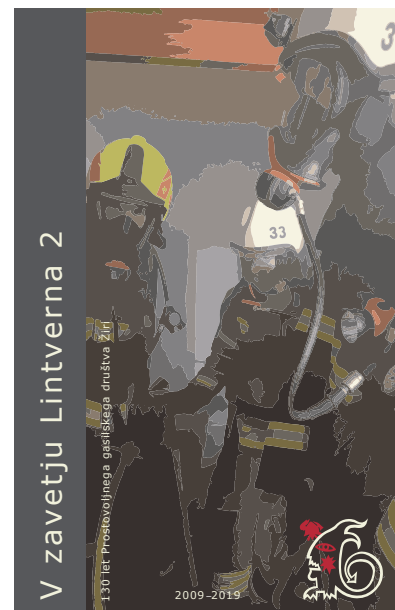
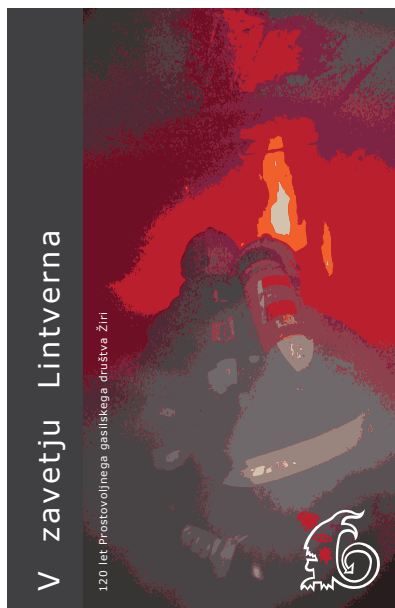
naslov dveh zbornikov. Za nas gasilce nekaj izjemno lepega, ustvarjenega ob 120- in 130-letnici našega PGD Žiri. Kdo je predlagal naslov, se ne spomnim. Mogoče Joži ali kdo drug, vem le, da nam je bil všeč.

Joži je že od nekdaj rada pisala. V rosno mladih letih dnevnik. Nekaj ga je objavila v knjigi *Odsev generacije*, ki so jo še s tremi sošolkami izdale ob svojem abrahamu. Pisala je zgodbe, pesmice in čestitke za razna praznovanja, poroke in tudi pogrebe. Včasih je napisala tudi kakšen članek za časopis. Njeno nadarjenost so opazili tudi v *Alpini* in ji zaupali urejanje časopisa.

Ko smo se leta 2008 začeli pripravljati na našo 120-letnico PGD Žiri, takrat sem bila tajnica društva, smo si zaželeli, da bi prvič v njegovi zgodovini izdali tudi skromen zbornik. Ker pa v društvu nimamo nikogar, ki bi se spoznal na pisanje, še manj na izdajanje knjig, sem takoj pomislila na svojo kreativno sestrico. Da bo pristala, mi je bilo jasno takoj, če pa bo zbornik do avgusta 2009 narejen, sem pa malo dvomila.

Začele so se priprave. Najprej smo določili uredniški odbor in začeli zbirati material. Joži se je javila, da bo pregledala tudi stare zapiske in napisala kratko kroniko. Z veseljem smo ji zaupali ves arhiv, ki je bil razmetan po omarah in neurejen. Joži ga je verjetno potem pol leta samo pregledovala, iskala zanimive podatke in razvrščala po letnicah. Za to smo ji gasilci še posebej hvaležni. Zbirala je prispevke, fotografije, spodbujala člane in članice društva, naj pišejo članke, včasih tudi sama kaj fotografirala in naredila intervju. Ko smo organizirali slikanje članov, je s svojim podjetjem sponzorirala pogostitev.

Čas pa je neusmiljeno tekkel in bližal se je avgust. Bilo je poletje, čas brezskrbnega dopusta. "Saj je še čas, ko pridem z morja bom pa naredila," je govorila: "Potem bo pa Aleš postavil in damo v tisk." "Saj sem vedela, vedno sem ti govorila, da do časa končaj," sem godrnjala vedno, ko sem jo srečala. Seveda se je zakompliciralo, kot se vedno, sploh, če se mudiš in zbornik je zagledal luč sveta šele v tednu po slavnostni seji. Na osrednji slovesnosti s parado pa se je, še dišeč po sveži barvi in s slikami s slavnostne seje, ponosno, prvič v 120-letni zgodovini žirovskih gasilcev bohotil za nas najlepši zbornik vseh časov. In to je bila prva knjiga, ki jo je Joži samostojno

Naslovnici zbornikov ob 120- in 130-letnici PGD Žiri, ki jih je uredila Joži. Oblikovanje: Aleš Kacin

uredila. Prej je že sodelovala z intervjuji v zborniku *Naprej, rumeni!*, ki so ga nogometaši izdali ob 30-letnici nogometa v Žireh. Potem so prišle *Žirovske stopinje*. Z njimi pa delo in prezaposlenost.

Včasih sem jo prosila, če mi kaj napiše ali vsaj zlektorira, ker sem vedela, da to obvlada. Toda vedno me je skrbelo, da bo napisano tik pred zdajci, česar jaz v nasprotju z njo nisem ravno vajena. Po premisleku sem se pisanja največkrat lotila kar sama, češ, saj itak nikoli nima časa. Ampak je ne kritiziram, taka pač je, saj naredi pa vse, največkrat zadnjo noč.

Leta 2018, ko smo gasilci zopet začeli načrtovati obletnico, tedaj sem že prevzela vodenje društva, je padla ideja, da tokrat izdamo nadaljevanje zbornika *V zavetju Lintverna 2*, predvsem v sliki zadnjih desetih let. Joži je izziv zopet sprejela. Po sedmih letih urejanja

žirovskega časopisa se je verjetno počutila prava mojstrica, napoved za nadaljnje izhajanje *Stopinj* pa je bila zelo slaba. Zadnje so izšle junija. Naš zbornik pa avgusta, tokrat v tednu pred slavnostno sejo, kar me je zelo razveselilo. Ponosno smo ga razkazovali in delili med obiskovalce. Sedaj že drugega, za nas zopet najboljšega.

V istem letu je Joži skupaj z Andražem Kopačem uredila tudi zbornik smučarsko skakalnega kluba Žiri Letimo ...

Čas pa tudi leti. Joži v teh dneh praznuje njenih 60 let.

Draga sestrica, tvojih *Stopinj* ni več, te so verjetno res čisto zadnje, naj bodo zate najboljše, pa čeprav jih nisi pisala ti. Želim ti, da bi te še naprej spremljala sreča in zdravje. Saj veš, leta hitro tečejo in mogoče si leta 2029 zaželimo *V zavetju Lintverna 3*.

Zbornik ob 130-letnici PGD Žiri so dobili vsi obiskovalci slavnostne seje, 23. avgust 2019. Andreja Žakelj (Foto Viktor)

MATJAŽ KARNER

1 NA PRAZNOVANJU FRANCIJEVE 50-LETNICE – 24. februar 2020 Arhiv Jožice Kacin

2 MATJAŽ IN ZOJA – 27. januar 2019 Arhiv Jožice Kacin

3 GORSKO HITROSTNA DIRKA LUČINE 2007 – 19. avgust 2007 Darjan Kacin

4 NA PRAZNOVANJU LILIČINE 50-LETNICE – 14. april 2018 Arhiv Lili Milnar

5 JOŽI IN MATJAŽEVA SILHUETA ZA NJEGOV 40. JUBILEJ – 16. januar 2019 Arhiv Jožice Kacin

6 ZBRANI V MATJAŽEVI DELAVNICI ZA NJEGOV 39. ROJSTNI DAN – 16. januar 2018

Arhiv Jožice Kacin

LUCIJA KACIN

METALIKA KACIN SKOZI ČAS

Metalika Kacin je manjše družinsko podjetje iz Žirov. Poslovne in skladiščne prostore ima v Račevi pri Žireh in zaposluje devet ljudi. Podjetje se ukvarja z zastopstvom in prodajo najrazličnejših industrijskih komponent za kovinsko industrijo in strojogradnjo. *Metalika* ima tudi dve podjetji zunaj Slovenije, v Srbiji in na Hrvaškem.

Podjetje *Kacin Jožica s. p. Metalika* je bilo ustanovljeno 1. maja 1997, saj je istega leta februarja Ciril zapustil službo v podjetju Polix in začel iskati nadaljnje možnosti za posel. Prav lahko bi se zgodilo, da bi se podjetje namesto *Metalika* imenovalo Kluka. Poslovni prostori so bili sprva v domači hiši na Bedrihu. Najprej je bil v podjetju zaposlen samo Ciril, kot prokurist, pozneje pa mu je zaradi obveznosti na službenih poteh prišla pomagat Mojca Kavčič (Stanonik), ki je skrbelo za sprejem klicev kupcev in pripravo ponudb. Ciril je nekega dne v časopisu *Delo* videl objavo, da avstrijsko podjetje Peter Ofner GmbH, ki zastopa produkte podjetja Dirak, išče tehničnega zastopnika in svetovalca za Slovenijo. Po prijavi je gospod Peter Ofner zelo hitro sprejel odločitev in v dveh dneh je že napovedal prihod v Žiri za razgovor. Cirila in Joži je to zelo presenetilo in sta gospoda Ofnerja povabila kar na dom, kjer mu je Joži skuhala tipično slovensko kosilo z govejo juho, solato, govedino in praženim krompirjem, ki je Petru zelo ugajal. Prav te prigode se večkrat spomnimo in v šali pravimo, da je bil to tudi eden glavnih razlogov, da se je odločil za sodelovanje z žirovskim podjetjem. Interes za sodelovanje z avstrijskim podjetjem je bil namreč velik, saj se je za to zanimalo okoli petnajst kandidatov, med njimi tudi nek profesor športne vzgoje.

Ciril je takoj začel iskati poslovne kontakte po vsej Sloveniji in Hrvaški. Hkrati so se začeli urejati tudi prostori v kletnih prostorih v hiši na Bedrihu za skladišče in pisarne. Tisti čas so bili skupaj s Tanjo Oblak zaposleni že trije. Prvi kupec je bilo podjetje Fotona iz Ljubljane. Z njihovim takratnim nabavnim referentom Janezom Jamnikom in njegovo ženo Tatjano pa so v kontaktu še danes, saj Tatjana vsako leto s svojimi knjigovodskimi izkušnjami pomaga pri izdelavi zaključnega računa.

Z avstrijskim Ofnerjevim podjetjem se je dogovorilo o zastopstvih za dobavitelje proizvajalca Dirak (ključavnice, zapirala, tečaji,

ročaji, pribor za industrijo), Pinet (tečaji, šarnirji, zapahi, zatezna zapirala, magneti) in Karl Zimmermann (standardni vpenjalni elementi), pozneje se je začelo sodelovanje še z dobaviteljem Emico (svet plastičnih elementov).

V letu 1998 je *Metalika* dosegla dogovor o poslovanju s proizvajalcem ključavnic Burg, eden od komercialistov, zadolženih za tuje trge, Dirk Schneider, je še tisto leto prišel v Slovenijo, Ciril pa mu je pokazal tudi, kako se igra namizni tenis. Naslednje leto je po trdih pogajanjih zaradi drugačne politike firme in ob slabem poslovanju obstoječega zastopnika prišlo do dogovora o sodelovanju s proizvajalcem transportnih koles Torwegge iz Nemčije. Na Bedrih je tokrat prišel direktor Stephan Finzel, ki ga je Ciril odpeljal na smučanje na Črni vrh nad Cerknim, Stephan pa je Cirilu pokazal, kako se igra na harmoniko.

V letu 2005 se je začelo sodelovanje s podjetjem Weh Austria Elke Wagner, ki proizvaja adapterje za polnjenje plinov in preizkušanje, pozneje pa še z dobavitelji Pöppelmann (plastične zaščitne kape in čepi), Eles (standardni vpenjalni elementi za strojogradnjo), Martin (nivelerne nogice in vijaki) in Ojop Sweden (zatezna zapirala in akumulatorske kleme). Redno so se vrstila izobraževanja zaposlenih v Nemčiji in Avstriji, v zadnjem času pa to zaradi onemogočenih prehodov med državami opravimo preko videokonferenc.

Joži sprva s Cirilom ni hodila na službene poti, saj je bila do leta 2006 še zaposlena v Alpini, zadnja leta pred dokončno zaposlitvijo v *Metaliki* pa je v Alpini delala le polovični delovni čas. So jo pa kasneje dodobra spoznali vsi dobavitelji in jo kljub nepoznavanju jezika zaradi njenih posebnih veščin komuniciranja, gostoljubnosti in dobre volje vzljubili in vzeli za svojo.

Joži je med zaposlenimi v *Metaliki* poznana po odličnih malicah, ki jim jih je prva leta kuhala vsak dan. Kljub temu da med delovnim časom pogosto pazi vnukinjo Zojo, še sedaj kdaj pa kdaj ekipo v Račevi preseneti z dopoldanskim obrokom.

Njeno delo je še vedno obračunavanje plač, prijave in obračuni davkov, pisanje potnih nalogov, kadrovske zadeve in spremljanje pravnih zadev, za kar pa je imela precej izkušenj že iz Alpine, saj je bila tam tajnica šefu splošnega sektorja Borisu Marklju.

Leta 2004 je *Metalika* ustanovila podružnico na Hrvaškem. Trenutno posle tam opravlja Valerija Radoš-Roguljić. Podjetju sprva zaradi specifične hrvaškega trga ni šlo najbolje in je potrebovalo kar nekaj časa, da se je izkopal iz rdečih števil, trenutno pa delajo pozitivno. Valerija nekajkrat letno tudi obiše matično

podjetje v Žireh, večkrat pa se pri njej oglašimo tudi Joži, Ciril in jaz.

Leta 2006 je bilo prvič organizirano srečanje predstavnikov zastopanega podjetja Dirak za Srednjo Evropo: Slovenije, dveh predstavnikov s Češke in Slovaške. Za pripravo prvega srečanja je bila zadolžena Joži, ki ga je odlično izpeljala v Bohinju. To je vsakoletno srečanje, na katerem se izmenjujejo izkušnje, spoznava se dežele udeležencev, hkrati pa je to razlog za druženje in nekaj zabave v poslovnem svetu. Joži vsakokrat poskrbi za postrežbo, organizira ogled, predstavnikom pa vedno pripravi tudi privlačna darila. Lansko leto bi srečanje moralo biti v Beogradu, vendar je zaradi korona virusa odpadlo.

V letu 2007 je bilo ustanovljeno novo podružnično podjetje v Srbiji v kraju Sremčiča, oddaljeno približno pol ure vožnje od centra Beograda. Na priporočilo Draga Bokala, katerega starši so živeli tam, je *Metalika* zaposlila Vladana Vučića. V sosednji hiši, kjer so danes prostori *Metalike* v Srbiji, je občasno prenočevala Dragova mama, saj se je v svoji hiši bala lopovov in drugih nepovabljenih gostov. Lastnika prostorov, Tugomir in Gordana sta za vodenje srbske podružnice prav tako priporočila Vladana, ki je bil znan kot priden in marljiv delavec. Joži in Ciril sta se zato z njim dogovorila za najem pisarne v njihovi hiši, z Vladanom pa za sodelovanje v poslu. Ciril je Vladana v vseh teh letih izobraževal, mu pomagal s kupci in svetoval pri pasteh posla, ki jih je v vseh teh letih spoznal, hkrati pa mu je pomagal tudi pri organizaciji firme in skladišča za prodajne artikule.

Deset let po ustanovitvi *Metalike*, se je podjetje s 1. majem 2007 preselilo v nove poslovne prostore v Račevo pri Žireh. Prej je tu deloval Vibro, ki pa se je z združitvijo z Virom preselilo v obrtno cono v Logatec.

Stavba »Ceglovnice« v Račevi, v katerih ima danes svoje prostore *Metalika*, ima bogato zgodovino; tu je bila nekaj časa šola, potem je bila to proizvodnja opeke (račevca), pozneje je tu delovalo tudi obrtno podjetje Remont. Joži je s svojo iznajdljivostjo uspelo pridobiti kredit, ki ga je podjetje po desetih letih uspešno odplačalo. Trenutno je v teku nova investicija, s katero se bo povečalo skladišče, obnovili in razširili se bodo poslovni in pisarniški prostori, zgradil se bo prostor za arhiv, zamenjan bo tudi kompletan sistem ogrevanja.

Metalika se je skozi vsa ta leta pridno udeleževala različnih sejmov; sejem Energetike v Mariboru, obrtni sejem MOS v Celju, Ljubljanski obrtni sejem LOS v Ljubljani, BIAM v Zagrebu, SASO v Splitu, Sajam tehnike v Beogradu, kjer se je razstavljalo prav vsako leto med leti 2008 in 2019 in Kmetijsko-obrtni sejem v Komendi.

Ahniv Metalike/Kadin

Peter Ofner in njegova žena Elisabeth na obisku v Metaliki v Račevi.

Ahniv Metalike/Kadin

Thorsten iz podjetja Pöppelmann skupaj z Joži in Cirilom na sejm v Hannoveru.

Ahniv Metalike/Kadin

Joži in Ciril na poroki Mirjane in Vladana Vučiča.

Ahniv Metalike/Kadin

Računovodkinja Stanka, Joži, Valerija, računovodkinja Lidija v Žireh, 2016.

Ahniv Metalike/Kadin

Navijačica nogometašev Metalike na Vikendu športa in zabave v Žireh.

Ahniv Metalike/Kadin

Zbynek, Zdenek, Renata, Janka, Joži, Miro in Ciril leta 2010 iz Dirak srečanja na Slovaškem.

Joži je prav na vseh teh dogodkih poskrbela za okrasitev, pogostitve, animiranje obiskovalcev, fotografiranje in rezervacije raznih nastanitev, ki so bile potrebne zaradi večdnevne udeležbe. Leta 2018 je podjetje pridobilo certifikat kakovosti ISO 9001:2015, ki je potreben za urejeno sodelovanje s posameznimi podjetji s področja avtomobilske industrije. V letu 2017, nekaj dni pred božičem, je podjetje prvič preseгло milijon evrov prometa. Naslednje leto bo podjetje praznovalo 25 let.

Joži je članica Združenja malega gospodarstva in včasih za člane pripravi srečanje tudi v prostorih v Račevi.

Danes je v Račevi zaposlenih devet ljudi, poleg mene še Jožičina sestra Lili, Neža, Suzana, Tinka, Haris, Darjan, Jožičin nečak Samo kot študent in od prejšnjega leta tudi Gašper, ki je prevzel funkcijo poslovnega vodje podjetja. V delo Metalike sta vključena tudi sinova

Darjan in Aleš. Prvi je v podjetju tudi zaposlen in skrbi za vzdrževanje programske opreme, video izobraževanja, snemanje poslovnih dogodkov, drugi pa za grafično oblikovanje, arhitekturne zasnove in oblikovanje ter postavitev katalogov na njihovi spletni strani. Sama pa v podjetju pripravljam ponudbe, se dogovarjam s kupci in dobavitelji, urejam finance in davke in opravljam druga birokratska opravila.

Podjetje *Metalika* in s tem tudi Joži ponosno podpirata neprofitne dejavnosti v okolici; lokalne gasilce, žirovske klekljarice, konjenike, študente in druga prostovoljna društva v Žireh. Udeležujemo se tudi športnih dogodkov, med drugim z izbrano ekipo barve Metalike vsako leto zastopajo nogometaši na turnirju za Vikend športa in zabave v Žireh. Poleg poslovnih prostorov ima *Metalika* še pomožne prostore, kjer si svoje zatočišče najdejo različne kulturne skupine, ki se ukvarjajo z glasbo,

kulturo in umetnostjo. Joži namreč zelo rada vidi, da se okoli nje vedno kaj dogaja.

Joži je vesela, da podjetje v Račevi obišče veliko ljudi. Prav posebna pa je tabla v pisarni, na katero se podpiše prav vsak, ki na novo obišče podjetje, hkrati pa ga ob tem tudi fotografira. Na tablo so se tako podpisali skoraj vsi dobavitelji, večji kupci, domači, prijatelji, trenutni župan Žirov in mnoge druge bolj ali manj znane osebe.

V Metaliki se torej vedno kaj dogaja. Podjetje vsako leto raste skupaj z zaposlenimi, ki radi prihajajo opravljat svoje delo. Vsi skupaj si želimo, da Joži še dolgo sodeluje z nami, da se vedno lahko nanjo obrnemo z raznoraznimi vprašanji, kar se tiče posla in stvari, ki se včasih neposredno ne dotikajo posla in da nas s svojimi spontanimi odzivi nasmeje, kot zna le ona.

SODELAVKE IN SODELAVCI V METALIKI

Kdaj in kje si prvič srečal/-a Joži?

Tinka	Na Bedrihu na razgovoru za službo.
Haris	V Metaliki v Račevi na razgovoru za službo.
Vladan	U jesen 2006 godine, uveliko se spremala zimnica kod Vučića u Sremčici. Došao sam da upoznam potencijalne poslodavce i na ulazu upoznao gospođu sa kaceljom oko struka i skroz u poslu. Nesvakidašnje neposredna priključila se strini u sekanju povrća ...
Suzana	Poleti 2011 v Metaliki na razgovoru za službo.
Neža	V Metaliki, še na Bedrihu, Joži pa je bila za polovični čas zaposlena v Alpini.
Gašper	Na žuru za Zojino rojstvo v Račevi.
Valerija	Na kavi u kafiću.

Najbolj zanimiv pripetljaj z Joži.

Vladan	22. 04. 2007 godine na našem venčanju, posebnom danu za nas bila je prevesela. Više puta se uhvatila u srpsko kolo, koje do tada sigurno nikad nije igrala. Pokazala izuzetnu hrabrost i opet neviđenu neposrednost.
Suzana	V spomenu mi je ostala podelitev občinskih priznanj in Jožičin govor, ki je privabil solze v oči.
Samo	Nekoč je prišla Joži k nam. Mi smo imeli papigo, ki je ta dan prosto letala po prostoru. Ko je želela papiga pozdraviti Joži, je slednja odfrčala iz prostora, kot bi tudi sama imela krila. Takrat sem bil še majhen in nisem razumel, kako se lahko neustrašna Joži boji tako majhne in nedolžne živalice.
Gašper	Ko sem prvi delovni dan dobil povsem nov prenosni računalnik, ki je na poti do pisarne že doživel karambol.
Lili	V teh letih jih je bilo toliko, da bi težko izpostavila najbolj zanimivega. Pa še za v javnost ne bi bil.

V katero državo bi se po tvojem mnenju Joži najraje preselila?

Tinka	V južne kraje, nekam na toplo. Ciril pravi, da Joži oživi nad 40 °C.
Haris	Nekam na Hrvaško.
Vladan	Definitivno u neku sa blagom klimom, toplim morem, dugim plažama sa mnoštvom neobičnog kamenja za zbirku ... Možda Sao Tome i Principe.
Suzana	Mislím, da ji je najlepše kar v Sloveniji. Morda pa vseeno razmišlja o Hrvaški in Lošnju?
Neža	Kjer so doma veseli ljudje, da je pri roki dobra hrana in kakšen lep motiv za dobre slike. Nekje v Dalmaciji.
Samo	Pred kratkim mi je rekla, da če bi znala bolje angleško, bi bila sigurno že v Ameriki.
Gašper	Na Bali.
Lili	Ostala bi kar v Sloveniji. Pa zakaj bi se učila še kakšen drug jezik.
Valerija	Gdje ima puno sunca i mora. Hrvatska je dobar izbor (Hvar je malo topliji ali i Lošinj je dobar).

Kaj je tvoja najljubša jed, ki jo je Joži pripravila?

Tinka	Kisla repa, rižev narastek.
Haris	Kisla repa.

Vladan	Kruške prelivene čokoladom. U jednom trenutku sam ih video u gajbi i posle 2-3 sata su stigle sa marendu. Bile su prekusne, a kasnije sam saznao da su to one iste koje sam video. Kad je stigla to da napravi ne znam kad je u kuhinji bilo kao u laboratoriji sve u laufu. A ona za laptopom.
Suzana	Francoska solata, pa razne enolončnice in juhe, kislo zelje in repa ...
Neža	Testenine s piščancem in stročjim fižolom v smetanovi omaki ... Mmmm.
Samo	Pri Joži je vsaka jed nekaj posebnega, pa tudi če so samo špageti.
Gašper	Francoska solata.
Lili	Ko je bila v internatu v Kranju, je za vikend pripravila makarone z jajcem in suhim mesom, ter palačinke z orehi, kar sem jedla prvič v življenju.
Valerija	Desert zapečene kruške.
Katera je najboljša vrlina Joži kot šefinje?	
Tinka	Vse se da zmentiti.
Haris	Njen občutek za odgovornost.
Vladan	Direktna i iskrena.
Suzana	Poštenost in iskrenost. Pa tudi njena pripravljenost poslušati vsakega in rešiti vsako situacijo.
Neža	Da si vzame čas, da z nami malo "počveka". Tako o službenih stvareh, kot o tistih bolj osebnih, včasih tudi težkih temah.
Samo	Joži ne skuša dati vtisa, da bi morali delati po njeno, temveč nas s svojimi modrimi nasveti spodbuja, da sami iščemo nove poti.
Gašper	Večni optimizem in dobra volja ter čut za človeka.
Lili	Pretežno vprašanje, premalokrat jih pokaže, tako dobre kot slabe.
Valerija	Odličan šef, pušta dosta samostalnosti i inicijative drugima.
Lucija	Iznajdljivost.
Ciril	Občutek za socialno komponento in odlične komunikacijske sposobnosti.
Če / ko bo Joži napisala pesniško zbirko, kako ji bo naslov?	
Tinka	Ja, Žirovske stopinje.
Haris	Stopinje časa.
Vladan	Uz kaficu sa Jožicom!
Suzana	»Hitenja«
Neža	Čas ni moj gospodar.
Samo	Norih 70 (računam, da bo zbirko izdala čez 10 let).
Gašper	Ko dan bi dvajset in še pet ur 'mel in teden bil za en dan bolj debel ...
Lili	Tuk sem delala ali pa mogoče Ko nisem imela nobenga cajta.
Valerija	Ostani svoja.
Česa bi se Joži še morala lotiti, kje še ni izkoristila svojega potenciala?	
Tinka	Odpreti gostilno, hotel.
Haris	Društvene dejavnosti, pesništva, zbiranja kakšnih starih zgodb ...
Vladan	Hortikulturom, čini mi se da Ciril ovde drži primat. Ali uz moju svesrdnu pomoć možda napravimo balans.
Suzana	Izdati svojo biografijo, ker bi imela veliko za napisati o svojem bogatem življenju. In fotografska razstava.
Neža	Če bi se podala v gostinstvo, bi bila "Ana Roš" slovenske tradicionalne kuhinje. Od mene bi dobila vse zvezdice.
Samo	Bila bi dobra psihoterapevtka. Naj odpre psihoterapevtski center, lahko ji v Metaliki odstopimo eno sobo v novih prostorih ...
Gašper	Ustanoviteljica botaničnega vrta Žiri.
Lili	Bila bi idealna vodička za upokojenice.
Valerija	Putopisac i režiser nekih dokumentaraca.
Lucija	Aranžerstvo.
Ciril	Prednostno izkoristiti svoj dar za osebno in pisno izražanje, vsekakor pa tudi žilico za delo v skupini z ljudmi.
Bistvena razlika med Joži doma in Joži v službi.	
Lucija	Ko je med ljudmi veliko govori in se vključuje. Doma pa po tem dela, bere, piše, raziskuje, tako rečeno bulji v računalnik, velikokrat tudi ponoči.
Ciril	Ne morem reči, da je kakšna bistvena in pomembna razlika. Povsod se ji nekaj mudi in težko najde čas za vse opravke. Lahko, da ji bo tudi kaj še ostalo ...

VOŠČILA DOBAVITELJEV ZA JOŽIČINI 60 LET

PETER OFNER.

MARTIN.

TORWEGGE ...

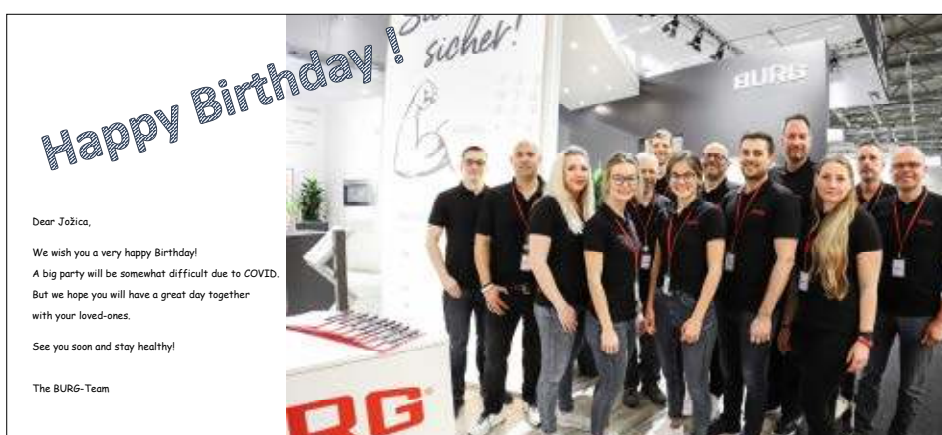
... in torta za 60 let.

PÖPPELMANN KAPSTO.

WEH AUSTRIA ELKE WAGNER.

Happy Birthday! sicher!

Dear Jožica,
We wish you a very happy Birthday!
A big party will be somewhat difficult due to COVID.
But we hope you will have a great day together
with your loved-ones.

See you soon and stay healthy!

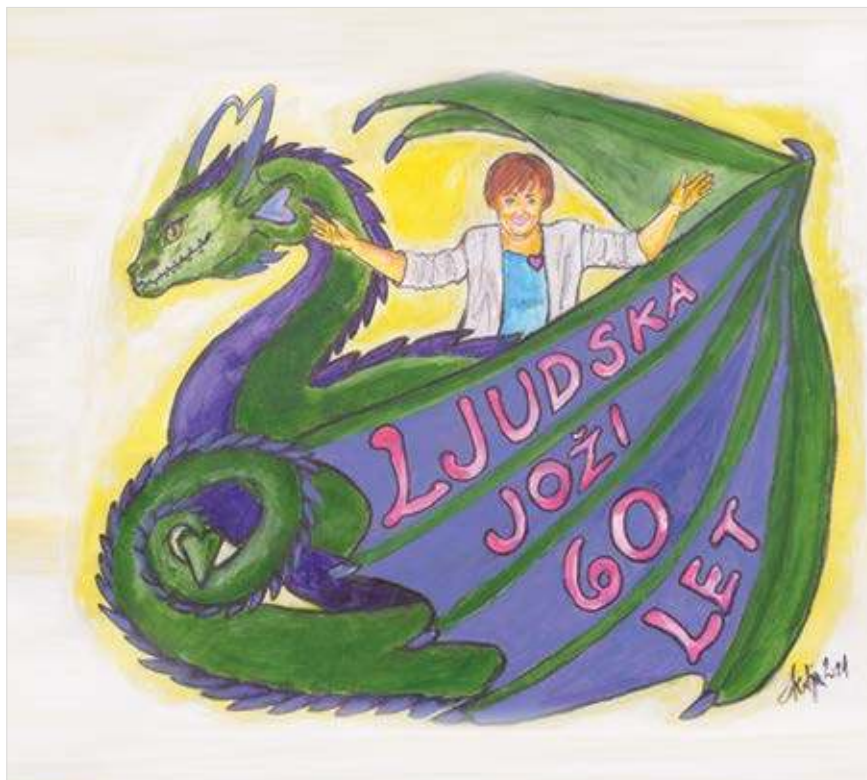
The BURG-Team

BURG.

ZOJA BOGATAJ

KATJA, SIMON, SANDI, LOTI, LEON, LOVRO, LEJA, INES, FRANCI, SANJA, SAMO, SAŠO IN POLONA

LJUDSKA JOŽI

Joži jezdi Lintverna
po žirovskih stezah in po daljnih poteh.
Neumorno jezdi in vihti svoje življenje
skozi nešteto dni in nešteto noči.

Joži vihravo pridrvi
ter pusti za sabo vse sledi.
Njene stopinje so večne in mogočne,
da lahko z njimi kroti vse ljudi.

S svojo dobroto in modrostjo
prinaša sonce vsepovsod,
saj to je naša Ljudska Joži.

Joži Lintverna jezdi že 60 let,
naj bo še naprej
svet v tvoje STOPINJE odet.

KATJA

Joži, s tabo je vedno zanimivo in skupaj smo srečni. Si kot zvezda repatica, ki nam kaže pot do čudovitih dežel in lepih doživetij. Upam, da nas kmalu popelješ tja, čez morje, kjer je betlehemska zvezda pred tisočletji vodila modrece z vzhoda.

SIMON

Joži

Res je super ženska, ki jo pozitiva vodi,
zmeraj polna energije, tudi če vstane zgodí.
Super mami, super ženska, super žena,
nikoli ne ustavi ovira je nobena.
Energije ji ne zmanjka, prav tako ne volje,
z njo slab dan vedno gre na bolje.

LOTI

Joži. Kaj se mi utrne v glavi, ko pomislim na Joži?
Ogromno je spominov pa vsi ti projekti, njena kuhinja, stvari,
ki nam jih je omogočila. O čem naj pišem? Vse skupaj je ena
zmešnjava. Zmešnjava. In bolj ko poskušam nekaj napisati,
bolj mi misli bežijo nazaj.

To je to, zmešnjava, norenje, hitenje, lovljenje rokov, skakanje,
čiha-puha ...

Hitenje od postaje do postaje, kot parna lokomotiva, ki sopiha
navzdol po klancu brez zavor, seveda z nedoločljivo zamudo.
In sedaj razmišljam o Joži, pišem o Joži, za Joži, v njeni koži,
pod pritiskom, z zamudo lovim zadnji trenutek za oddajo tega
zapiska. Le toliko časa še imam, da ji zaželim, naj ji nikoli
ne zmanjka goriva, naj vozi bolj položno, obišče vse postaje,
le Japonske naj se izogiba, ker njena japonska kuhinja mi pa
res ne diši. Pa še okusna ni.

SANDI

Joži in tiskarski škrat

Nekega dne, ko je Joži napisala članek, si je odšla pripraviti čaj.
Ko se je vrnila, je opazila, da se je članek uničil in so se vse
črke premešale. Rekla je: »Je bela cesta« in popravila članek.
Ker je postala lačna, se je odpravila v kuhinjo pripraviti sendvič.
A ko se je vrnila, je bil članek spet pomešan, zato je vedela,
da je nekaj narobe. Ko je članek spet popravila, se je skrila. In
poglej ... Prišel je tiskarski škrat, da ji ponovno vse pomeša.
Zavpila je, »O, ko te dobim«, škrat se je ustrašil in zbežal.
Joži pa je le oddala članek ... v zadnjem trenutku.

LEON

Zakaj Joži ne gre z ribičem Pepetom okrog sveta?
Ker ima ribič Pepe vedno kakaduja na rami.

LOVRO

Mineva deset let, odkar si pod pritiskom množice pozabila, da si nekaj deliva ... Nekaj, kar naju dela žive. Nekaj, kar je prišlo in pride. Pride, če to hočemo ali ne. Nič ne čaka. Vsako leto pride hitreje. Verjamem, da se letošnjega še posebej veseliš. Nič zato, če spet pozabiš. Jih imaš že toliko za seboj, da ti je oproščeno. Naj jih bo še veliko. Najjih, skupnih, odštekanih. Vse najboljše, teta Joži!

LEJA

Teta Joži, ti si res posebna oseba. Se mi zdi, da s svojo pozitivno energijo, delaš nore še vse nas okrog sebe. Hvala, da imaš oči vedno odprte za naše uspehe in znaš v naših malenkostnih dosežkih odkriti nekaj posebnega. Nekaj, kar morda drugi sploh ne opazijo ali se jim ne zdi pomembno. Hvala, ker ti ni nikoli težko pohvaliti in nas s tem opomniti, da znamo, zmoremo.

INES

Joži, pred težko nalogo sem. Kaj naj napišem ob tvojem jubileju! Spominov je ogromno, lepih želja še več, na voljo pa imam le nekaj stavkov. Pozna se že zelo dolgo, veliko sveta smo že skupaj prepotovali, veliko lepih dogodkov skupaj preživeli. Si edinstvena, pridna, marljiva, odločna v dobrem in slabem, odlična kuharica in sogovornica, vsakemu pomoči potrebnemu z veseljem pomagaš. Sicer pa vedno zamujaš, nikoli te ni doma ... skratka, odlična žena, pa tudi podjetnica. Sam Bog ve, kje bi te iskali danes, 6. marca, če ne bi bilo korone. Tako pa smo tukaj, kot vedno lačni in žejni. Zaželimo ti vse najlepše in najboljše pa še vsaj enkrat toliko uspešnih let, kot si jih že ujela.

Tvojemu najmlajšemu otroku, *Žirovskim stopinjam*, ki jih Žirovci zelo pogrešamo, pa želim, da se kmalu spet zbudijo in nas ponovno razveseljujejo.

Še nečesa ne smem pozabiti. Po toliko letih je čas, da se ti iskreno zahvalim za najboljšo in najbolj potrpežljivo ženo na svetu. Ne vem, ali se spomniš, kako je bilo, ko je bila še samska, menda pa si kar precej prispevala k temu, da ni več tako. Kolebala je med množico snubcev, ti pa si ji že takrat vedela povedati, kaj bo zanj v življenju najboljše. Zagovarjala si moje dobre lastnosti in jo mojim muham navkljub prepričala, naj me prenaša še naprej. Res imaš veliko zaslug, da sem se tako dobro oženil. ☺ Hvala ti!!!!

FRANCI

Mama Breda nam je s svojim slavnim rekom »*sej ni neč narobe, sej sm jst tut*«*»* že v otroštvu poskušala vcepiti v glavo, naj ostanemo zvesti sami sebi in se ob tem poživzgam na opazke vseh drugih. Ti, Jožica, pa si te besede utelesila in ji s svojim delovanjem iz dneva v dan udejanjaš. Samosvoja, drugačna, hkrati plavajoča v oblakih in – v gipsu ali pa brez njega – trdno prikovana na tla. Vztrajna, odločna, načelna, vsestransko uporabna in vsepovsod aktivna. Sočasno ostrina in mehka ter – kakor tvoja kosila – ravno prav začinjena.

Pedagoška stroka pravi, da otroci od odraslih več kot zgolj prek besed dobijo z opazovanjem. Ne bom ji oporekala. Raje te bom prosila, da mi še naprej stojiš ob strani in s svojo pokončno držo in prepričanostjo vase kažeš pot. Veliko sem se že naučila od tebe, še več se nameravam. Hvala za naprej in za nazaj.

SANJA

Na mizi imaš *Žirovske stopinje*, le malo drugačne od tistih, s katerimi si nas presenetila nekaj mesecev po srečanju z abrahamom. Očitno se ti najboljše zamisli porodijo ob okroglih letnicah, zato od tebe spet pričakujemo kaj velikega ... Bomo še videli kaj, sam pa ti povem, da bom najbolj zadovoljen, če me boš tudi po 60. letu kdaj pa kdaj povabila na kosilo in večerjo in mi postregla tiste čudovite jedi, ki jih znaš pripraviti samo ti.

Ob tej priložnosti se ti zahvaljujem za vse modrosti in nasvete, ki sem jih dobil od tebe ter za vse možnosti, ki mi jih omogočaš pri delu v Metaliki. Vse dobro in ostani taka »fejsta«*»* teta še naprej!

SAMO

Jožica, avanturistka, urednica, šefica, poslovna ženska, sedaj še babica. Ne vem, kako naj te opišem, saj je tvoje življenje popolnoma nepredvidljivo. En dan izvemo, da si na Kubi, drug teden na poslovnem sestanku v Srbiji, ko pa že mislimo, da lahko pridemo na obisk, se spomniš, da si nam pozabila povedati in si na obalah afriških otokov, potem pa se ljudje smeji, ko jim rečem, da si podivjana. Ob vsem tem raziskovanju sveta ti je nekako še vedno uspevalo urejati *Žirovske stopinje*, voditi posel, paziti na Zojo ter skrbeti za Cireta. Ostani še naprej tako aktivna, mladostna in zabavna teta.

SAŠO

Uspešna, razburljiva, igriva, predvsem pa ljubezni polna je tvoja življenjska pravljica. Kot svobodna ptica pogumno korakaš proti neznanim ciljem in neponovljivim avanturam. V spremstvu sonca in glasbe doživljaš čudovite trenutke, ki jih ne bi zamenjala za nič na svetu in se jih spominjaš z nasmehom na obrazu. Zato brez strahu vstopi na vlak življenja, čaka te še veliko zgodb, ki nam jih boš ob tvojem najbolj slastnem piščancu navdušeno pripovedovala.

POLONA

KITAJSKA, APRIL 2005

Po klasičnih postojankah vzhodne in južne Kitajske s ponosno zgodovino. Na poti po Cesarskem mestu in njegovi okolici s kitajskim zidom, sodobni in očarljivi Šanghaj.

INDIJA, JANUAR 2007

Med najlepšimi templji v južni Indiji, spoznavanje dravidske in tamilske kulture ter sproščenega načina življenja.

EGIPT, JUNIJ 2008

Po Nilu do Asuana, Kairo in Hurgada, Dolina kraljev ter veličanstvo piramid.

MEHIKA, FEBRUAR 2010

V zibelki srednjeameriških civilizacij Majev in Aztekov.

KUBA, FEBRUAR 2011

V kolonialni Havani, ob ritmih salse, vonjav cigar in belega ruma, ki se mešajo z večnim duhom revolucije in socializma.

KOLUMBIJA-VENEZUELA, NOVEMBER 2012

Kolonialna mesta, kava, Angelov slap, delta reke Orinoko, latinškoameriška kultura.

ARGENTINA, NOVEMBER 2013

Med slovenskimi izseljenci v Buenos Airesu in Bariločah.

INDOKINA (VIETNAM, KAMBODŽA, TAJSKA), JANUAR 2016

Skozi deželo nesmiselne vojne, med budističnimi templji in prijaznimi ljudmi v Vietnamu, po deželi življenske reke Mekong.

JAPONSKA, APRIL 2017

V nepozabnem Tokiu, pod vznožjem Fudžija in v Hirošimi.

SAO TOME & PRINCIPE (SVETI TOMAŽ IN PRINC), FEBRUAR 2018

Na ekvatorju v toplih vodah Gvinejskega zaliva.

ZELENORTSKI (KAPVERDSKI) OTOKI, JANUAR 2019

Na vulkanskem otoku Sal – na rajskih plažah in kristalno čistem morju.

DOMINIKANSKA REPUBLIKA, JANUAR 2020

Na eksotičnem popotovanju po tropskih Karibih.

1

2

3

4

5

6

7

Domin. rp., 26. januar 2020.

Svet let so Žirovske stopinje potovale iz menoj in bile v različnih delih sveta. Vesela sem, da je mahnitje hotelo, da so radniji iz menoj na poli prav tu, v sleželi muvmennih lipot in prijarnih ljudi z gubernijo te jih izročam, Domin. republika. Hvala za lep dopust. Hvala tudi Žirovskim stopinjam in PONEDELJEK vsem, ki ste bili iz Jožica Kacin, urednica njimi.

8

Bil je ponedeljek, 19. decembra 2014, ko je izšla prva številka občinskega glasila. Pri izbiri imena je sodelovalo veliko občanov, končno besedo je imel župan mag. Janez Zakelj, ki je svoj glas predložitel za Žirovske stopinje.

- 1 **STOPINJE V ARGENTINI** –Tone Mizerit in Joži - 7. november 2013 Arhiv Jožice Kacin
- 2 **UREDNIŠTVO STOPINJ NA ZADNEM SREČANJU** – 8. julij 2019 Arhiv Darjana Kacina
- 3 **UREDNIŠTVO STOPINJ V MARCU 2016** – 15. marec 2016 Arhiv Jožice Kacin
- 4 **UREDNIŠTVO STOPINJ NA PREDZADNJI SEJI** – 12. marec 2019 Darjan Kacin
- 5 **TUDI MLADIM OBISKOVALCEM IZ ITALIJE IN FRANCIJE SO BILE ŽIROVSKE STOPINJE ZELO VŠEČ** – 31. december 2017 Arhiv Lucije Kacin
- 6 **STOPINJE V MIAMIJU (ZDA)** – 8. november 2018 Jožica Kacin
- 7 **FOTOGRAFIRANJE VSEH 44 ŠTEVILOK ŽIROVSKIH STOPINJ** – 16. oktober 2020 Darjan Kacin
- 8 **ŠE ZADNJI POZDRAV IZ DOMINIKANSKE REPUBLIKE** – 26. januar 2020 Jožica Kacin